

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_I 228070

UNIVERSAL
LIBRARY

كَا عُوْا الْحَمْدُ لِلّٰهِ

به عود و نغمه های فرمای گلزار کون و مکان بسیار افزائی چنین جهان زمین مان
سینت نشان یوان یارسی مولانا ترکی قلندر نور محمدی روکش عربی و نظیری

سیری مایه

۱۳۳۱

با تمام مولوی عبدالحی صاحب مالک
مطبع عثمان پریس حیدرآباد و کن بنزیر طبع آری

کاھو

آلہ تعالیٰ للہ
بہ عوان رنگین مای گلزار کون سکان و بہا افزای حمد و ثنا
درین بان مہینت این پان سی لانا تر کی قلندر محلی خوش عرفی و نظیہ

موسومہ

بہ

سرمایہ سری

باہتمام مولوی عبدالحی صاحب مالک مطبع عثمان پور
حیدرآباد دکن بزبور مطبع آراستہ گردید

Checked 1968

کتاب الف

CHECKED. 1951

۱۹۵۲

Checked 19

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

غزل

رویف الف

پئے سیر تو اے غل لا لزارے کردہ ام پید
 بزن تیرے کہ بہر تو شکارے کردہ ام پید
 بجا اللہ کہ جا بہر نزارے کردہ ام پید
 بسر سودائے گیسوئے لکار کردہ ام پید
 ز غنیت میں شرم اعتبار کردہ ام پید

ز داغ سینہ پر خوں بہارے کردہ ام پید
 دل آہو صفت را از کنارے کردہ ام پید
 بصد شکل سراغ کوئے یارے کردہ ام پید
 تہی اے قیس کون امان صحرایا کہ من آب
 نشہ مقبول ادہر فن کہ من میداتم لیکن

سلطان ابامام الدین نباشد جہم ترکی

چو محبوب علیماں شہر یارے کردہ ام پید

بشق آہوئے چمنش بصرا افکنم خود را

بیاد قد بالایش زبالا افکنم خود را

گه ازین سوزان آتشخانه جدا دارم
 من ناخواره می در محفل ستان چنی آیم
 بود بسیار ام شیخ ریائی گر بخدا اندر
 اگر به یازم ننگ ترگیری چنین هر دم
 برائے و غنا بشنیم مسجد گد سحر سحر
 بگلشت حسن شمشاد و شبنل را چوی میثم
 بنفشه و شیرین شمع بی پروا نیندازد گنج
 خلد چوں نوک خار اندر تن من هرگز
 نماند تا که میثم جانفش چوں بگر و سویم

گه از دیده گریاں بدریا افکنم خود را
 بکیبار از سر نشادی بدینا انگنم خود را
 خدا و اند به درخ بے خوابا افکنم خود را
 من اے دعا ز مسجد و کلیسا افکنم خود را
 گه در پائے خم از شوق صبا افکنم خود را
 بفکر قامت زلف و لیلیا افکنم خود را
 اگر صدره به راه زلال دنیا افکنم خود را
 اگر بے توشب بر فرش گلها افکنم خود را
 بر دلت دیگران اند تا شا افکنم خود را

ز پیشانی و به پیشانی و سر می رفته می خواهم
 که از صد شوق بر خاک عطا افکنم خود را

از پدر خوشتر اگر باشد پسر پیش گیر

دنگ در تخم خا باشد نه چوں برگ خا

عشق زار و زار کرد پیرا
 کوفت عجب آن دغا و تن
 از نسراق تو دیده گریاں
 آتش عجب سر و قامت یار
 گل خان بهار داغ غمت
 شهبوا را خدنگ مژگانست
 آخراں نور دیده و عده خلا

بالحد بکمار کرد مرا
 دوستان انگسار کرد مرا
 غمزدن دور و دیار کرد مرا
 نفست بچوں چادر کرد مرا
 سنج چوں لاله زار کرد مرا
 هم چو آهوشکار کرد مرا
 کور از انتظار کرد مرا

غم یارانِ مرده اے ترکی
زنده اندر مزار کرد مرا

ولہ

کند نہ از قدمِ سوسرِ مہندی ہا
فتد بیایے تو گل از نیاز مندی ہا

مہول خاطرِ مردمِ مہیشوی ترکی
اگر نہ ترک کنی طہرِ خود پندی ہا

ولہ

کھے زخمِ زرد زلفش سخنِ بزنگی ہا
بکن شتابِ مہنِ وعدہ وصالِ او
بے نظارہ تو چشمِ اے پری دارد
جہاں ترا ہمہ گیر نگ در نظر آید
خاں ز گرد و غلاتِ راست خائمن
خبر کم ز رخس گاہ با فرنگی ہا
کہ جانم آمدہ برب ازین درنگی ہا
بسانِ مردمِ دیوانہ خانہ جنگی ہا
زنخوش دور نامی اگر دوزنگی ہا
کہ سایہ نیر بگنجد در دوزنگی ہا

عجیب مصرعہ خوش تر کہا عینت گفت
کہ گہہ بصلح در آید گہہ بتشنگی ہا

برہم کن اے کادشِ مرگاں دلِ مارا
بے یار نہ چوں غنچہ افسردہ بخند
آید بسرِ غمرہ اگر چشمِ سیاہش
زں مشتر اے شمعِ رخ از آتشِ ہمارا
کافر ز غمِ عشقِ بتِ عشوہ غروش است
پندار نہ باریکِ طعناں دلِ مارا
صد بار بری گریہ گستاں دلِ مارا
پنہاں بناید رقیقاں دلِ مارا
ہمچوں پر روانہ مسوراں دلِ مارا
اے شیخِ نیندار مسلمان دلِ مارا

ترکی نکلند پس مرگ صد افسوس
یا ہاں بسرِ کوچہ ہاں دلِ مارا

آمد و رفت اندریں بازار کم داریم ما
 زانچه در سرقوت گفتار کم داریم ما
 زانچه اندر جیب خود دینار کم داریم ما
 زانچه در پا طاقت رفتار کم داریم ما
 گرچه تاب اندر تن ببار کم داریم ما
 کورباشیم از غم دیدار کم داریم ما
 الفت خود باز ناں بیار کم داریم ما

اشتیاق مجلس زردار کم داریم ما
 گفتگو با مکن اے واعظ آشفته مغز
 ملتفت با ما چسپاں گرد و رفیق ز رست
 منزل کوئی تو میخواستیم که طے از سر کنیم
 انگشت از نا توانا را خدنگ آه ما
 نا توانی ما ز گوشت و در تر مارا انگشت
 از عروس و دهر تا افسانه کابشنده ایم

ترکیا مانند بلبل غم و دیگر زینم
 کا ندرق رنگین غزل اشعار کم داریم ما

نمایم گر بجنون و حست و روانه خود را
 بدل با من چو که داں باد و گش پمانه خود را
 مکن اے سمع از محفل بربوں پر وانه خود را
 بگفتم زابتدا تا انتها افسانه خود را
 کسی بهر گدائے بر سر ره خانه خود را
 مدد نه بر آسج غمزه متانه خود را
 کم در سکن هور سے بنا کاشانه خود را
 بگفتم تو محبوبان لاف یار افسانه خود را

بشهر انداز و از موش دل دیوانه خود را
 بر بزمش هر کس از روئے حسد تازانه خود را
 نه تابرتاب حسن یار از من پیشه سوز
 رقیب حیل جورا نامه بردانسته انگشت
 بگویش تکیه کردم بهر دیدارش چو ساز
 ز موج باد بهر کشتن عشاق اے ظالم
 شوم اندر غم موئے میانش گر خندانم
 غضب شد ایکنه دیشته لکلف محفل

فتد گر بند و بست روز محشر در کفم تری
 بداد هم نه بنایم رخ جانانه خود را

تا کم غرق تحیر ویده یعقوب را
 ریزه ریزه چوں کند کرمی طایم چو با

میدم از گرس آبه چشم را شوب را
 گر گنی با سقد زمی استخوانت بشکند

پیر چون گشتی صفا کرد که ورت کن دل گانه گس از معنی حمیده اش افق شود از دلم خیزد صدای رب که او از دست بهشتین زان آن در و دلم یک حرف	صبح دم در خانه می باید زول جابو یا کرده ام تحریر چون خط جبین کتب یا چون بهم بنشست بنیم طالب و مطلوب یا شب ستر یا بشنیدم قصه یعقوب را
---	--

شب ز بزمش ترکبیا را نند اغیارم خیال
 حاجیان که قصر سلطان بنده مقبوع را

افتادگی بلند کند خاکسار را حیدر تو نیز خورده بره می طبع بجا از تیر تیر چشم غزال تار کن اسب سرخ پوش و انداخته سیاه موئے سپید بلب و ریش آن نمیکند فکر عدو تبوس طعم می رسد شب غیر شد بنشیند زار آچنان دست غمش چنان تن کا بیدارم چشمش نه غوغا کار دل من مایم حاجت بشمع نیت که خورشید و اع شب اگر طعیر چو روز گذشت ز بسبب دهرستان مرقه ایام اسب و دل را به خاک و خون کشید زخمی کن بخت هم که افسوس گرانند آمد قضا و طالب دنیا و دین	اس باد بر فلک برساند غبار را آنگه کنید زود تر آن شهسوار تا بنگردند ز گیس و نهاله دار را در خون نشاند نافه شکستار را رد میکند عطیه پر و روکار را گیر و گجا را ده عنان سوار را کم میکند شتر که زمستی قطار را کس بهر سوختن که بر دشت خار را حیدر تیر زوز کین که شکار را روشن کند سیاهی کج منار را در آتش افکنم دل سیاه دار را بخند زینت سر منصور دار را کوته کنی حکایت شب کاتار را بیرون کش زین سر دندان دار را خواند فغانه پرشش روز شمار را
--	--

بردار سز خواب که عهد شباب رفت جنبون تو میباید که زنجیر بکشد بند دریش طلاطم بحر شک چشم	اگرچه زمرگ کن دل غفلت شعار را پیشش مسیح نهد فصل بهار را از ملب چو آه دل شعله بار را
ترکی دلم تعلق دنیا ترک کرد از دوش خود گفت زنده در بار را	
رخش تابید بر بانی دلم و اسیر اینجا عدا و زد و بوسه بر لعلش دلم در برید اینجا چرا اے کور باطن جانب بسطام نمی تازد نه و اگر دید گور فتم بسوئے مغرب بر شوق بگو دریش یار اے قاصد من کافا و کفایت که بهم روزه در سال و گردا ز آب حن تا بالیده اینجا سنبلی نفس بگویش آغشاں بگریست و شب عاشق شد نروں از تمیت فعل بدخشاں تپش که دم که وار و پیش زین شوق حد گشت آشکارا بصد حسرت یکے با دیگرے میگفت در کوش منظره می نوشند از چشم مستش	فهر شد جلوه گرا اینجا فروغ اور سید اینجا رگ لیلی زنده اینجا زنجوون خول حکید اینجا نظام الدین چو موجود است مثل با اینجا شد از قفل دل من عاقبت پیدا کید اینجا دلت با غیر شاد اینجا ملب جانم رید اینجا اگر باز از سفر آید من روز عید اینجا تنم چوں موئے آتش دیده در شوقش خید اینجا که آواز بکاش او بگوش من رسید اینجا از آن گلکاش معنی را نه کن از من خرید اینجا که زه کردی کماں آنجا دلم زنجوونیت اینجا که دوش از تیغ خونریزش فلانی شد شیدا از آن از آن شد آه سیکش از اینجا
جواب آن غزل گفته که میگفت تاضی ترکی که بر این نوز میں با من کن گفت و شنید اینجا	
وله	
همدی چون سایه می باید که در دامن هم	در میان کور کنه از به تنه سالی ترا

دل ہمارے میں نیز از غمش ہمارے تر با دا
 ز جوش مدعی یارب ہم از من خواہ تر با دا
 بگفتا زیر لب آن نازنین افکار تر با دا
 کہ از باران اشک چشم من گلزار تر با دا
 مگر دارم تمنائے کہ ہم سرشار تر با دا
 بگفت از ناز خواہم از خدا و شوا تر با دا
 ہم از خون دلم یارب لب سوفا تر با دا
 ہم از دود دل من دیدہ اش یکبار تر با دا

دو چشم زار من یارب بیاد من از تر با دا
 بنوع مسک از وقت بعالم خواہ گردیم
 چو گفتم سیدہ ام افکار شدانت بیع ہجرات
 دعا از دل کنم ہر دم برا گلشن کونیش
 دل من گرچہ سرشار است از جام منی وحد
 چو گفتم جادہ عشق ترا دشواری بینم
 ز آب چشم من آبے رسد لوک سناش را
 بدانیان منکار سوز غمش صد بار میگیم

چو سر کی گفتش خون چشم من یارب وار بجہ
 قسم کردہ گفت آن بے وفا خونبار تر با دا

تا بجے در کوچہ و بازار گردانی مرا
 اے تپ غم عاقبت ہمار گردانی مرا
 تانہ در صحرا و در کہل گردانی مرا
 عاقبت از کارنا بیکار گردانی مرا
 گاہ در چیں گاہ در تانہ گردانی مرا
 تا بجے گرد و در و دیوار گردانی مرا
 بردل ہر بار شاطر بار گردانی مرا
 در قفائے خویشتن اے یار گردانی مرا
 کردہ خون زہد من مے خواہ گردانی مرا
 کاش آپیکہ اجل ہشیار گردانی مرا

تا بجے اے عشق ہر سو خواہ گردانی مرا
 ہمچنین گردی اگر در گردن ہر روز و شب
 دست برداری ز دامن من اے جو ہر چہ
 گر سرو کارت بود با من جنس اوست
 چیست جرم من کہ از دیر اہوائے زلف تو
 تا بجے بالائے بام خود ہی جاغیر را
 ہمیشہ باشی بدیناں گر من کی غفلت
 تا بجے چوں سایہ از بے اتعافی روز و شب
 ہر دم اندازی نظر گر سو من کی چشم است
 کہ بیا لکنیم رسہ جانان و م نزع ریاں

	هچو ترکی گاه در صحراد گه در کو دسار تا بکے اسے پرخ کجرفت مار گردانی مرا	
مانوا غم یے تو ای تاب و توان من بیا مهربان گردیده ای نامهربان من بیا بر سر راه من ای ابرو کمان من بیا هچو ابر رحمت ای سر و روان من بیا بار دیگر در برم ای جان جان من بیا		در کنارم امشب ای آرام جان من بیا تا بکے ناهربانی بایه نرم من شبے پھر آماج دل من تیر شرکان کرده رست آز برای تیر نیست باغ دل افسرہ ام تا تو رفتی ای جوانی رفت خط زندگی
	کس برو بزمیوانی از محبتا نم نہ گفت ترکیا کا امشب چو جهان سسک خوان من بیا	
دی سہ روشن کن شب های تار من بیا در کنارم نامدی گر بر فرار من بیا بر گذر گاهم پے غم شکار من بیا بہر تشکین های قلب بیقرار من بیا		ای خور خشنده روزی در کنار من بیا بر سر گو روم پس مرگ من ایجان کن گذر روزی ای ابرو کمان تیر خمره را کرده رست از بیدن باز تا ماند خد را راکاه گاه
	نامہ اش بنوشته ام ترکی بدین مضمون کیار شد فزون از حد زمان انتظار من بیا	
داستان عشق مجنون یادی آید مرا باغیان آن قد موزون یادی آید مرا بوسے آن لعل میگون یادی آید مرا در بهاران جوشن چون یادی آید مرا خانه های گنج قارون یادی آید مرا گریه این چشم پر خون یادی آید مرا		سر گذشت خویشین چون یادی آید مرا در چمن چون جانب سہو صنوبر بنگرم چون کسی بوسد لب جام نمی گلگون بر برم میکند بر باطل اطم چون بهامون چشم من کیسه مسک چو از دینار پر آید نظر چون کسی ترکی بگویش زار نالی میکند

	وله	
ز بے مهری گه از مهربانی می کشد مارا به بزم خویش چون خواند بدشمن جگانه را		باند از دگر هر دم فلانی می کشد مارا کنند ظاهر مداد او نهانی می کشد مارا
	وله	
خفتن بد است انمی زلف تو دیده را وقتی که شد ز دست نیاید بدست یا		یعنی که خواب می کشد از در گزیده را نتوان کسی گرفت غزال رسیده را دریاب زود تر من آفت رسیده را
	وله	
دور از چشم ز دل بیا ز نزدیکیم ما آن چنان دارد که خوابت دیدم سید ارقب		یعنی از گل هم چو یوب بسیار نزدیکیم ما همچنان امشب بچشم یار نزدیکیم ما دور از یاران و با اختیار نزدیکیم ما دور از شلخ گل و با خا ز نزدیکیم ما باشب مردن مگر بسیار نزدیکیم ما دور تر کز شهر و با کس از نزدیکیم ما با سواد تبیت و تانار نزدیکیم ما زانکه از جان بادل بیا ز نزدیکیم ما لیکن از دل با خیال یار نزدیکیم ما ای صبا هر چند از گلزار نزدیکیم ما
گرچه دوریم از در دلبه مگر تری ز دل روز و شب چون بیه زان یار نزدیکیم ما		
گر به بزمی بطلب آیم معذوریم ما		کز دل دیوانه خود سخت مجبوریم ما

در حضور یار می ماییم و هجوریم ما بے نشانیم ارچه لیکن از سخنهای بلند در دیار دوست میرفتیم همچون گردباد در دل ما که زوئی باد و گلرنگ نیست گه انا العبد و گه استوانا الحق می کشیم دیدنی بود آنچه در عالم نباهد و در نظر حال مای گل چربی پر سی که دانیم این	زانکه نزد یکیم از چشم و ز دل دریم ما در جهان همچون سر و شغیث بهویم ما لیکن از شکسته پای خویش معذوریم ما کز نگاه چشم میگون تو مخوریم ما گاه شبلی زمان و گاه منصوریم ما ظاہر اینیا و در باطن مگر کوریم ما ببیل رنگین نوای باغ لاهوریم ما
---	--

بالضم

با چنین جسم ضعیف از راه سخوت ترکیم
در جهان مانند قوم عباد معسر و ریم ما

	وله	
بناشتم گرشه تیغ نازش		بود بر گردنم خون تمنّا
	وله	
تا فلک بر زمین فکند مرا پا باز یاران به فصل گل کردند نگذارم ترانه هم اوست کرده قربان با تشین خاش می کشد تیغ ناز و زنده کند ای خلیل از برای قربانی می کشد بوی زلف مشکینش می شود جوش عشق من افزون دوستان منافقم شر کی		نرساند که گزند مرا پا همچو سودا زده به بند مرا همچو منصور اگر کشند مرا کاش سوزند چون سپند مرا عشوّه لعل نوشند مرا دنج کن همچو گو سپند مرا از دکن سوی تاشکند مرا ناصحان چون دهند پند مرا زهر باقند می دهند مرا

لعل تو دبد رنگ عقیق بینی را ای گل ز تن نازکت آموخت بگلشن دنباله آهوس تو هنگام تماشا در حلقه ماتم زدگان خنجر پاشید جان دادی ولیکن ز درون ای دل پر گرد بقفا سر و قبا پوشش چو بینید	ظلم تو کند سیر نهال چمنی را شاخ گل تو خاسته نازک بدنی را شمر منده کند چشم غزال ختنی را آغاز چو کردم نمیش سینه زنی را کردی نه برون خواهش دنیا بدنی را گلگشت کنان آن بت گل پیرنی را
من کیستم ای نر کی نادان که نگویم صائب سخن خواند چو استاد غنی را	
عمر سبت که در شوق وصال است دل دورش کن از چشم بوس لب شیرین در بزم تو چون شیشه صهباشکسته خواهی که زخم دست بدامان وصالش مانند نظری جهدا از دیده مردم از بے هنران جایزه شعور نخواهم خواهد که نهند دولت دین در کف دنیا در شوق تو جانست برنگ گل تازه	شد دیر که مشتاق جمال است دل ما شاداب کزین آب زلال است دل ما صد پاره ز شمشیر ملال است دل ما سهلست نه این کار می است دل ما وحشیست که رنخورده غزال است دل ما مدحتگر ارباب کمال است دل ما ای واکه چه دروهم و خیال است دل ما وزیاد تو ای سر و نهال است دل ما
عمر سبت که چون نر کی سودا زده ای قیس دیوانه آن گیسو و خال است دل ما	
بے تو ای گل پیر من در خارزار آدمرا بازی خواهد که گرد تازه زخم کهنه ام گرچه میخا هم که کم آیم مگر مضطر دلم	جانب باغ آنکه در فصل بهار آرد مرا آنکه اندر کوی زلف مشک بار آرد مرا جانب کوی قوس جان بار بار آرد مرا

بسته در زنجیر شوقم این دل مرگ آرد	بر سر راهت چو صیدانی شهبوس آرد مرا
این دل دیوانه ام تر کی چو قیس کوه کن	گاه در صحر او گه در کو بهار آرد مرا
چند گویم آن قدر ای یار میخواهم ترا -	مختصر هست اینکه من بسیار میخواهم ترا
وله	
بگو ای چشم جادو گر چه جادو کرده مارا از آن ممنون تو گشتیم ای مرگ شرفقت ریاض عمر تو بر سبزه باده صبا با دا از آن بر ماست احسا که بعد از مرگ ای گردن	که از تیغ نگه بسل چو آهو کرده مارا - که از غم با سه هجر و وصل بکیسو کرده مارا که مست از بوی آن زلف سمن بو کرده مارا غبار منزل آن یار سه رو کرده مارا
نه از آن شکر تو یارب که همچون ترکی شیدا نه مومن کرده مارا نه هندو کرده مارا -	
لنگ پایم شد از دویدنها باد صحر شست مثل غبار پا با من ای آهوی ختن امروز - گلستان حسن کم نه شود - شد بصر آن همه من قیس غنچه ای بلبل از کجا آموخت یاری پر سدا ز من بیتاب دل به بعلش مده که دشوار است	لنگ صحر اشد از رمیدنها چون ستادم پی دویدنها مستعد باش در رمیدنها هرگز ای باغبان زچیدنها در رمیدن نه در طعیدنها جیب خود همچو من دریدنها معنی لفظ آرمیدنها بر سر آتش آرمیدنها
بلبل آموخت از دلم تر کی نفسه جان فزا کشیدنها	

نخلیست بگلشن نه زبالای تو بالا - شبت از نخل قدرت پست نماید ای نخل مراد دل عشاق نباشد امروز در ازار کنی دست تمنّا گر دید معطر مریوین جو شبت افت حسرت مخورای پست طبیعت که نگردد	زیمب ز نه سالان چمن جای تو بالا سهر و است نه از قامت رعنائ تو بالا طوبای بهشت از قدبالای تو بالا فردا بود از فرق غنی پای تو بالا خوشبوی دو گیسوی سمن سای تو بالا از من جهان قدر سخنها سے تو بالا
سوزد چو پرگاه پروبال ملائک که کی چو رود آه شرر زای تو بالا	
بیاد زلف سیاه پریشان کرده مارا زیرم خویش چو بیگانگان چه میرانی ز فرق تا بقدم زخم آن قدر زده نه پاستخه نه پیامی نه قاصدی نه خطی	بدرید جگر هم آغوش کرده مارا بلطف حلقه چو در گوش کرده مارا که همچو شاهد کلیوش کرده مارا خطا چه شد که فراموش کرده مارا
ز عشته لب میگون بنم چون ترکی خبر بگیر که مدهوش کرده مارا	
بجغل از رخ رنگین نقاب کی کلبد بکشا	پئے نظاره دلدادگان باب چمن بکشا
ز مدت هست مشتاق کلام نودلم ترکی دی در بزم من سلک گهرها سخن بکشا	
به نیم جام خوشم با سبوحه کار مرا -	به بخش خرقه آجم بجو چه کار مرا -
وله	
منم مریض غمش یاد او چه کار مرا -	باستان سیح ای قضا چه کار مرا
وله	

قلندرم بعروس جهان چه کار مرا ز بوی زلف تو مستم بباغ رو تنگم بجز درت بدر خواجگان قدم نهم شدم برای شب بجز در جهان پیدا	صنم پرست نیم بابتان چه کار مرا گیاه راه تو ام با جنان چه کار مرا گر ای کوئی تو ام باشهان چه کار مرا بروزهای خوش ای آسمان چه کار مرا
بجز نهال قدیار و عارضش تریگی بسر و باغ و تکل بوستان چه کار مرا	
چونک محنتب آید بسوی گردن بجفل بکیر زشت عسش شاید نظر آمد منادی میشود ای محنتب کوی بخوار بیاد چشم میگون تو ساقی نامه بنویسم	کنار می شوای می پرستان چو من مینا نهان کنز هیتش شد دخت زرد در آ که شد خوش بدر هر کس که باشد دشمن مینا بکلاک معج صهبای بر بیاض گردن مینا
ببنم شمع کافوری منه تریگی که در هر شب چراغ خانه ام روشن شود از روغن مینا	
میدهم حکم چشم بر خون را پا سایه سال در فن حکمت باز ویرانه را کنم آباد - پا اتحاد و لیت از طفلی خواججه من ز نخل زیر زمین از نگاه تو یاد می گیرد -	که کند سیخ روی گردون را سبق آموختم فلاتون را می کنم تازه روح مجنون را با خیالم عروس مضمون را منفعل کرد روح قارون را سامری شبیه های افسون را
چشم گریان من که تریگی رشک جیجیون نکرد هامون را	
کوه کن دم نزنند بادل دیوانه ما پا	روح مجنون زده از دشت ویرانه ما

ما بچو کو دک رمد از نعره مستانه ما سرگشته دل دیوانه چه حشت خیر است مه نه پنهان شود از مهر بدین که شود یارب آن لیل که است که روشن گردد یاد آن روز که می بود دم سیر چمن	گر نه بد شیخ قدم بر در میخانه ما که گریزد همه مخلوق ز افانه ما هر رخشان ز جمال رخ جسانه ما از جمال رخ آن ماه سیه خانه ما دست مادر بر تو دست تو بر شانه ما
	ده چه دیدار است که هر کعبه نشین ای ترکمی آید امروز بطوف در تنجانه ما
دشمن جان در جهان طلب لسانی شد مرا در حق من زهر شد دانستن هر علم و فن	تلخ زین شیرین بیانی زندگانی شد مرا باعث کم مایلی بسیار دانی شد مرا
	آخر ای ترکمی ز هجر دستداران وطن بدنرا از ایام پیری نو جوانی شد مرا
بزخم ای گل سر بار شکستان ساختی مارا شمار گل بریزی گل که مانند کباب مشب ترا عجز از لب جان آفرین ای عیسی دلها ز دست این چنین اسلام گشتی خلاص بسان گو سپند از دشمنات تازج می گشتم اگر خنجر بودی دولت دین از چه ردینا چنان گویم شکر تو نه ای ترک شکار افکن بکج شخص روز افزون چو ای خسر و خوبان	ببشق سنبل بیجان پریشان ساختی مارا ز سر تا پا بسوز ز هجر بریان ساختی مارا عدو را ساختی احیا و بیجان ساختی مارا مقید یارب از در کافرستان ساختی مارا چو اقربان شد و ز عید قربان ساختی مارا شهنشاهان غلام بت پرستان ساختی مارا که چون آه و هلاک از تیر شرکان ساختی مارا نه چون زلف سیه یکشب نگهبان ساختی مارا
	گرفتار کند زلف پر خم کرده چون ترکمی به تیغ غمزه خونیر نه بیجان ساختی مارا

شیرین تو از غازه چنان یار دو بالا	کز آب شود رونق گلزار دو بالا
در روز جدائی شود از بارش غمها	سلاطین دو چشم من خونبار دو بالا
بوی سوزن تو بازار محبت	در زنج شد از نافه آتاز دو بالا
در کوی تو گرد شب آواز بکایم	مانند صدائے جبرلی یار دو بالا

ترکی شب وصل ز سوز غم جگرش
شد و دفنای من بیمار دو بالا

نیاید زبانم از جفاے تو شکایتها	غلط از من کند مشهور دشمن این حکایتها
پسر بے مهر بود دانا	زاده کور میشود بینا
بهرم نظم من خواندند کس شعر فیتا	بنا شد قدر پیش رو خورشید فزونا

یار جفاے که شب بود رسیدم آنجا	از بیانت بروں هر چه که دیدم آنجا
مخفی از غیر چو در خلوت جاناں رفتم	از نقش باده گلگون کشیدم آنجا
شب بختا نشیدم چو سرو دستان	رخت تن را همه در وجد دیدم آنجا
سایها معکف اسے شیخ مسجد بودم	همچو تجانه مگر جلوه ندیدم آنجا
شب چو در خانقہ زند فرشتاں رفتم	حرف جز غیبت مستان نشیدم آنجا
هر کجا در ره کوش نظر آمد محراب	در خیال خم ابرو شخمیدم آنجا
تیره گرداں بصف حشره یارب هول	چون یہ نامہ من بروی سپیدم آنجا
ما فتم بازند در کوی تو من گرچه بیست	بتلاش دل لگشت و دیدم آنجا
گرچه هر کس چو جانیت بزینت کشید	حسن چو نور محل لبیک دیدم آنجا

شد ز اشکم بشب چرخ تو مرا دریا غرق در زنده خانم که نظری آید دوش ز آنگونه گریستم بفرق تو که شد شعله برق شرارت ز سوز دل من تا بدیشان سخن تلخ من گشت که هست غرق مانند نہیں عالم بالا گردد	گشت از سلج زمین تا سیریا دریا بطمی همچونم و ساغر صهبا دریا از درم تا بر کوئے تو دریا دریا هست یک قطره اشک من شیدا دریا سعدن لعل دلم طبع گهر زرا دریا موج زن چوں شود از چشم ترا دریا
--	--

اشتب از آه و سر شکم سر کوشن ترکی
شعله زار است بکجا و بکجا دریا

بر در فیض محمد شاه می آیم ما در شب یلدا بنیست ای مہ دلدادگان چون نه شرم آید که بچوں بنده بگریخته در ضعیفی بهر طوف کویت ای شبلی وقت و امن دل جذبه شوق تو بهر شب می کشد مایل سوزان و با چشم سر شک آلوده	در بهائے ذکر الا الله می آیم ما با گل داغ و چرخ آه می آیم ما بعد مدت برورت ای شاه می آیم ما کرده طے پست و بلند راه می آیم ما تا بسوئے منزلت ای ماه می آیم ما در دیار شد مرشد ذیجاه می آیم ما
--	---

رومی خود ترکی ز دنیا طالبان بر تافته
در حضور پیر حق آگاه می آیم ما

رویف البائے موجود

کس نشود سر شک من ترکی	گریه ام هست گریه دولاب
-----------------------	------------------------

وله

دل سیاب وار را در یاب	کشته انتظار را در یاب
-----------------------	-----------------------

روئے خود تافتہ ردیر و حرم پیش زان کز غمت پار و جا اے ریا کار سجدہ گستره گر هویت ز سیر بتا ناست رایگاناش کن بر لعل و لب ہوے وقت را مدہ از دست در ہوائے تو دادہ ام جان را	منزل کئے یار را دریاب عاشق بقیہ را دریاب از نفس کا شمار را دریاب دل میں داغدار را دریاب زیت ستار را دریاب شہسوار آسما را دریاب خاک میں خاکسار را دریاب
---	--

بندہ با وفا اگر خواہی ترکی جان نثارا دریاب

زہر حیا چشیدہ را دریاب کشتہ گرز خنجر نازش دل پس شیخ کوچہ گرد اے بت ستم برائے خدا فیض شب ماہہ زو اسن دست از نگاہت دلم تند و ربر ہست گر شہد لعل شیرینیت ہست گل بالشر از بزم سرت اے قبا پوش یار گل اندام	جاں لب ما رسیدہ را دریاب دل در خون طعیدہ را دریاب پیر غلت گزیدہ را دریاب بندہ زر خریدہ را دریاب ایں غزال ہمیدہ را دریاب منع شہباز دیدہ را دریاب تلخ حرفے شغیدہ را دریاب خامد وریا ظمیدہ را دریاب سن دامان دریدہ را دریاب
---	--

ترکی دلہکار را بنگر ایں ستم کا کشتہ را دریاب

آرے از باد و خزاں رنگ چمن گدازد

از موم غم بنائے قصر تن گرد و خراب

وله

باشک گرم تنیدیم بیوش همه شب
میسر آنچه که دیدیم بیوش همه شب
بلنج خانه طعیدیم بیوش همه شب
بکوچه کوچه دویدیم بیوش همه شب

چه آه و ناله کشیدیم بیوش همه شب
بر دل ز گفت و شنود است ای قمر طلعت
بان ما بی بے آب ای دریم حسن
بنجانه خانه رسیدیم در سیراغ تو صبح

برو سپس ز تری که بود هدم ما
صعوبه که کشیدیم بیوش همه شب

ز چشم خویش بستم روزن دیواریار

نه پند تا کس ای همنش ز خاریار

وله

خانه بی سقف گرد و ورنه از بار خراب
کز خار باده بهیم حال می نوشاں خراب
نماند در جهانش خانه ایماں خراب
در زمناں خوشتر ای متاں تباں خراب

چون نشد از بارش اشکم تن عرای خراب
ساقیا بر خیز و در محفل گردان خام را
خانه کس در دل آن بت نیگردد بنا
حال من از خودن ستمیا آذگون بود

سوح اشکم من بدیناں گشتو تری بلند
بکیاں گرد و بنائے گنبد گردون خراب

بعد زین حرف نیارم ز متنا بر لب
از تپ عشق تو تپا ز لیا بر لب
بهر دیدار تو جان من شد ابر لب
جاں یار تو ای رشک سیجا بر لب
آرد ای دست نه بگذشت سمنهار لب

گر بود شیشه کف ساغر صهار لب
کن ز عیناں ترش چاره که دار و ایما
از سفر کتاب عیناں را که تاه است یار
چاره کن چاره که از درد و فراق آمد
ما قتل آنست که بر روز غریز آں پس صلح

داشتم در شب تا یک بیاد تا صبح مصرع و وصف تو ای زلف چلیپا لب

دوش در سیکه میگفت بستی ترکی
شیشه باید بکنم ساغر صهبا بر لب

یادمی آید بجهت شب اکام شب
گرچه شام تیره را باشد نه پیش صبح قد
تازه می سازد دل افسوده را نام شب
خوش بود از صبح پیری ها گر شام شب

وله

پایا لم کن دار قد بلندت چه عجب
زاد شهر که در بند محبت نفدت
در بگوید سر من فعل سمدت چه عجب
گر بفتد بزم زلف کنیزت چه عجب
ای که از ریش پدر غار دارد دوست
که رسد بر سر من پانی گزندت چه عجب

وله

چنان از صف ساکت گشت بضم
که میگویند انا لله احباب

رویفای فارسی

من از سوز تو دارم اینچنین تب
نه غیر از شربت وصلت شود دور
که غلطانند چو گویم بر زین تب
که اینست از نعمت ای نازنین تب
ز تاب مهر رخسار تو پیوست
نه از لعل لبش تا بوسه گیرم
ز آتش خانه قلب من زار
کز زود محمود و دایه منیش تب

نهم ترکی چو پا در کوئے جانا
چند مانند رهن از کین تب

رویف التائے فوقانیہ

در پس مردغم آں گل بہ نزار آمدہ است سوئے اغیار چہ طومار فرستاد و بہن دام گیسو بسر دوش و کف تیر مشہ قاصدم گرچہ نہ از منزل دلبر برگشت نماند از شتر نہ بیرون شود از ناف غزال ہر ستاع کہ بمن بود بغارت برداشت در ہوائے رخ و گیسوی تو ای غنچہ بہن نازینے کہ گراں بود کف بار گلشن آفت روزالم بود مہنوزم در پیش رحم فرما کہ لبوئے تو غریب الوطنی	بامں ہلے مرگ علاج تو بکار آمدہ است سادہ کاغذ نہ ہم از جانب یادہ است ترک چشم بچہ سا ماں بکار آمدہ است رہ ہر دے نیز نہ زان شہر و دیار آمدہ است نہکت زلف تو ما سوئے تار آمدہ است باز آں شوخ بسویم بچہ کار آمدہ است بلبل از گلشن و آموز تار آمدہ است تیغ گرفتہ بخون من زار آمدہ است کز قفا بہر ملاکم شب تار آمدہ است بادل خستہ و باجیم نزار آمدہ است
---	---

پا برنجیر نہ نپہ بگو شمشیر کی
نشوم تا زرقاں کہ بہار آمدہ است

در برم تا دل و جگر باقیست منگن اے چرخ تیغ جو ز کف گرچہ شد دفترے رقم لیکن چوں بیا سیم اسے فلک مہنوز گو دلم سوخت لیکن از دہشعر آلخ کاظم اگرچہ از سم ضعف چاک شد کہ چہ نامہ اعظم	غمرہ چشم فتنہ گر باقیست کہ مہنوزم بحکم سر باقیست قصہ ہجر سر سبز باقیست از دیار عدم سفر باقیست در بیاں صدق گہر باقیست در کلام مگر شکر باقیست دفتر شعر من مگر باقیست
---	---

فوج کردی ولیکن اے صیاد زین زلف او نیا ساید مردم ولیکن از غم رویش	بر غم مشت بال و پر باقیست آز مشک در تتر باقیست اشک گلگون بچشم تری باقیست
--	--

مرغ جانم چساں پرو سگی
کانتظارم ز نامر بر باقیست

تازه شد بهرباغ و رنگ بوستانم بر نه گشت مهر و مهر گشت و یار مهر با هم بر نه گشت شکوه ام هر چند پیش کرد خشم کو طبع رہرواں آخر چه پیش آمد که از اقلیم دور رفت جانم در قفای تو جو رفتی پیش غلیر هم نه باز آمد سوار ناله آتش غمناں بعد عمری یار چوں پرید احوال لم جدید کردم که برگردد مگر بے کشتنم	نوبهار آمد مگر فضل خزانم بر نه گشت پیر گردیدم مگر آن نوجوانم بر نه گشت لیکن از من چشم لطف دلانم بر نه گشت کار و اس سالار جان ناتوانم بر نه گشت تازه بر گشتی تبسوی جسم جانم بر نه گشت گر چه از کوئے تباں یک فغانم بر نه گشت در سخن از غایت شادی زبانم بر نه گشت تیر مژگان بت ابرو کمانم بر نه گشت
--	---

باز آمد گر چه آب رفته در جو تر کیا
لیک سوج قلم عمر روانم بر نه گشت

جز یاد تو از کس به من صلاح خبر نیست از دشتم آن جمله نشین را خبر نیست بالعل تو از خشک لب ما خبر نیست مشغول طواف در دلداد با نیم از بوسه لعل لب میگون تو ساقی	محو تو چنانم که ز دنیا خبر نیست مجنون شده آواره به لیلما خبر نیست بے آب بمیریم و دریا خبر نیست از دیرودم حرم با من شد خبر نیست مشرار چنانم که ز صبا خبر نیست
---	--

کارے کین امروز کہ در کار تو آید سنبل نہ شد از سدا زلف تو آگاہ انگد خیانش فلک از رخ کہ با کس با من سخن عشق گوئی در وفاں ای شیخ چنان مست ز صحبتائے تم	اسے صاحب ورنہ زفر و اجبرے نیت وز چشم تو باز گس شہلا خبرے نیت از قصر جم و دخمہ دارا خبرے نیت دام کہ ازین نوحہ شمارا خبرے نیت کزند بپ ولت بمن اصلا خبرے نیت
---	---

دیر است کہ ترکی بہ تمنائے وصالش جاں را دم و آن جان جہلا خبرے نیت

ولہ	جانم لب رسید و بجاناں کنے گفت گشتم اگر چہ بندہ دنیا ز بے زری
-----	---

ولہ	با شمع اینچنین نہ بہ پروانہ دادہ است منع را چہ بادہ نوش بہ بیجانہ دادہ است داور بہ صبح عاشق شوریدہ سر نہ داد یار بہ بحر قحط حرف من امشب اثر بخش مسجد بہ شیخ و دیر تیر سا خدا سپرد باتیرہ دل باز کہ امی حالہ ازل نازم بہ بخت خویش کہ بعد از وفات نہیں مستم از ان کہ ساقی روز ازل بمن با عاشقان سپرد خدا وحشت جنوں ترکی برائے بتن مرغ نگاہ من
-----	--

سوزے بمن کہ از غم جانانہ دادہ است
کا نذر کفش کلید زمیخانہ دادہ است
شورے کہ در سر من دیوانہ دادہ است
کا ن ماہ گوش خویش ما فسانہ دادہ است
جا لیکنم بکوچہ جانانہ دادہ است
حق بہر مکن تویہ خانہ دادہ است
ایزد بمن حکومت ویرانہ دادہ است
از بادہ سخن خرم و سمانہ دادہ است
عقل و نہ بہر دم فرزاندہ دادہ است
مشاطہ باز در کف او شانہ دادہ است

یاد خاکستر دله که صاف چو آئینه نیست
 انجمن آراشوی هر لحظه به نو دوستان
 چون نگاه مست او باشد که کیف اندر شرب
 سخی می گردد چو چشم محمود از دیدنم
 از لب شیرین دبانان چون نمی گردد جدا
 چیت خط از چپتی بنش چو نیست شمر
 تازه گلگهای مضامین نفس آرام به نیم
 می رساند رزق ادهم صبح خیر اله از قبیلین
 بست لبیز از کمر با سئو معانی سینه ام
 از چه به شری آیدم چون هر زشتان در نظر
 هست از دلقی گدائی آردیم در جهان
 هست چون چاه و تهی از آب ای یوسف
 گرچه پیرم لیکن چون طفلان مکتب پیر

به نیم آتش بود آن سینه گرچه کینه نیست
 پیش تو ای یار قدر عاشق و برینه نیست
 به چو علایق لبانش لذت لوزینه نیست
 از بنش ناز حسد بهرمان اگر در سینه نیست
 لذت اشعار من خوشتر گز از لوزینه نیست
 خانه نائنس می نماید گز ز با مش زینیه نیست
 گرچه پیرم لیکن زنگ معنی ام پاریه نیست
 در دل شب هر کرا در دل غم روزینه نیست
 گرچه دستار من ای سبب تیان ز رینه نیست
 قلب صاف من اگر روشن از آئینه نیست
 به چو چشم چشم من بر جامه بشینه نیست
 گر ز نور معرفت در سینه ات کجینه نیست
 قدر هر شب زابید از صبح شب آئینه نیست

شاید از وصلش خنک شتی که امشب نمر کیا
 ناله تو گرم همچون ناله دوشینه نیست

از گرد خط بهار در رخ دستان گرفت
 ملک سخن بهر آنکه بتیغ زبان گرفت
 در خلوت تو دل کف زلف شد اسیر
 هر باد کس ز آتش حسرت کباب شد

این باغ زنگ تازه ز باد خزان گرفت
 آسان نمی توان ز سمنه شش عنان گرفت
 این دزد را ز جای تو شب پاسبان گرفت
 دستم بدست خویش چو پیرمغان گرفت

سوراخ کرد و دل عشاق تایدست
 دوار و گمان که قبضه بغر و سس کرده است
 آید به رنگ بر قدم از رشک پاسے غیر
 چشمش بگاہ خولب دل من زمینہ بُرد
 تا طوطی فصاحت من مابک گشاده است
 تماشا بد صبا رح بہاران رسد بہا رخ
 دل می جہد ز سیکتہ گردم نشاندہ اش -

تُرکِ نِگاہ یار ز مَرگانِ سنان گرفت
 ہر کس کہ جا بگشش کوئی تیان گرفت
 تا دست من بنا زبت ہر بان گرفت
 حیا و رخ را بشب از آشیان گرفت
 بلبل ز رشک در تہ دندان زبان گرفت
 در شب ز آشیانہ مرا باغبان گرفت
 آن شہسوار تا بکف خود کمان گرفت

ترکی دشن نہ میل بہ آب بقا کند
 ہر کس کہ لذتِ سخم در جہان گرفت

نِگاہ روز مصیبت بہ پیش پاکی منست
 چہ غم کہ در دل بے مایگان نہ جای منست
 سخن بہ بد گہر آموختم خطائے منست
 نہ جہائے من بدل کس نہ جا کس بد لم
 شدم زمرگ خلاص از کف جنون لیکن
 مرا نہ تختہ مشق سبج و خضر کنبد
 بسان و ام مشک بر آسمان امشب
 بدست یار و فادہا ست ملیک افسوس
 نہ واقف است کس از مرگ لیکن آگاہ ہم
 چہ نہ یار پہ عشاق بشنو دیارب

بخ بلائے شب ہجر در قفای منست
 خوشم کہ اہلِ خرد ہر یکے فدای منست
 کنون ہر آنچہ مرا گوید و نہای منست
 نہ من عدوئے کسی نے کس لکشا منست
 ہنوز سلسلہ زلف ادب پائے منست
 نبوش دار و دیلب پاش چون شکاف منست
 دل ملایکہ از تیر نلہ ہائے منست
 وفاست بہر رقیبان جہا برا منست
 کہ روزی از کف آن دلتان منست
 اگر نہ گوش فلک گر زہای ہا منست

نخواہ مرگ من اسے مدعی کہ باغ سخن -	سیرنگ خلد نرو تازہ از بقای سنست
	غلام درگہ شاہ مدینہ ام تتر کی - از ان زیوسف مصری فن بہا کی سنست
پختگی اسے مدعی در دعوی خام تو نیست کیست آن سرکش کہ افتاد نخواستہ بر در باشد از جسم ضعیف من گران برگ گیاه صبح مرگ دوستان و شام ہجر عاشقان	در میان نامہ اہل ہنر نام تو نیست کیست آن رہبر کہ حشیش جانبیام تو نیست گرچہ شاخ یاسمن نازک ز اندام تو نیست بدتر از درد زخم زلف سیہ فام تو نیست
	گاہ سوئے خانقاہ و گاہ آئی سوئے دیر شد ازین ظاہر کہ تتر کی پختہ اسلام تو نیست
چشم من بہر جایا دروئے آن کافر گیت تا سحر بارید خون چشم فلک بر گریہ اش سخت بیرانم کہ چشم آن شکر تر نہ شد	بر در تجانہ گاہ کہ سہر نہیر گیت این چنین شب بر سہر کویش دل مضطر گیت ور نہ بر احوال من ہر نومن د کافر گیت
ولہ	
عینہ بخیر از زلف منیر نتوان یافت	بے نوش لبیت چشمہ کوثر نتوان یافت
ولہ	
افکنم بر سر چو خاک کوئی یار آید بدست جانب دارا لشغای یار می آیم از ان	طوطیا سازم گرازا را ہش غبار آید بدست دارویم شاید ز قلب بقصر آید بدست

گرچه هستم مفلس روز ازل ترمگی مگر آرزو دارم که گنج وصل یار آید بدست	چشم بلبل در غمت ای گل بطق افتاده است علقه زنجیر زلف اشتیاق افتاده است بارها با شیخ مشهورم اتفاق افتاده است در دلت آتش که از دلغ نفاق افتاده است خاکه کاندازش آتش در احراق افتاده است چشم من تابور رخ صاحب ^{بعضی دیگران} براف افتاده است بیک اضافه	تا به سیر استانت اتفاق افتاده است مشکل از کوشش روم بیرون که در پادلم از لبش غیر از حدیث با من نشنیده ام اسه منافی سیدات سوز و ازان به چرخ خانه دشمن چنان شد ز آتش آیم غراب در نگاه من نه گنج شوکت هر سه سوار
حالت ترمگی چندی پرسی که همچون نیم جهان بسیار از درد فراق افتاده است	لعل تو از برگ گل ای گل بدن نازک تر است صوت تو نازکترین یا شعر من نازک تر است رشته جسم که از تار کفن نازک تر است سرو او از نوها لال چمن نازک تر است تار موئی آن دوزلف پر شکن نازک تر است آن کمر نازک تر است آن هن نازک تر است	نازنین جسمت ز شارب یا من نازک تر است گرچه با به هم ده کرده پرسم از غم چمن بر تنم آمده وقت مرگ اندازید خاک بارها بنجیده ام هنگام سیر بوستان باغبان از سنبل ترو غزال زشت از رگ جان غریبان و زلب لعل بنان
اسے چہ پرسی از کلام ترمگی نازک خیال کز رگ گل حرف آن رنگین سخن نازک تر است	باز از دخال آو من این خانه پر شد است	کاشانه دل از غم چنان پر شد است

خالی کجاست جائے عزیزان کبریا تو - حرفے بروں جہاں نہ بجز ^{این کلمہ درود و بیگزید} ملک و آب - اشب ز فیض مقامستان بر کرمین مطهر سپنج ز فرمه و فتمه نسراق ؛ از عاشقان روسے تو آباد شد چمن	اسے آشنا ز مردم بیگانه پیر شد است چندان دلم ز نغمه عاشقانه پیر شد است چون میگرد ز شیشه و پیمانه پیر شد است گو ششم کزین ترانه و فسانه پیر شد است و زبستانگان زلف تو دیوانه پیر شد است
	تحریر کی اصلاح قلم تو حساوی است شاید کہ از حیات تو پیمانه پیر شد است
گفتم کند عاشقان گفتا کہ کیسوی منست گفتم ز معجزه بشیر گفتا کہ ایماں سے اہم - گفتم گران از مشک ز گفتا بہاوی سنیم گفتم سرور افزا ز منی گفتا نکا و مست من گفتم کہ بہتر از پیری گفتا کہ برقی حسن من گفتم نکاووی عاشقان گفتا کہ زیر و شنہ ام	گفتم کہ تیغ جان ستان گفتا کہ ابروی منست گفتم ز افسون تیر تر گفتا کہ چادوی منست گفتم کہ بہ از بوسے گل گفتا کہ خوشبوی منست گفتم ز آہر شوخ تر گفتا کہ آہوی منست گفتم ز حور افزون ترین گفتا کہ درو منست گفتم ستم ہای کنی گفتا کہ ہاں خوئی منست
	گفتم ز تحریر کی ادہ خیر گفتا کہ خوش ریختم گفتم کہ جائی تر تیش گفتا کہ در کوئی منست
بلبل از شیون من ناکہ کشیدن آموخت از کہ این غمہ خون ریز تو اسے آفت جان دیدن آموخت بسوی تو نگاہ و چشمم آہوئے چشم سیاہش ز نگاہ و مردم - ک	غیمہ از چاک دلم حبیب دیدن آموخت بر من خستہ جگر تیغ کشیدن آموخت چشم تو جانب من گر چہ نہ دیدن آموخت از غزال دل من طرز زرد میدان آموخت

آخرا از رنگ رخ ترکی خونین جگری -
طاووس حسن نوا سے ضو بخ پریدن آموخت

دل بچکال نگا دل ربا افتاده است
ساکن ارض و سما فانه شو قم زنده
دست و پا یک طرف سر یک طرف تن یک
خیزند است بانه بر دانه بحث من چینه در
می نشاند در برم آن خسرو خوابان مگر
بود شب با در برم آن مگر دانه گفت
می نه دانه کیست لیکن اے جوان از چو
نہ بخویشان کاری دارم نہ بابیگا رنگان
تابوی سنبل زلفت مشامش شد قرین -
این دل شوریده ام از ناله گردون نورو
پاره های قلب مشتاقان ز تیغ نازیبار

میخ من در پنج باره قضا افتاده است
از کجا غوغا عی عشقم تا کجا افتاده است
عضو عضو من ز شمشیرش جدا افتاده است
اتفاق شیخ با من بارها افتاده است
بر سر من سائی پالی هما افتاده است
اتفاق تو گو با من کجا افتاده است
بر سر کوسه تو پیر بے نوا افتاده است
خوب رویان کار من تابا شما افتاده است
نافه دور از ناف آموه خطا افتاده است
باز از طاق دل آن دل ربا افتاده است
همچو برگ گل بچغل جا بجا افتاده است

باز اے ترکی ز برق حسن عالم سوز یار پا
آتش اندر نپیه زار جان ما افتاده است

نخچه هم تابا رخسارش افتاده است -
که بر خاک از دم تیغ تو غلطید
که زرد و سنبل تو شانده اے گل
مگر بیدار ماندی شب به مردم پا
به بندید این دل آموه صفت را -

اجل با من مبارک باد داد است
که از خون دامن ز رنگ داد است
که از میز گشت را آب داد است
که چشمت مست خواب ای حور داد است
گر آن مه زلف مشکین را کشا داد است

ز چشم مشتیزی در هر بلا داشت دلم تا از جمال شاد شاد است که روشن دیده من زین سواد است نه حرفی دیگر اے اخوندیاد است مسلمانان اگر عزم جهاد است نه جائی بوسه هم دشنام داد است که هر کس زیر تیغ سر نهاد است سناش را اگر زهراب داد است که هر شربل و در دل غنا داشت	نه تنها در دکن گوهر فرد شمش نه بیند جلوه حسن نکویان - که - چنان تا بم رخ از خال سیاهش مرا جز سوره یوسف ز قبر آن بـ کشید این نفس کافر را خستین با چه قهر است این که با من آن شکر لب نه دانه چیت در زخم تو لذت بـ دل من سخت هم از سنگ خار است مشو مفتون بهر دشمن اے دوست
--	---

خدا گوید مگر آن بیت نه گوید - که
 که تر کی بعد عرفی او ستاد است

چشم مست یلدا هشیار کردن چشمت قلعه خوابیده را بیدار کردن خوب نیست	ول
مکن گمان که ره کوئے دستان بند است مباد در خشب غم ناله ام بهر شمس معالجه که بدخ دلم جلا میداد - طلال دل بکه گویم که امشب اندر ضعف ازان بشکوه من مدعی نه لب یکتا و کشاده اند زهر سوره هوا و موس - پر چون گ رخ من بشوق یاد آخر	کشاده است مگر بهر عاشقان بند است ازین سبب همه در پای آسمان بند است ز تیره بختی ام امر و آن دکان بند است بسان مرده ام در هم نفس بان بند است که از کلیچه خوان منش دیان بند است و لیک باب کرم با سخره ایگان بند است اگر چه در نفس جسم مرغ جان بند است

کدام مُردِ رئیسِ دو جنونِ زدگان ۴	بامتش که بهر شهر هر دکان بند است
	تذکرہ بحالت من کس غمی کند تتر کی یسان کو رگِ چپ ششم دوستان بند است
ضعف نوعی و بالِ جان شده است آسمان مهربان نہ خواهد شد نبتش تا بنر لب یار کنند - در خیالِ خدنگ شرکانت - از برائے سگانِ کوچِ یار - در ہوا ئے خسرامِ توسن یار خیمِ ابروئے آن برت کج خلق	کہ بہ تن ہار سرگران شدہ است گرچہ آن ماہِ مہربان شدہ است قیمتِ مشکِ چینِ گران شدہ است قامتِ عاشقانِ کمان شدہ است عفوِ عضو من ارمغان شدہ است نالہ ام آتشینِ عمان شدہ است قبیلہٗ روسے راستان شدہ است
	زلفِ معشوقِ نظم من تتر کی - دامِ دلہائے عاشقان شدہ است
از چہ مشغولم بغیرِ یاد و جہانِ خوابید است نفسِ کیش در کمینِ و قلبِ مادرِ خوابید کن مددایِ ضعفِ کامشید ہمچو نختِ خفتہ از شرابِ نغمہٗ جہانِ سوزِ مرغِ صبحدم دیدہٗ پیرِ فلک را کور گردانِ اسے بصیر	گر نہ نختِ تیرہ ام ای آسمانِ خوابید است راہزنِ بیدارِ بہست و کجا روانِ خوابید پاسبانِ کوچہٗ آن دستانِ خوابید است در چینِ مانندِ دستانِ باغبانِ خوابید در کنارِ من کہ امشب آن جوانِ خوابید است
	صبحِ پیریِ بردمید و تتر کی از غفلت مگر در حضورِ زندگانِ چون مدگانِ خوابید است

بیا کہ بہرِ جمالِ تو چشمِ من باز است در انتظارِ تو شد بندِ گر چہ دیدہ من - مگر نسیمِ زلفِ تو بوسے خوش آورد - چو باد تندہ بگذر کہ سوسے جادہ تو - ز بست سالِ فزون شد کہ در دیارِ دکن - بہ انتظارِ کہ چون چشمِ عاشقانِ مشب کدانیہ	برائے سیرِ تو اسے گلِ درجین باز است برائے وصفِ لبِ تو مگر دہنِ باز است کہ غنچہ بر سرِ ہر شاخِ یا سمن باز است بشوقِ دیدہ ہر آہوے خنن باز است زمینِ چو بابِ تخیانِ در سخن باز است در ہر اسے تو اسے قندہ زمین باز است
	پائے زالِ جہانِ ترکِ کیا منہ گردن کہ این عجبہ چو بازی گران رسن باز است
تیغِ در کفِ آن بُتِ پیمان شکن استاد است ہیچو نخلِ خشکِ در کوےِ تولے ابر کوہ - پیرِ سرکشِ رانہ باشد حاجتِ چو عصا پامنہ در جادہ نفسِ لعین کا نذرِ رہت	الامانِ یارب کہ بہر قتلِ من استاد است بعدِ مردنِ ہم تنِ بچانِ من استاد است بیتونِ تاخیمہ چرخِ کہنِ استاد است از پی غارتِ زدیہ این لائرنِ استاد است
	بر سرِ گورِم پائے فاختہ نہ نشست کس تر کیا دزدے مگر بہر کفنِ استاد است
چہ معجز ہا کہ در گفتِ دمن نیست بجز دادے و صلتِ ای سیجا بیا از ہر ہے کز سیلِ اشکم بچشمِ خوابِ آلودش ز شب با غزالِ چشمِ مستش را نکھاھے	مگر واقف کس از اسرارِ من نیست مرا دادے دلِ ہمیارِ من نیست نشانے از دردِ دیوارِ من نیست خبر از دیدہ بیدارِ من نیست بسوسے خطہٴ تاتارِ من نیست

کنم ترک دف این کار من نیست	جفا هر چند کار است لیکن
	چه بنویسم که ترکی با عزیزان - دماغ خواندن اشعار من نیست
افسوس که زیستن محال است بدرد رنج کا ملان هلال است خون دل عاشقان حلال است یک آه من خراب حال است دل هست چه چیز جان چهل است تا از شب وصل انفعال است بالام والف جوا اتصال است مرغ قلم شکسته بال است	فریاد که دیر در وصال است از کاهش آسمان بے مهر در مذهب دلبران بے درد دردی که به نغمه فلک محیط است دارم نه ز دوستان در نیش - پ در روز فراق زنده ماندم - پ زان سان به سخن مراست پیوند در مدح شاه باز حسنت پ
	این تازه غزل که گفت ترکی در وصف جناب نند لال است نام محمد
جو خون گریه روان در گلستان کوی دوست منتظر هستم از مدت سگان کوی دوست از لحد بستن بدین خفتگان کوی دوست گر دهم کیشب اجازت پاسبان کوی دوست عاشقان روئے دلبر ساکنان کوی دوست	قتل عشاق از چنین باشد میان کوی دوست اے اجل زود آ که بهر استخوان سینه ام ناله با کردم چنان امشب که همچون روز حشر آن قدر ناله که خون گریه دل بهر شکر حور خلد و قصر حبت را نخواهند از خد

وای بر طبع سخن سنجان که نسبت می کنند	گلستان خلد را با بوستان کبری دوست
	اگر صبا کن عرض از ترگی دور افتاده کونش تسلیم با با ساکنان کوسه دوست
شعله از سنگ چون سبب شکست آن گل آنجا نگار بست این جا سرمه ز شیشه مستان پا از نهیب بلائی روز فراق	باد در شه رگ گلو بشکست خار در چشم آرد و بشکست شب بجان چو کدو بشکست در نماز امشیم وضو بشکست
	بے سبب عهد دوستی ترک پاز آن یار کینه جو بشکست
بود خور مانند سیمالش مگر ابرو نداشت چون سیم چین زلف مشک تبت بودند هجو گلبرگ لبست در گل نزاکت هان بود فرمان کو کونان گردند تا گرد قدرت در شب غم تا سحر ای هم نفس در دجگر انچه من می داشتم با طاق ابروی تو عشق تا سحر حیل هاهی کرد بهر چاره ام هر کس از عشق خود راندی سخن در پیش یا	روئے مه دیدم چو رخسارش کی گیسو داشت غمره با مانند چشم مست تو آهوند داشت لاله چون رخسار رنگین تو رنگت بودند زانکه سرو بوستان چون تو قد و بخت داشت بر سر بتر تن مارا بیک پهلوند داشت مونی با کعبه و بابت کده هوند داشت زانکه از درد دلم در دست خود دارد داشت هیچ کس از من بر بزمش روی گرفت گشت
	گفت بر سحر آفرین آخر که تفری بیکیان هجو ای کلام تو انچه با دوند داشت

از تیغ غمزه یار سرم بریده رفت آن سر و خوش خرام بجا که مرا بر من زنگ از دخم پدید و قناعم بلب رسید حسرت که بار قیب سخن زد میان راه شب در میان خواب سرم بر زمین زده بوئے مگر ز سیب ز نخلان شمید است	دامان دل ز تیغ شرکان دید رفت ابر کشیده آمد و دامن کشیده رفت یار از غرور چون سختم ناشنید رفت دین حسرت دگر که بسویم نه دید رفت نالان بکوی اودل در خون تنیده رفت سوئے ارم که جان بلب بار سید رفت
ترکی چو مرده بر سر راهی قتاده است تا مار زلف یار دش را گزیده رفت	
کاس فرق ترا سنگ قضا خواهد شکست خاطر نازک مرا جان در هم و بر هم شود	گردن بالیده را بجرخ و دقا خواهد شکست گر چنین زلف ترا باد صبا خواهد شکست
وله	وله
نامه آن ماه بر گلبرگ تر خواهم نوشت تا نه باشد بعد من کس عاشق سین تیان	حرف خوش را ز خوناب جگر خواهم نوشت سرگذشت خوشتن از آب ز خواهم نوشت
وله	وله
سخت عشق تو بجان من بیل سنگ است گر نباشد گل رخسار تو در صحن چمن جمع از جمل مکن بعل و گهر اے منعم سنگ ارم کنی امر و زنگان می دارم هر قدم در ره عشق تو ازان می افتم تو سن جودت طبعم نه روان می گردد آرامد و رفت چو اتنگ نگاه مجنونست	صد مژه بجز تو اے حور شامل سنگ است بر دلم نفس رنگین عنادل سنگ است کین همه گنج تو در دیده عاقل سنگ است عوض تیغ که در دست تو قاتل سنگ است که بهر گام درین جاده مشکل سنگ است کاین زمین غزل ای حضرت باطل سنگ است بر در خمیه بلی چون حامل سنگ است

و در کن بالمش دیبا که به کج مرقه چون نه مجروح شد از تیغ فراق معشوق یار گریخت ز نذیر گنگلش می فهمم	جاسے بالین تو اسے خواجہ غافل سنگ است گر نہ این سینه ات اسے عاشق میل سنگ است سخت حرف لب دشمن مگر ای دل سنگ است
نسبت این عاشق شوریده بغیر از ترکی در گلوبسته که هم وزن سلاسل سنگ است	
لطف طبعم خاطر نازک خیالان را شکست تند مکر را این چنین آهسته روان را زین بر زمین ز دربار غم هایت سر شوریدگان - سر دشت را ز گرمی لعل تو بازارتان + رشته زنا زلف تو خطان از کشمش	حسن شعرم دعوی صاحب کیا لایزال شکست کاش شب ناز تو فرق پای و لایزال شکست صدمه هجرت دل آشفته حالان را شکست گوهر حسن تو قدر خوش جمالان را شکست شانه تقوی و زهد کهنه سالان را شکست
ترکیبیا ترکب بنگاه یار در دشت ختن - داد فوج غمزه چشم غزالان را شکست	
از من بهر دیار سخن رفته رفته رفت تا شعر شد جدا ز لیم خانه خانه شد + جانم بکوی یار رسید ارچه شل باد + چون حال روی تیره شود گم عقیق سرج - یکبارگی نه مرغ دلم شد نشان اش بهر چند خواستم که برونش کشم مگر + من هم بیک بیک بطواف درش روم ذکر من تو نیست بروی زمین فقط -	این مشک چار سوز ختن رفته رفته رفت این گل بهر دکان زچین رفته رفته رفت در خاک و خون پمیده بدن رفته رفته رفت گرد ز لعل تو به یمن رفته رفته رفت پریکان او بسیده من رفته رفته رفت دل در میان چاه و ذقن رفته رفته رفت گر سووی کعبه شیخ ز من رفته رفته رفت کین داستان بچرخ کهن رفته رفته رفت

از بهر پائے بوسنی سلطان دجشم تهر کی سو کی دکن زد وطن رفته رفته رفت	
این زخم بجز سوزن مگرگان نتوان دخت تا پائے من اندر رشته جولان نتوان دخت تا دامنم از دامن جانان نتوان دخت	چاک دلم از خار میفیان نتوان دخت از دشت نوروی من وحشی نه نشینم از حبیب و گریبان کف خود باز نه دارم
به فریتی که منم پیر آن جوان اینست کسی که کرد مهر بسجلی از سان اینست	به عشق آنکه شدم زار و ناتوان اینست کسی که ز رویه دلم تیر از گمان اینست
لیک می ترسم که دشمن آشنا است ذره خاکم بر وزن آشنا است مشت خاک من بدامن آشنا است این کبوتر بانشین آشنا است تا بمقتضای طیس آهمن آشنا است دیدم من با گرسن آشنا است تا نه داند کس که بامن آشنا است گوش کر که از شنیدن آشنا است گرچه با سر رشته سوزن آشنا است تا نه گوید کس که با زن آشنا است	زلف او مهر خنید بامن آشنا است گرچه در بان نش بدشمن آشنا است دوری گردد کجا ز افشان نش میخ دل باز آمد اندر دام زلف ربط دارد سنگدل با سنگدل گرچه شد با خنده لعش لب بلب بگذرم از پیش او بیگانه دار نشود گر شعر من حاسد چه باگ چون فتد از پا که ادر در رهش آنکرم بر قحبه دنیا نه چشم - ی
پرس از تهر کی نشان کوی دوست عند لب از راه گلشن آشنا است	

خونم ز تپ عشق تو چون آبِ جمیم است بیرون چہ روی از دل پر درد من ای غم پا صد بار بخوابد کہ بہ بیند سہر رویت - چون مست من از بادہ شوم عفو بخواہم افتادہ امان تو گر گوہر اشکم - پا پا آن غیر کہ رنگ تو پریدی ز ہواشش پا کو سینہ کہ از تیر تو صد رختہ وارد در الفت دنیای شوم خوار کہ دامن پا از گشتن حسن تو ہوا سکے بہ خیر د پا دل بندہ بردہ شئی خاک نشینان - عمر سیت کہ تن خاک بر ہمت شد ای دوست نابرق جمال تو فدا است بجانم پا	روشن بدل از سوز غمت نارجمیم است بگذار نہ این خانہ کہ جائے تو قدیم است ماتہ کمان گر چہ دل چاک دو نیم است زان رب کہ غفور است جمیم است کریم است دورش کن از خویش کہ این طفل متیم است چون سایہ کنون با تو شب روز ندیم است کو دل کہ نہ از خنجر ناز تو دو نیم است کہ روز ازل این زن محالہ عظیم است سو گناہ بجان تو کہ خوشتر ز نسیم است اسے پیر فلک یا تو گر عقل سلیم است دیر است کہ جان نیز بکوی تو مقیم است مانند خس سوختہ ہر عظم ریم است
---	---

مثل ید بیضا است ازان شاہ مضمون -
 تکر کی بہ دلم فیض کہ از روح کلیم است

باسن مخاطب است یچغل ازان رقیب
 تا چشم اشکبار نہ بیند جمال دوست

ولہ

صدم چون روی رخشان تو نابیدن گرفت
 تا نہال قامت آن شوخ باہدن گرفت
 باز نہ چون نے دل از دہ تو نالیدن گرفت
 تا بکریم پیش او از دہد حجب ان نازار گرفت
 تازہ مشرق بر دم خورشید لرزیدن گرفت
 جسم من چو رشتہ پر تاب کاہیدن گرفت
 چشم من باز از غمت چون ابر باریدن گرفت
 یار بے پرداے من از ناز خندیدن گرفت

تا دم مردن نخواهد شد بجا لم اوستاد	معنی اوستاد را هر کس که دزدیدن گرفت
تا شود آسجا مگر بہشتہ ستن حیلہ - ہر قدم سر کی بکوئے یار لغزیدن گرفت	
دور از چشم گران ابرو کمان خواهد گذشت گر چنین بر من غم آن دستان خواهد گذشت تیسست دود خار و خس بہت این خان من از زرد فون نخواهد برد جز داسخ بدل بے	نیراہ من ز سقف آسمان خواهد گذشت جان ز تن خواهد گذشت و تن جا خواهد گذشت ز فلک را کردہ طی از لامکان خواهد گذشت خواجہ پیر از چون زین خاکدان خواهد گذشت
بلبل از گل بگذر گل از چمن بیرون شود - تر کہیا آن گل اگر در گلستان خواهد گذشت	
تا خون سر شک من روانست - زلف تو بلا کے جان تانست عمر سیت کہ ساحلش ندیدم از ضعف سبک ترم و سبک یار بنبش دمی بود لطف در چشم چو سرمہ ام دہد جا - زیر وز برش کنم با سہے اے خجہ ابرو ان جانان وصل تو حیات جاودانی - وقف سگ یار کردہ ام من	لعل تو بہ زندہ گلف است چشم تو قضا کی غاشقا است بحر غم عشق بیکر است قدم بسخن دران گرانست بر غیر حیان کہ مہربانست ہر کس کہ ز خاک اصفہا است قائم چو زمین و آسمانست زخم تو بقلب اشتقا است ہجر تو قضاے ناگہانست در سینہ کہ مشیت استخوانست
تر کی بقضائے ذال دنیا چون سگ زہوسلم دانست	

روذ محش از لحد بار و خندان برنخواست واله رنگین عذارش از گلستان برنخواست	آنکه شب در یاد حق با چشم گریان برنخواست عاشق گیسوی او از سبیلستان رونه تافت
ول	ول
گر نباشد یا ورت جیب و گریبان شاد است این دل مجروح من ای تیغ مفرگان شاد است گر یقین نیست بر من هر سلسله شاد است تا سحر در سجده می مایم در بان شاد است چشم فتان تو اے سلطان خوابان شاد است گر نه دانی صادق اے ماه کیون شاد است	از غمت دیوانه گشتم چاک دامان شاد است بیسچکس جانبر نمی گردد از زخم شاد است دین و دلهای هندوی زلف تو عارت می کند از سرشام اے صنم چون کعبه برنگ درت کرده بهرم فوج مفرگانت دل عشاق را - میرسانم بر فلک هر شرب خندک آه را -
توبه کردم تا زمین زرد بهشتی تر کیا - زند را خواندم نه دیگر بار پیردان شاد است	توبه کردم تا زمین زرد بهشتی تر کیا - زند را خواندم نه دیگر بار پیردان شاد است
لیکن نه عیان شد که کجا هست و کجا نیست زلف سیاه چلیبیت اگر دام بدانیست هر چند که بزمست مگر عیش فزانیست از پانصد آن کو بدتش چو عصا نیست مشغول تبسج خدای دوسرانیست امشب که سر کوئے تو آوارگانیست ممتاز بود بوم بجای که همنیست اے مردک بردل بقضایت چو قضایت آید نه نظر چه گر آئینه صفانیست	دادم که خدا هست نه گویم که خدا نیست تیغ نکبت چیت چو شمشیر قضایت بزمی که درد جلوه گران ماه لقانیست گمراه شوی پیش تو گر راه نمانیست کاذب بهجت بود آن کس که سحرگاه آسود مگر زخمی شمشیر گاهیت نادان شود استاد خود در جو نباشد آئی بدر از بنجه مهر شیر گرسنه بے بهره بود تیغ دل از نور الهی

جز روئے تو گردن لیسوئے دگر ایست چوب سر دار است صنوبر به نگاهم ز نهارش نیست که چون روز قیامت	مخ دل عشاق کم از قبله نمایست در باغ چو پیشم قد آن سبز قیامت ظالم بس کوئے تو هنگامه بیانست
وار و ز تو آن کس که بد لکر دگر درت تو کی مکنش شکوه که از اهل صفایست	
چشم گریان آه سوزان قلب مضطربانست از صفای طبع جام آب کوثر بامانست یار در آغوش نمی در جام دشمن پای بند چون شب بگذشت غلطیدی اگر امشب از سلمانان سلمانم نخواهد گفت کس اے عروس نسکر بیرون از حیم دل حرم تسیت این ممکن به سیری ترک صحبتها کند یے سرو سامانیم بنگر که چون دیوانه گان بعد مرگ من بمالید اے عزیزان بر کفن پیش من جولان کند امر و زرخش طبع را آنچه گفتم آن قدر با بود و حرفی دوستان	گرچه درویشم مگر چون شاه شکر بامانست وز حلاوت هائے معنی تنگ شکر بامانست دولت دارا و اقبال سکندر بامانست بنگراے دل بهر خون تو که خنجر بامانست زین برین زادگان تا عشق کافر بامانست کز در مضمون پئے زیب تو زیور بامانست از جوانی آن غم عشقت که خوگر بامانست فی قبال کفش و نه دستار و بستر بامانست عین سارا که زان زلف معبر بامانست زین سواران سخن آنکس که همسر بامانست دند از درد جدائی باش دفتر بامانست
مخ خواهد شد کجا تر کی خیالش از دلم تا به تن جانست داغ عشق دلبر بامانست	
امر و زتن ز ضعف توانا نمانده است خاک آن قدر بسیر هوای تو زخیم	امید لیست تا شب فردا نمانده است مشت غبار در کف صحرا نمانده است

در شوق غلبه رخ آن بت خدا گواست غم نیست گرنه روی عزیزان ششناختی - منعم بخیر کوشش که اقوال رنگا گشت تا جلوه جمال تو آید بدل نظر - قدر غزال دشت و مہ چرخ و سپر و باغ تا در جهان بکنج قناعت نشسته ام	باقی ز سجده ام بزمین جانمانده است کاس مال مست چشم تو بینا مانده است با کس همیشه دولت دنیا مانده است شو قلم به سجده و کلیسا مانده است زان چشم و عارض و قد بالا مانده است از خواجگان عصر تمنا مانده است
	شرکی کنیم طرح غزل با که در جهان فیروز و نصر و غالب و شیرانمانده است
تادل من جلوه آن مستهار آید است با چو من نرسد زار و زسیب هر کس بدهر - گردش پر کار داند گردش افلاک را -	می کند ناز که پنداری خدا را دید است آفت شبها سے زلف دلبر آید است هر که گردش های چشم سر سارا دید است
	آرزو می دیدن ناطق نه شریکی می کند از سخن سنجان عمام هر که مارا دیده است
در قمر چون عارض او نور می آید که نیست بر منش کردن گذر منظور می دایم که نیست بهر دیدار بتان در ره چو شال فتاده است دیده و دانسته می دزد و دنگه منعم ز من - چون حیثیت نه باشد چشم نرسد ز من دشمنان اگر دوست بدنام ز سودا بت کند با چو مستان خوش را کرد است بهتر من	چون خورشش جمال حور می آید که نیست در نه خاکم از ره او دور می دایم که نیست در نه شیخ از دست و پامعذور می آید که نیست در نه چشم خورده بنیش کور می دایم که نیست چون لب لعلت می انگور می دایم که نیست در نه عشق افسانه ام مشهور می دایم که نیست در نه ترک چشم او مخمور می دایم که نیست

تا زتن جانم برون گردوز در دزد قتش همچو شتر گانت نه باشد تیغ زهر آلوده تا کنی در مان اواز جیله بر بستر فقاد از تجال قلب ختش را بگویم با صفا	در نه آن نیت این قدر ستور میدانم که نیست چون خم ابرو سے اوسا طور میدانم که نیست در نه چندان مدعی رنجور می دانم که نیست سنگ خارا در نه چون بلور می دانم که نیست
در سخن نثر کی بیشتر شیری کنم تا نسبت زانکه شاعر چون تو در لاهور میدانم که نیست	
عاشقان را جلوه روئے بس است بهر در ما کش ناز مسج - پا اگر جوئے سمیت دهد مسک بگیر نالبت بینم که گر ما خورده را - پا نیست جایم گریه بر مش چیت غم اگر کنی دستم بگردن عین لطف - نیست تیرے گریه ترکش گو مباش نیم جانم از برائے قتل من - پا	عذلبیان را ز گل بوئے بس است کز لبانت نوش داروئے بس است زانکه از خر س لعین موئے بس است بهر تسکین دیدن جوئے بس است گوش ام زان جنت کوئے بس است در نهی زانوبه زانوبه بس است غمزه ات کز بهر آهوبه بس است جنبش شمشیر ابروئے بس است
قصه مجنون چه خوانی پیش او - ترکی دیوانه را هوئے بس است	
فانده سر زلف تو شورش انگیز است چه شد اگر چه ظهوری ز خاک تر شیر است کدام صوت تو اے مدعی طرب فراست زانکه که نه با کوه کن کس گوید - پا عیان کش از سر راهم چو زیتیم خواهی	ترانه چین عارضت جنون خیز است مرا بشعر تلذذ شمس تبیر است کدام نغمه شعر تو عشت انگیز است ستم که بر سر شیرین ز دست پر ویز است که تیغ غمزه ات ای شهسوار خونریز است

بترس در دل خویش اے تو نگر شب خواب
 بیند نه گوشش شیرین حکایت دشمن
 چو پیر روی تو بیند مرید را گوید - ۴
 سرے چکونه کثرت از غلامیت یوسف
 مکن ز سر بر سیلاب تیغ خراگان را
 مر و گرسنه و تشنه زیریم من و اعط
 میس قصه روز سراق من ای دوست

از آن گد که ز خوف خدا سحر خیز است
 بهوش باشش که این قند زهر آمیز است
 نگاه کن که چه گل چهره طفل نوخیز است
 ز خط که در کف حسن تو دست آویز است
 که کس بنگ ناید حسام گریز است
 بخور کباب اگر از شراب پر بند است
 که این فسانه جانگاه درد انگیز است

نهفته آتش معنیت در دلم تترکی
 عجب مدار ز بانم اگر شرر ریز است

ملوک از دقش خال سر مگین پید است
 کمال من ز کلام بهر زمین پید است
 کدام نم شیرین ز دم نمی داغم - ۵
 بگرد عارض سیمین او خطی گل کرد - ۶
 برو بیای نه مستانه بگر اے بلبل
 چه گویمت ز خیالات صائب طایر
 چرا از چشم تو مخفیست جلوه همه دوست
 کجا غزال که نه خور و نه پری دارد -
 کدام سوخته جان در برت کشید امر و ز

شراره ایست که از چاه آتشین پید است
 که نام صاحب انگشته از نگین پید است
 که شور بربل یا دان ز آفرین پید است
 که در ریاض ارم سبزه از زمین پید است
 که کاسه بر صیادان مگین پید است
 نه آبخان نظر آید نه این چنین پید است
 بقلب صاف تو گر نور از یقین پید است
 که رشمه که از آن چشم سر مگین پید است
 چو شبنم که عرق از گل از جبین پید است

بیاد دے که امشب گریستی تترکی
 که خون چشم تو از چاک آستین پید است

زاد عقبی از گفتم این پیر زن دزدید و رفت شوخی چشم تو آهوسه ختن دزدید و رفت نقد دل را از بیم در بختن دزدید و رفت گور را بر کنده از جسم کفن دزدید و رفت تا فلانی از من انداز سخن دزدید و رفت ساغر و مینای منی شیخ زن دزدید و رفت هم گرفت اصلاح و هم دیوان من دزدید و رفت برزوم خون غوطه کفش پیرهن دزدید و رفت	تخمه دنیا متلع دین من دزدید و رفت بوئے گیسوی ترا باد چمن دزدید و رفت سخت جیرانم که دزد غمزه چشم نگار شب ز خاک مدعی بگذشت و جا گرفت کرده ام عهدی که آموزم نه با کس طرز واسه بر زده بش که شب از مجلس میخوارگان دوش در بیت من آمد شاعر ساقی مزاج بود با من حاجی وقت شنا بر آب جو
--	---

تار با نم دل ز بند زلف نمر کی زین طرف
ترک چشمش چون قضا جانم ز تن دزدید و رفت

در نظر گلهای کتبتان که داری از تو نیست کاسه عین ز این جسم داین جاکه داری از تو نیست اکوخیل این ساز و سامانی که داری از تو نیست	بر کف اے تانهم دیوانه که داری از تو نیست ناز کم کن بر لباس عاریت گر عاقلی از برای خود دین غیر این نسا را هم کرده
---	---

وله

ز آنکه شعرم تازه هست از آستینم کهنه هست	بر بیاض سینه کن تجیر بر گردای خرد
--	--

وله

چون چین زلف او بختن مشکاب نیست لخت دلم بنه سسج از کباب نیست در کار بهر خمیه گردن طناب نیست باشد خواب که در دجوی آب نیست	هم ننگ عارضش بفلک آفتاب نیست خونم روان کن جو یا غر شراب نیست طبع بلند لانه بود احتیاج فکری چشمی که تر ز اشک نمانه یار دوست
---	--

ماند مسجدی که نه باشد دروازان بک قاصد جواب خواست چو از نامم میگفت هر شعر من ز مصرع پر کن بود تہی - بک	در مجلسی که نغمه چنگ و بباب نیست این خط آن کس است که پیش جوب نیست حاجت برای معنی ام از انتخاب نیست
مر کی بمصطفیٰ که بود ناز دشمنش - بک آن را بدل که دوستی بوتراب نیست	
بہج دانی از لبت بر غنچہ اسے گل و چہفت بادل تجسّج من از جہد شکینت چہ شد قتمہ در ہر نگاہم شہر زلفانت چہ خاست بر دل مومن ز عشق خالی ہند و بیت چہ شد از گل زلف تو بر لالہ نعمان چہ شد بک	وز غزال چشم مست بر دل آہو چہفت بر عظام سینہ ام وز خنجر ابرو چہ رفت بر قیامت ز خرام قامت دجو چہ رفت آفتہ بر جان ہند و وز حم کیسو چہ رفت بر دل آہوی چین وز زلف عنبر چہ رفت
کس ز ہمدردی نہ پرسد از مسلمانان گئے بر دل شمر کی ازان ترکان کافر چہ رفت	
درمان من از دست اطبا شدنی نیست ناہم خوش از تو بعد از شدنی نیست ز ہمار سرخ کمر یار مجوئید بک بلکہ از سیر بحث من از سیت طبیعت خو کی تو بد است و منم آناد قلندر ناصح کنم منع نہ از عشق تو داند بک جنبان لب اعجاز ہمار بر لاشش صد بار ہمار آید و صد بار لالہ بر وید -	در دل من بہ زنداوا شدنی نیست این کور ز دار وے توینا شدنی نیست این جادہ گم گشتہ کہ پیدا شدنی نیست در شعر من قدر تو بالا شدنی نیست عقدت بمن اسے تجبہ دنیا شدنی نیست کامین کار زبون از من نپیدا شدنی نیست کامین کشتہ ات احیا ز میجا شدنی نیست خندان دل افسرہ ام نماندنی نیست

زا عواے تو اے نفس بشبوت نہ گرا تم کو دل کن آتشکده از جبر تو گر دید یار بچه بلا خاست که از جلوه آن بت	خاموش که این فعل بد از ماضی نیست کو چشم که از یاد تو دریا شدنی نیست یک کعبه نشین نیست که تر باشدنی نیست
ترکی نہ در بن دار بکن فکر بنا ہا۔ ہا کاین خام عمارات تو برپا شدنی نیست	
خفتم نہ بے تو دیدہ بیدار شاہداست طایم سرخکستہ و پائے پیر آبلہ۔ ہا روزم گذشت مہ رویت در آفتاب جز قبل رخ تو نمازے خواندہ ام ہا	کردم سحر بگریہ شب تار شاہداست ہر خار دشت و دامن کہ شاہداست فرش زمین و سایہ دیوار شاہداست محراب ابروان تو ای بار شاہداست
ترکی نہ بے دلیل کنم دعوی سخن بر قول من ترانہ گفتار شاہداست	
ہشکم ز خمر موجہ عمان شدہ برخاست ناغازہ بالید یکبار عرض سیمین۔ ہر کفایت گردون بر خاک نشسته است عکس خم گیسوے تو از صحن گلستان تا در رہنجیم کہ دوست بیفتد۔ ہا و مشب از تماشائے خط مصحف رویت تا اگر خط از گلشن حسن تو بشوید۔ ہا بنشست ہر آنکس کہ سیر بزم تو خندان ہر سبزہ میا در صف مژگان تو اے گل	آہم ز جگر شعلہ سوزان شدہ برخاست رنگ رخ من بوئے گلستان شدہ برخاست تا قامت توفتنہ دوران شدہ برخاست اوسہ دروان سنبل پیمان شدہ برخاست خاک تن من گر دیباہان شدہ برخاست ہر گیر بزم تو سلمان شدہ برخاست دو دہل من ابر بہاران شدہ برخاست برخواست چو از عشق تو گریان شدہ برخاست از مرقد من خار مغیلاں شدہ برخاست

در میکرده امر و زکیه خر قه بدوش آب که من از درد تو در سینه نهفتم اشک که بر درازم تو ضبط نمودم	سرشار جان گشت که عریان شد بر خاست آرزو دلم شعله سوزان شد بر خاست آخر شب بجز تو طوفان شد بر خاست
	در جلوه که ناز تو شب نمر کی شیدا چراغ شده بنشست پیریشان شد بر خاست
چه دار و پا که در دار الشفا نیست مجال دیدش در دید بان نیست بوصل مرگ خور سنجیم یا رب سری دارم که کم گیر دونه شورش چرا مشتاق خون خاص علم است صبا این بوسه زلف دلبر است جواب نامه ام یار از چه بنوشت تهی دستی جوش کفر می گفت بجائی می روم امشب که آنجا دلم از رنگ معنی لاله زار است خودم در ویش و خود سلطان مقيم بظاهر دورم و اما ز باطن - با چرا گنج شهیدانست هر سو - با	مگر آن جفا از در من دان نیست و گرنه شوق ویدارش کرا نیست اگر از در دهم جبر ما دوا نیست دلم دارم که از درش دوا نیست اگر تیغ تو شمشیر قصا نیست شیمیم نافه مشک خطا نیست مگر پاسخ ز حرف مدعا نیست که پیر از نور ایمان قلبا نیست بجز پیکان کسان کس آشنا نیست بقامت گرچه فلک و نم قبا نیست از آن کارم سلطان کدا نیست دلم از یاد و یار از من جدا نیست زمین کوئی تو گر که یلا نیست
	چسب از زال دنیا می گریزد - با اگر ترکی ز مردان خدا نیست

	وله	
گھر برقی رخت آتش سوزان بمن انداخت		چشم تو گہے ناوک مژگان بمن انداخت
	وله	
بوسہ گاہ من آستانہ کنت چہ قدر درد در فسانہ کنت		قبضہ من حرم خانہ کنت نشنود ہر کہ گریو گوید - ہا
	شور بہ پایہ بزم معشوقان ترکی از شعر عاشقانہ کنت	
این مرغ را دیدام نظرمی توان گرفت طفل حریض را بشکرمی توان گرفت خیز غوطہ ہا کبف نہ گہرمی توان گرفت پایش میان راہ گذرمی توان گرفت		عکس رخت بدیدہ ترمی توان گرفت دل را نہ رفیت وعدہ بوسہ کہ گفتہ بے جستجو نہ گنج مضامین رسید دست از ترس پاسبان بدوش سہرنی نہم
	ترکہ کی بہ تشن لب دلبر رسد نہ دست این شعلہ را بدیدہ ترمی توان گرفت	
گویدم خلق آفتاب پرست نام من گشت آفتاب پرست در جهان گشت بوتاب پرست گویدم سپنج ماہتاب پرست		تا شدم ساقی شہاب پرست بکہ ہر رخت پرستیدم باعلی در واسئے تو نامم ہا بنگرم چون رخ تو در شبہا
	آن بت بادہ نوش راے ترکی کردہ آخر ماہ شہاب پرست	

یاغبان را بجای تو نظر بسیار است چون فراموش نه شود خلق بشیرین سختم منه از خانه برون پاکه هجوم عشاق بلبلان از چه به رخسار تو قمر باغ نشوند گشته ام بے ہنر از گردش بخت ناساز باشد شش بیم نہ از منزل عقیقی ہرگز نہ ایل خواب شود در گشت آن دم ورنہ -		ز آنکہ بگلشن حسن تو تر بسیار است جج گرد و گس آنجا کہ شکر بسیار است بہر دیدار تو در راہ گذر بسیار است ز آنکہ در دامن حسنت گل تر بسیار است اے فلک ورنہ مرا یاد ہنر بسیار است اے دل آن را کہ بکف زاد سفر بسیار است گل مقصود بہ دامان سحر بسیار است
		درہ عشق منہ گام کہ دانم ترکی نفع کم ہست درین راہ و ضرر بسیار است
در باغ گل از شرم بدامان تو آویخت اے گل مشو آشفتنہ چو دست من لاغر اے بت دل بہر صاحب اسلام چو مویا غلطی بسر خاک چو اے دل مجروح		سبل خیم کا گل بیجان تو آویخت چون خار سر راہ بدامان تو آویخت در حلقہ گیسوی پریشان تو آویخت تیرنگہ ناز کہ در جان تو آویخت -
		قمر کی نگہ دیدہ حش چو خفاش بر ہر شجر مصرعہ دیوان تو آویخت
مراق وصال نگار ہر دو یکیت سید دلی چو کند نیتم بغیر چہ پاک		بچشم مردہ نگران و ہزار ہر دو یکیت بچشم کور کہ لیل و نہار ہر دو یکیت
	ولہ	
بمن چنانکہ ستم یار بے وفا کرد است		بہ آشنا نہ چنین ظلم آشنا کرد است
	ولہ	

اسمعی روی بناز کجای شناسمت	از من پیوش رخ که بنامی شناسمت
	وله
در سینه ام نه لاله داعی شکفته است	زنکین گلی بگوشه باغی شکفته است
	وله
بسیار دیده ایم بسالم خدا پرست می داشتیم نه جان عزیز از کفش دریغ	آمد مگر نظر نه یکے آشنا پرست یار جفا پرست چو بودے وفا پرست
ترکی نه تا بم از رخ آن دل ربا نگاه گوید اگر چه خلق مراد دل ربا پرست	
در باره قتل دم خنجر چه ترا گفت از درد دلم چاره چه عیسای لبت کرد ای سر و خرامان دم گلگشت بگلشن ای محتسب شهر کن اظهار خدا را - زان را ز کن آگاه که امشب دم خفتن قاصد بگوازه هر خد که ز من شنید -	بهر دین آن چشم شکر چه ترا گفت وز حالت من زلف معنر چه ترا گفت شمشاد چه زد حرف و صنوبر چه ترا گفت کز مذہب من مومن و کافر چه ترا گفت پنهان ز من ای جان ل مضمط چه ترا گفت گفتی چه تو باد لب و دلبر چه ترا گفت
پرسید ز ترکی سیه کار که آخر در روز جزا داد و محشر چه ترا گفت -	
تیر ترکان ز دل بدون شده است باز سر ز دیباغ فصل بهار	جگر خسته بجر خون شده است باز پیدای بر خون شده است
در غم هجر دستان ترکی - چه قدر حال تو زبون شده است	

	وله	
حق پرستی دگر و یار پرستی دگر است		نور خالق دگر و نار پرستی دگر است
	وله	
ساقی ز خمار سرگراست کم مشک ز زلف تو بقیمت بر سر نخورد چرا سبک منفر کم مایه خسر و چگونه شمع		پی می دلم از سحر گراست ز رخ لببت از شکر گراست زخم تیغش مگر گراست چون قشیش از گهر گراست
تری چه شد این که از دوسه روز زان شوخ بمن نظر گراست		
عمر لببت که در سرم جنونست جز مردن بمن نه راست گردد سوزی بدلم از خشم تست سحر کمند از نگاه روزی بیکار بود صفا بیرون اعجاز نور و کس میباید		دیر است که سینه بجز خونست بخت سپیه ام که واژگونست هر شعله ز دوشش فروزست چشمت که فسانه فسونست لیریز کینم گردد و نوست سحر تو ز سامری فروزست
پیردنه مرا که تری حال تو ز درد عشق چو نوست		
از هجوم عاشقان امشب بکوش راه نیست بنگرم چون طلعت آن که از شب تا سحر می گریزد از نگاه مستش آهوه خطا تاب دیدارش نه باشد شمع روشن راه بزم		چشم من چون روی او بیند که سوش راه نیست دیده را از کثرت مردم بر ویش راه نیست نافه چین را به زلف مشکبوش راه نیست ماه را هم با فروغ مهر و لیش راه نیست

حالت چاک دلم گفته به زلفش سرسبز شانه را ترمی مگر با تار مویش راه نیست	
نمی دانم دلم پروانه کیست - با ز چشم شست خواب ای داستان از آن بیت الحزن سازم بر لبش طوافش مومن و کافر نمایند	تن سوزانم آتش خانه کیست بگو پروردگار این خانه کیست که شاید پرسد این غم خانه کیست دل من کعبه یابست خانه کیست
دل خون گشته را ترمی نه دانم شبهید غمزه مستانه کیست	
بهر اصلاح سخن استادی باید گرفت	نقشها بستن زمانی یادی باید گرفت
صد روزه در دفرقش قلب شیر بر نه داشت	شیشه نازک جغای سنگ خار بر نه داشت
خاطر م بار تعلقها سے دنیا دور کرد - در چمن گلها و در صحرا دماغ آهوان - گشت طی عید شباب و صبح پیری رخ نموده	کشتی من صد روزه امواج دریا بر نه داشت بوی مشکین مویت ای زلف چلیپا بر نه داشت پرده غفلت ز چشم اما دل ما بر نه داشت
زخم میکان نگاه نازت ای ناوک فلک همچو ترمی بر جگر آهوی صحرا بر نه داشت	
هر شاهد گل جامه دریدن زمین آموخت ای لبیلی زلف سیاه بیا به صحرای نعت دل عاشق حرمین در دم کشتن دیوانه گیسوی تو از سایه مردم -	هر مرغ چمن ناله کشیدن زمین آموخت مجنون بسراغ تو دویدن زمین آموخت بر خاک رو یا تپیدن زمین آموخت دو چشمی صفت ای شوخ ز میدان زمین آموخت

ترکی جگر خسته ز اختیار تهناسنه در بزم گل حسن تو چیدن زمن آموخت		
بوی زلف تو دلم معدن عین کرد است نه کند کار چنین نیزه و خنجر هرگز - نامه بر نامه شوخش دل فرقت زده ام سحر با بل مگر آن چشم فسون گرداند	سینه ام عکس لب نو گل احمر کرد است غمزه کار می بجای من مضطر کرد است آن قدر طول نمود است که دفتر کرد است که دل کا فرو دیدار مستخر کرد است	
مفلسم گرچه مگر گنج قناعت ترکی در جهان قدر من افزون تو فکر کرد است		
باز بر جانم خدنگ ناز با دلبر زد است با دل پاکم نه حرف سخت دشمن بر زد است از زبانش می جود شیرین سخن باد مبدم ناز کم کن ای غزال چین که بوی زلف یار نسبت ممکن میخورد با خود در گلزار خلد زلف پیا نش کند جان مشتاقان شد است	باز بر بال کبوتر پیچیده شاهین بر زد است طفل از بیداشی با سنگ بر گوهر زد است تا عروس خاتمه من غوطه در کوثر زد است طعن بر مشک خطا و معدن عین زد است آنکه با آن گل گلشن باده احمر زد است غمزه شوخش لعل عاشقان خنجر زد است	
بود هر حرفش بسوی ترکی پیمان نوش - شب سخنهای که واعظ بر سر منبر زد است		
گر چنین باشد بهار بوستان کوی دست عضو عضوم بر گانش ای هم تقسیم کن کیت جز باد صبا تا حال دور افتادگان	حور قصر خلد کرد و پاسبان کوی دست لاش من بینی اگر در کشتگان کوی دست موبو گوید بگوش ساکنان کوی دست	

بر بہارِ جانِ فزایش تا نگاہِ افناد مرده را احیا ہوائی سر ز میش می کند بر نیاید از لب و اعظ حدیثِ قصرِ خلد بہر مغزِ آستخوانِ سیدہ سوزان من - پا عرضِ او باد صبا کن از من بشکستہ پا برہن از دیو شبح از کعبہ جی جوید سراغ چشم بر رخسارِ عورتِ قصرِ حبت نگنند	گشت رضوان عند لبِ گلستان کوئی دست یار ہا کرد دست عیسا امتحان کوئی دست بشنو دگر از زبان من بیان کوئی دست چشم بر راہ اندازد مت سگان کوئی دست کویش و تسلیم ہا با ساکنان کوئی دست من مگر از ہر وان پرسم نشان کوئی دست عاشقانِ روی جانان ساکنان کوئی دست
	در جهان قدرش چنین باشد چو ترکی نیست کعبہ گر آید بطوفِ آستان کوئی دست (کوئی بیتی خاستہ)
از خنجرِ عشقش دل مشتاقِ دہنیم است در یادِ دہلالِ جمِ ابروئے تو اسے ماہ	وز تیغِ عیشِ سیدہ عشاقِ دہنیم است امشب دلِ عشاقِ تو چونِ طاقِ دہنیم است
ولہ	
گلزنکِ عذارِ تو بہارِ چمن کیست بابکِ گلِ اولِ تنِ گلِ پیرِ تنم از دشنہ نازِ تو جگرِ ریشم کہ دارد ایں سرخِ لبیت لالہ بتان کہ باشد غیر از من نالان بقطائے تو کہ تازد در وصفِ لبِ یارِ میانِ من و صاحب	سیبِ زلفتِ میوہ باغِ دہن کیست از ان پس بگو اسے غنچہ کہ نازکِ بدن کیست آلودہ بخونِ وز دمِ سیفت کفن کیست دینِ قامتِ رعنائی تو سر و چمن کیست جز من بسرِ راہِ تو بیتِ الحزن کیست اے گلِ بکن انصاف کہ رنگین سخن کیست
در عمدتِ تو اسے خبر و محبوبِ علی خان چو تیرہ کی مراحِ تو شیرین سخن کیست	نام شاہ دہن

سینه صحن است که از داغ تو گلشن شده است چه قدر زخم ز شمشیر تو دارم بجگر با آن قدر خون بفرق تو فشانم از چشم گشت واقف مگر از عشق نهانم آن بت یا بنی دور ز تار یکی عصیان ماند با آن قدر با بهوای تو ستادم بچمن	دل حرم است که از درد تو مسکن شده است چه قدر درد لم از تیر تو روزن شده است که چو سیر این گل رنگ تو دامن شده است که دلش سنگ و جگر پاره آهن شده است چشم آنکس که ز دیدار تو روشن شده است بهر مرغان که سرم شلخ نشین شده است
ترکی از فرق اسلام چه یارب دیده است بسته ز تار که هم شکل بر همین شده است	
زیستن مشکل بود تا عشق جانان با من است قلب بریان چشم گریان جسم عریان با من است دور کن شمشاد و عرعر از باغ ای باغبان روگردان اے جنون از من که می دانم نهان تا امید اند حمت عامت نمی گردد دل با یارب امشب محتجب گرد نه در راهم دوچاه حال من آخر چه خواهد شد برون باز پرس	دست بر دار دند و حشت ناگربان با من است نیتیم تنها بشتش ساز و سامان با من است در چمن کامروز آن سرو و خرامان با من است خرقه و سجاده چون تقوی فروشان با من است گرچه اے غفار دفتر های عصیان با من است زانکه جام و شیشه صبا پرستان با من است زانکه خط کفر و بی اسناد ایمان با من است
نیست دیوان در کفم نیکن چو ترکی جدید است در شنائی قبله ابرو کج جانان با من است	
جان بلب آمد ز فرقت راحت جانم کجاست بر هم اگر دند زلف کافرش می پیرمیش	می فراید درد من هر لحظه در مانم کجاست کای ست گرم متاع دین دایم کجاست
وله	

بجز برف از صبح پیری مشکبزرگ دید است از غنچه دست معنیم شد روشن تنگ شکر چون برون آئی ز ندان جهان ای دلخواه از رسوم فرقت تو ای گل گلزار حسن - و بهیم جانم بلب لبهر دیدارش رسد و جوانی بود کمتر در کهن سالی مگر نه	ز دوشو بیدار ای غافل سحرگر دید است وز لطافت طبع من گلبرگ زرگر دید است بهر پای تو که جولان حرص زرگر دید است استخوان خاکستر و خنم جگرگر دید است از سفر آن ماه من شاید که برگردید است حرص دنیا در دل من بیشتر گردید است
	گر چندی دارم نهان لیکن ز شایده باری ام بهر جوان و پیرا که کی خبر گردیده است
چشم من جلوه دیدار نور روشن کرد است یوی پیراهنت ای یوسف ثانی ام و نه هست از بیکه غمی طغی دل من مشکل - برق آه دل سوزان من اشب چون طوط	کلیه ام شعله رخسار نور روشن کرد است دیدۀ عاشق خونبار نور روشن کرد است سبقت مصحف رخسار نور روشن کرد است نگ و خشت در دیوار نور روشن کرد است
	سرب صفحہ دیوان دلم را تمه کی - تا لبش نیر اشعار نور روشن کرد است
وله	وله
دوش در محفل چو ساقی باده در پیما نه رنجست	غیر نهان زهر در جام من مستانه رنجست
وله	وله
ره کویت دهد نشان بهشت زنده ماندیم از آن بگوئے نگار	هست بر نعلت گمان بهشت که نمیرد کسی میان بهشت

مردگانم بخواب می گویند - ساکنان ارم رخت بیند -	نیست چون کوی یارشان بهشت مخفی از چشم حوریان بهشت
بعد مردن بیان کنم ترکی وصف کوشش ساکنان بهشت	
زنده ماندم بفراق تو قیامت اینست آدم باز کوی تو ندانست اینست	تلفرم اشک روان حلقه همچون زده است بازیر من صف شرکان تو شبخون زده است
ناله برق عنان خمیه بگردون زده است دست غارت بمنتع دل مخزون زده است مخفی آن شوخ ز من باده گلگون زده است راه ایمان من آن نرگس میگون زده است پادشاه دادی پر هول ز من چون زده است	چشم مستش کند اظهار که جائی امشب عشوہ نعل لبش کرد دم راتا راج من بدشته که کنم سیر ز بهشت گاهی
از دوشه روز شه کشور و شت ترکی بهر خون رختیم خمیه به بامون زده است	
گادانه بیت پلنگ گر بخت شکر شاه نام و ننگ گر بخت شاه عقلم بغیر جنگ گر بخت کرد چون بارش خندگ گر بخت	دل چو شد از فراق تنگ گر بخت کرد چون حمله رستم عشقش از بهیا هوی شهسوار جنون بردل من سپاه شرکانش
آزما تر کی جنون زده را نیت دیوانه گر زنگ گر بخت	

تن درین غم کده در دوح به تن مهانست بوی زلفت نه رود تا دم پیری لیکن - این ندای رسد از چرخ بگوش یعقوب بر هم از دیدنش ای کاکلی پرتیچ مشو ک	گوهر اندر صدف و گلن کچن مهانست نافه در ناف غزالان ختن مهانست ماه کنگان بوطن در بعدن مهانست یوسف خال دران چاه دقن مهانست
	از دل من نه شود دور غمش ای ترکی کاندزین خانه ام آن دوست کهن بهمانست
حال عاشق نزد معشوقان شنیدن رسم نیست از لبش آسانه بچران شنیدن رسم نیست	وله
نه سکونها در دل و نه خواب در چشم من است دل نمی بندم از آن بر ساز و سامان جهان مردم مانند برگ کاه گردش می کنند گرچه در باغ دکن از دیر می مانم مگر با همچو ماهی مردم از جانی جنبد که عکس سلهاست گرچه دورم از وطن لیکن هنوز	خنون ناب اما بجای آب در چشم من است کم زخس کین عالم سیاه در چشم من است جوش زن اشب مگر گرد آب در چشم من است لطف سیر گلشن پنجاب در چشم من است از خم زلف تو چون قلاب در چشم من است رنگ تصویر رخ احباب در چشم من است
	باز ترکی بسته ام بریدر رخسارش نظر باز اشب منزل هتتاب در چشم من است
ای مست دلت تیره و روی تو سپید است چون لعل لب خوش کن از خون دلم سرخ مانند سیه کاسه من بیند بمروم - با	باز آرنجی سرخ که موی تو سپید است ای شوخ چو صهبای سبوی تو سپید است آنجا چه جواب لب جوی تو سپید است

مکن سرخ ز خون من مشتاق خدا را -
کز دیر زمین سب کوئی تو پیداست

از تیغ تبسم نه شدی قتل چو ترکی
چون آب چرخون گلوئی تو پیداست

یار بکجه تو نیست خدای بلند و پست
باز از نه نه نشیب و نه ازا که می افتد
ای جان که بود شب که یگویی تو تا سحر
یکسان بودند رتبه شعری من و حرفی
قایم ز حکم قتلست بنای بلند و پست
پای نه نه هر آنکه بجای بلند و پست
می کرد و ذکر تو بصدای بلند و پست
فرق است در میان بنای بلند و پست

دائم که بعد مرگ تو زیر و زیر شود -
ترکی مکن خیال بنای بلند و پست

گشته تیغ تو بے گور و کفن افتاده است
ز دود بردار آشیان از شاخ گل ای عجب
تا مناش عطر نیز از چین گیسویت شود
الامان یارب که بهر غارت دین در پسم
می سراید هر کس در کوچه و بازار با -
گشته هر سو باز تا سایش روم کاندروم
نیست دم سازم که غیر از شکنج بوریا
بر زمین خون که شد یارب که شور و شمش
جایگاهش در رهت هر عضو تن افتاده است
کاتش از سوز قنارم در چمن افتاده است
در رهت از دیر آهوی خن افتاده است
هندوی زلف صنم چون راه زن افتاده است
شورشیرین نم من در دکن افتاده است
از کمند شوق دیدارش رسن افتاده است
تا دم در دام زلف پر شکن افتاده است
در گرو و سکن چرخ کهن افتاده است

ای صبا یگر بویاران هست با من قریب
ترکی آواره تا دور از وطن افتاده است

قصر پرست و نعمت دنیا قبول نیست امروز چاره کن که نمیرم ز درد و حشر - مفلس و کم کند بتو نگر نه اختلاط با یاربیت قسم بذات تو بے روی و دستان	چیزی بجز وصال تو ما قبول نیست ای من فدات و عده فردا قبول نیست این قطره را رفاقت دریا قبول نیست ما را حیات خضر و سیاحی قبول نیست
ترکی مجر دار جهان بگذرم مرج عقلم مگر یقین دنیای قبول نیست	
ماه من منزلت آباد که عشت خیر است خون نشود سینه اعدا که خصومت دارد بوی گیسوی سمن سائی تو راحت افزاست ققنه طرز خراش کند آفت بریا - با رخ نه تابد دل دیوانه ام از جاده عشق جان فد اگر دم دیدم نه مگر روی وفا -	نازه بادا گل حسنت که طراوت خیر است دل احباب سلامت که محبت خیر است بوسه لعل شکر خای تولدت خیر است جلوه قامت و عنایت قیامت خیر است واقف است از چه که این راه مصیبت خیر است چه قدر سینه حساد عیادت خیر است
ترک از من نه شود صحبت زندان ترکی گر چه دانم ره این فرقه ملامت خیر است	
حال من یار نه پرسد که ملائکین خیر است گویدش ناله رسد هر که بهریت الحزنم بنگرد هر که نگر دنگه اش باز بچشم - دشت پر هول مرادید چو مجنون برگفت می کند زنده دل مرده اعدا ترکی	می نشیند ز دلم دور که حشر خیر است پای بگذارد برین خانه که آفت خیر است نقش آئینه حسن توجه حیرت خیر است اللہ چه قدر جای تو وحشت خیر است معنی عیسی طبعست چه قیامت خیر است

کنم ز فرقت تو چشم تر مناسب نیست کس ز خلد برین جانب سفر نه رود بود بجای که فکر دهان و دگر لبش ز خنجر نو که در سینه زخم می دارم - شبی که پیش نظیر باشی و من از سر شوق برای راحت خود مهدمان بمن گویند	دلم بخت ز جورت خیر مناسب نیست کنم ز کوسے تو عمرم سفر مناسب نیست خیال کوثر و وصف شکر مناسب نیست سپارش بکف چاره گر مناسب نیست کنم نظاره روی تسم مناسب نیست که ناله ز اول شب تا صبح مناسب نیست
زدوستی که کند جان فدای من تو کی - در پنج دارم از دسیم و ز مناسب نیست	
مخزن آن گل بجام اعدا ریخت آوار در چشم مدحی بشکست	زهر در کاس ام مسیحا ریخت یار در دامنم چو گلها ریخت
گشتم آزاد تا دلم ستر کی - خاک در دیده تنهار ریخت	
گر نیاید یار امشب جام مل خواهم شکست تا بدون عکس نه از چشمم حوذا برچ اشک اختیار تو به ام هرگز نکن ای شیخ عصر - یار	گردن مینارنگ بشاخ گل خواهم شکست امشب از ترکان خون آلوده گل خواهم شکست در خزان اگر شکم در فصل گل خواهم شکست
وله	
دل ریش ز تیغ تو جگر در چه حسابست پنهان ز رخت شمس قمر در چه حسابست	هر عضو تنم وقف تو سر در چه حسابست نام ز لبت شهید شکر در چه حسابست
وله	
جان رانه کنم بر توف را اینچه خیال است	در زلیت شوم از توجدا اینچه خیال است

دایم چو اغیار درین از تو دل و جان - از خود کتم ذکر بجای که تو باشی	قربان تو جان و دل مایه خیال ست بگذارد دل به رخسار این چه خیال ست
از کلبیسا گرد و دیواری باید شکست رخ ز نسبت الله و از بیت العزم تر یافته حیلۀ تابۀ شستن آیدم آنجای است میکشان از حیلۀ مستی بفرق محتسب نانه دارد کافر و دیندار بر من اعتقاد نوش قرب حق چو خواهی نفس هر گزین کش	هم ز مسجد منبر و میار می باید شکست سربلنگ آستان یاری باید شکست یکزمان در پاکبوش خاوری باید شکست شیشه های خانه خاوری باید شکست رشته های سیخ و زنا می باید شکست پشیره از گنج فراق ماری باید شکست
گر رسد در دست تم که کی کاسه فرق حین از عمود صرۀ دیناری باید شکست	
سینه خط تو که بر ذقن است بسی مرتضی به از وطن است این قبا ی تن تو سیم برآ - مع ولبا عاشقان بر بست مدعی را بر دهن کن از محفل خجل از ترک چشم محمود است ز زخم حرف پیش او در نه - آز ویم پیرس که عسر در حق خصم شعر شیرینم	چاه خشن پوش در ره چمن است حیدر آباد آنکه در دکن است از حری است یا ز گلبدن است دام کیسوی تو که پر شکن است گل چشمش که خار پیر من است نگه مست آهوی ختن است میرنه از سنگدیزه ام دهن است واقفی انچه آرزو من است تبتۀ جانستان کوکب من است

	حال شاهانگو که در پس مرگ	قصر شان گور و دخت شان کفن است	
	قامت یار نازنین ترکی نازنین تر ز شاخ یاسمن است		
خبر کوے تو مرا وطن احتیاج نیست داریم شوق مدحت تو در نه صاحب پیش سگان کوچی دل را انگشت یا نار زلف بسته در آفرین باقره - ما عاشقان بوی دوزلف معبریم - ما شنگان بوسه لعل لب تو ایم جان داده بتان بنارس ز مدیتم صدح جتم فتد بنویار به نفس		بیروے تو بسیر چمن احتیاج نیست ما را فکر شعر و سخن احتیاج نیست نعش مرا بگور و کفن احتیاج نیست عشاق را به دار و در سن احتیاج نیست ما را بمشک چین و خن احتیاج نیست ما را بآب در عدن احتیاج نیست ما را به دلبران دکن احتیاج نیست ذات نرا و لیک بمن احتیاج نیست	
	مانند هاست ترکی شیدا شنید ایم ما را بصوت مرغ چمن احتیاج نیست		
از در خوش آب فکر منخ گوهر کم شداست خشک شدا ز گریه هر دم سرشک من ازان		در عبیر معنی من قد و عنبر کم شداست پیش دریا آبرو دے دیده ترکم شداست	
	وله		
یار پر سد ملال من غلط است خبر قد نازکت نظاره کتم - از گل عارضت بود و خیمه شتر		شبه زند با گل اسخن غلط است ای گل از شلیخ یاسمن غلط است رنگ دیوے گل چمن غلط است	

	دیدۀ آهوی خشن غلط است	ایچو چشم تو سر مکن باشد	
	خیبر کوئی تو اسے پری ترکی رخ کند جانب وطن غلط است		
مطیع چشم تو چشم غزال تا نا را است کدام دل که ز تیغ غمت زانکار است که نیم ذره بحکم گران چو کسار است که در طیر نق من و غیر فرق بسیار است بدوشم از خم زلفش هنوز زنا را است هناده چشم بر اهت بشوق دیدار است	غلام قد بلند تو سر و گلزار است کدام چشم که در یاد تو نه خوشبار است ز صدر من با سه فرقت چنان بگشتم سزد بر او محبت نه نسبت با غیبار انام شهر سلیمانم از چه کرد مگر - با صبا گویو بنگارم که طایبت از دیر - با		
	بان خاتمہ مشکین پرند من ترکی سحاب فصل بہاران کجا گہر بار است		
	پیر نور شد از نور تو صحرای قیامت ہر ساکن افلاک نماشای قیامت گر کرد نماشای نو دارای قیامت	کم نیست زبانی تو بای قیامت ای چشم خرام از قد بالاسے تو بیند بر حشر و عکس از صف خلایق	
سینہ داغ دل بیت نام سوخت تپ عشق تو استخوانم سوخت شمع سان نقش زبانم سوخت برزخ نام تا سخن دہانم سوخت	جگر از سوز گل رخ نام سوخت آتش فرقت تو جگر نام سوخت یرق نام از دہانم سوخت ای پری روز آتشین لعلت		

- ای گل اندام شمع حسنت شمع حسنت در انجمن امشب بلبلان برق حسن لاله رخان از که امین دل پرشته سخن - آن قدر بود گرمی سخنش من نمی سوختم مگر ای چرخ	همچو خرس جسم ناله غم سوخت همچو پروانه جسم و جانم سوخت نهر خرس و خارا آشیانم سوخت همنشین بر زدی که جانم سوخت که یک جلوه جسم و جانم سوخت آتش هجر دوست نام سوخت
پند بقلب مدعی ترکی از کلام شعر رفت نام سوخت	
خون شود قلبی که در عشق صنم دیوانه نیست کس نیاید ز ر اگر در حبیب صاحب خانه نیست همدان گویند با جانان نه گریاشم به بزم بر فکن دور از خم زلفش نه ای شمشاد قد - داستانان مادر خویش آنما چون شنید گفت کیست آن کشور که در وی مومن کا در نمید در میان کوچه من شو مقبر ای باده نوش شد میهر خلوتی امشب که بشمع خرس - ساعت صبا دادم ما دلبری ز نیم - با خشم می سوزد چرا گرمی گفت از من - با خبر متاع جان نمی دارد چیز عیسی عاشقان ترکی غرق سخن را اگر چه از میدان نشی	نیزه به چشمی که روشن از رخ جانانه نیست کس نمی گیرد بدست ارباده و پیر نیما نیست یا چرخ امشب چرا در انجمن پروانه نیست چسنت کاین لخت دل صد پاره من نه نیست تصد لیل و شب خون خوش این آتش نیست کیست آنجای که آنجا سجد و سجاده نیست زانکه در کیم بهر سو خانه جرم نیما نیست از برای سوختن غیر از دلم پروانه نیست پیش ما امشب کسی خبر شمع و کاشانی نیست چرخش زن در قلب سوزانم که آتشانه نیست غیر نقد دل بدست افغانان بیانه نیست مدعی دیوانه می گوید مگر دیوانه نیست

ای مشام نازده از یوی گلستان شماست آنکه بر سر و گل گلزار می دارد و شرف	وله	وی دلم بویاد دست عطر افشان شماست قدر غنای شما در وی خندان شماست
سیل سرشک مانده طبعش غبار شست اشکم غبار خاطر آن کلمه دار شست گشتی خلاص تا ز غم روز باز پرس از آب لطف من نه لب خعم پاک شد باران نه بود بود و سحاب سرشک من - شرکامم از دهنش خس و خاشاک کرد زان پیشتر کند که برف تو شانه را - پ اینست شکوه ام که پس گشتم بمهر	وله	زنگ دلش نه موج این رود یار شست ابر بهار داغ دل لاله زار شست خونم مگر کسی نه ز دامان یار شست نه مرد جان مار نه ابر بهار شست امشب غبار کز در و دیوار یار شست اشکم ز آستانه جانان غبار شست مشاطه چند بار ز مشک تبار شست خونم چو ارقیب ز شمشیر یار شست
		از آب لطف نگاه نه آن یار سر بلند تر کی غبار روی من خاکسار شست
	وله	غافل ز حق مباش که فرصت غنیمت است دل پاک کن بذر که مهلت غنیمت است
در دل عشاق اندلش طناب افاده است چشم من تا بر رخت ای ماهتاب افاده است دل ز چوگان الم در سینه غلط مثل گوی نیست آن طالع که در بیدار شدنم مگر	وله	آتش عشقش بجان شیخ و شاب افاده است از نگاهم ماهتاب و آفتاب افاده است تن بخون اشک چون ماهی در آب افاده است اتفاق دیدنش گه گه بخواب افاده است

گرچه تائب گشته ام آب از دهن لیکن بود کور یا شتم که بخیز زلف من بوسه نگار	تا نگاه من بمینی شراب افتاده است چشم من بر نافه های مشکاب افتاده است
بنگر ای زاهد که تمرکی توبه را بشکسته باز - مرد در میخانه با حال خراب افتاده است	
کمر نازک یار از دگ گلهاسبک است نازیجا است بر اموال جهان اے منعم -	لاله عارضش از لولوی لالاسبک است کین گران مال تو در دید دانا سبک است
وله	
نامه آن بمن فرستاد است - از پیچین کاکلش خافان - گشتنم یار گرنمی خواهد - یا - سید گل بر اے زیور یار - ناشود چشم تیره ام روشن خط باغبان رو کاغذ ساده -	روح را سوئی تن فرستاد است مشکاب از ختن فرستاد است از چه تیغ دغن فرستاد است باغبان از چین فرستاد است یوسفم پیر هن فرستاد است هم نه آن مه بن فرستاد است
غزل تازه سوئے من تمرکی یار شیرین سخن فرستاد است	
قامت دلدار و شمشاد چین بر دو یکیت لاله بستان در وی یار من بر دو یکیت ظاہر در دیده مردم دقت آید نظر - فرق در عهد من و او هست ای خدا سخن	آن رخ سیمین و برگ یاسمن بر دو یکیت سنبل بچان و زلف پر شکن بر دو یکیت در نه جان آن بر می جان من بر دو یکیت در نه طرز صایب انداز من بر دو یکیت

چسبیت گردادم نه داد اچتم کرداتم پیش کرد هست افسوس اینک پیش عاقلان ناگردد ناله و گریه کرد کناره خط و نظر داشت	شور زاغ و غنچه مرغ چین هر دو یکیت کو دک بیدانش و صاحب هر دو یکیت
	ماز دل ترک کی بردن کردم هوسهای جهان بنیوا و بادشاه در پیش من هر دو یکیت
	رویف ثانی مثله
الغیاث از درد و حیران الغیاث غمزه چشم سیه ست بتان جان من آمد یلب از درد عشق می کند کافر مرا عشق صنم در چین کریم ز برق خنده اش کس نه از زلفش خلاصم می کند خشم رو به دشمن کند با من فریب تخته بند بمن یک جبهه زار کو دک پیچید بمن از جبهه ای شیخ همدمی منکر طبع من است دیو نفس زشت ریز و خون من	الغیاث از سوز حرمان الغیاث از کف من برد ایمان الغیاث کس نه پردازد بدرمان الغیاث الغیاث اسے شیخ دوران الغیاث همچو ابر تو به سالان الغیاث عمر شد آخر نرندان الغیاث الغیاث ای شیر نرندان الغیاث الغیاث ای شاه مردان الغیاث الغیاث ای روح سحیان الغیاث الغیاث ای خان مکران الغیاث ناله و گریه کرد کناره خط و نظر داشت ای خلاصی جن و انسان الغیاث
	بر لبسم تره کی بود در روز حشر الغیاث از جور خویان الغیاث

ردیف جیم معجم

چون شود بخت رسا از گردش ایام کج
برهمن گوید که دیدم چاده اسلام کج
خانه باشد بد نما گرد دین اگر بام کج
چون دهان یاده گوگرد دم دشنام کج
هچو ابرویش نه باشد تیغ خون آشام کج
چون سیه مستان شود سوئی من کن بادم کج

کرد قدر استان آن زلف عینم کج
شیخ فرماید برهمن هست دور از راه راست
معنی پچی را داخل مکن اندر غزل -
می شود بگرفته دوسه مدعی وقت سخن
نیست چون تیرنگا هوش راست پیکا اهل
نگردد عدا بمن لیکن به فضل خود بخود -

از ازل ترمکی ز حکم کاتب قدرت شد راست
طبع معشوق و بخت عاشق ناکام کج

خو جنت را کجا افتد بگلشن احتیاج
تا فتد هر روز ما را با برهمن احتیاج
مرد را آخرت بد در عمر بازن احتیاج
تا شدم عریان نمی دارم بدامن احتیاج
که چراغ ماه را افتد بر دغن احتیاج
هر گرم باشد نه ای یاران من احتیاج
نیست بزم یار را با شمع روشن احتیاج
هم بچرخ افتاد عیسای سنون احتیاج

بلبل کوبیش نه دارد با نشمین احتیاج
این بتان سگدل باشند شاید رام -
چون نه مشتاق وصال تجبه دنیا شوم
خو قه بردوشم منه ای شیخ کز دست جنو
حاجت گلگونه می دارد نه روی روشنش
می شوم در کربلا کی کوچه جانان شهید
هست ماه عاشقش روشن تر از مهر نیر -
چشم ز اسباب جهان در زیت بتن بگل است

فکر قصر من ترمکی درین وحشت سرا
خانه بردوشم نمی دارم به سکن احتیاج

قد رخااش باشخ سمن سخ هنان بنفش از فک سخن سخ باشخ کاه ای گل پیرین سخ مرا باز رنه ای چرخ کهن سخ بجوی نافه مشک ختن سخ نه باشمشاد و با سر و چین سخ بیا ای جوهر اشعار من سخ صدای دلکش مرغ چین سخ	به برگ گل لب آن سیمین سخ مگو شعری که باشد ز چو عنقا تن عریان و لاغر گشته من مبادا سبز زنده بر سنگ حاسد بوصف زلف او شعری که دارم نهال قامت آن نازنین را به لعل بی بهسا و در نایاب دمی ای باغبان بانغم من
مزن حرفی مگر در بزم ترکی کلام بار فیکان دکن سخ	
نه بود حسن خدا داد نیز بود محتاج - بلکه مشک است از آن زلف معتبر محتاج نه شود صورت پلکیزه نیز بود محتاج - از چه شد صاحب اسلام بکافر محتاج حرم کعبه بنگ در دلبهر محتاج تشنه نوش لب یار بکوثر محتاج نه شود چشم مهر و مهر بهر دلبهر محتاج که نه گردد دل عشاق بخنجر محتاج	نیست یا غازه مسر عارض دلبهر محتاج هست بامشک کجا کاکل دلبهر محتاج معنی ام دانه بود صفحی پیکر زرد کار - ناش درم بنده تو گویدم ای بت بهر گر دیدن گونه کند خلق طوافش گردد هرگز از گرمی خورشید قیامت نه شود حاجت خضر نه دارد دل روشن نفسا غمزه چشم تو ای شوخ سلامت باشد
دوش آن نوش بزم گفت بجفل ترکی که نیات سخت نیست بشکر محتاج	

بر عرش برین شد چو پیمبر شب معراج همان خدا گشت مشبه هر دو سر از آن - در پیش خداوند بجز بخشش امت تا عرش معظم از زمین گشت منور	گشت از شعید منور شب معراج در قدر زهر شب شد بر تر شب معراج ز در حرف نه آن شافع محشر شب معراج از پر تور خا پیمبر شب معراج
	ترکی نه سه طور به موسی نظر آمد آن جلوه که دید آن سه نور شب معراج
کاست از درد عشق تن چه علاج کس نگیرد گل ریاض سخن - بستی از دلب گراے منعم نخ حرفی شنیده ام ز لبش -	شد نه از کس علاج من چه علاج گشت بے آب این جبین چه علاج پس ز بوی بد دهن چه علاج خورده ام زهر بالین چه علاج
	سوخت از شعله غمش ترکی مغز به استخوان من چه علاج
عشق تازد بخون من چه علاج سوز درد محبت پنهان همچو آب بهار جوشانست باز آن غمزه سنگر گیرد -	کم نه گردد خون من چه علاج سوخت از شب در دهن من چه علاج سیل خون عیون من چه علاج خون جبهه و سکون من چه علاج
	کارگر بر پی رخسان ترکی می نه گردد فسون من چه علاج

ردیف چیمپاری

ستندم به مستند پیچ
 با جوانان سر بلند پیچ
 بر ضعیفان خم کند پیچ
 نام این نیازمند پیچ
 با حسینان تا شقند پیچ
 درد مند به درد مند پیچ

هر زمان با من نهند پیچ
 زال دنیا باین قد کوتاه -
 مکش پیش عاشقان سز زلف -
 بے نیاز بنا ز در خط غیر
 اے سیه چرده کودک هندی
 دو دونا صحیح از بالی سنم

۹۴
 لفظ حسین در تصانیف
 قالی آکره مبنی
 خوب صورت ۱۲

بنشین بر درش گز ترکی
 درش باشم سمنند پیچ

ردیف الحای حلی

در شب فقرت سیه بی روی دلدارا صبح
 بردش استاده همچون نقش دیوار است صبح
 در کند زلف شبگونش گرفتار است صبح
 چشم مست تو که در خوابت بیدار است صبح
 این قدر از خواب نوشین تو نیز از است صبح
 گرنه از در فراق یار بیمار است صبح
 دهنه ای مه چون شب و جوریکار است صبح
 زانکه پیش کور هر گلب فشتار است صبح

تیره تراز شام غربت بیرخ یار است صبح
 تا شود روشن ز عکس صورت نوا نیش
 روی خود از پرده مشرق چسان بین کشد
 شرم اندر روی سحر گاهان کن ای غفلت شعرا
 از خدا مرگ تومی خواهد ترشش رو گشته
 از چرخ عیسی را طلب کرد است با کافک
 اگر شود دیدار تو حاصل بود صبح طرب
 تیره باطن تاسیه گوید دل پر نور را -

۹۴
 بنشینند

بر زمین تری شب یلدا چو زلف یار نیست
بر فلک روشن کجا چون رود لارا است صبح

زلف انجمنی معجزه

نه باشد در چین گل این چنین سرخ
برنگ لاله خال عنبرین سرخ
کم از اشک گلگون آتین سرخ
شود هم رنگ خون گرشک چین سرخ
نه گردد تا ز خون من زمین سرخ
که شد چون لاله برگ یا همین سرخ
کنایه از سرخ

لب لعلت که هست ای نازنین سرخ
بشب از شعله کجانش نماید
بیاد آن لب گل رنگ تاکه
ز رنگ عنبرین زلفش عجب نیست
نیاساید فلک تیغ جفایت
چنان یوسیدم امشب عارض یار

ز سوز کین تری سینه خصم نماید همچو چاه آتین سرخ

کرده رنگین که از خون شهیدانت سرخ
فی چنین گلبرگ و فی لعل بدخشانست سرخ
چون لب لعلت کجا لعل بدخشانست سرخ
آنچنان تیغیش ز خون ما غیر بانست سرخ
از چه بیکان تو همچون شاخ مر جانست سرخ
هر طرف که جوی خون او بیا بانست سرخ

ای که چون گلبرگ تر از طرف بانست سرخ
آن چنان لعل لب جانان که از بانست سرخ
گل نه مثل عارض تو در گلستانست سرخ
چون عروس نو که دارد جامه رنگین ببر
گر نه بر زرد غوطه در خون دلم ای جگرشن
می نه دامن زخمی تیر که زین صبح گذشت

امشب از یادش چنان تری کی بخون بگریسم
جامه من کز گریبان تابدا بانست سرخ

چون نه باشد زندگی برین بر بجز یار تلخ کاشکه زهرم بده بسیکن نصیحتها مکن	کز سم باز است زهر فرقت دلدار تلخ هست کلین پند تو ای نا صبح ز سم بسیار تلخ
	ترش و تر که کی نمی گردد زیند عاقلی ز آنکه بخت چاره گردار و بهر بسیار تلخ
رستم کن معنی من از زرد سرخ در دندان یار از رنگ پاست سینه خاش ز تاب شعله رخ بخون گرم چنان در یاد زلفش شد از عکس لب لعل تو ای گل ز خون سینه پر داغ دارم - ۴	که باشد حرف صرغم گوهر سرخ برنگ دانه های گوهر سرخ لب تابد برنگ اخگر سرخ که گردد خاک کولش عنبر سرخ دو زلف عنبرین دوازه در سرخ برنگ دامن گل بستر سرخ
	شمار آه من تر کی بهر شب دم پر چرخ همچون اختر سرخ
	رویف دال نه سلمه
ترک عشقش بر دم بیدار خاطر خواه کرد وقت گلشت چمن از قامتش نظاره نخفته دیدمش چو در بان رادان لای من عیب بین راده نظر آید نه جای اعتراض بال و پر بایسته آب و دانه اش هم بند سا	خانه آباد من بر باد خاطر خواه کرد بر و طوباع و عود و شمشاد خاطر خواه کرد بر در او تا سحر فریاد خاطر خواه کرد در سخن اصلاح که استاد خاطر خواه کرد خدمت مرغ قفس صیاد خاطر خواه کرد

حضرت دستور فوج عتی که جانش نشاد باد - یاس و حرمان شیون و آه و بکا شور و شغب بالموس باشد چو دار و بعد زین امید نیست بعد شتن دور تر افگند هر عضو م زتن	از عطا پابنده رادل شاد خاطر خواه کرد - در شب بجران بمن امداد خاطر خواه کرد عیش دنیا آنکه تا هفتاد خاطر خواه کرد رحم بر من خنجر حبلا د خاطر خواه کرد
در پس سر باد و مجنون ترکی دیوانه کوهر دشت را آباد خاطر خواه کرد	
گل نر چوری خوبت ز چین برون نیاید سر کوی یار گویم که زمین که بلاش	چو غنیم زلف بوی ز ختن برون نیاید که گیسو بغیر مردن ز دکن برون نیاید
وله	
تا نه باشد جای من در بزم ادبهرشت	هم نشینان از دوزانو چار از انومی شوند
وله	
تاب از زلف چلیپای تو سنبلی می برد	آب از رخسار آتشاک تو گل می برد
وله	
بد و چشم مخمور تو صهبارا که می پرسد نه باشد قدر جوی خشک شیش چشمه حیوان	بود جای که جوی باده مینا را که می پرسد بعد لعل جان بخت مسیحا را که می پرسد
وله	
بد و لعل شیرین تو شراب را که می پرسد با قلیمی که محبوب علی خان شه بود آنجا نام بادشاه دکن	بیارا به سیه زلف تو غنبر را که می پرسد بسوی حم که می بنید سکندر را که می پرسد
در آن بزم که من باشم غزل خان ترکی آنجا	که بنید جانب شاه پور و سنج را که می پرسد نام هر دو داسانه

غنی قلب بته را علت بگفتار آورد - در صوم گرجاوه گر باشد ربه من چون خلیل تر نشود از آن گریه ام آن سرود که در دو چند	سرد در جو مانده را قندت بر فزاید آورد - بسنبت را بر من پیشش بر ناز آورد - این نهال اذآب پاشی تلخ تر باد آورد -
بکه که بوسه زلفیت من رسید باشد	ز بدن غزال در خوشن بخت رسید باشد
اغیار که اندازند دستش که جنب نو	چشم بدر خاد که شاید بدر آید -
شکر ز لعل تو طوطی بجام می گیرد به بین به بین که چو دیوانگان دل شید غبار پاست ترا گل چهره می مالد چگونه درد دل خود بپایان کنم پیشش بنیبر حلقه گیسوی تابدار صدم بشعر حضرت ناطق چو اقامت را کردم گرفت چنگل مرقان یار مرغ و لم بود که زود شود متهم بنادانی با سپان نقش قدم از زمین بر نیزد	غزال سرد چشم تو وام می گیرد ز تو سنش سر را ہی بجام می گیرد صد از زلف تو بود در مشام می گیرد یاد آنکه نه از من سلام می گیرد کدام باد صبا را بدام می گیرد زمانه ام میمانی امام می گیرد به نجبر باز چو بال حمام می گیرد هر آنکه عیب ز دانا کلام می گیرد کسی که بر سر کوشش قیام می گیرد
چنانم از غم هجرش فلک شد ترکی که چون زخیم کس انتقام می گیرد	
مراد تجر خود بیمار دانی	نوشتم اندکی بسیار دانی

بنیسه از کار و با عشق دردم	دگر هر کار و آبکار دانید
وله	وله
پای بند از سنبیل زلف نگارم کرده اند بر سر کوشش پس مردن مرا دم کرده اند می کنند گر منفعل برق طبعان را خنثات گل رخان از فرق تا پایا با زخم تیغ ناز جام می را بر زده باز می شسته افلاجم سن گر خنای شرم مالیدند در پیش چرا گاه بنشانند ز بر تیغ چون سر دم مرا از زلف آه هم کنند تا به چشم آلبان دست شود و اعطای سلام که از روز خاک را به سرمه چشمان مردم شد اگر نا توانم از غمش ز انسان که یاران بهتر	در کنند از ترس و بناله دارم کرده اند مردن بادای دل که خاک راه یادم کرده اند دگر ستن رو کش ابر بهارم کرده اند باغبان بنگر که رشک لاله دارم کرده اند آن دو ترک مست را بهنگام کارم کرده اند سر شویش چشم انتظارم کرده اند گاه بر دار از غمش منصور دارم کرده اند تا بهشتی روی را دور از کنارم کرده اند کافر عشق بت زنا دارم کرده اند غاره رخسار حوران از غبارم کرده اند بر لب شکسته یا موری سوارم کرده اند
از اگر انبار تحمیل در میان سرکشان	کو به سام تر کی با کو خاک ارم کرده اند
به دست برخ حور حبان دیو پیداست	فردوس جهنم بود ایا رنه باشد
باسن مکن اطهار محبت بشب وصل	ترسم که کسی در پس دیوار نه باشد
وله	وله
زلف را برق جبین پر عرق روشن کند	روی شام تیره را رنگ شفق روشن کند
پیر گوگردی قمری یک چون طفلان مینماید	از کتاب عارض جاناتان سبق روشن کند

له سر کوشش
دادن سخن تا به حسن
بلاست اما حاجت نشا
مکتب سر و چشم سیرالاس
از آنکه سیر

بردم غمزه چشم تو چنان می تازد	از کمانیکه خدنگی به نشان می تازد
	وله
شترس از سیل رحمت با چو راحت در میان	چرباک از موج دریا گرسلا در میان باشد
	چو کافر تو گمیا بگریزم از مسجد خداوند - اگر بر نام من نام امامت در میان باشد
فرقم بفکر دولت دنیا فرود	چون گشتی شکسته بدریا فرود
	وله
دیدم گریان حصا در هر تن لاغر بود	خس چو نر از آب گردا من از صحر بود
	وله
هر چند بگفتم نه خجسته سخنی چند زان پیش که جانم ز فراقش بلب	دردا که نه بشنیدم سخن چند از من پرسانید بد لب سخن چند
	وله
شیخ ربه خبر از ابل صفای داند	بوم را مردک نادیده همای داند
	وله
شب که چشم تو غمزه با می کرد میو فایا رگ و فک کرده دل را سیب زلف شبگونش	ر شک از دیدنش قضا می کرد دل عاشق چرا بکا می کرد تا سحر که خدا خدا می کرد
	وله
برق بگماهش از دل مضطر گذر کند شمشیر غمزه اش جگر عاشقان درد	گر تخلص موز تیغ دو پیکر گذر کند از حلق گو سپند که خنجر گذر کند

بگویم که این
ترکیب است که در
کتابهای قدیم
موجود است

نارنگاه غیر بردیش فتد مباد - ایمان صد هزار سلمان شود تباه پامال کشت زار دل عاشقان شود گفتار سخت از دل نازک برون شود عطر گلی و مشک تتر را نمی خورند بند دلم معانی شیرین لب نگار	کیمن سوز نه ز بزرگ گل تر گذر کند از جانی که آن بخت کافر گذر کند آنجا که فوج غمزه دیر گذر کند چون تار آهنی که ز گوهر گذر کند آنجا که بوسه زلف معبر گذر کند این طفل که بتوده شکر گذر کند
ترسم که جوئی چشم پر آب تو ترکیبا چون سیل موج زن شده از سر گذر کند	
غمزه و عشوه آداسه چسند تالاب گور هم هم بودند خواجیه بگذاشت در جواهر چشم و زلف و غمزه که شمس نازد	هست بر یک دلم جفا چید خویش و بیگانه آشنا چید از پی دیگران بنای چید هست در عشق این بلای چید
ترکیب شب بر بزم از سته سر زده است خطای چید	
قلب من از سایه زلف معبرم گرم شود جسم من از لایعنی هر شب بسترم گرم شود معنی پاکیزه می خوانم نه پیش خنک مغز همچو جان رفته می باید بنار از دی نشان خاندام چون زورق بشکسته در بهر ساحل	از سحاب تیره چون مهب منورم گرم شود کز نگاه مردمان در روز ختمم گرم شود زانکه اندر روی می افتد چو گوهرم گرم شود هر که را دل در میان کوته دلمم گرم شود از طلائعم با سبب اشک دیدم گرم شود

اندران دشته کجی گردم من جنت یار	بگذر جانبا او باد صدم گم شود
محوست را مشب دل من در خیال روی یار	ترکیا زان سان که اندر شیرش گم شود
مردم من حذر از خواش دینا نه کند قدر عاشق چو رقیب آن بت تر نکند دم ز شوخی به لببت لاله رنگین نه زند تشنه لعل ترا خضر نه سازد سیراب شب نباشد که نه نیم ستم زلف سیاه مردم چشم مرا نیست غم از جوش سرشک قدر مفلس بود پیش عزیزان هرگز سعی در نام کن همت عالی در خواه همچو بوسه که نماید بر بیضا بے تو بک ترسد از تیر نگاه تو نه گرد بسل به	کو لاندیش ز تار کجی شبها نه کند حرمت کعبه فخرنگی چو کلیه نه کند عشو به یادیده تو نگرس شبها نه کند کشته تیغ ترا زنده میحانه کند نیست روزی که قیامت قد بالا نکند ماهی اندیش ز طغیان دریانه کند تا نهی گشت کسی غمت بینا نه کند زانکه پرواز چو مرغ خان بط صها نکند خبر تو کس معجزه حضرت عیسا نه کند غمزه با چشم تو زان آهوی صحرانه کند
در جهان بار و گرفتار یکتا شمر کی	شاعر بحر بیان مثل تو پیدا نکند
یک دور روزی قدر عاشق وستان بالا بر نه کردی بهتسل من نه دقتل گاه آتشین روی تو ای گل گشت و گل در چمن پست تر آید قطره شمشاد از شاخ گیاه	رتبه جهان نور امیر بان بالا کند هر دلاور ورنه در میدان سنان بالا کند بلبل از سوز جگر دو دفغان بالا کند در چین قامت چو آن سروران بالا کند

گل ناز غلام
 شاد

منزلش تحت الشری ما نند قارون می شود از صدای ناله می یابند زبان منجم کیست آن نفقیده دل هر شکب بکالتیا تا علم شد تیغ مرگانش سپاه عاشقان	آنکه سر از کبر زبیر سمان بالا کند این نوا از کلبه پیتم نشان بالا کند در میان کوی توای جان جان بالا کند چون بر میت خورده شورالامان بالا کند
طریز شکل ترکس کن ترکس که دریا دارنم نرخ لولوی سخن لطف زبان بالا کند	
دشمن و کوی تو خوخا جان من بسیار بود باغبان لانی من سر و چین راهی نام شست از لطف زبانی یار حرف می گویم چون لب لعل شکر خای تو کم آمد زلف اعتبار اهل دانش عاقلان کم کرده اند شد ز خورشید رفت مانند یار و عشق جوان در چین آفرز تاب عاقلان شتاب شد شهر با گزیده راه اندر چو ازلت دوست	از راهم عاشقان خسته تن بسیار بود قانش پست از قوشمشا من بسیار بود و اندازی هر شش در دل سخن بسیار بود گوشتی سحر و حکایت من بسیار بود در دهر ملک دکن قدر سخن بسیار بود شش و کوشش گوی اندر آنگهی بسیار بود گرچه کل نازان حسن خوشتر بسیار بود در دهر چاه من مشک خفتن بسیار بود
این بکل دوستان از دیر تا نبوت در نه مار اثر کپاد و کز کفر بسیار بود	
لب لعلش بچام یان ماند سپاه توای سر و مهر امان معاذ الله که شد به با نرندی	در رخ خویش بسیم سجاده ماند نغم چون بکل خشک استاده ماند درین ده بر سر سجاده ماند

شب فرقت دل من از سرشام نه بستی گر کمر بر قتل عشاق در آغاز محبت از اگر سست مده زهر آب خجسته را که بامو تنم از ضعف چشم از اگر سست	به مرگ خوشین آماده ماند صفی مژگان چو استاده ماند دل با طفلک نوزاده ماند تن زار من دل داوه ماند بدیوار و دراخته ماند
	روم ترک کی بگویش چون بار ز قیب روسیه در جاده ماند
هر که را دست بی کرم باشد گر دهد یار زهر قند بود پاک	ذکر خیرش بحسب کیم باشد و در دهر غیر قند سم باشد
لبش از نازکی با کس سخن کردن نمی خواهم ز بس بشنیدن افسانه های تحبه دنیا چنان غم دل گرفتار بتان حیدر آبادی	دهن چون عتیقه بازان گلبدن کردن نمی خواهم دلم بزارش زان سان که زن کردن نمی خواهم که روی خوشین سوئی وطن کردن نمی خواهم
در شب بانتظر هستم که یار آید حتی آید باین امید نقد زندگی در پایش افشانم بسان صید زخمی بر سر راهش بیفانم چه زیر سه پوشتم بیا و قد بالایش به مردم میدهم از جوی چشم خوشین آید ز مدت چشم بر اهرم که چون زلف من بوی	هی تابا دل مضطر قرار آید نمی آید که شاید بعد مگر بر مزار آید نمی آید مگر بهر شکار آن شهسوار آید نمی آید که تاب از سایه اش در جسم زار آید نمی آید که شاخ نخل امیدم ببار آید نمی آید ز دریا عنبه و مشک از نتا آید نمی آید

بهر عجب بشنوم از گوش دل افسانه زلفش بسوی گل نظر کردم بشوق روی نگینش فرستادم ترا بجد پیام ای ساکن کوشش دل هر پیری خواهد که عسر رفیق چون دلبر	که شاید خواب خوش در چشم زار آید نمی آید که در دل از تماشایش قرار آید نمی آید بیادت نا که از شهر و دیار آید نمی آید خوایان بار دیگر در کنار آید نمی آید
	من از دیو کزنده دارم که بر این نو غزل ترکی جواب از سخنر و الاتیب را آید نمی آید
لعلش از نور محل تنگ شکرمی آرد یا چون باده گل رنگ زنده مهر کباب الله الله چه جالست که از صحن چمن دشتم باز شد دامن دل جانب دشت	زلف او مشک نذا آهوسے ترمی آرد دل شوریده من تحت جگر می آرد بلبل از بهر فتنه شش گل ترمی آرد عشقش از خانه مرا باز بدر می آرد
	گرچه ترکی است تهیدست ولیکن سفر از سخنهای نذر تو گهر می آرد
کردم رقتش گرچه نهانی سخن چند بر طرز غنی گرچه همه عمر نوشتم این کار زنا نیست که در پرده نویسد و الله که نه ظاهر کس ای دوست نمایم از گفته خود نیز بخوان مصراع مژگون هر لحظه من گوش با فانی دشمن بدش چو خوانیم بگوید دل ممسک	قاصد بگواش نیز زبانی سخن چند امر و زخم همچو فغانی سخن چند مردی چو سرب ز فغانی سخن چند از من چو کنی گوش نهانی سخن چند در آنجن از غیر چه رانی سخن چند بشنو من ای مونس جانی سخن چند باید که نه زرداده ستانی سخن چند

خواند که نخواهد مگر از درد جدائی پا مشغول شود بانو اگر یار خدا را-	امروز نویسم بفلانی سخن چند قاصد بگو اش نیز زبانی سخن چند
	هر چند ضعیف است ولیکن بریاران ترکی زند از عهد جوانی سخن چند
زیاده شیخ میبخت تاب می ترسد چه محتسب که شود غرق چون بیکر شراب دل حسود هر اسد ز نور معنی من ز زلف یار خودش دلم به بیداری دل از خیال شب فرستش باندیشد ز شیخ معنی من مدعی پراز مهول است خدا کند که نویسد یار پاسخ من و من اندر زمانه پیری نه ترسم ای داعظ	چنانکه کلب گزیده ز آب می ترسد ز حق نه زعم دل خانه خواب می ترسد چنانکه شیشه از آفتاب می ترسد چنانکه طفل بشب با خواب می ترسد چو بحر می که ز روز حساب می ترسد چنانکه طفل غبی از کتاب می ترسد که بے نصیب دلم از جواب می ترسد دلم ولیک ز عهد شباب می ترسد
	ز ناز طول امل هر گویا ترس چنان پا ز عنکبوت که هر دم ذباب می ترسد
چو دل حقی بود از زرنه گفتگو باشد غزال دشت از ان در ره تو می گردد ز ساز ذکر چه حاصل چو دل پر است ز کبر غبار خاطرش از نامه بانه برخیزد دلی که چاک ز تیغ نگاه یار شود - پا	که می دهد نه صد اپرا اگر سبوا باشد که دام زلف در از نو در گلو باشد که غمزه بشکند از مغز در که و باشد که تا نشسته مقابل نه گفتگو باشد به تار سوزن عیسه نه هم رفو باشد

ز سبب طبع برآید نه معنی خوش آب
 توان زد دشمن کج خلق در در تر ماندن
 بود بزرگ خزان دیده بدترین در چشم
 ز خط نه قابل بوس است لعل شیرینیش
 زمانه خواست که دستم به چون جمایل گل
 هزاره غوطه دهی گر بگو ترو تنیم - پا
 و وضو کن از بیم اشکم مرد بخاک رقیب

که جز محیط نه سپید اگر بجز بجا باشد
 بود چه چاره اگر یازشت خواب باشد
 اگر نه در گل اشعار رنگ و بو باشد
 که می خورد نه کسی که به شهید مو باشد
 شبی بگردان آن یار لاله رو باشد
 گمان مدار که بدگوهر نکو باشد
 که نیست حکم تیمم گر آب جویا باشد

بشبه نه یاد خد کن بدین هوس تمه کی
 که ذکر شیر تو در روز کو بگو باشد - پا

کف مرکب چو خشک ابری بباریدن نمی آید
 آنچنان اشعار درو آمیز تا گرید دل عاشق
 یدم چند آنکه می خواهی بگوای بی خبر نا صح
 تماشا کرده نا از نو نهال قد بالایش
 جیس مالیده بر سنگ در من گفت ختم خضر
 یده ساقی شراب نیز تر چند آنکه میخواهی
 خط آن یوسف ثانی بعمرانی زبان آمد
 بنهری رام خواهد شد کجا نگیں دل دشمن
 بوی اندر بغل دارم که چون مرگ پدید
 نمی گنجید دلمان نگاه تنگ چشمانی
 تنید و بر دل و اعط چون از شعله حسنش

طلایش مهره مار است در دیدن نمی آید
 که تا ساز بیضیت بینالیدن نمی آید
 دلم که طعن میدردان برنجیدن نمی آید
 ز خجبت سر و در گلشن بیالیدن نمی آید
 که کوه حلم تو هرگز بسجیدن نمی آید
 که پای من دمستی بغنیدن نمی آید
 چه بر خوانم که یک فحش به فهمیدن نمی آید
 زمین سخت که ناخن بکا دیدن نمی آید
 سیکدم از سر شادی بچنیدن نمی آید
 گل حسن تو بسیار است در چیدن نمی آید
 که آب سر دگر آتش بچو شنیدن نمی آید

جواب آن غزل هست اینکه ترکی از فرنگ
کمال بدرسمایش بکا هیدن نمی آید -

بے وصل دل از خلوت جهان بدر آید شمری که بوی صفا لبست از طبع زنده غارت شود ای شیخ متاع دل و دست بهر کس که بگوئے تور و دبار بخندان - اگر یار نه بیرون ز در خانه بدر آید - محروم چنان از لب نوشین تور فتم دژان سان که بخواهی خنک از کوئی تو خیزد یا مرغ روانم پر از جسم خدا را - آشفته کند نافه آهوسه ختن را -	در پیش تپی از در سلطان بدر آید لعلیست که از کان بدخشان بدر آید از خانه گران دشمن ایمان بدر آید افسوس که بادیده گریان بدر آید - انتم بدر یار که تا جان بدر آید کس تشنه که از چشمه حیوان بدر آید هرگز نه نیسی گلستان بدر آید - یا یار از آغوش رقیبان بدر آید - بوسه که از ان زلف پریشان بدر آید
---	--

صد حیف که از الفت خنت زن و فرزند

ترکی از در شاه خراسان بدر آید

تاب نشود تو شیخ ای مبت ترس دارد کشتی و مخورم از عصمت مریم سوگند بهرگز از جان گرفت از تعلق جنبد اگر سوسه کلبه ما یار بیامد چه عجب طفل کج بود آن کس که به پیری ز بهوس جان کبکف آه بلب دیده پر از خون دایم غرق بنیاد وجودم شود از سیل شرک	چشم بر کعبه و دل سوی کلیا دارد - که لب لعل تو اعجاز سیما دلرد - پر د آن مرغ کجا رفته که بر پا دارد شهر یار است اودات بگداها دارد - رو به دنیا سے دنی پشت بعقبه دارد بهر یار سے که نه هرگز خبسانا دارد زانکه این خام بنا قرب زد ریا دارد
---	--

ای که گوئی گنسم از در و تو فر داد دربان سر چه باشت که فدائی تو نه سازد عاشق	این بان گوئی که امید بفر داد در جان چه چیز است که پنهان دل شیدا دارد
	هم عفت نام شود امر دزد به مستی ترک نئے سوار سے کہ کیف نیرہ باتا دارد
دل من بی تو بزم عیش را بیت الحزن اند لطافت بائی گلبرگ لبیت را لاله بشناسد زمین را شهبسوار چشتم یک ذره پندارد نمی دانم که زلف عطر بیزش را چه بزر خوانم زنا فہمان نمی گویم مگر در بزم معتسما بیاد چشم و بالایش که من از سہا بگیرم بسان ذرہ بی قدر در خاک رہت افتد اوان بنہفتہ در بر نقد دل بگذشتم پیش بتابید ای عزیزان وطن رواز ملاقاتم زدانای چون نہ شعر خویش نادان خوشتر اکلار	تن من فریش گلر بے تو خا پریر ہن دانند نیز اکہنہائے اندام ترا شاخ سمن دانند فلک را تودہ خاک کی خندگ آہ من دانند کہ کس می گویدش عبرت کشش مشک ختن دانند بفر قم می نشاند مہر کہ انداز سخن دانند عزال خطہ آثار و شمشاد چمن دانند بہائی غسل رنگین تو گر غسل من دانند کہ ہر کس ہندوی زلف صنم را راہنر دانند کہ از مدت دکن را قلب مجورم وطن دانند کہ طفل انگشت خود را بہتر از ہر لیلن دانند
چنان در کشور خود آدم پیرانہ سر گشته کہ چون بیگانہ ای ترکی مرا بہ خوشی من دانند	
تا بمن یاد آشتا گرد دزد من چیز سے نماند تا بہار عارض او بنگریم حسنش پرید من بہ ہنگامی رسیدم حیف در بزم وجود	تا بیاید جان جان از جان تن چیزی نماند از چمن تا گلن بچنینم در چمن چیزی نماند کز می معنی میان انجمن چیزی نماند

خوردیم هایش دل و جان یاد تا آید بر
 نیست طبعش آشنای قلم فکر نگار گفت
 طالب ز آن زمان شد نوچه حسین عذر
 بر سرده تا دو چارش شد دل و حشمت
 تا جهان بویاشد از گیسوی مشکینش رشک
 تا لب پان خورده اش در هفت زرد نگار
 درد دل کفر آشنای من بر لب کعبه
 زاعمان یار از سفر تا بد ز نعل جوشن هجر

میهن آن تار سد بر خوان من چیزی نماند
 از دور مضمون بدریا کے سخن چیزی نماند
 چون بمن از تاخت جرج کهن چیزی نماند
 چون میان ترکش آن تیر زن چیزی نماند
 در میان ناف آهوی خشن چیزی نماند
 از عقیق سحر در ملک یمن چیزی نماند
 جز خیال آن بت ای شیخ زن چیزی نماند
 جان و تن یکسو که اگر و کفن چیزی نماند

چون صبا تا آدم ترک کی بگل گشت دکن
 که گل عشت بگلزار وطن چیزی نماند

دل بر بوسه لبهای شیرینیش نظر دارد
 با نوازی بردن از جیب می آرد جوشن فاصد
 بجز رنج سفر که طبع موزون می شود عا
 یکدم می رسد چون از زمین بر تپه گردون
 چنان همیان زرد دارد نهان اندر نعل منعم
 نه دل در بر نه جان در تن نه در سر نه شومیم
 نشان کلبه امنیت ای فاصد اگر آسمی
 نه صبح ختم اندر تقاشام طرب بیند
 نه چشم از گریه و نه دل ز آه شعله ز آتش
 دل سختم ز نار آه خاکستر خواهد شد

چو آن طفلی که چشم خویش بر تنگ شکر دارد
 که پنداری نهان ز پیر قبا در جگر دارد
 که مرغ خانه کمتر می پرد گو بال و پر دارد
 اگر طاقت نه مرغ فکرمین در بال و پر دارد
 که مرغی بیضیه خود را زیر بال و پر دارد
 کسی تا گفت با من یار تو عزم سفر دارد
 که چون بگردد بنیادی نه دیوار و نه در دارد
 نه شام غربت من در پس از ذلت سحر دارد
 سمک کز آب آتش سمن در که خطر دارد
 کجای سوزد آن سنگ که آتش در جگر دارد

نه دامنم گشته تیغ جفا کیستم تیرگی
تغتم کز ضربت و تشنه یادارونه سر دارد

غیر درستی ز جسم پیرهن بیرون کشد بر نه تا بزم من نگاه خویش از چشم تو یار بوسه چین زلف تو گرا ز صبا بوی در شوم چون شوم بخود می ساقی ز انوار و رقیب از فتن آورد بد زلفش دل گم گشته را و غنایاری که گشتی پای من در دوزری بشکن زنجیر آهن اگر کسی باشد نه مرد کسی گواید بے بصیر عیب از سخن برداشتن با گل و بلبل نه دارم چون سر دکا و حیرا بر سر برده از بزم دل می بود زلفش که چون	همچو نباشی که از نیست کفن بیرون کشد تیغ مژگان تو گویا نم ز تن بیرون کشد نافه را از ناف آهوی ختن بیرون کشد بسته دست و پای من از جبین بیرون کشد ز آنکه از چه دلور آخر رسن بیرون کشد اگر سنن هم نه خار پای من بیرون کشد مرد آن باشد که باز پای من بیرون کشد ز آنکه ناپایا کجا مواز لب من بیرون کشد باغبان بگرفته پایم از چمن بیرون کشد نقدی از حیب مسافر را بن بیرون کشد
--	--

تاب کس تیرگی نباشد خضیا و الدین خضیا
پیش من کرنگی و لولوی سخن بیرون کشد

در غم زلف تو آهوی ختن جان میدهد	بر گل روی تو هر مرغ چمن جان میدهد
---------------------------------	-----------------------------------

وله

دولت چو دهد دست خدایا دمناند	آری سپیدست خدایا دمناند
------------------------------	-------------------------

وله

تا دلم وصف دهان در دی جانان میکند	عنجه اند و آستین گل در گریبان می کند
باز دل از معبد کوئی بتان داده هوس	باز این مومن خیال کافرستان می کند

چشمه محو اش چنان بریم زنده لبا بزم تا بدایمت تمام حسنت بپام از جلوه اش آه من با بوقی می دارد خیال همسری گل زین صفی و اوراق دیوان مرا در مصیبت می شود تا آب دلم از مصیبت آن قدر عیسی که از لب زنده سازد مرگان در خواب آباد هر زندگنی بنجسوز بگذرد هر کس از کوسه زلف او تازیتین هست دورانیش می بندد دهرن از فقر حیف هر آنکه یاری از خدا بگیرد بسته ام و ده چرخ این که حور از رخنه دیوار خسله دست و پام بسته پیش داد و بخشیرند تا به هنگام وداش تو کنم عهد کس	در چمن مستی که گلها را پریشان می کند چاک دامان چون کنان هر پاکدامی کند نالام دعوی همدوشی به کیوان می کند مصرعه توصیف زلفش سبستان می کند توبه وقت مرگ این فاسق ز عیال می کند زان دو چندان کشته یار ازین ترکان می کند خواجۀ غافل هزاران ساز و سامان می کند رخ نه سوئی کوچه عینۀ فردشان می کند به سبب دشمن تزا هر شبته جهمان می کند او برای خصمی ام با حسلتی پیمان می کند سیرستان رخس مخفی از ضوان می کند پیه گهنگارم به بنیم تا چه نرمان می کند در دم مردن که هر کس تازه ایمان می کند
نظم خود از من چنان پوشد گرامی تر کیا در ذکر مالک متاع برده پنهان می کند	
بغیر وعده نه بنیم وصال و مانم	بآن شجر که گلش آید غم نرسد
مُرده دل را از سخن بهشیار نتوانست کرد	خفته پارا از صد ابیدار نتوانست کرد
شعر نو پیش که بر خواغم که صهبای نماید	با که نوشم باده معنی که مینا نماند
نام او ستاد	نیم یک از اساتید

	چون ردم ترک کی یہ بزم شاعران کرد ضعیف قوتے دریا داند دیدہ بینائی مناساند	
	وله	
وزنگ با جان من آن چشم جاوید کرد بامتناع دین دایمان من آن کافر چه کرد یا سرزتن چه کرد و با تنی بی سر چه کرد یا توان و صبر و هوشم آن پری پیکر چه کرد		پیش دانی بادل من زلف آن کافر چه کرد از دل و جان دست شستم لیکن ای مردم بگو دین دایمان کی طرف لیکن بگو از تیغ تیز از سر و تن هم گذشتم یک پرسم این قدر
	می نیارم شکوه بر لب از توان و صبر هوش هم نه پرستم ترک کیا با جان و دل دلی چه کرد	
جبین عاشقان آنجا بومی سجد یافتند که غیر از خضر چشم کس نه بر آب بقا افتد که از اشک ندامت ناخانی بر آن نگین یافتند نظر بر تیغ تو دار که ضرب او کجا افتد که می باشد نه جان بر آنکه در دست افتد مباد از ورق حسمت بگرداب نداشتند که چون دست کسی بر لغت وقت اشتها افتد برای بوس چون بلبل برو باد صبا افتد نگاه من چو بر زنگ حنای دلز با افتد که می بالد چو مشت از بر دست منو افتد		بهر جائے که نقش پای تو ای دلبر یافتند یہ بیند جو خط سیرش که لعل جانفرایش بضبط گریه گوش ای چشم بنشستم چو پهلوش چند تالذت زخم ترا از شوق هر عضو بود شکل خلاص من از آن شرکان گیرش بر دای مدعی کامشب سر بگریستن دایم چنانم هر بلای آسمان آید پی خور دن گل نقش کف پای ترا هر جا که می بیند دل پر خون بچو لوسیدنش از بر جہدیر دن چسان بر یکد و شعر خود نه نازد هر فرد مایه
که فرق دوستان از دج پیش پامی یافتند		باین شوخی غل خوانیم در بزم امشب ای ترک

آنکه در بزم با شمع از گرمی نازد و کج	هست طفلی که با موال پدر می نازد
وله	
خیشم عاشق آن موی که پنهان نمی ماند شیشم کاکلی آن سیم که پنهان نمی ماند رخت هر زلف ای رشک که پنهان نمی ماند نهان در سینه کردم گره آه آتش افشانرا نه گفتم گره حرفی از زبان لیک اینقدر دلم نهانی کشتم می خواهد و لیکن نمی داند چه دیار است این بیابانم بنما عارض تابان چنان آیم بکوی دلر با که خیشم عیارم نیوش شعله دلخ دلم را زلف مشکینش به تیغ غمزه خونم کن ز بهمت تابری باشی نمی گنجی ز لب بهر تنگ ظرف آتش الفت عبان بر غیر تا شد معنی لبهای شیرینش چرمی پوششی خط سبز ز نقاب انگشتش نمی دانم چه اندونی می کند که چشم خونریزش به بزم می توان روی ترا از دور بشناسم	رگ برگ گل از بلبل که پنهان نمی ماند که بوی نازد مشک تر پنهان نمی ماند که اندر تیره شب نور بحر پنهان نمی ماند مگر سیلاب اشک خیشم که پنهان نمی ماند که راز عاشق شوریده سپهر پنهان نمی ماند که از قتل کسی آخر خبر پنهان نمی ماند که مازد و سه روزی بیشتر پنهان نمی ماند سرخ پای سن در ره گذر پنهان نمی ماند که آتش در شب تا از نظیر پنهان نمی ماند که نیرت شهسوار در جگر پنهان نمی ماند که چون در شب می افتد شهر پنهان نمی ماند که از چشم کس تنگ شکر پنهان نمی ماند که چون در باغ می رود شجر پنهان نمی ماند اگر دل را کنم پنهان جگر پنهان نمی ماند که اندر زده با تاب گهر پنهان نمی ماند
نه در پیش خود در خود ستای تر گیارید که از صاحب نظر اهل به پنهان نمی ماند	
بسودایش مرا بر تن گریبان خوش نمی آید	نه کرد از قبا ناچاک دامان خوش نمی آید

بجز چشم تو می بینم در چشم ز کس شهلا بشوخی های چشم تو که غیر از سگین چمن در آ در سینه ام ز انسان که جان از تن برنگرد مده تکلیف گلگشت چمن دیوانه خود را کن از نور خدا مشت خاک تا یک پلشن چنان تنگ از غمت گشتم که مرگ بر خویش بخواهم بجز از دلم تا کرد جان نازنین تا مرگ	نیاز کامل تو سبستان خوش می آید سیاهی های چشمان غزالان خوش می آید بهر دم رحم تو ای تیغ تر گنجش می آید که خیز از کوه و بحارش گلستان خوش می آید که شمع جمال تو شستاد بر دل خوش می آید و گرنه خاکس را مردن ای جان خوش می آید چشم من فلان دل بهالان خوش می آید
--	--

	خدا داد تو خودی کی باگی می تکی مرا این شهید و گرو مسلمان خوش می آید	
بگو که تو بجزم بهیروزان خوش می آید نشاء بزم می خرابه خوان خوش می آید خرن از باد خوت دم چو خاکست نشین گشتی ز تیغ غمره معشوق جانم داشت پنهان مکن خون من لاغر که صید ناوان گشتن	چشمه مردان امید داران خوش می آید می در مطرب بنیر از میگاران خوش می آید که طر ز کشتی از خاک داران خوش می آید مرا این خام عشق ای بخت کار خجش می آید ز ضربت با تیغ شهسواران خوش می آید	

	ز در رفعت باران خواهیم زیستن ترکی که روز زندگی بے دوسته داران خوش می آید	
عمر با بگذشت و یار میران یادم نکرد کاش بکشد در بستان مین روز خزا چون نه بے تو آفت روی زمین رخ نمود	پیر گردیدم مگر آن نوجوان یادم نکرد گر چه در فصل بهاران باغبان یادم نکرد از چه بخت قضا می آسمان یادم نکرد	

زنده بودند آن عزیزانے کہ از دیدار من - تیرہ روز یکسی بادا کہ شب ہادر گذشت	مدتی یکدشت و همچون مردگان یادم نہ کرد کس بہ بزم خوشتن از دوستان یادم نہ کرد
	شب بہ بزمش میہمان گشتند ترکی خاص علم لیکن از کم طالعی آن میزبان یادم نہ کرد
نے قیس از مصیبت عشقم بیان شنید فریادم ارچہ ساکن ہفت آسمان شنید بر داستان وحشت مجنون ہند نہ گوش باطل شمر و سحر بیانی مدعی سرمی کند سخنم ایذا نہ کج نہاد با کس نہ گفت حالت آوارگی خویش یک صبح فصل گل نہ در بوستان کشاد پیدا شتم کہ یک اجل بانگ می زند - گفتم فانیہ شب غم گرچہ سرسبز باقیس و کوہن چہ زخم داستان ہجر گفتا گمان نہ بود کہ میر و زرد در حجب	نے کوہن ز وحشت من داستان شنید یک شب مگر نہ نالہ ام آن دستان شنید ہر کس فراق نامہ من در جہان شنید آنکس کہ معنی من مخبر بیان شنید وقت نشانہ کس نہ صد ارکان شنید تا قیس قصہ من بی خان مان شنید شب ہا اگرچہ نالہ من باغبان شنید گو شتم شب وصال چو شور اذان شنید حرفی مگر نہ آن بہت ناہربان شنید نے این توان شنید نہ آن می توان شنید آن بُت ز مرگ من چو خیر ناگہان شنید
	ترکی نکرد چارہ درد کم سے ہر چند ہامی دہوی مرادستان شنید
امشب از درد آہ خواہم کرد از اثر ہلے نالہ جان کاہ -	روز ہجران سیاہ خواہم کرد در دل یار راہ خواہم کرد

گردد دست شکوه شب بجم نیست نگرش نصیب ایک زود دم پیرش نهان تن لاغر از جفا تو واسه شب فرقت قبضه طاق ابروان ترا کشت شمشیر انتظار مرا تنگم از در سیر دلایین پس امشب از سیل شک نام صبح روزی ای شاه حسن بر در تو	پیش آن رشک ماه خواهم کرد بر رخ از نگاه خواهم کرد زیر برگ تکیا خواهم کرد نال هر صبح گاه خواهم کرد اسه صدم سحرگاه خواهم کرد هر دمک را گواه خواهم کرد خدمت خانقاه خواهم کرد خانه داشاه راه خواهم کرد نال چون دادخواه خواهم کرد
--	--

نیست چون تو تم به تن ترکی
توبه از هر گناه خواهم کرد

آنانکه بشیرین سخنم گوشش نه کردند حباب علاج من مدحوشش نه کردند از خشم دم سیر نهالان گلستان فسوس که بودند نه یاران صفاکیش ستار نه بستند سر و اعطای مغز خواهند که یک شهر بسوزد چو دل من از زیست چه حاصل بود آنانکه چو معشوق هر چند فراموش شدم از خاطر یاران هستند سبک رک انیکه ببالم	حاشا که دم آب یقانوشتش نه کردند درد که دواي دل پر جوشش نه کردند نظاره آن سر و قبا پوشش نه کردند خود را که زمرگ تو سیاه پوشش نه کردند این خوان تهی را نه سر پوشش نه کردند تا آتش لبها نه تو خاموشش نه کردند بینای منی ناب در آغوشش نه کردند شمرم مگر از طبع فراموشش نه کردند تشریف شهبان بار سر دوشش نه کردند
--	---

یک شام نه سر زد که ز افلاک ملایک	نظاره آن صبح بناگوشش نه کردند
ترکی شده صد صبح که خوبان دم هوسه شمع دل سوزان تو خاموشش نه کردند	
در شوقِ لعل اودل پر شور می رود فیروز باه شعر مرا می برد بجیب	آنجا بود که تنگ شکر موری رود هر کس که از دکن به نشاپور می رود
وله	وله
ما رخس دیدم دل و جان را نمی دانم چه شد رفت صدره بر سرم لیکن نه شد کارم تمام بر سرم از دیر ظل غویشتن ننگنه است تشنه گامان را نه بخشد قطره آب از کرم	دین زدستم رفت و ایمان را نمی دانم چه شد تیزی شمشیر بران را نمی دانم چه شد جذبش سر و خرامان را نمی دانم چه شد بارش ابر بهاران را نمی دانم چه شد
کس معنی هاس دشوادم نه ترکی میرسد یودت نازک خیالان را نمی دانم چه شد	
نامنه موسی سپیدم از قضا آگاه کرد می نه دانستم که من در مذہب من شدیم	مرگ تسلیم کند پشت دوتا آگاه کرد شب ازین رازم یکے مرد خدا آگاه کرد
وله	وله
دود جگر بعالم بالا نمی رود از کوچه ات یروان دل شیدانی رود عققی طلب به منزل دنیا نمی رود دارم جرم در دلم با به پیش و پس باشد نه جای شکوه کاین طرز دلبریت	سیل سر شک جانب دریا نمی رود این مست آهویی تو ببحرانی رود سوئی خواب مردم دانا نمی رود عاشق براه عشق تو تنهانی رود یوسف اگر به پیش زلیخا نمی رود

جنبید کدام روزنه گردون ز ناله ام که در ستار و گاه پخش برم مگر گر عاقلی میگردیش شیخ تیره دل در هر کجا که فرسین ای مدعی رس عمرم گذشت گر چه بطوف حرمم دنیا پرست را به نیام چه راه راست آمد چنان زمانه کلفت که از عناد در کوی او چه خط بود از قتل عاشقان	آهیم کدام شب به شریانی رود سودای دلش از دل شیدانی رود هر دو برین که در پی اعمانی رود پیک خیال خام تو آنجا نمی رود از دل خیال آن بت ترسانی رود کان کج خوام جانب عقلی نمی رود بخون براه الفت لیلی نمی رود آن مهربام گر به تماشا نمی رود
ترکی گداست گر چه ولیکن ز راه فخر در پیش خواجگان به تمنا می رود	
دل از گلشن کوشش چه افزوده می آید چو غرق اشک گردم بر لب اصل بچو نعمتم کجا از معنی فسرده گردد تازه خاطر ما بهر گامی فتم از ضعف شیخ از کوه اندیشی	اگر از خنجر نازش نه زخمی خورده می آید که بعد از غرق بر ساحل تن مهرده می آید که بوی خوش نه با کسل از گل پیرده می آید بهر گامی کند ایما که صهبا خورده می آید
رسیدل گریه تا نورنگا هم ترسای ترکی که کم در دست کس کلاک دریا بردی آید	
صف مشرقی بوسیدن پای تو می آید	قیامت هر استتبال بالایی تو می آید

چنان می دادم ای دل عاشق روی گشتی
دل شیدائی من از هر دو عالم دیدهایسته
ز بنید خانه عنبر فروشان هر که اتی دلم
نه دادم بر دلم چشم من سوزن سازت چه کردافسون
نه گرد باز در گلشن بهر آن مرغی که بر بهشت
بلال از چه میریزد ز حوض تلخ در کاظم
ردان راکن ردان از تن باستقیانش از کون

که بوی عشق از طرز سخنهای تو می آید
پسے نظاره رخساریهای تو می آید
ز سیر کوچه زلف چلیپای تو می آید
که هر جا گشته گشته باز در جا تو می آید
ز باغ ای لاله روهر تماشاخانه تو می آید
ز شهرستان اگر لعل شکر خاکی تو می آید
که هر دیدنت امروز لیلای تو می آید

ز قریب دور تر از مشب بخواب اگر تفتنه جانم کی
که با دگرم از آه شر زبانی تو می آید

تا پخته خون من از لعل تو فرمان نشود
از دوسه شعر فرومایه سخندان نشود
از چه خند و لب لعل تو نه برگریه من
تا زینم پی می ریش نه کند رنج به قدم
گریه ام هر هست مانید ز خوش طوفان
لب به بندای دل شید که غلط میگوئی
هر دانه نه بود لایق شیرین گفتار
باز ای قیس چه حال بود از سیل شرشک
تا خزان حشر صیادش می ماند
تا سحرگاه کنم ناله بهر شب لیکن
نیست چشمی که آینه رخسار صیب

گرد بگشتن من شکر خرگان نشود
مور با بال پر چه سیلیمان نشود
تازه از آب چو لاله بستان نشود
تا دلم از گل داغش چنستان نشود
نیست ممکن که تنه گنبد گردان نشود
بیت ابروی صنم آیت قرآن نشود
زانکه هر چشمه خوش چشمه حیوان نشود
عرق در آب اگر کوه دیابان نشود
هر که در فصل گل از توبه پشیمان نشود
کس ز عالم بکوی تو پیرسان نشود
همچو چشم من ببل شده چران نشود

بعد عمر رسیدم آگاه که عمر کی شاعر تا نه دیوانه شود صاحب دیوان نشود	با خد جبین ز عارض هر جور عین سفید رنگ سپهر تیره دروئے زمین سفید شب شام زلفت تیره و صبح جبین سفید هست آنچه آستین چو گل یاسمین سفید زمین پیش در نه بود کج انگبین سفید چون بوی ناز شد رخشن شک جبین سفید کن روز حشر چون رخ اهل یقین سفید صد برگ زر در گذشت و گل یاسمین سفید	هست آنچنان که روی تو ای زین سفید گشت از دهان آه و گهرهای اشک من تا روز و شب فدای رخ او شود ازان دارم برنگ لاله گریبان ز اشک سرخ همچونک مشیر در غم لعل لبش شد است زان پیشتر که زلف تو کافورگون شود یار بس سیاه روی مرا به مصطفی در بارغ از بهوای تو ای مهر و ماه حسن
تسک کی گراین غزل بسایم شود به بزم همچون میاض ساده رخ نکته چسب سفید	اوصاف پری خسانه بدیوانه گوئید با برهنی عیب صنم خانه گوئید از شمع رخاں پیش من افسانه گوئید زندان مرا گوشه دیرانه گوئید پیشم سخن از شیشه و پیمان گوئید آتش که گوئید و سیخانه گوئید	با من سخن از محفل جسانه گوئید گوئید بد بزم بستان را بجنورم ترسم که شود شعله فگن سوز نهانم از خون سرشک من دیوانه چو بستانست سر مست از چشم و لب میگون نگارم از شعله داغست قردان دل مارا
دیوانه چو تر کی به غم عشق بستانم ز بهار مرا عاقل و فرزانه گوئید		

در موسم گل جامه دیدن مژه دارد در صحن گلستان نه بود یار چه بسدش قتیکه شوی ست ز جام من گلگون ای دل شدم آگاه که چون صید پس نج هر صبح دم خواب ز اختیار نهان چون بگذری از قرب من زار عتر چون آب بقادر غم لب جانان چون کعب بسوی خیم ابروی تو ای	از خانه خود دیوانه رسیدن مژه دارد بر یاد لعلش باده کشیدن مژه دارد دشنام ز لعل تو شنیدن مژه دارد اندر ره صیاد تپیدن مژه دارد ای یار گل حسن تو چیدن مژه دارد دنبال تو تادورد دیدن مژه دارد از زهر فتا جام چشیدن مژه دارد تا صبح شب وصل خمیدن مژه دارد
در حست گم گشتن ایام جوانی ترکی کف افسوس گزیدن مژه دارد	
سرم از جنبش زلف شکن پرور نیاساید هر آغو شمش شبی چون آن پری بیکر نیاساید بنوعی تشنه آب دم شمشیر جلاد دم زطر ز خوش غلافی هاش میدانم که شمشیرت نه ریزد خون من تا چشمش از گردش نیاز آید بیادش به قمار امشب چنانم بر سر راه	دل از غمزه پائے چشم جادو گر نیاساید ز شب تا صبح دم در بر دل مضطر نیاساید که فرق من ز بیثباتی تر خجرت نیاساید بجز خون سلمان زاده ای کافر نیاساید نه بند و ایل من کا کل دلبری نیاساید که وقت زرع چون بیمار بر بستر نیاساید
نه گرد تا حتی جیب پر از دینار ای نرگس میان آستین دست کرم گستر نیاساید	
شد ترن ما خاک سوز قلب مضطر کم نشد	غرق گودم و جوش دیده تو کم نشد

رفت جان بسیکن غم جانان از جانم نرفت گرچه هر عضو مرا کرده است دور از تن مگر مرغ جانم گرچه رفت از تنم زده صری غلغل	شد سرم آما سر سوداش از سرم کم نه شد برش تیغ نگاهت ای ستمگر کم نه شد غزل عشقت مگر ای حور بیکر کم نه شد
گر و خلات گرچه زنگ حش اما آب قناب تر که یک فده از رخسار دلیر کم نه شد	
از تیغ یار گر ز تنم سر جدا شود مشاط بگسلد بگ جان خونین هر دم اگر چه ذکر خدای کم مگر از دل رود عشق تو خوشتر از حرف دنیای طلب کجا ز تو نگر شود جدا فرقم به تیغ ابروی جان بسفکند	عشقش مگر نه از دل به منظر جدا شود تاری گرش ز زلف معنیر جدا شود از دل نه یاد آن بیت کافر جدا شود غیر از جفائی آره نه گوهر جدا شود تای بود به شیشه نه ساعه جدا شود این نیست آن سکر که به خنجر جدا شود
جسان می دهد چو ترکی دل خسته قنات در زنگی هر آنکه ز دلیر جدا شود	
دل ساکنان گردون چه قدر تکیه باشد نه بود امید هرگز که بخاند باز گردد مهر من نه باز آید ز سفر مگر به زوای که بچاره پیشین آید بستر که تیغ تیرش بر یاده گوشت ایم نه زبان خوراک اقل نه شود رفتن حامی چو بر سر راه بلاست	ز زمین چو دود آهیم بفلک رسیده باشد دل آنکه مار زلفش سر ره گزیده باشد به غمش که مرغ جانم ز بدن بریده باشد چو بلای آسمانی ز قنار سید باشد نه زدن سخن به مردی که دهن دریده باشد چکاند طیب دریان چو قنار عید باشد

زیر فلک هر یار این نوبت سال جسم دم گفتگو تبسم کند چه خصم شاید ز جهان گذرشته باشد بنغم فرقت آنگس ز خجالت دست قاصد چون زبان برید غش سروینا زای مریضه چنان نه ساند	سرخار گریه پایت ز کفم خلیفه باشد سخن از برای قلم ز لبش شنیده باشد به بخور چگونگی جان دیش آریده باشد مگر آن بخت جفا و خطا من دریده باشد شب و مل در بر آن کس که ترا کشیده باشد
پس احوال و کمال سخن بان ترکی هر دو نام درستان نه در کمال شایسته باشد نه بصیر دیده باشد	
دل را دوازده تنی زلف سیاه برده پایم بسنگ هر قدم آید از آن که باز چشم فدنک نمره ترک نگاه برد عشقش عنان تو سن عقلم ز راه برد	
ترکی نه بود ناسه بر تمیز از آن پیغام من بجانب او پیک آه برد	
بغیر از قیله رویش نماز من نخواهد شد مده تکلیف مسجد با من شود پیده سر و اعط	نه از یرم سجده تا سوسش نماز من نخواهد شد که غیر از طاق ابرویش نماز من نخواهد شد
تأبتان تیغ در کمر بستند همه رفتند و یک نوبت من شد نه به داغم ارچه چاره گران جاده کوئی اوزیل سر شک ناخط من فتد نه در کف دست	عشق بازان کفن بر بستند پاسبانان یار در بستند مهری چند بر جگر بستند مردم دیده های تر بستند دشمنان راه نامه بر بستند

نقشبندان دهر زان لب ما - مرغ فکرم بدره جا کردی دوش شاطگان بموباش نگد خیره مرگ بے خردان از همه چشم خویش پوشیده	بر دهاش پل از فکر بستند مسکانش و لیک پر بستند از خط نافه تر بستند دل درین دار این قدر بستند عاشقان بر رخس نظر بستند
	ترکیا شب گکان کوچه یار از من خسته رگبذر بستند
اغیار پیام لبوسے یار نہ بردند - مانند بخیلان یہ لحہ خاک نشینان ناز نہ تہ خاک شہیدان تو ہستند بروند مرہ پیش مسیحا پئے در مان - سود از وہ دانستہ پیام ہزاران آن روز گذراست کہ از کوی نوظفلاں	خط من دل داده بہ دلدار نہ بردند داغی بدل از درہم و دینار نہ بردند کا نہ رد دل خود حسرت دیدار نہ بردند لیکن بشفا خانہ دلدار نہ بردند احباب مرا جانب گلزار نہ بردند دیوانہ و شمع جانب بازار نہ بردند
مشک ترا شعار من از رشک غزلان ترکی لبوسے تبت و تار نہ بردند	
شب گذران ماہ بر مشیت غبار من نہ کرد نہ کمان ناز سویم شہسوار من نہ کرد یار بے پروا علاج حال ناز من نہ کرد آسمان کینہ جو اندر جان از نیکی بد	از ضیائی روی خود روشن مزار من نہ کرد بس کہ بودم نا توان قصہ شکار من نہ کرد چشم رحمت بر دل امیر من نہ کرد سپاہ ہا انجام کرد و لیک کار من نہ کرد

کرد روز مدعی روشن ز مهر صل خوش همچو صرصر جانب ملک عدم بستانند عاشقان چیز نه گیرم از خداوند جهان شب به بزمش تا سحر بگریتم لیکن کیسه	لیکن آن مه چاره شب یار من نکرد بیچس از بهنشیان انتظار من نکرد قلب معشوقاں اگر در اختیار من کرد گوشه چشمم بشیم اشکبار من نه کرد
گونیاد تقاصد او هم نسیم کوچه اش روزه ای ترکی گذر سوئی دیار من کرد	
شب دلش آینه افسانه ام بیا که بد	تا سحر چشمش که از حیرت نه قصد خواهد کرد
لله لکاه لطف نه جانان بجال من دارد چرا حسود نظر بزر و اا من دارد اجل زبام فلک می کند تماشا میم بدم ز گفتن دشمن لگو که آن بود ملال نیست که دلدارم من خواهم	خبر نه از غم و رنج و ملال من دارد اگر نه داغ بدل از کال من دارد مگر به سحر تو قصد وصال من دارد کجا خبر ز حلال و حرام من دارد خوشم ازین که بخاطر خیال من دارد
سخن ز سر و نه گوئی چو بگریتر کی قد بلند که آن نو نهال من دارد	
روشن ز حال تو سیاه خانه من شد خواند به مجال پس نه کسی قصه مجنون خالی شدی از صحبت اغیار در آنند چون آهوی زخمی رمد از دیدن مردم	جنت ز قدم بائے تو ویرانه من شد تا گرد جهان شهرت افسانه من شد لبریز چو دیاد تو پیمان من شد تا عاشق چشمت دل دیوانه من شد

ترکی ز بلائے شب غم زنده نمانم گر شمع خورشید دور ز کاشانه شد	
گل ز باغ وطن به من آرید تیشه کوه کن به من آرید نامه یار من به من آرید تابه میرم کفن به من آرید بوئی مشک ختن به من آرید	خبر شهر من بمن آرید جان شیرین فداش تا سام کاشکی بیشتر ز مردن من ای عزیزان ز جامه حبش چین گیسوئے یار واکرده
همچو ترکی حیاتم ارخواهید از زبانی سخن به من آرید	
نام تو هم آنجاستم ایجا د نویسد نامم باد ب حضرت استاد نویسد زیبد که نه افسانه اجداد نویسد آنانکه ترا غیرت شمشاد نویسد	جائے که مرا عاشق ناشاد نویسد چون نامه فرستد بمن واتی و فراد آنانکه ندارند بکف نقد سخاوت باید که مرا آباد خزاں دیده بگویند
نقش سخن ترکی صورت گر معنی بر صفحه دل مانی و بنراد نویسد	
گلگون اشک من بدویدن نمی دهند غوغائے من بچرخ رسیدن نمی دهند گلها ز باغ حسن تو چیدن نمی دهند دیوانه وار جامه دریدن نمی دهند	شیرین لبانم آه کشیدن نمی دهند یاراں خدنگ ناله کشیدن نمی دهند اعدا به بزم روئے تو دیدن نمی دهند فصل بهار سرزد و فرزائگان مرا

این زیست دوستان که نه دانند نش احباب کینفس دل خون گشته مرا جمع اند آن قدر سیر راه نو عاشقان بود آ که بیه جمال تو ای جان شنگ دیوانه باز تانم شوم دوستان من آیم چنان به پیش که از رشک ببلان هر شوق زلف یار مرا ساکنان شهر قصاب من بد شنید رسید است همی مان	زهرم به سحر یار چشیدن نمی دهند در خاک راه دوست پیدن نمی دهند با من که ماه روی تو دیدن نمی دهند جان مرا جسم پیدن نمی دهند افسانه های زلف شنیدن نمی دهند بوی گل رخ تو شنیدن نمی دهند با آهوان دشت رسیدن نمی دهند حلقم چو گو سپند بریدن نمی دهند
ترکی به نرم یار رقیبان رویا ه - از چشم اشک سرخ چکیدن نمی دهند	
پیش لب میگون تو صهبان فرو شدند اے زال جهان بهر مصیبت کده تو آنجا که بود زلف سمن بوی تو اے گل خواهند اگر حله فردوس چوستان - کامل نه بود الفت شیخان ریا کی با زهر حله مدحت نادان نه توان کرد -	آنجا که بود روی تو گل با نه فرو شدند مردان خدا خانه عقبه نه فرو شدند مشک تر و عنبر سارانه فرو شدند ز باو چو دلق ریا رانه فرو شدند تا سحر بدست بت نه سانه فرو شدند کیس در کجفش مردم دامانه فرو شدند
از شرم در معنی خوش آب تو ترکی تبار دکن لولوئے لالانه فرو شدند -	از شرم در معنی خوش آب تو ترکی تبار دکن لولوئے لالانه فرو شدند -

هجو داغ سینہ ام صومہ رخسارش نداشت	شام زلفش تیر چون شب های تار من نه بود
شمع روشن کرده ای از یاران کسی بر تر بتم پا	تکه کپا سپیدان شان بیک از هزار من نه بود
دنیا طلب بمنزل عقیقی نظر نه کرد پا	این پست بین بجانب بالانظر نه کرد پا
جانان مرانه برد به دار الشفای خویش	بر حالت مریض می جانظر نه کرد
ولم	ولم
و مبدم آب لب یار مرا می سوزد - کبست در آنجست سوخته جانی کامشب هجو پروانه نه یکبار که هر شب صد بار - در جابانه میا پیش من ای مایه حسن - و ده که چون برگ خزان دیده بهر فصل بهار جر کف خاک نه یک قطره خونم به تن است	اینچه آب است که چون نار مرا می سوزد آه اگر شش پس دیوار مرا می سوزد یاد شمع رخ دل دار مرا می سوزد کالتش نیز رخسار مرا می سوزد آتش رنگ رخ یار مرا می سوزد آتش عشق تو بیکار مرا می سوزد
شجر طور صفت وقت تماشا ترکی	برق حسن رخ دلدار مرا می سوزد
ولم	ولم
عمر لیت که یار من نیامد	این عمر بیکار من نیامد
ولم	ولم
اے گل نه بدست تو خوارنگ بر آورد	در شوق تو خون دل مارنگ بر آورد

هم رنگ من امروز غزل گفت گرامی ای شوخ ندانم که رنگ لب لعلت آخر بزم سیل زلف تو بعالم از من نهشت است که درت بدل کن		این زارخ سیه مثل همانک برآورد خوناب سرشکم زجا رنگ برآورد مجنون صفت افسانه مانگ برآورد تا قلب من از صدق و صفایک برآورد
تا خوطه بخورداست بخون دل ترکی تیغ کف سفاک جهانگ برآورد		
آنچنانم ز تیغ عشق تو تن می لرزد ضعف سیله زده زان گونه که دروختن		کز صبا شاخ ریاحین بچمن می لرزد چون زبان گوهر دندان به دهن می لرزد
	وله	
چنانم از غم هجرت دو چشم زار می نالد شود مایوس چون یار از وصال یار می نالد		که بر نالید غم هر شرب در و دیوار که می گردد چون امید از شفا یار می نالد
	وله	
ساده لوح که ز معشوق فامی طلبد		مهلت زیت ز شمشیر قضا می طلبد
	وله	
رشته مهر خیاں دلبر ما می شکند		شیشه زیت که چون سنگ قضا می شکند
	وله	
شب بر درت هجوم جگر خنگان نه کشتی و هیچ جرم من ناتوان نه بود یاد آید آن شب که میان من و حبیب بودم غلام روئے تو ای بادشاه حسن		محشر به پازمال پیر و جوان نه بود بر تو چنین گمان من ای مهربان نه بود تا صبح غیر سایه کس در میان نه بود من آن زمان که ذکر تو در عاشقان نه بود

دائستہ چارہ منہ شیدا نہ کردہ
تاگویش که داروئے درد تو می رسد
بگرستم پائے حرمش از آن که شب
خوردی غم فراق تو خون مرا مگر
من عند لب گلشن تو آن زبان
آرد ترا بشیشه و ساغر به بزم من

ای یار ورنه درد من از تو نهان نه بود
جان در تن مریض تو ای جان جان نه بود
بیدار پاسباں درد لستان نه بود
جز استخوان مجسم من ناتوان نه بود
بودم که در بهار تو رنگ خزاں نه بود
ساقی مرا زد و در فلک ای کماں نه بود

گلها فشاند می سرفاکت بر دوز عرس
ترکی مگر ز قبر تو پیدایشان نه بود

غم یار از دل خیز نه رود
مسک از زرنه در بهی نشد
شهد دشمن مخور که ز بهر ای دوست
بار ما شسته ام ز اشک مگر
کافر غمزه را بجلوه میار
مستمند لقاء سیم تنان

از مکان خود ایس مکیں نه رود
تا چو قارو تہ زین نه رود
در گلو با جز انگبین نه رود
از دل خصم گرد کیں نه رود
مومننه تاز راه دیں نه رود
به تماشا ئے یاسمین نه رود

سوخت جانم مگر ز دل ترکی
یاد آن روئے آتشین نه رود

سربامش کجا کند رسد
خنجرش بر من نثرند رسد
مزن آن حرف کز شنیدن او

گر رسد آه درد مند رسد
دشنه بر خلق گو سفند رسد
بردل دوستان گزند رسد

باز گشتم اسیر تو دور نه پا طایر معنی ام بیک پر دواز سخن گرم من به عشق تبان زهر گرد و تلخی دهنش پا میخواند ز ناز گر بکفش پا دو چندان مشو که از هجرت نه کنم تلخ گریه گر به لبم -	دستی بسته کی به بند رسد از دکن تا بتا شگدر رسد به اساطیر است و ژندر رسد لب بدگو اگر بقتل رسد نام این نیاز مندر رسد بر دل عاشقان گزندر رسد بوسه زان لعل نوشن در رسد
--	--

صحر کجا تو سنم رود ترکی
از کس آنجا کی سمندر رسد

خاکم از کوه یار میگذرد تانه گیرم عنایتش از ره من آنچنان اشک میزد از چشم شب بفریادمی رود آخر رفت نوعی شتاب عهد شباب می کند از شمیم زلف تو یاد نقش پایش مگر دم دید است	گر داز لاله ناز می گذرد - پا زود آن شهسوار می گذرد سیل کز رهگذار می گذرد روز در انتظار می گذرد گز گلستان بهار می گذرد هر که سوئے تنار می گذرد کز رهش بار بار می گذرد
--	--

خوش از نیم که عمر من ترکی
در تمنای یار می گذرد

ز غیبی نازدی بیمار پر سید

علاج در محن از یار پر سید

ز چشم آهسته تا ناپرسید ز موسی لذت دیدار پرسید خدا را از در دیوار پرسید ز نوک زبان خار پرسید نه از بیگانه این اسرار پرسید ز من یکبار یا صد بار پرسید نه از بازار گلزار پرسید	نگاه ناز آن ناوک کفن را بطور وادعی امین چه حاجت شبم بگذشت چون انتظارش شمار آبله دارم که دریا رموز عشق دریا بید از دست خواهم گفت هرگز ستر دلب من دیوانه را خیره و صحر	
	در از تنی شب غم صبح غمیزان ز چشم ترکی بیار پرسید	
خار و خس را از چمن یا دحبایرون نه برد دانه خور را از دسنگ آسیابایرون نه برد لیکنم از جاده اشش دام قفسایرون نه برد	از دلم در دالم آن دلر پایرون نه برد خوشتن را کس ازین ارض سما برون نه برد خواستم بیار که ز امشش چو آهورم کنم	
ولم	ولم	خاکم میا بگو چه جان نمی برد - یعنی خبار من بگلستان نمی برد
ولم	ولم	بخط دلم از لب جانان خبر آرد - آن کیست که از محفل جانان خبر آرد تا سامل حیون رسد امواج مشرکم
ولم	ولم	گل صبح از شعاع مهر رخشان تومی خیزد شود برق آن نکه ز چشم قنار تومی خیزد

محیط از دیده دلدادگانست قطره اشک
بر دبا و صبا چون از معانش جاننگاشتن
بِعالم ابر رحمت گشته پیدا هر سحر گردد
برای غازه رخسار چون می برد در ضوان
شفیق گردیده ظاهر می شود بر کنید گردون

فلک دودست کز آه اسیران تومی خیزد
نسیم کنده و زلف عنبر فشان تومی خیزد
به شب دودی که از تنمچ شبنان تومی خیزد
بر نه گردی که از تحریک دامان تومی خیزد
غبار سرخ کز خاک شهیدان تومی خیزد

خورد از چشمه خور آب ترکی ماهی دریا
چو طوفان سر شکستیم گریان تومی خیزد

چو از بت خانه وقت صبح آن کافر برون آید
ز موج بر قه لاش انسان رخ انور برون آید
ز سیر کوی زلفش چون دل مضطرب برون آید
نمی دانم مضامین خط شوقش چه بنویسم
نه باشد دور گر از انقلاب دهر درون پرد
بجفل از میان نازک آشوب عاشق کش
تعب نیست گر از سایه زلف فامش
ز شب تا صبح بر سنگ درش تابی زخم سوز
ز سر تا پا شود از لغت گویت کام جان شیرین
بیاگر در قیامت رقیامت گرسودایش

دل هزاره شب زنده دار اندر برون آید
که چون از چشمه شفاف نیلوفر برون آید
بآن ماند که از ظلمات اسکنند بر برون آید
که چون گیم قلم در کف زد دل فزون آید
ز صلب پاک گوهر طفل بد گوهر برون آید
چه بی تابانه بهر قتل من خنجر برون آید
ز خاکم گنج مشک معدن عنبر برون آید
که شاید آن بت نازک خوام از در برون آید
مگر وقت تکلم از لبست شکر برون آید
دل دیوانه من از صف محشر برون آید

شود چون موی آتش دیده هزتا گر بیاغم
چو اشک گرم من ترکی ز چشم تبر برون آید

ستم بوی زلفِ دو تابی برد دلم بر در دل ربای برد نه دامنم که عشقش کجای برد صبا بوی زلف ترا و بدم نه دامنم که دردش ز دل دادگان گرا نیست روز و نقش شب برای طواف درش بعد مرگ فتد شاہباز نگاہش بغیر ہوا لیش چنانم رہا بد زجا	حسن نالوان را ہوامی برد جلیم بدار اشقامی برد مگر درد ہاں قضای برد نہ دشتِ ختن تا خطامی برد کرامی گذارد کرامی برد ز تن بے گمان جامی برد کف خاک مارا صبا می برد مگر طائر جان مامی برد کہ چون کاه را کہر بامی برد
بدین جسم ترک کی کہ سے خوردہ ام عسین پیش قاضی مرا می برد	
در قصہ دلِ خرم جان نہ نیابند در دی کہ با فسانہ عشق من نہ آید قبر بان تو ای عشق کہ تا صبح محفل صہبای کہ دارد لب گلزنک تو ای گل آیند پیے طوفِ حیرم تو عزیزان گنجِ در نیاب کہ پنهان بدکم	غیر از سبِ خاک در نیخانہ نیابند این درد بہر قصہ و افانہ نیابند از شمع سر و بال ز پیر فانہ نیابند این باد بہر شیشہ و پیمانہ نیابند مقصود چو از کعبہ و تختانہ نیابند این گنج بہر خانہ و ویرانہ نیابند
عشاقِ تو جو مید اگر کوہِ دیبا بان شیدائے تو چون ترکِ دیوانہ نیابند	

ز چشم مست تو عفتاق آنچنان مست است	که چون زباده گل رنگ میکشان مست است
وله	وله
نونهالان شمر به من نه دهند من دیوانه را به فصل بهار جامه زیبای چو شمر ذی الجوشن مکش از سر مه خط چشم سیاه آهوان بوی زلف مشکینت تا نه گیرند جان پری رویان همه چیزت دهند مشتاقان دشمنان در حضور یار افسوس بستگان کمند کا کل تو وحشیان از جنون من خبری	شکرین بوسه ذقن نه دهند دوستان رخصت چمن نه دهند کشته خویش را کفن نه دهند تیغ در دست راهزن نه دهند عوض نافه ختن نه دهند بو حشیم سحر فن نه دهند هم چو من یک جان و تن نه دهند یکدم فرصت سخن نه دهند دل به زلف پر شکن نه دهند از چه بافتیس دکوه کن نه دهند
پیش خورشید عارضش ترکی شمع راجب در آنچمن نه دهند	
چشم از نوک شره دیده من می بندد تا ز نظاره رخسار تو مانم محروم سه کتم نمه شیرین چو من کوه نورد گرد آشفته بگلگشت چو دام زلفش می کند منع نگاه تو ز نظاره زلف گرد از بوس تو خاشاک لایمان آرد	در گلویم خم زلف تو رسن می بندد مدعی تهبت عشق تو به من می بندد طوطی باغ جهان لب ز سخن می بندد تا ز تارش پر مرغان چمن می بندد بر من این ترک ره ملک ختن می بندد دهن طفل دم گریه لب من می بندد

	غم دارد ز سر کوسه تو شاید ز سر کی بر سر خویش که امر و ز کفن می بندد	
زهر سو خلق از بهر تماشایش می آید - به بنیم بر سر کوشش چه فردایش می آید گروه عاشقان همچون زلفش می آید گرم در راه سجد در کلیسا پیش می آید		سر بره گشتی آن به سیما پیش می آید گذشت امر و ز بدن آنچه در راهش گذشت زهر مانده که خندان میروان یوسف نالان سر خودی نهم در سجدا ز روی ادا دت ها
	نه بنیم روی ز شش گرچه در هر گداز ترکی بشکل نیکو انم زال دنیا پیش می آید	
و گر غلط نه در راهش دل مضطرب چه کار آید ترا ای آهوی نانا رشک ز چه کار آید و گر دور است از مطلب و صد فقره چه کار آید تیا شد در دران بخلق من خنجر چه کار آید غزال زلف مشکین ترا عنبر چه کار آید هوای محن بستان منی احمد چه کار آید		نه گردد کردار پائی جانان سر چه کار آید نه قربان گر کنی بر چین زلف عطر انگیش ز فقر کم نه باشد گر بر آید مطلب از صوفی ز خونم گریه گردد سنج بیکار است شمشیر نه جوید شکرستان طوطی لب با شیرینیت گمان گل پیرهن باشد نه دماخو شمشیر
	نه باشد حامی من رحمت باری اگر ترکی مرا فر دنگوا اعمال در محشر چه کار آید	
کز زمین جان مرا بر آسمان خواهد رسد در برم تا خویشتن را آن جوان خواهد رسد فرقتت جانم بلب ای هر جان خواهد رسد		خنجر نازش چنان زخم بجان خواهد رساند من ز درد فقرتش پیش خدا خواهم سید گر چنین داری ز بیهی بهی بجزم مبتلا

گل نهان خواهد شد از تحلیک یبال عذیب در غمت ای شمع ردا مشبیل سوزان من نیج نازش گردین سان دمیدم عریان شود	بوی زلفت گر صبا در بوستان خواهد رستا بر سر عرش برین دود فغان خواهد رستا زخم بزرگ منی بحبان عاشقان خواهد رساند
از صبا امید می دارم که ترکی بعد مرگ مشت خاتم در دیار دوستان خواهد رستا	
بمن کسی نزد باش سخن نمی آرد صبا بسبیل زلف تو از سر خجالت ز دیو بر سر راهش نهاده ام چشمی بیکستان رخ خویش آن نگارم اندام گذشت عمر که از کوی زلف بشکینش هزار حیف که تشریف بر جنازه من	حدیث غنچه کبر غ چمن نمی آرد شیمم نافه مشک ختن نه می آرد کسی نوید قد و دوش من نه می آرد بناز جانب سرو سمن نه می آرد صبا خبر بمن خسته تن نه می آرد ز شرم آن بت پیمان کن نه می آرد
ستم چه دید ز دست برادران ترکی که روی خویش بسوی وطن نه می آرد	
شب موافق با من آن ترک ستم پرور نبود بود بوی کاکلش می ریخت خونم کز مشام در میان کوچه تو شب هجوم عاشقان تا نه باشد خون من روز جزا برگردنش می پرستان دوش بنشانند و اعطای ابد خواند آن مکی قلم تا مختصر نباشمش	ریختی خونم مگر در دست او خنجر نبود ورنه حال عین افشانش ز مشک تر نبود ای جفا جو کتر از هنگامه محشر نبود ورنه اندر کشتن من حاجت محضر نبود زانکه اندر مسجد پیر معان مبر نبود ورنه هجران نامه ام کتر ز صد دفتر نبود

شب که در محفل دل دیوانگان را میگرد آتش پنهان چنانم سوخت کاندر سینه ام غیر سودایش سر شوریده ام سوانده آتش بر لب کوثرانان ای شیخ ماندی تشنه کام	بود آن زلف سیاهت ای پری از در زهر دیس مردن بغیر از مشت خاکستیه نبود خودصال او نمک در دل مضطر نبود بر زبان نو که ذکر ساقی کوثر نبود
بر لب از میثاق نه شد چون شیخ سهر بود ترکی عاشق کافر مگر کافیه بود	
شب که چشم مست آن بت را و ایام بسته بود	دیدم دل بر نگامش هر سلمان بسته بود
دوش دیدم ترکی دل داده را در بوستان بانگار سرفرازان به امان بسته بود	
زیر پیش رخ گلور عاقبت بیدل شد بسکه بودم ناتوان بر شتم خنجر نه بست کس نگردد سیر از غلغله که بار آورد سخت گر چه شد خاک بر لب آتشش اما هنوز	سرخ از خوش زمین کوچه قائل نه شد از لعل صبا و صید تیجان بسمل نه شد گاه از نود و لیستمان پر کاره سائل نه شد چشم مجنون سیر از نظاره محمل نه شد
بهر شد نخل مراد دیگران ترکی مگر مدعای من ز چرخ نیلگون حاصل نشد	
شب فلک از پنج سیلاب سر شکسته پیام	آنکارا کرد که در دست درفش دیوار بود
وله	وله
آن کیست که پامال خرام نون گردد	سیراب ز زهر ابله عام نون گردد
وله	وله

شعرش ایجان رنم از خامه کجای باشد
 هر کجا بویی تو ای زلف و توانی باشد
 شام وصل بود صبح امید و لب
 همه از تیغ تو خواهند شهت و لیکن
 دل نه بندد بچم زلف و کس دنیا
 از فغان دل عشاق قیامت برپا
 خلوت شمع نباشد چو در پیر معان
 جمع در سینه کند گرد و دلت هر کس
 خون من سحر ترا ز بچه رنگین هست
 گرد آسوده دل گرم تو از آب هوس
 می گذارد دیر عشق تو هر کس که قدم
 شمع در دل مخزون چو نسیم که چاک
 بدتر آن نیست که بی غمزه جانان گذرد

آنچه در شوق تو حال دل مای باشد
 قدر آنجا نه زگل نه ز صبا می باشد
 صبح بجز تو شب مردن مای باشد
 ماندانیم که این رتبه کرامی باشد
 هر که از حلقه مردان خدامی باشد
 بر سر کوی تو هر صبح و مسامی باشد
 منزل چند کجا مثل بهامی باشد
 هرگز نش حشر نه با اهل صفای باشد
 منفعل تا بگفت رنگ خدای باشد
 هیچ مرغ که خوش از موج بهامی باشد
 آفتش پیش و قضایش بقفا باشد
 سینه خامه زغم نامه مای باشد
 خوشتر آن مرگ که از تیغ ادا می باشد

رو بفر آر که در کنج لحد ای نرکی
 رتبه شاه نه برتر ز گدای باشد

مومستان از گلستان تو کفرستان شود
 بے رفیقان در نه گلزار جهان زندان شود
 و در دل از آهن بود دیواره زان مکران شود
 بلبل شیدا شود نالان چو گل خندان شود

هر که بیند رویت ای بت خواجه ایمان شود
 میشود زندان گلستان جهان یادستان شود
 سینه از خارا اگر باشد سگافد غمزه اشش
 عیشش غم توام بود اندر گلستان جهان شود

	نی جسد تم کی بردن از سینه آخر شو عشق شعله کس کش کجا در و گیدان پنهان شود	
طعن در پاکیزگی عیسی مریم زند - پو پیش رخسار تو که خورشید محشر دم زند چاره که بر سینه ریشم اگر مرهم زند چون کس بر سینه دایم دست از ماتم زند		قلب من از تیغ تهمت فاسق از برهم زند تیره چون روز کسوف از دود دل رویش کنم زخم تیغ گیت این یارب که افزون می شود در غم لذات دنیا سے دنی هر بلهوس
	هر که می باید چو ترک کی دولت وصل صنم - پشت پای تو تلخ کیک کوس و تخت جسم زند	
نه از گل خار و نه میخ چمن از دام بردارد سحر گاهان نقاب زلف عنبر قام بردارد ز تعلت بر که اگر جان لذت و شام بردارد نه ایذا این قدر از زگر دشوایم بردارد		جفا می که زخم زلفش دل ناکام بردارد نه تا بد برفداک نیز چو از رخ آن تم طاعت بکاشش آب کوثر از بلبل تلخ تر گردد دل عاشق که میت صدمه بازگرددش چیست
	ز ترک کی جاده دشوار کوشش طلی نخواهد شد که صد جامی قند از ضعف گریک گام بردارد	
جان و جسم عاشقان برباد گردا دست و کند کاین عروس چون تو صد داماد گردا دست و کند غزه اش صد باستم ایجاد گردا دست و کند کعبه سان تجمانه را آباد گردا دست و کند چرخ بیهزاره بیداد گردا دست و کند		عشق بر دلبها چه بایستاد گرد دست و کند واله دنیا و دوزن هرگز مشوگر عافیت می شود بر پاهای امان قننه از رفت اراد - شهر یا عشق را نازم که از اسلامیان همچو من بسیار کس را دور از شهر دیار پاد

نه گل از

عشق کا فکیش کرد آوارہ صدها رچوس	خون صدها نیز چون فرهاد گردا دست دکن
چون نہ گویم شکر شبا و از دل که تر کی بارها باسن از سیم و طلا امانا گردا دست دکن	
مست از میان میکده دوشم گرفته اند مستم چنان ز می که حریفان در انجمن شب از دوکان مغبجه پیران خود فرشت تامی طیم بنماک که ترکان عشوه سنج	باز از دوکان باده فروشم گرفته اند دستار و خرقه از سر و دوشم گرفته اند مانند کودک ازین گو شمش گرفته اند در دام زلف طائر هوشم گرفته اند
تر کی نه بود جسم مگر عاملان شهر زین تهمت که خانه بدوشم گرفته اند	
آتشین ناله ام بلبند نه شد شب به دار الشفائی یار افسوس از گریستن نصیب مشتاقان گرچه یاران نصیحتم کردند روزے از بهر بستن دل من بے نیاز از در گهت حاصل	آسمان دانه سپند نشد چاره قلب در پیوند نشد بوسه لعل تو شخند نشد پند کس یک سو مند نشد حلقه کاکلت کمند نشد مقصد این ناز مند نشد
از چه تر کی بفصل گل سال جو ش سودای تو دو چند نشد	
غم های بجز توبه لم خانه می کند عشر تنگد شودد لم از نور عافیت	مغموره ام سپا و نو ویرانه می کند غم خانه را رخ تو طرب خانه می کند

دلباهی عاشقان تو چون شانه می کند آن کار کرده ام که نه پروانه می کند در هر قدم که حرکت میبانه می کند فرزانه را نگاه تو دیوانه می کند	ای شوخ آرد غم زلف تو چاک چاک شب ختم ز دوری شمع جمال دوست آید مگر زبیکده شیخ خدا پرست بخود شود ز دیده مست تو هوشیار
	ای سبب یاد دُر که تو سر کی تیره روز شب را سحر همیشه با فانه می کند
که چشم شاه بسوی گدای افتد به بزم در نه نگاهش کجای افتد که ام شب سر زلف دو تانمی افتد کسی که در کف دست قضا نمی افتد	از آن نگاه تو برینوا نمی افتد چه آفت است که چشمش من نمی گردد پنهان سپارش این خاکسار بر پایش ای سپهر نجر مرگان تو شود آخِر
	ز پیش حمد سگ کوئی او کند تر کی چو پاسبان درش در قفای نمی افتد
به رنگدار تو مشت غبار من باشد حریم کوی تو دارا القمار من باشد قیاس کن که چه انجام کار من باشد چو سینه خطره دینت بهار من باشد درین دیار چو کس از دیار من باشد شب فراق تو روز شمار من باشد عیان نه چهره شب های تار من باشد	خدا کند که بگویت فلان من باشد کم از ریاض جان نیست کمر من در ابتدای محبت چو حالتم این است چه احتیاج بفضل بهار بتانم صبایا پرس خدا را ز حال یار نام نه لوز دار چه ز همیشه تنم که مبدانم به از شمع کنم روشن او مگر تر کی

خوب رویان پس الطاف ستم نیز کنند میزنند از چه بتان دشمنه ایام فراق گونه پرسند بتان حالتش اما گه گه ساکن بهند نه رقصند به شعرم تنه پشت آنالکه سوئی کعبه دو تائی سازند بر سر آنکه بتان خنجر بران لایند	وریکس جور نمایند کرم نیز کنند در شب وصل بستان کرم نیز کنند نامه شوق به مشتاق رقم نیز کنند و جذب نفس من ابل جسم نیز کنند جانب قلعه ابروی تو خشم نیز کنند سینه اش چاک ز شمشیر دودم نیز کنند
--	--

رند دانند مگر بهر سعادت ترکی عارفان طوبی حرمیم چه حرم نیز کنند	
---	--

عاشقانی که ز معشوق وفا می خواهند هیچ دانی که به شب چیست دعای عشاق	از دم تنه جفا آب بقای می خواهند همه قرب تو ز درگاه خدای می خواهند
--	--

در غم زلف تو آن کس که طرب می خواهد از رو سخن لعل شنیدن دارد	بر تو نور ز تار کی شب می خواهد ساده لوحی که زنا همسم ادب می خواهد
--	--

از حال من بیار خدایا خبر کنید بیا آسمان ز گردش چشمش تان دهید آشفته می شود دل دیوانه ام ز رشک خیر از جفا کسی نه پند درین زمان از لعل او به لاله بستان سخن زنبید زین پیشتر نماده مرا طاقبت فراق	تنگ آمدم ز درد و دارا خبر کنید وز غمزه هاش تیغ قضا را خبر کنید بویید زلف دوست صبا را خبر کنید ناید بیرون ز گوشت و فدا را خبر کنید وز بوی زلف مشک خطا را خبر کنید ای طالبان زیست قضا را خبر کنید
--	--

من به نام تو زلف بگو و خوش بکار
بوسه بپای یارضا را خبر کنید

	گر از حیات تریکی دل داده آرزو دست از حال او بسیار فدا را خیر گنبد	
جایه در جان نمی کند لطیف زیانم را چه شد دوستانم را چه شد هر چه با هم را چه شد چون نه کردید مدعی تیغ زبانم را چه شد گوش گردون گرفتار از دفاغم را چه شد غرق شد عالم نه چشم نه گفتش نام را چه شد		کم زندناخن بدل طهر زیانم را چه شد از محبت کس نمی پرسد دلالی خاطر م معرف من آتش نه اندر سینه حاسد زرد درو دل گرد بیان آهسته ز لال ننگند آه آتشبار من کاش نه در دل سوخت
که اگر دوسر که کرد عالم سکندر نخواهد شد هلاکم غیر تیغ ابرو دس دلبر نخواهد شد بگردش تا ز چشم مست آید راغ نخواهد شد کسی از عاشقانیت جان من جای نخواهد شد که جز وصل تو تسکین من مضطر نخواهد شد مضطرب که نیشم بوستان صرصر نخواهد شد که سودای تو خمر دمان بردن از سر نخواهد شد مسلمان هم نخواهد ماند که کافر نخواهد شد تتم تا ازین عشق تو خاکستر نخواهد شد که جادوگر زانند راج پیغمبر نخواهد شد ز دوست شهنشوار من جدا خیر نخواهد شد که خیر بوی عصای دست کس از نخواهد شد مگر چون زیجا عاشقت دیگر نخواهد شد	ترجمه	حریف از سیر دیوانها سخن گستر نخواهد شد سرم از تن جدا ای قاتل از خیر نخواهد شد ز محو دیوانهات سیرای پر می بیکر نخواهد شد گر اینست آفت عشقت که من از ساینم ازین لطف زبانی چیست حال چو نمیدانم ز فیض خوشخامان تیر در محرم میاند من اول روز چون شتم خریار تو دانتستم نظیر بر زلف آن بت هر مسلمانی که اندازد نه گردد گرمی حسن تو سودای آتش طمعت به دریا اگر رود ساحر کس نه فرس نمی گوید نه گردد تازین کوی او از خون من رنگین بغیر از کلک من امنی نه باشد در حق منکر ز عشقت هم زندگویی که ای یوسف مصری

نه از اصلاح گیر و تازگی انسه ده معنی ها -	که زیبا روی زشت از سبکی گوهر نخواهد شد
زنا و انیست در شیم فلانی گر زند حرفی	که با سبحان و ایل کود که همسر نخواهد شد

نه من می گویم ای ترک کی مگر گویند هم عصران	
که چون ترک کی کنون پیدا سخن گستر نخواهد شد	

هر نمازی که عشقش دل شیدای کرد	پشت بر کعبه درخ سوئی کلیسامی کرد
فته برفتنه قیامت قیامت بر پا	می شد آنجا که خراش قد بالای کرد
بردم تیغ نگه چشم سیاهش می زد -	حلقه در گردنم آن زلف چلیپای کرد
دلم ای ماه چو پروانه زحتم می سوخت	شب چو از شمع رخت غیر تماشای کرد
دیده باشی که چنان رفت بیکدم بر باد	خواجہ صدناز که بر دولت دنیا می کرد
از اجل جان من امروز گرفتاری همت	با من از وصل گراود عده فردا می کرد
پامنه در ره او عقل مبصر می گفت	جذب شوق دلم را مگر اعمی می کرد -
عشق کا ترچه بیلا نیست نه دایم یارب	بیده سان خدمت یوسف که زین می کرد

چشمش از کشتن من باز ماند ترک کی	
گرچه هر دم لبش اعجاز سیحامی کرد	

قضا از چشم آفت را گریزد	بلا از آن زلف عنبر سا گریزد
مرا تا نعمت عقبی نمودند -	دلم از دولت دنیا گریزد
چنان دعا طرمد از موج صبا	سگ دیوانه کز دریا گریزد
تعجب نیست گرد در عرصه شمر	قیامت زان قد بالا گریزد
کمن بر دولت دنیا ی دل ناز	که امروز آید و نرسد اگر گریزد

نہ بگرنیم چیرا از دال دنیا	کہ از دن مردم دانا گریزد
چرا از دے اگر ترکیت من امام مشہر چون ترس گریزد	
ز تاب روئے تو بشنم گلاب می گردد آتش لب لب تو گل شود بی آب بزم نمہ حسن تو چون زند مطرب زدست غیر چرمی خودی ز آتش شک ز آب اشک سلامت نہ جسم من ماند چہ اند رنگ رخ خواہ نق شود دم مرگ بجستجوی تو ای مہ لقاز شب تا صبح سر بریدہ بخون تنم کند رقصے بغفلت گنہاری چہ را چومی دانی - زہے حلاوت نام محمد عربی نویسم از پیش مختصر مگر از شوق - خبیر بگم کہ گم کردہ رہ کویت	ملک رسید ز خشت شراب می گردد نیا در لطف تو خون مشکاب می گردد بشوق ہر گرج جسم رباب می گردد تنم چو خاک و دل من کباب می گردد بنا ز سبیل کہ اکثر خراب می گردد کہ زرد وقت غروب آفتاب می گردد بجانہ خانہ دل من بختاب می گردد چنانکہ برب دریا حباب می گردد کہ وقت صبح دعا مستجاب می گردد لہ لب چو قند زبان شہد ناب می گردد خط فراق من ام الکتاب می گردد بکوچہ کوچہ بحال خراب می گردد
زبان دراز نماید بغیب تم ترکی کسے کہ از سخنم لا جواب می گردد	
یاد سوئے من کجا ہر صبح گاہے بگذرد خوم آن منزل کہ سونیش چو تومہ ہے بگذرد	یا بعمری یا بآلی یا بامہ ہے بگذرد خوشتر آن لایہ کہ از دی چو نوشاہی بگذرد

سے چون در شہر
ملک از دال دنیا گریزد

واقف از سوز دردین من شوی اگر نغمه چون دو چارم شود در ده زیم دشمنان	از دم سویت سبب گردود آسپه بگذرد من براهی بگذرم او هم برآسپه بگذرد
	روز و سویت تمیم کاکش نمکی چه شد روی خوش از سببستان بر گیا چه بگذرد
تن از تاب و است ای خنود من سوزد دل پر دل غمش از تاب رخت خاکستر	چون از آتش بکین تحمل کهن می سوزد دونه از آتش کهنه چین می سوزد
وله	وله
آشنگان آب ز خون جگری نوشند یارب از ملت آن قوم نگهسدا مرا بوسه آنا که بخل لب دلدار ز منند در تب حیرت نوشیم چنان تلخ سر شک	ساقی زهر عنت شام و سحر می نوشند خون اجباب که چون شیر شکر می نوشند آب شیر از شش گل تری نوشند آب از قوم که چون ابل سقر می نوشند
تشنه کامان سخن از دُر منظم مری در مبدم همچو صدف آب گهر می نوشند	تشنه کامان سخن از دُر منظم مری در مبدم همچو صدف آب گهر می نوشند
وله	وله
ماری از سخن راست ز من می رنجد می رسد جان بلب از ضبط کنم افغان را	هرست ناهم که از راست سخن می رنجد در بگویم غم خود یار ز من می رنجد
وله	وله
دل را ز سینه غمزه آفت پسند برد چنانم ز تن بقتول لب نوشند برد	گرگ از میان گلّه من گو سپند برد دل را ز دست حلقه مشکین کند برد

غیر از سرشک دیده و خونابه جگر شما قبول کرده از بند پروری	چیزی ز منقش نه دل در سندان بود هر التجا که پیش تو این مستمند بود
	ترکی قصیده ام که منقش ز حمد بود روح الامین نوشته بر سرش بلند بود
گل باسخ گلفام چه باشد چه نباشد ای ماه چه پرسی رو ماتم کده من - پیش تو دو جو دمن بے تاب و توانی واقع نه در آغاز محبت شد مای دوست پیش نگه شوخ تو ای چشم بیهست خور مانه بود همچو شکر پاره بوست ماست ز صهبای الستیم و ندانیم بالذت درد تو چشیدیم و نه دانیم اگر شتم ای بانئی بیدا چه ترسی حال دل ما در غمش ای صبح جدائی	باز لاف صنم دامن چه باشد چه نباشد غم خانه گم نام چه باشد چه نباشد ای گردش ایام چه باشد چه نباشد کز عشق تو انجام چه باشد چه نباشد جام می گلفام چه باشد چه نباشد یا چشم تو بادام چه باشد چه نباشد کفر و ره اسلام چه باشد چه نباشد رنج و غم و آلام چه باشد چه نباشد خون من گم نام چه باشد چه نباشد بینیم که تا شام چه باشد چه نباشد
	ای ترکی دل داده نه دانم که به بجزش حال من ناکام چه باشد چه نباشد
	وله
بسر که عشق زلفش چو بلار سید باشد بسر که در هوای تو قضا رسید باشد	ز ختن بجوش و حشت بخطار سید باشد بتلاش تو غبارش بکجا رسید باشد

نه شود علاج دردی که کس نرون شود زرداد کمن این خیال شکی که فتم به پوستینست چو شرار گراز کنادم شپ و صلح بسته باش	چه کند طبیب درمان چو قضا رید باشد نه کنم عیوب مردی که خدا رسده باشد ز سبک دغان آهیم به سمارید باشد
چه عجب که سندا باشد در معنی ام بگوشتش بحریم یار ترک کی چو صبار سید باشد	
نه شلخ سبزه بیکبرگ تر شود پیوند نه باد دلف تو تنگ شکر خور در نسبت بهر رست که خوامی سرم سجد کمان - از اغری بکارش نوع پیوستم	چنان که تیر نظر در سگر شود پیوند نه باد دلف تو مشک تر شود پیوند نه نقش پای تو ای سیمبر شود پیوند چنانکه رشت نه بلبل شود پیوند
بشاخ معنی ترکی چنانکه مضمونست کجا به نخل پیشان نثر شود پیوند -	
گل شوق رخت ای گل ز چمن برون شد تر بیت وصل نه دادی و سیحانه شدی گفتش یار بستی و بجزرت نالم که بسملش کن که در ره پی قبر بان گشتن	ناف از شهرت زلفت زخمن برون شد جانم آخر لب لاق تو زن برون شد که لب من بجهوش چه سخن برون شد کشته خنجر نازت ز کفن برون شد
مانه سنجم نه زخم حرف که داغ ترک کی باز گردنه سخن چون ز دهن برون شد	

نامه نه نوشتن یاران را چه پیش آمد چه شد تازه ای باد سحر یک شب مشام من نه کرد گشت پامال خزان بر غنچه دهر شمع گل سالها شد بهر دیدار است چشم من بره نیست امشب بر دشت راه و فغان مانند دوش از دل آن دلمر با گرد و رت رانشست	الم از غم غمگساران را چه پیش آمد چه شد یوسف زلف گاه از آن را چه پیش آمد چه شد سوختم باد بهاران را چه پیش آمد چه شد کس نیامد و منم از آن را چه پیش آمد چه شد جوش قلب میفرار آن را چه پیش آمد چه شد آب چشم جان نشان آن را چه پیش آمد چه شد
	در دم جلال نکوبد سرقین سحر کی به فضل باد پای شهسواران را چه پیش آمد چه شد
آنجا که بود زلف تو عجز نه فرو شدند حکیم است که در حلقه فرکان جگر دوز تا منجم چشم تو جید است دکان را در کوچه گیسوی تو سبیل دستا نند در مجلس خونین جگر آن بار نیابند	جایی که بود لعل تو شکر نه فرو شدند تیغ و تیر و نیسنه و خنجر نه فرو شدند در میگرد با باد احرار نه فرو شدند در گلشن حنت گل احمد نه فرو شدند آنجا که سر اندر کف دلبر نه فرو شدند
	ترمه کی دیدار صنم دشمن دینم بیتاهی ترا شیده آذونه فرو شدند
جان را بلب حیات رسیدن نمیدهد لذت چه یافت است که نیز نگویار	دستور عقل جامه دریدن نمی دهد ترک برون ز سینه کشیدن نمی دهد
مردی ای جوش جوغم شب گل می آید	مسند باشن جوغم شب گل می آید

مضطرب برق صفت گرچه جانم هر روز در هوای قد و کوی تو ای چشمه حسن ای صبا با من دیوانه زیاران قدیم جسمم مرغ چین سیر بگلچین می گفت بے رخت ^{که چین کند} صبح بهار مان بودم تیره بچشم در غمت مثل چنار آتش پنهان بیرون کردم ای دل نه خیالشن بسحرهای صال	اندک لیک سکونم شب گل می آید اشک گلگون ز عیونم شب گل می آید کس نه گفت اینکه بخونم شب گل می آید مکن از باغ بروغم شب گل می آید در نظر بے نور بونغم شب گل می آید تا سحر که ز درونم شب گل می آید یاد در حجب کنونم شب گل می آید
---	---

بسته خنجر زدم باو بهاری به کمر پیکر
باز تر کی پیئے خونم شب گل می آید

از خانه مرا جانب میخانه رسانید اینست وصیت که بمیرم جو عزیزان تنگ آمده کافر دلم از مسجد منبر ماران تو ایند بکولش چو رساندن	مینای لبم بالب پیمانه رسانید نشم بر کوچه جانانه رسانید بگرفته کفم بر در بت خانه رسانید پس نامه مادر کف جانانه رسانید
--	---

چون تر کی سرمست شوم مست از می
بنشانده بدوشم بدر خانه رسانید

مرا غم تو بسودا و چار خواهد کرد قسم که باله خطمه رخت اے گل قبای دانش من تا ز تار خواهد کرد بباد خرم فصل بهار خواهد کرد	وله	آدام لقلب من بیتاب نیاید
آنامه پراز جانب احباب نیاید		

	هر شب که بیا تو مرا خواب نیاید کز دیر خط از حلقه پیجای نیاید از خانه بدون در شب مهتاب نیاید		دو شاد من هست دو چشم من بیدار گم کردم گم راه دکن قاصد ناکام سودازده زلف سیفام تو آموختی	
	ترکی بود از گریه توق در پیشش تا بر درش از اشک تو سیلاب نیاید			
	برق لمعیست که از عد فغانم خیزد مصرعه تازه که از نوک نیام خیزد موج اشعار که از طبع روانم خیزد شعله آه شب غم که ز جام خیزد		ابر و دود است که از سوز نهادم خیزد روکش مطلع ابروی حسینان گردد گرد دامن دل نکته سیلان بخیزد صیحه مملو کند نیز رخشان گشته	
	می نشیند بدل زمره سخنان ترکی زنگ مهر نغمه که از ساز بیانم خیزد			
	که کس از رشته دامن قضای من نمی آید از ان از گلشن کوشش صبا بیرون نمی آید که هرگز دانه ثابت ناسیا بیرون نمی آید هنوز آن ماه از عشته سرب بیرون نمی آید		دل از حلقه زلف دوتا بیرون نمی آید منی خواهد که گرد خاطر افروزگان تازه سرم از گردش ارض سسائید خواهد شد رسید از شوق دیدارش بلب جانم نثار	
	کنم صد جهد لیکن در حضورش از بیم ترکی ز رعین حرف مدعا بیرون نمی آید			
	که بال مرغ چو شسته پرچه کار کند		بود بخت چو یاور هنر چه کار کند	

دربین دیار چو کالائی کس خضر شام - هر کجا که بود شهید بوسه است ز کار کسی که طالع برگشته در غفا دارد	لبش به به نام من سر چه کار کند قیاس کن که در آنجا شکر چه کار کند حضر دهر چه مردش سفر چه کار کند
--	---

گذشت روز بشور و شنب مگر ترکی نگه کنم که لبش چشم تر چه کار کند	چشم هست تو بدل نادر که شرکان زده بود شکر زبان که گوئی تو سار سار نه حستم خاک صدف است سوختن من خرم شب که ای غیرت بهتاب به بزم عشاق
غمزه شوخ تو نشتر برگ جان زده بود ورنه آن هندوی زلفت ره ایمان زده بود آتش حسن تو آن شعله که در جهان زده بود چو سودا زده است دست پادمان زده بود	

دوش ترکی سر با زده دم بر فرش شعله آن سنگ که بر شیشه ستان زده بود	پاک معنی را می پوشان جامه ز الفاظ بد می کنی آیین را پنهان چو زهر می بند
---	--

گر زبستان همیش نه صبا می آید - هر که از کعبه گوی بهت مای آید - رخت بندید که سر زلف شک صبح ترین دامن جیب در دغچه و گل از خجالت نوشه را روی میخانه شود کارگرش بوی گیسوی تو ای سر شهید است مگر	بوی زلفش بمشام ز کج می آید در پیش سجده کنان خلق خدامی آید هر شب این بانگ بگو شمع ز درای آید جانب باغ چو آن سرخ قبا می آید پیر آن بنده که فرمان قضا می آید که چنین ناز کنان باد صبا می آید
--	--

هچو خجروچ گریزد در مشک فروش ست پیمان به باشد حینان جهان کرده و اچو در شمار دبان پیرد هر با	هر که از کوچه آن زلف دق می آید که ازین لاله رخان بوی دق می آید از در شام فراقش سوئی می آید
	افکنم خرقه تبیح در آتش ترکی این متاع است کز دلبوی ریامی آید
همه بان نیک سپه زاد سفیر داشتند ای خیم شرح و سفیداشکی که در یاد وطن شب ز قهرم معنی شیرین من ای هم نشین در جهان تا جلوه گر حسن گلوسوز تو شد	گمراهان بارگنه چون من بس بر داشتند رهبران دانسته مرجان و گهر برداشتند دوستان از انجمن طشت شکری داشتند عاشقان از روی معشوقان نظیر تراشتند
	بسکه ترکی بود مضمون تو رنگین خندان نقل دیوان تو بر کعبه گنبر برداشتند
باغبان روفاقت از سبیل چو گیسو تو دید قمری از مشاد چون رنگ رخ عاشق پر هچو صید نیم سبیل بر سر راهت تپید می رمدا از سایه هر یار چون وحشی ز دام سوختیم از آتش غیرت چو شب انجمن که نظری آید و پنهان شود گاه ز شرم	کل ز چشم عذرا لبب افنا و تاروی تو دید در گلستان تا نهال قد و بجوئی تو دید آهوی چین تا نگاه مست آهوی تو دید تا دل مجنون من بیلامی گیسوی تو دید در سخن افکنده مارا مدحی سوئی تو دید ای مبه من تا هلال عیار بر دئی تو دید
	پای کوبان از حریم کعبه می آید بدون ترکی شوریده ستر تا قبله کوی تو دید

چشم بشوق عارض دلاری پرد غلط بستف خانه تن لاغرم زضعف	این مرغ بهر دیدن گلزار می پرد چون برگ کاه بر سر دیوار می پرد
وله	وله
نور روی مهرشان گم گشت چو کوکب وز	جلوه گزنا در جهان خورشید حسن یار شد
وله	وله
در انجمن چشم چو بر روی تو افتد بایسد ویت خانه نباشد سر کارش کس غیر کف صیاد قضایش نیر آرد کو	دل سجده کنان جایت ابروی تو افتد آن را که گذر در حرم کوی تو افتد مرغی که بدام خیم گیسوی تو افتد
وله	وله
در دست سیه مست نه پیکانه فرو شید ای شان گران شان این عظم رمیم	شمشیر نه اندر کف مستانه فرو شید ز بهار نه غیر از کف جاتانه فرو شید
وله	وله
هر باده کفش زنبه در گوش بند کرد شب آه آتشین چو دل من بلند کرد یار از غور حسن من ملتفت نه شد قصاب غمره اش بدم خنجر مژه	ناصح چو دایمیکده ابواب پسند کرد هر کوکب سپهر برین را پسند کرد هر چند آه و ناله دل دردمند کرد از تن سرم جدا چو سپهر گو پسند کرد
تخلص نام شاه دکن	این فخر کم کجاست که ترکی در انجمن آصف زهر کیکی سخن من پسند کرد
بے توان شب هرین مویم ز شتر کم نه بود بهر خون عاشقان شب در میان انجمن	پنبه داغ دل سوزان را حکر کم نه بود غمره چشم ستمکارش ز خنجر کم نه بود

تا مصیبت نامه من یارب بے پروا نه خواند - چشم بر صهبای احرار تا نیکنامم به بزم - پا در حق عاشکان ای حوروش در روز حشر بود مقصودت که من بکیف بر خیزم ز بزم کیف بجای از معنی زلفه نیتی	حرف حرفش کای دل مخرون ز دفتر کرم نبود نرگس مستش که از صهبای احمدم کرم نبود بو سیه شیریں لبست از جام کوشم کرم نبود ورنه در مینا شراب ای بنده پرور کرم نبود
--	--

اضطراب قلب می افزود تهر کی دمیدم صد نه شام فراق از صبح محشر کرم نبود	
---	--

روزی ای گل ز هوایت بچمن خواهم مرد - گر چنین عشق لب و زلف تو باشد پندار گر چه پیمان وفا بسته اما دانم - پا در شب وصل کش لعل سخن گو ورنه -	مکشم جانب گلزار که من خواهم مرد - در حوالی من یا به ختن خواهم مرد گر جفا بای تو ای عهد شکن خواهم مرد من ز خاموشیت ای غنچه دهن خواهم مرد
---	--

کس نه تهر کی شود آگاه ز جدی مرد این غلط هست که گوی به دکن خواهم مرد	
--	--

عمری گذشت و خصم به من آشنانه شد ای گل چه گفتمت که ز شب تا سحر ز شرم شب تا سحر اگر چه بکوشش گریستم دلوانه غزال نگاه تو اے پری - پا	زایغ سیه بمرغ چمن آشنانه شد چون غنچه لعل تو به سخن آشنانه شد گوشش مگر به ناله من آشنانه شد با چشم آهوان ختن آشنانه شد
--	--

تهر کی لب و دبان وقد یار نازنین لفظه مرتب بالعل و غنچه شد سخن آشنانه شد	
---	--

از قلم تحریر شرح اشتیاق مانده شد	در خط شوقش رقم حال فراق مانده شد
در شب فرقت چرا چون سپهر نیلگون	تیره از درد دل سوزان رواق مانده شد
گرچه مفلس گشته ایم اما بزرگ میکند	خالی از مینای مطاق وثاق مانده شد
تا سحر دیش چراغ خانه دشمن نشود -	جلوه اش لیکن شبی شمع اثنای مانده شد
از کجا افتاد این آتش بقلب زار ما -	کم که از آب وصالش احتراق مانده شد
سألهادر صحبت مابود لیکن مدعی	از نفاق طبع واقف از مذاق مانده شد

سرگزشت خویش می گفتم ترکی سرب
لیک در خلوت بجانان اتفاق مانده شد

سخنم دل ریا نمی شنود -	شاه عرص گدای نمی شنود -
آشنا داستان غم هایم پا	همچو نا آشنا نمی شنود -
وله	وله
باز بر جام نم بلا آں هب بال آورده بود	ز آنکه دل حرف محبت بر زبان آورده بود
جام خالی هم نه بهر ما و بهر غریب یار -	پیشوهای شراب ارغوان آورده بود
وله	وله
بارش سنگ غمت کاسه سرمی شکند	بارگاه فراق تو کمر می شکند
وله	وله
مست می لعل توبه پیمان چه سازد	مدیوش نگاه توبه مینا چه سازد
وله	وله
شوخی چشم تو آهوی ختن می دزدد -	سرخ لعل تو گلبرگ چمن می دزدد -
نکشا چهره زیبا دم گلگشت که گل	رنگ رخسار تو ای غنچه دهن می دزد

کتاب خجسته

از تنم خرقه کشد در دم مستی هر کس - نغمه در باغ چو در وصفِ خوش می سنجم سارق غمزه چشم تو ز مردم پنهان دست فکرش چو بمضمون بلندم نرسد	هست نباش که از مرده کفن می دزد طرز الحان مرا مرغ چمن می دزد - دلم از سینه و جانم ز بدن می دزد پس چرا دزد ز برعسی من می دزد
--	---

نیست بیوجه که امر دزد به محفل ترکی
نکته خویشین آن شوخ ز من می دزد

چنان از دل شررها در غم دلبر فرو ریزد - ز شاخ از بار خجالت با گل احمد فرو ریزد - ز تاب آفتاب از گل چکیدن قطره شبنم شرهای جهای گل ز خال آتشین میت کند تحری از جوش محبت بر زمین نامش نه باشد دور که حرف شنای لعل نوشینش	که چون از ریشه نخل چنار اخگر فرو ریزد چو اشک سحر من از دیده های تر فرو ریزد که از روی عرق آلوده اش گوهر فرو ریزد ز تار سنبل مشکین تو عنبه فرو ریزد - چو گل بهر قطره خونم که از خنجر فرو ریزد زبان خامه ام بر صفحہ کز مشک فرو ریزد
---	--

تعجب نیست که ز تاثیر آه گرم من نمر کی
بجای برف گرز آسمان اخگر فرو ریزد

مرغ دلم بشوق رخ یار می پرد - دل در هوا س کاکل دلدار می پرد ای گل بگوئی تونه دل زار می پرد بینه روی شمع فروزان در انجمن همدوش آفتاب جهان تاب می شود	لیل در اشتیاق چمن زار می پرد - این مرغ بیشتر بشنب نار می پرد برگ خزان رسیده بگلزار می پرد پروانه که گرد مرغ یار می پرد - آن ذره که خرم تو اسیر می پرد
--	---

از بام تو بلند نه کرد نگاه شوق -	این مرغ پیشتر نه زد دیوار می پرد
	تیرگی کنم چون که بوی زلف یار - از شرم رنگ نافه تاری پرد
نه زلف تو بگلویم کمندی بید بقامتش تن زارم کجا شویموند کدام هیچ تو ای زلف یار یاد آمد	شباں رسن بسر گو سپند می بید خس ضعیف بشلخ بلند می بید که ناله در دل این دردمند می بید
وله	وله
فروغ حسن طحیت ز آفتاب برد	چنانکه آب نمک نشسته از شراب برد
وله	وله
قاصدے کو تا خط شوقم بیار من برد گر بدین پاکیزگی با گل کند از باغ حسن بعد مردن خاک من گردد نه در که سادشت و عده ناستوارت ای بت پیمان شکن تا نه بر هم خاطر یاران شود در ماتم - از صعوینتهای هجرانم دهد شاید نجات	شرح روز تیره و شبهای تار من برد سینه خط چون خراں رنگ بهار من برد گر بگوی او صبا مشقت غبار من برد خواب خوش هر شب ز چشم انتظار من برد کس نه از مرگم خبر سوی دیار من برد - گر مصیبت نامه ام کس پیش یار من برد
تأییدش آید از مرگم اگر تر کی شبی در دم سیرش کسی سوی فراز من برد	
هر خدنگ تو که از سینه من میگزد نگه یار شود از دل ویران بیرون	عن لبی است که از صحن چمن میگزد آهوی مست که از دشت ختن میگزد

وصف گوید بقیق از لب پان خورده یار نگذرد از دم افی بدل کس هرگز نه کجا مخفی از گل رخ رعناش عدا دل بیند	تا جرمند که از راه یمن میگذرد - انچه از زلف سیاه تو یمن میگذرد از روی باغ جوان غنچه یمن میگذرد	
	وصف رخسار و لب یار کنم چون ترکی شمع از انجمن و گل ز چمن میگذرد	
	وله	
شب آن مه نظر چون بر فلک انبام اندازد آں چنان در غم بالائے قوتن می لرزد ترسد از لب نه شود حرف پریشان از فشار لحد تنگ چنان می ترسم گر نه تیر نگه شوخ تو خورد است چرا	وله کواکب را بدام زلف عین فرسام اندازد کز هوا شاخ صنوبر بچمن می لرزد تا زانم به دهن وقت سخن می لرزد پیش از دهن که نعشم بکفن می لرزد همچو بسل تن آهوسے ختن می لرزد	
	چون در آیم بسخن بر سر محفل ترکی شمع از گرمی حرف لب من می لرزد	
بر همین در حیرت از محراب ابروی تو ماند شب چو بگذشتی ز پیش من نظر سوی تو ماند دوستان بزدند بر دوش ارچه نعش من بگر در دم بچیدنش چون شانہ ای آسند رو	در دل بت شوق طوف کعبه روی تو ماند عکس بر آئینه دل از روی تو ماند طائر جان خرم در گلشن کوی تو ماند میر جان عاشقان در دام گیسو تو ماند	
	خواستم برگردد اما ترکی شوریده سحر تا حیات ای حور و شش در جنت کوی تو ماند	

نه سنجم شکوه بچ دوتا از من نمی آید - دلادلوانه زلف پری رویان نمی باشم کنم ترک می و مشوقه از پسند تو ای هیچ اگر صد زخم شمشیر حقای تو خورم بزل نخواهم راز الفت پیش مردم برب آوردن بمردن گرچه کس راضی نمی گردد مگر بتو رسد جانم هر شب گرچه از بجزش بکن نمی خواهم بغیر از طائر جان خیرن قاصد سبب کشیم که دیدارم مگر چون شیخ برگیرم زخم تابوس بهر عفو جویم خویش برپایش	نهم سر زیر سنگ آسیا از من نمی آید فتم دانسته در دام قضا از من نمی آید برو کس زهدای مرد خدا از من نمی آید کنم ای بیوفاترک وفا از من نمی آید زخم حرف محبت هر کجا از من نمی آید کنم هر حیات خود عا از من نمی آید کنم هنگامه در کوشش بپا از من نمی آید دهم پیغام بابا دصبا از من نمی آید بدست خویش بشیخ ریا از من نمی آید مگر افسوس در کارش خطا از من نمی آید
--	--

بنا کس حرف از بیهی هری آن زخم ترمکی
کنم یا غیر ذکر آشنا از من نمی آید

در سخن هم طریقی من که شود -	اندیس ده رفیق من که شود با -
دله	
باد در روزن کوشش تو فغانم نبرد گرچه از بیزخم چشم بر شمشیر بکن منه ز نیست که هر شب از سر شام ایما نیست ممکن که نه با تم زجالت زنده	بوی گل پیش تو حرفی ز زبانم نبرد در فراقش ملک الموت روانم نبرد تا حکم گیه بسایخ تو گم نام نبرد تا بسوی آجل طائر حبابم نبرد
شد توانا تن من گرچه بظاہر ترمکی لیک درمان کس در دهنم نبرد	

می‌توباران که آسمان بارد - ناوک غمره بر صف عشاق آتشانش نظر نیاید چرخ - یاد چوں مرگ دوستان آید -	سنگ بر جان عاشقان بارد چشمش از قوس ابروان بارد زاله بر خاک عاشقان بارد - سیل خوں چشم دوستان بارد
آتش از آه سینه ام تری در شب هجرستان بارد	
خانه بے روی تو زندان بنظر می آید	دشت بی تو چمنستان بنظر می آید -
حال تری زرد و دل پیچ نه دانه لیکن از برون صاحب ایمان بنظر می آید	
چو عاشق خط سویی دلبر نویسد تغجب نیست گر مرد سخن سخن	ز فرط شوق صد دفتر نویسد سخنهایم به آب زر نویسد
مگر کافر شد م تری که مفتی برای خون من محضر نویسد	
مردن آسان زیستن بدستان مشکل بود جان فدا کردن بیا همدم سهل است سهل نیست دشوار در سرم سنگ در جان شود کشتن تیغ نگاه دلبر بے مهر را پا	عشق کردن با حسینان جهان مشکل بود زنده ماندن بی جمال دوستان مشکل بود و در تر ماندن مگر زان آستان مشکل بود زنده کردن کای سیحای مان مشکل بود
گر کند صد با جبار جان من تری مگر ترک یاری کردن از آن جانان مشکل بود	

۹۱
نظم حسین و
حسین دکنام شادخانی
بیاباده بیخ کنایان

نزد هتش از آفتاب می پرسند حال عهد شباب می پرسند جاده جوئے آب می پرسند مه و شان ز آفتاب می پرسند منزل آفتاب می پرسند	حسنش از آفتاب می پرسند کریم اے دل چو دوستان از من تنگان لبّت کجای شوخ معنی مصحف خشن هر صبح عاشقان رخت کجای ماه-
حالت سوزش دلم تر کی میکش از آفتاب می پرسند	
ز بی شمی اگر آیم بخاطر باری داند که کم حرفی ز غم گریش اوبیاری داند	مراد گلشن بزم خود آن گل خار میداند سر ابلشنو دحالم کجا آن بد دماغ ایدل
وله	
تنم از شاو مانیهابه پیراهن نمی گنجد گلستان حسن یار در دامن نمی گنجد که تاب حسن اود در دای ایمن نمی گنجد از اای جان دل بیتاب دفن نمی گنجد نگاه دیده مشتاق در روزن نمی گنجد جمال ماه کنعاں در نگاه من نمی گنجد	شب وصل است دجام از طرب تن نمی گنجد شیمیم عطر زلفش در مشام من نمی گنجد برای جلوه برق جمالش یکجهان باید شنید است اینکه فردای قیامت جلوه نماید بقرمانا دمی پیش تو بنشینم که از حشر ز تاب حسن روی یار شد تا دیدام روشن
جهدم تر کی برون چون برق روزن دگر کرده شمار معنی ام در سینه دشمن نمی گنجد	
دست حسرت بهر عمر رفته مالیدن چه سود	اشک در یاد شباب ای پیر باریدن چه سود

از نگاه مانگاه ناز و دیدن چه سود چون تو می دانی که باشد هر کمالی را زوال چون تو می دانی که از مردن نیاید کس نجات هست تا رآئینه قلبت گراز زنگ حد چون نمی پرسد کسی نام و نشان مقصود	رخ ز چشم عاشقان ای یار پوشیدن چه سود پس بگرد و بهفته همچون مهر با لیدن چه سود پس ز نام مرگ ای نام در رسیدن چه سود پس بظاهر دست من ای خشم بوسیدن چه سود باز گرد کوچه اش هر شب نگه دیدن چه سود
کن گناهِش ثابت اول و در نه جان عشاق بے سبب از سر کی دل داده ریخیدن چه سود	
در دلم از یاد آں بیت بهر ایمان جانمانند آن قدر زیر زبیس گنج شهیدانش شد است آن قدر شب مجمع اغیار در بزم تو بود از هجوم عاشقان لاله رخسار یار ساکن دشت آنقدر دیوانه زلفش شدند سرنه بردارم ازین خجالت که شب محفلم	از برای مومنی در مومنتان جانمانند کز برای مدغم در کوی جانان جانمانند یک وجب خالی که بهر دوست را جانمانند بهر پرواز عنادل در گلستان جانمانند بهر قیس کوه کن کا ندر بیابان جانمانند بهر دوا عطا از هجوم می پرستان جانمانند
آن قدر ترکی به دیوان کرده ام او صبا شد کز پیے اشعار مدح خان خانان جانمانند	
نه شود گاه در جهان خورسند زنده در گور بادگر گردد - بچ نه شوم دو جهان گرم بخشد از زمین رسد صدا که تیر نیست	عاقل از مرگ دشمنان خورسند دوست از مرگ دوستان خورسند غیر از وصل دستان خورسند نه شوم زیر آسمان خورسند

پیرگردیدم و نه شد ترک
از من زاران چو آن خورسند

شد ز عکس روی سیمین گل حمر سفید بود چیدگر چه عصیانم مگر از زحمتش زنگار رخ شفق ماند نه بالعل لیش سجده وصل یار حواهد کرد و دشمن بگیان گشت از باریدن برف فراق زلف یا ز تشنه تشنه که در دوسر دگر دیده است	گشت اندر انتظارت دیده عجب سفید نامه اعمال من گردید و مجشر سفید نیست روی ماه تابان چو رخ دگر سفید گرچه از شام فراقتش گشت چشم ز سفید ناز و مشک ستار و معدن عین سفید ابر دیم چو برف چون کافور روی سفید
---	--

می شود محو از دلم ترک نه هر هر خاں
گرچه ریشم گشت چو دینا له از اختر سفید

عاشق نشسته باز کوی جاناں ماند این تغافل در حق من ای جنون بهر چیست	عند لیب دیو بال از گلستان ماند دست تو کند امن من در بهاران نور ما
--	--

وله

زین پیش جلوه تو صنم این چنین نه بود بودش بدی نه بدی گونه چشم لطف منم کنون چه شد که ازین پیش چو ز بابت پرست خصمی و با حق پرست مهر	افسانات بدی و حرم این چنین نه بود هم منش نگاه ستم این چنین نه بود دست تو تنگ وقت کرم این چنین نه بود مارا امید از تو صنم این چنین نه بود
---	---

ترکی فضای کوچه جانان چنانکه هست
هرگز فضای باغ ارم این چنین نه بود

دلم از تنوع آهوست غزال مرده را ماند جگر زان سنجۀ ترکان رگ افشوده را ماند دلم از باد غبارش گل افشوده را ماند که رنگین عارضش برگ گل پژمرده را ماند	سرم از سستی محنت تو صبا خورده را ماند دلم از قوس ابروی تو پیکان خورده را ماند تنم بے آب وصل یار شد برگ خزان دیده نمی دانم که بوسید است امروزش زبید می
--	---

ز آه شعله را سوز دلم مانند شش تری
 تن از موج سرشکم چوب دریا برده را ماند

رنگ از گل دهبوش از سر مرغان چین بود قاصد چه قدر نامه من سوی وطن بُرد جان من دل داده ز کاشانه تن بُرد زان گونه که آب انرغ هر لعل یمن بُرد بوسیت بجان باد چو ای غنچه دهن بُرد بوی کسب زلف تو صبا تا بختن بُرد	در باغ صبا تا ز لیم طرز سخن بُرد - پاسخ نه نوشتند عزیزان ز نفساقل باز نگه ناز تو مانند کبوتر - رنگین سخن گشت ز وصف لبش رضوان بهوای تو بر دل جبت زبانش اگر دید کم از خاک سیه مشک بقیمت
---	---

ترکی چه قدر داشت غنی مال و لیکن
 با خودم رفتن ز بختار کهن بر د

حور عین است که از روضه ضوان خیزد آه گر مم که شب از دل نوان خیزد همچو دود از دل من دولت ایمان خیزد نیست امید که از کان بدخشان خیزد دود از شاخ گل و سنبل در بجان خیزد شعله از سینه مهر گبر و سلمان خیزد	شعرم از طبع نه در وصف حینان خیزد صبحم جلوه کند هر سحر منور گشته شعله رخسار تی چون بنشیند بر سرم - لعل یا قوت لبست را اگر ای گل بیند در چین گرز رخ و زلف و خطش صف کنم اگر بمحض زخم از آتش حنت حرفی
---	---

	می کند طوف فراز من رشید اختر کی گرد بادے کہ ز گرد دره جانان خیزد -	
یار دشمن آشنادر دهر یار کس مباد بچو من پامال در راهش غبار کس مباد چون شب بلبه ای من شبهای تار کس مباد بدر از رنگ خراں یارب بهار کس مباد		جانب در چشم کس در انتظار کس مباد خاک کس گردد به چوں خاک فراز من بباد بچو روز تیره ام باشد نه روز کس مباد بچو من بیند کس داغ فراق اندر چاه
	چون دل بنیاد چشم ترگی خویش جگر دیده گریان و قلب بقرار کس مباد	
بروز جانب کویت نگاه می بالد - ز هر ستاره بسویم نگاه می بالد - بهر قدم مگر این ره چو ماه می بالد برنگ سرو چمن شاخ کاه می بالد ز دوش یار چو زلف سیاه می بالد چو تار شعله من صبح گاه می بالد با		به شب ز دور و فراق تو آه می بالد به شب چو در غم حجب تو آه می بالد گذشت عمر و نشد قطع ای فلک عشق ز طوبی تو فدا است سایه تابش به باغ سنبل پیمان ز رشک می بالد گداں شود که شعاع خورشید تابست
	شیم مشک نیاید بروں ز چین سر کی چو بوی کاکل آں رشک ماه می بالد	
برگ گیاه جانب گلزار می برند خوشبوی زلف یار بتا می برند پیام مرگ جانب بیمار می برند		آنانکه گل به محفل دلدار می برند کس مشک چین به نسیم نگیرد چو بوی آنانکه بادلم ز فراقش خیر کنند

بر دل زدا غمهای غمیش یاری برند	جمع که زر کنند فراهم دم رحیل
	ترکی خیر رسد نه زمرگ و حیات شان آنانکه نامه ام بسوس یار می برند - بچ
رنگ از سرخی لعل تو بجهه یادادند رخ سیمین تن نازک قد بالا دادند پیچ و تاب که به ال زلف چلیپا دادند گرچه اندر کف تو دولت دنیا دادند قطره از خون و لم با گل حمر ادادند یو دیک قطره اشکم که بدریا دادند آب از رنگ رخت با گل عنادادند بمقامی که بموسسه پید بیضا دادند دام کردند و به انفاس سیحا دادند کز وصالش بدلم وعده فر دادادند	یاده از ساغر چشم تو به مینا دادند دولت حسن به آن مه چه قدر با دادند هر گزای قیس نه با طره لبی دادند هست پرا زردین دامن دستم شمع ذره از سوز دونم بچن را افکندند - یو دیک شعله ز آهیم که بصبحی ابر دادند سایه قدر تو بر سر دولت افکندند شعله داغ همان جا بدلم بخشیدند بچ از حدیث لب جان بخش تو ای بیت خو ساکن چرخ مقدر چه قیامت کردند
	یار و اغیار جو چشمه ت نه شناسد ترکی پس مگو اینکه که مرادیده بینا دادند
بهر مس و زنده شد بهر باز تر باشد چه شد	ترکی قلا شد کرد در دین علیسه شد چه شد
وله	وله
مجنون صفت و گر پی لیلی شدم چه شد ترسا به عشق آن بیت تر شادم چه شد	از شهر گر بجانب صحرا شدم چه شد مفتی نیم نه شیخ چو ای شیخ عصر پس
وله	وله

من بمرقد کفن نخواهم بُرد چوں صباغِ بوی گلِ چیرے کس سخن آشنا با عالم نیست اے لبِ یارِ بهر نسبت تو -	یرتن این بار من نخواهم بُرد باغبان از چمن نخواهم بُرد پیش کس من سخن نخواهم بُرد برگ گل از چمن نخواهم بُرد
---	--

تا منم زنده بر زبانِ ترکی
حرفی از ما من نخواهم بُرد

بر من ره حیمِ خدای دلرِ بامبند دستی که در نماز بندِ ی بر خدای -	بابِ چمن به بلبلِ رنگینِ نوامبند آن دست پیشِ خلقِ پیرِ التجامبند
--	---

اول

اگر پیشِ مخیرِ سنگ باشد نه چون روزه تو رویِ صبح تا بد	چه سود از زرا اگر دل تنگ باشد نه چوں کیسویِ تو شبِ رنگ باشد
--	--

اول

گر بکویِ تو شبی دودِ قنغم گذرد نیستم گرچه دلی یکِ هماغی گردد بچو من پیرِ مغال نیز پیشِ می نازد تشنه جامِ شهادت و دمِ زدی تراست گر نه بنیمِ شبی ایامه ترا در منزل می کند ذکرِ جهان لحظه حشوم زیدی	بگذرد بر دلِ تو آنچه بجام گذرد نیک و بد حرف که بر نوکِ زبانم گذرد ست زان راه که اا آفتِ جام گذرد کاش آبِ تمغش بد باغم گذرد من نری نیست که آنجا نه گنم گذرد بر لبِ کس ز نکویِ چو سیاهم گذرد
---	---

بگذرد بر دلِ فمِ شاد قیاتِ ترکی
از ره باغِ چو سُرودِ واغم گذرد

شب به محفل گریه من آن لب آن ندید	موج خون چشم عاشق دیده جانان ندید
وله	وله
مرا امید وصل تو ز مردن بازمی دارد بحسرت ساهان ز غمش خون جگر نوشتم	گل جان را بهوایت از فرسین بازمی دارد از انم مدعی از زهر خوردن بازمی دارد
وله	وله
بر دل و جان من ستم کرده کردیار کردی	شلیخ تنم چو نه قلم کرده کردیار کردی
وله	وله
تا دشته عشق تو بخونم جگر آلود صد پاره جگر گشته بر آید ز دهاغم بیوجه لعاب دهنم سرخ گشته است بختم بر منزل مقصود رساند شیر لب خوش آنکه ترش کردم ای مرگ نباشد الشش قابل گفتن نقش خنم بت طرازی بهمانی - نخچیر کند چشم غزالان ختن لا - با	ظالم چه قدر گشت فغانم اثر آلود تا نان مرا چرخ بر سر نظر آلود - شاید که خدنگ تو بخونم جگر آلود گردون رخ گم گم جگر دسفر آلود با خاک سیه دامن گلبرگ تر آلود دست دلی آنکس که یلغ سیر آلود ایں شعبده باز آهین ناقص بزر آلود آهوی تو از سر منگه را اگر آلود کنایه از چشم
ترکی از شای لب نوشینه یار است چون کاغذ قنادیا خنم شکر آلود - با کاغذ قناد معرفت کاغذی که در شیرینی می بیند	
از خانه شب برف نه دشمن بد آید در حالت افلاس کسی یار نه گردد	عقرب زمستان نه در روزی بدر آید بلبل بجز از در گلشن بدر آید

مهر آتش از شمشیر آتش
معرفت چنانکه به معرفت
در دیده میر

من جانب کوی تو چو دیوانه گریزم - صد جیف گزین آنجن مہر زہ سہرا		اں روز کہ ہر مردہ ز مدفن بدر آید با صوت دلاویز نہ میکن بدر آید
		ترکی ز تنم جان رود از در و فراقش از شیر بد اں نوع کہ روغن بدر آید
یاز اں کہنتہ تب عشق بچانم افروز باز آموخت خیال تو گزستن بامن روز مانند شب تار نظر می آمد - مہر تہی دست کف از گوہر می پر کرد از زمیں رفت با فلک بیک چشم زد ہست این تازہ مصیبت کہ بپیشتر		باز بے شمع رخس سوز نہانم افروز باز سودا کی تو امرو ز فغانم افروز صبحی دم چوں بغش دو فغانم افروز چون محیط کرم طبع روانم افروز اں قدر شب بسر غ تو گمانم افروز عشق حق گشت کم و عشق بتانم افروز
		پرست شد رایت اقبال حریفاً ترکی تا با عالم علم نام و نشانم افروز
برگ گل حسن توبہ دامن نتوان برد از دوش فلک صرہ زر پیشتر از مرگ		زنگ گل خوشترنگ ز گلشن نتوان برد با خویش کہ ایں بار بہ مدفن نتوان برد
		ترکی چہ قدر بار گنہ می بری آنجا جائے کہ بخود رشتہ سوزن نتوان برد
بشمیر فراقش گر چہ جان بہن بروں		نہ حرف شکوہ اش لیک از زبان بہن برؤل
	ولہ	
از لہم ذکر رخ جانانہ می باید شنید -		وصف بت از خادم تیخانہ می باید شنید

دگر لعل او که از پیمان می باید شنید	در صدف نقشش از من دید ان می باید شنید
پرس از من ذوق جان دادن که ذکر خشن	در غنیمت شمع از لب پروانه می باید شنید
از دم حسال بگریخته که ذکر خانه آتش	از زبان صاحب آن خانه می باید شنید

در شب یلدا از زلف یار تر که می بهر خوا	از دل دیوانه ام افسانه می باید شنید
--	-------------------------------------

جان از خواب هر گس ستانه باز کرد	صهبا فروش یار بخانه باز کرد
پرسیده بود از غم اداند که مگر	صید فقیر الم دل دیوانه باز کرد
مخ دل شکسته برم بر زین فاد	مشاطه زلف یار چو از خانه باز کرد
گردید آب در دهان شیخ چو بنیم	ساقی دیوان شیشه دیوانه باز کرد

تر که بیرون شدم چو ز کوشش باری غیر	دشمن پرست دوست در خانه باز کرد
------------------------------------	--------------------------------

در فراق یار نه از دل برون رود	دیرینه میهمان نه منزل برون رود
آتش حسن یار نه خاکسترش کند	پروانه دل نه ز محفل برون رود
بنشین بقتل ای بیت سفاک یار	تا جان زار از تن برون رود
تا هست در جهان سر شوریدم بدو	هرگز نه دشت از کف فراق برون رود
نازم بنام عشق که با صد جفا و جور	نقش وفای یار نه از دل برون رود
ای شمع خیس بیدارم و تر و سست	خالی که از سر می تو سایل برون رود

کافور دیر و شیخ ز سجد شود بدر	تر که مگر ز کوی تو مشکل برون رود
-------------------------------	----------------------------------

تا بوصف خط سبز تو سخن بسز شود تا به سیمین قننت خالی سیه شای ظاهر کن از آن پیش علاج من بیدل که ز منکه مشتاق بهار خط سبزش بودم کن عطا بوسه آن غیب سیمین یامن می خورم زهر غم الفت حسن سبزش	از خجالت نه دریا چمن به چمن بسز شود نافه مشک در دشت ختن بسز شود پیرام زرد شود موی لاله سبز شود چه عجب در پس مردن چو کفن بسز شود پیش زان خط سبز تو ذوق بسز شود چه عجب چو بر طوطی چو بدین بسز شود
--	--

گر رود دود دلم جانب بالاتر کی
باز به گز نه بخ چرخ کهن بسز شود

باز از غم تو تازه بدل داغ کهن شد مشتاق بهار رخت از شیتیم ای گل از کثر و زمر نه شود بوی بدش کم بخوام دمی به تماشا شب بهارش با چشم بر پی غمزه کند چشم پاهش از جام می سخن سیه مست نه گردد خون دل جباب رین بر صاف سوس حاجت نه بکا فور جهان آشته باشد خون کرد دل غنچه ضیائی لب لعلت به کس برادب نام غمزم ملب آرد	باز از تب بهر توبه خاک بدن شد چون برگ خزان دیده چو چهر من شد آلوده کسی را که بدشنام دهن شد کز داغ فراق تو دلم رشک چمن شد تا گرد بهت سر نه آهوی ختن شد سرشار دل آنکه ز صهبای سخن شد ز آنگونه سپید است که هم رنگ لبش آنرا که ز خاک رهت آلوده کفن شد رخ را گل آید ز تو حسن تو سخن شد آیوسف قطعه جهان جلوه فلک شد
--	--

ترکی به سیان وطن کار نه دارم
تا دام دلم کا کل خوابان دکن شد

بهر که از رفتگان سخن دزدد بوی زلف ترا از باد صبا طبع رنگین بردنه معنی کس	از تن مُردگان کفن دزدد- ناف آهوی خستن دزدد باغبان گل نه از چین دزدد
وله	
شاه دیار عشق کند نقد جا پسند تاحی کنم بلند بهر شب دغان آه تا شعر خود بچرخ فرستم که می کنند در شب بیغیلی زلفت حکایتی ناهم میخوردنه در معنی مرا- نازنده ام نه جای سخنها من شود	چیزی نیایش بخیر از معان پسند گردون کند که در ددان عاشقان پسند این تحفه ام ملایک بفت سما پسند مجنون تو کند نه دگر استا پسند کم مایه می کند نه متاع گرا پسند در خاطر فرسوده این گالی پسند
من بیستم چو خضر که یزدستان کنم- تشکی بدهر زندگی جاودا پسند	
تا من در خط اغیار سلام تونه بود گر نه از عارض پرورد تونا دم شد است دم گلگشت کسی بوده در سخن چمن غرض این بود که از غایت شادی میرم نوتم از کف تو ساغصها بکشت مدعی گلشن خاقان معانی دیدم تا بروں جست که از زخم مست جای غیر دیباچه و صفم بکتابه عشق	کین جگر خسته نندار پیام تونه بود شب بخ ماه چو اجانب بام تونه بود ای قدر که پامال خرام تونه بود در نه غم خانه من جا قیام تونه بود زانکه در قسمت من جوع زجام تونه بود چیز بهار سختم بوسه کلام تونه بود- در دل خسته من بهر سهام تونه بود حضرت قیس قم نامه نام تونه بود

	باز در بند کمرغ دل ترکی کیداست اگر ای زلف دو تا حلقه دام نونه بود	
	وله	
	یاد اسن وصال تو گیم نمی شود	خواهم که در فراق تو نیم نمی شود
	وله	
	ایه تپوزش زده من بوی من می آید این سافزده ملک خنن می آید	سیوم علی پیر بخش خنن می آید رسا از کسور آن زلف به غام دلم
	وله	
	ریزه چوں موج از سفره من می چیند انچنان طفل که گلها از چین من می چیند دانه مرغ دلش از خرمن من می چیند خاطر نازک یاران دکن من می چیند	هر که در غم ز سرک خنن می چیند بگرودی تو بهان دل گستاخ کسی مدعی معینم از بر دهنه رنجم که مدام بگر خوشترنگ گل معنی من هست
	می کند غیبت من آنکه چو دشمن ترکی دانش دوست که خار از ره من می چیند	
زخم از دشته ابرو می تو بر داشته اند خاک بر سر زره کوی تو بر داشته اند تابه شاهان قدم از کوی تو بر داشته اند نقل از مطلع ابرو می تو بر داشته اند عاشقان دل نه ز گیسوی تو بر داشته اند هجو حرف غلط از روی تو بر داشته اند		چشم آنکه نه از روی تو بر داشته اند خمر بایوس تو حاصل جو بشتاق نه شد چون گدا دولت دیدار تو شاید یابند ناله آنکه بهر مصرعه خود میگردند گرچه خمر با تخم و بیج به بیج است اما نقطه خال تر بهر تو یسان قضا

میرم از رشک مبادا که بخت مردم از آساف سر خود را بنیس می گویند	چشم در انجم سوی تو برداشته اند دست آنانکه زده انوی تو برداشته اند
	این معنی زده قدر بچشم است ترکی گوهر طبع سنگدست تو برداشته اند
شور زلفت آید از شش خلق خواهد فزاد گر بدین رخسار عالم هر سویم بگذری	در گلوئی آهواز دامنش رسن خواهد فزاد آتش اندر پنبه زار جسم من خواهد فزاد
بر تو گفتم شاد گزینان را که در غایت ای تیغ یا تالاب که در گزینان شود جادو میان کوچه یا راه نیمه خلق شب در میان بزم که آید که نام است بخواستم ز طوس بسوی نجف روم در باد بوسه لب تو خورده ام شکر	یعنی سرشک دیدن تو این قدر نه بود خونم میان قلب و جگر این قدر نه بود آیا بنهم براه که در این قدر نه بود باسن زلف با ده خبر این قدر نه بود لیکن بدست زاده سفیر من قدر نه بود شیرین اگر چه بود مگر این قدر نه بود
	ترکی شد مملول نه سیری دیگر نه دور گویی که از مقام حضر این قدر نه بود
ای بخت عجب بزم تو ز اجمال خبر نه بود	گیرم بر منجم که مسلمان خبر نه بود

رخ خور و بشه کیان نباشد لبش را عل رمانی مگوئید بود در کاذب و صادق تفاوت صنوبر با قدش گرد دانه پیوند ز غنی قیمت شعرم گرانست ز چشم این دال ادا بر نیسان	نگرگ و مشک ترکیان نباشد که گلبرگ و حجر کیان نباشد شب تار و سحر کیان نباشد نهال خشک و ترکیان نباشد بهائی سیم دزد کیان نباشد دراشک و گهر کیان نباشد
حضر را با سفر ترکی چه نسبت ره خلد و ستر کیان نباشد	
این چه سود است که هندی تنگی نه بود ترک کن یاری یاران که گزیند ز خصم شاهد آنست که با ناز و ادا باشد اتباع و دینک است بظاہر نه	بایک یار که مایل به دورنگی نه بود جین به هست از آن فوج که جنگی نه بود نکه در سبت او شوخی و شکی نه بود فرق در سایه زنگی و فرتنگی نه بود
دو ششم این مصرع ترکی چه ترا بخشید زندگی خوش بود از رزق چو تنگی نه بود	
جای را خدنگ از نواز تن بر کنشید تا پناه و در چمن آن گلبدن ز شرم	صیاد صید از نشین بر کنشید هر غنچه رخت خویش ز گلشن بر کنشید
وله	
حسن را افزود بامن طاقت دیدن نماند از لکد کوب نوای مرگ تمنا و جلال تنه و جلال پر و نام نماند	طایر تار نظر را ناب بالیدن نماند چون تن بجان کسبم تاب جنیدن نماند

بهمنش کز دست اصلاح محبت پیشه یار پیش برق حسن جاں سوز تو بهماه را	انجمن ناخن که بهر پشت خارید نماند دعوی زخیدن یارای تابیدن نماند
	پیر تاگر دیده ام ترکی دل افزوده را از گلستان جاش شوق گل چیدن نماند
وله	وله
از غبار خانه زخار نگار آلود شد سجدگاه خلق گردید است نقش پای من	روی گل از غازه رنگ بهار آلود شد تا جبین من ز خاک کوی یار آلوده
وله	وله
بیا لیم به شب چون آن مه گلپوش می آید بی بهر کار هر مرد شد از روز ازل پیدا	نه با من تا سحر از ناخشنده بوش می آید زبان کاری که می سازد کجا از گوش می آید
دوش در بزم نوسانی شور نوشا نوش بود ای خوشا روزی که در بر شاه گلپوش بود شب چه شتر دیده پیر و جوان در انجمن هر کسی میداد دشت شعر من بسیکن بزم شب ز برق حسن جان سوز نوا می جان چنان ماند در بزمش نه با من طاقت گفت و شنید نیم جاش هر که میزد مرغ هوشش می پرید شخنا مدبر سرم آن دم که در بزم طرب آخرا ز جذب دلم افتاد آن طار بدم باغبان بود آن که این لاله و کاندز چمن	از دوزخ شمر میخوار دوست دوش بود جام می در دست و بر لب نوشا نوش بود سوئی روی ساده آن طفل بازی گوش بود مدعی یاده گوچون بی زبان خاموش بود همچو موسی هر کی در انجمن میوش بود هر گویا برده بان و پند ام در گوش بود شب به مینا این قدر ساقی می سر خوش بود جام می در دست و روی یار در آغوش بود همچو عنقا در جهان کز چشم من ردوش بود شاخ گل در دست و دام کاکلش بر دوش بود

	شب به بزم یار دیدم ترکی دیوانه را چنگ در کف تنگ و پایا غنوں بردوش	
در دل نگه نرس مستانه گنجید در تنگد لم ساید بیگانه گنجید کهار غبار تنست ای قیاس جان جایی که من و شمع جفاش بود آنجا پیوند نه خیز زلف تو گردد دل حاکم غوغای سیه ست من لعل تو ایست	این باده پُر زور به سیمیه گنجید جز عکس رخ یار در بین مانده گنجید در دامن دشت من نیوانه گنجید ادراق پر بلبل و پروانه گنجید هر کاکل پر پیچ درین نشان گنجید در کعبه دبت خانه فی خانه گنجید	
	این تذکره ترکی آفاق نورد است ای خسامه بصد قصه و افسانه گنجید	
دودم لم شود مکر از این آس میسند آس شهسوار کرد که نوک منان بلند خس می شود زوج هوا بیگیا بلند شمت دیوتان ز قد دل ستان بلند در کوئی یار بانگ بگر خستگان بلند کر دم چو دوش نغمه آه فغان بلند بلبل بیباغ شعل کز آشیان بلند گرد و غبار دود آه دل عاشقان بلند	سرخ از زمیں ز چرخ بود لامکاں بلند شاید گشت بخت من نیاوان بلند سرخ چون کشد ز پست طبیعت باؤ سوزید چو برگ خسته انم اگر بود باز از ناز شام شود تا اذان صبح از چول مرغ سدره بر می زمین قتا شاید ز تیغ برقی نه ترسد که می کند ناید بر روز چون شب تا آسمان غلظ	
	هر شب صدای ترکی دیوانه می شود مانند ناله جو سی کا رواں بلند	

بجای نیست که سوختن تو نگاهی نه کند غرض اینست که زود از سر محفل خیم گیت ای ماه که در انجمن امشب چون من ترسد از حرف محبت نه گسل گاه شود بدتر از مرده دلال روز و شبش میگردد در قیامت شود ای شیخ ز رحمت میسد		گل رخسار ترابیند و آهی نه کند تا بمن آن بخت طائر نگاهی نه کند جانب دوی لود دیده نگاهی نه کند تا بمن یار سخن بر سر راهی نه کند هر دمی هر که بهر شام و بیکاهی نه کند چون تو در خواستش جور آنکه گنای نه کند
		گر نه بیند به من آن شوخ نه در خیم تمکلی گل که از ناز نگاهی بگیاهی نه کند
بیک سحر آن غنچه لب گوشتی بفریادم نه کرد گرچه گل شد چون گل صد برگ از باد خراب		در شب گل بهر خون تو به ادا دم نه کرد لیکن از بند قفس صیاد آزادم نه کرد
		در قرن شعر و سخن تندی مخصوصا در غزل می کنم کاری که من آن کار او ستادم نه کرد
وله		
عشق در حق من مصیبت شد		زهر شد قهر شد قیامت شد
وله		
می شوی شاد چه از ساگر ای غافل		غم بخور بلکه ز عمر تو که سالی کم شد
وله		
نه خضر از سینه ام داغ غنیم دلدار می شوی نیفتد نابدست من سیرغ مندر آل ماه		نه خون اشک من عیسی ز چشم زامی شوی نه باران نقش یالیش چرخ کج رفتار می شوی
وله		

بسته حلقه زلف تو پریشانی چند کرده چاک مگر خرقه و دامانی چند تا نگاهش بدلم بر زده پیکانی چند دست او دید بطفلی چو منجم گرفت نیست امید یکی زین همه قسایم ماند حشره ویاس و غم دور در قفاں همرواست چون زخم قشقه بعشق صنم آماده شوند غیر خاقان معانی نه کنم داد طلب بهر لوی سر زلفت چو صبا می گردند از لب و کام و دهن بوسه دهد یار مرا خواجه از غایت حشره دم مردن بگذاشت بهر دیدار تو ای یوسف مصر دلهاس بنگر از چشم ترجم که ز دور آمده اند - ۱۶	کافر بهند وی خال تو سلمانی چند بر کوی تو جمع اند که عیانی چند بجگر گشت نمایاں چمنستانی چند شود از پنجه تو پاره گریبانی چند گر چه آبی شوخ بمن دهر سیم چند در سرائی تو رسیدیم بهمهانی چند بهر تکفیر من از کینه سلمانی چند که چه جمع اند درین بزم سخن دانی چند در رهت بادل آشفته پریشانی چند هست در تحت من امشب شکستانی چند با چو فر دس برین گلشن دیوانی چند بر سر راه شد امرو ز تلف جانی چند بر درت سنگد لایب سر سامانی چند
--	--

تا رسیدم بر منزل جاناں ترکی
 طوچو کردم بره عشق بیابانی چند

دلمش است بس رشته بهوس پیوند بودند در رگ گردن اگر نفس پیوند چنان حویص نه گردا سیلذت هر رسیدم سر جولان گهش بود مشکل ز قید خانه دنیا پر دم چنان ترکی	شود بموی محاسن چنانکه حس پیوند بشو من نه شود ناله هر حس پیوند که در غسل شود آخر بر کس پیوند مگر شود سر من با سم فرس پیوند که بال مرغ دلمش شد بدین قفس پیوند
--	--

در خانه دل شعله ز رخسار تو افتد پی پر برگ گردن تبسج پرستان - زخم دل خول گشته من تازه مناید بلبل نه بود در چمن از مرغ گاهش بهره روی از گرمی خورشید جالت نقد دل و جان داده خرید از تو گردد	بر خرم جاں برق ز دیدار تو افتد هر حلقه که در رشته زناار تو افتد آں طاع که از بوسه رخسار تو افتد ای غنچه دهن بر گل رخسار تو افتد بیدم شده در سایه دیوار تو افتد آنرا که گذر بر سر بازار تو افتد
نغمه کی دل احباب بگرداب تجر از ابر معانی گهر بار تو افتد	
دلم در سینه تخم آرزویش کاغذ خن خواهد	هنال آه رانا کهکشاں افراشتن خواهد
وله	وله
جائی من در دیرویا در کعبه ام بستر کنید	حق پرستان یا مسلمان یا مکر کافر کنید
وله	وله
قبه رویت بسجده ای صنم آمد بیاد سکه در دوش ای صنم میگردم از عمری زان	طاق ابرویت بخراب حرم آمد بیاد بیت ابروی تو در بیت الحرم آمد بیاد
وله	وله
چیزی ز دستم ابر بر من نمی خورد از آتش حسد دندان کس کند بر من	هم شیخ آب روان ز کف من نمی خورد خاکش وجود دیر پس مرن نمی خورد
وله	وله
خورشبی صبا کشی آن من یاران دماند	گل ز چشم غنایان بهاران دماند
وله	وله

جنوں از من نہ در فضل بہا دل ست بڑا در شفیع من شویدی دوستداران ز پیو دار عجب تاثیر دست آن صنم دیدم کہ ہر مومن غلام در گہت برافرشہ پانہ اندازد	درد از پنجہ جیمہ گرز دامان دست بردارد کہ از خونم مگر آن دشمن جان ست بڑا در نہد چوں دست دردستش ایما دست کہا کی گریست از تخت سلیمان دست بردارد
---	---

نمی دارم توقع زین دل مشتاق ای ترکی کہ تا من زندہ ام از عشق جانان دست بردارد	
--	--

بدخوپر بہ پیر پدر گفتگو کند لب گرچہ فاش است مگر عشق تو بیچار من از خیرینہ در معنی بیاں کنم - ہست این عجیب کہ ہر مردی بہتر دل می چکد ز دیدہ وجانم رسد لب پرسد کس چو حالت طوفان رخ	این طفل با چراغ سحر گفتگو کند با من در انجمن بنظر گفتگو کند چون صنم از دہنہ زر گفتگو کند در انجمن بہ اہل نظر گفتگو کند دلدار چوں ز غم سفر گفتگو کند او اولم ز دیدہ تر گفتگو کند
---	--

ترکی بہر کجا کہ کشیم در سخن آنجانہ کس ز سلب گہر گفتگو کند	
--	--

از باغ چو آن شاہد گلپوش برآمد جان در تن من تلخی دشنام تو بخشید ہر چند ملال دل خود گفتش امروز - بہ مغز گفتار عیاں شد سر واعظ لب بند کن ای ناصح بیدرد خدا مار	بلبل بقفا بادل پر جوش برآمد در حق من این نیش بہ از نوش برآمد خوش نہ مگر از لب خاموش برآمد این قاب تہی از تہ سیر پوش برآمد این صنم از دیوان اولادت کہ نشور تو مغز سرم از گوشش برآمد
---	---

عمر بیت که سود دلم از آتش فرقت چاه بیت که خس پوش شد از بهر ملاکم خنجر بکفم داد و زغم تا بیدل خویشش -	حرفم نه مگر از لب خاموش برآمد آن سبزه که بر غنغیش از جوش برآمد کز لعل لببت صوت فراموش برآمد می بندد از بازی که با چشم بخاموش گناه
	آن ترک کی دیندار که قرآن به لب داشت امشب بط صهباش ز آغوش برآمد
از کنار من چو آن گل پیر من بیرون رود نیست ممکن از دلم فکر سخن بیرون رود آشنای لب را کمین هرگز نیا سنجید حرف بوی زلف تویدیناں گو رود در هر طرف شهرت لبها و دندانست شود گریه چنین چون رسد ریزم من آن آتش طلفت	دل نه بیرون رود جانم ز تن بیرون رود بلبل شوریده مشکل که چمن بیرون رود زانکه برگردد به چوں حرف از دهن بیرون رود نافه مشک آخر از دشت ختن بیرون رود از بخت لب لعل و گوهر از عدن بیرون رود شمع با چشم پر آب از آئین بیرون رود
	سیلی دست غیزاں هر که ترک می بخورد بچه یوسف آخر کار از وطن بیرون رود
وله	
آن چنان فرگان یارم از جگر بیرون شود قطره شبنم چکد از لاله خونین جگر	که درخت موزیر چاره پر بیرون شود یاسر شک لاله کون از چشم تیر بیرون شود
وله	
از پی سوز جگر مهر تیانم دادند بهر اوصاف زبان تو زیانم دادند	تا زخم شعله بجای قلب تپانم دادند چون شدم گم بمیان تو نشانم دادند

خود نمائی ز ره کوی تو دورم میداشت اینگ حصار تو باله و بامیغ چنین - این ترزل زینس افکندهاں شعله بچرخ در غم زلف و رخ و خال خط و قامت یا	چون شدم گم بسایخ تو نشانم دادند طرز نالیدن داند از قحانم دادند نه چنین ناله و نه آه چنانم دادند ناله و آه و بکا شور و غم نام دادند
--	---

تا زبان تر کنم از نغمه شکر اسی ترکی
که بیدیرانه سری طبع جوانم دادند

شهرت خجیر ناز تو بعالم افتاد میغ جاننش نه بد تانه شود صید اجل باز با سوز فراق تو دلم شد پیوند هر دو جا ذکر و وصل لب نشین تو بود بسجایسم بست کس از تهت فسق باز فقیه است در و دآں میرم بسفر تا شدم خاک که بر خرمن جانم امشب داغهای دل مفلوک بیا دم آمد گذر ناله هاسوز من ای ساکن ارض گشت از بارگاهش چو گل نیافر	خانه خانه ز شهیدان تو بایتم افتاد هر که در دام تو ای کاکلی پر خم افتاد کار من باز به نیران جهنم افتاد گذرم دوش چو بر کوثر و زمزم افتاد شک بقلب بدش از پاکئی مریم افتاد و ده چه عید است که کارم بحرم افتاد برق انوار جمال تو دادم افتاد چشم من دوش چو بر کعبه درهم افتاد باز امشب بسر عرش معظم افتاد تا بعلش بچمن قطره شبنم افتاد
--	---

باز بر بست دلت چنگل مرگان ترکی
باز آهوی تو در خیمه ضیغم افتاد

ای هوای لب اعلت گل تر میداد	لبیل از شوق بروی تو نظرمی دارد
-----------------------------	--------------------------------

	دله	
بدم دشته ناز تو حگر دوخته اند ممسکال کیسه زرا بگر دوخته اند تنگ چشمال بز در نظر دوخته اند تاجداران بزم سلک گهر دوخته اند دیده و گوش خود را باب هنر دوخته اند طالبان تو نظر جانب در دوخته اند		خوش نگاهان بحال تو نظر دوخته اند نگسده جردم مرگ ابتدیان غمی منحرف روی خود از گنج قناعت کرده بسکه هر مصرعه شعرم در بیکت است از ل داد شعرم که دهد زانکه برائی بیداد دعی از خانه بر دل آکه برائے ویدار
شان شهید است بهر تنگی پیوند یا بشیرین سخنش تنگ مشک دوخته اند		
شکوه بگذار هر چه شد شد شد ای سیه کار هر چه شد شد شد کینه بگذار هر چه شد شد شد شره یار هر چه شد شد شد مکن اظهار هر چه شد شد شد کن نه هر بار هر چه شد شد شد زانکه ای یار هر چه شد شد شد ای دل آزار هر چه شد شد شد		در غم یار هر چه شد شد شد گشت مویست سفید توبه بکن پاک کن دل ز زنجش بیجا بعد زین ناو کم مزن بر دل در میان من و تو آنچه گذشت ذکراف نه بلسه ویرینه سخن دوشش مخ کن از دل بعد زین بی سبب مرخا غم
کن نه زین پس جنایه ترگی زار ای ستمگار هر چه شد شد شد		

کسے کز من سیرغ کعبه و بتخانه می پرسد نمی دانم بهر شب از در مسجد بروں جستہ نه با شتم گزشتہ در انجمن آن شمع رخسارم - مگر مانند من داد و لبه سودای ادنا صح نه دانم اینچہ غم از لبست کاں ناہر یاں کثر بہ عقل مدتی گریم از آن ای دل که از خای میند از کسے بر یکساں چشم ترجم را - ک کند آغاز غیر یاده گو فانه خود را مگر دیوانه شد و اعظ که ارکان مسلمان نیامد گر قضای قیس راه دشت پُر بولم بجز تسبیح و ابرق وضو ای شیخ در برمت	بود مجنوں که راه شهر از دیوانه می پرسد کدامین پیر مرد از من ره میخانه می پرسد بفرط شوق احوال من از پر دانه می پرسد که راه کوچه جانانه مشتاقانه می پرسد ملال خاطر ناشادم از بیگانه می پرسد بهائی گوهر اشعارم از دردانه می پرسد نه کس از در دمنداں در چهار آفتابی پرسد شبه حال فراق از من اگر جانانه می پرسد چو سگان حرم از خادم بت خانه می پرسد چرا پیوسته از هر وحشی دیرانه می پرسد کسے از من نه جائی شیشہ نیامی پرسد
--	--

چنان سرشار می آید بروں از میکده ترکی
رو کاشانه خود که از بیگانه می پرسد

چو انم زالی و نیامی نماید چنان محو صنم گشتم که کعبه ز باطن دشمن جان بظاہر نرمشید چرا پیشم پیوست	رخ زشتش چه زیبای نماید بخشم من کلیسامی نماید خود من سیحامی نماید به معنی هر که دعوی می نماید
---	--

چو مور از ناتوانی قطره آب
مرا ترکی چو دریای نماید

ز تن بفرقت تو گر چه جان بروں آمد ز شرم شعله داغ دل برشته من خندنگ ناز تو در عهد پیریم ز جگر بیال بیل شورید گشته پنهان گل	نه حرف شکوه مگر از زباں بروں آمد نه مهر صیحه از آسماں بروں آمد بسان نوک سنبل جوان بروں آمد ز شرم روی تو از گلستان بروں آمد
---	---

بکنج گور چو خوابیدم آن زمان ترکی ز شرم یوسف من کاروان بروں آمد

عیسی نفسا حالت بیمار نه دانند پرستند ز من قیمت لولوی محبت باخته دلاں دم فزین از دیده بیدار آنانکه بنرم من وصل تو نشینند	درمان دل طالب دیدار نه دانند آنانکه بهای رسن و دار نه دانند کین خیره سران قدر شبانه دارند اسی یار درو خانه خمار نه دانند
--	---

صد حیف که سنگین جگر آن ترکی خوشگو قدر دُر اشعار تو ز نهان نه دانند

مستم بهوای گل رخسار محمد از دیر ترم طالب دیدار محمد یار بود اندر صف عشاق به محشر تا سینه من معدن دریا که هستم جبرئیل ز ملکوں فرش غاشیه بردار خواهم که بروں جسته ز زندان تعلیق با گلشن فردوس سرو کار نه دار	تا بد دلم از پر تو انوار محمد عمر سیت که جویم گل رخسار محمد در گردن من گیسوی خمار محمد ملج لب لعل گهر بار محمد یک بند سرافیل ز دربار محمد امسال روم جانب دربار محمد دل داده بوی گل گلزار محمد
--	---

روشن نه کند حیف شب چرخ بکار از فطرت محبت شود این بلبل جانم بود از بهر بغیوب ز اینجا و در اینجا کردی چه قدر فکر ز سر زد مگر ای طبع یک صبح کن ای باد سحرگاه شام یار بجاناش گذر افتد به جستم بردار و بفرق من مشتاق بیفتد	چشم من مشتاق دیدار محمد قربان بگل عارض هر یار محمد خلاق جهانست خدایار محمد مدح که بود لایق دربار محمد بویار شمیم گل رخسار محمد تا یوسه زخم بر شدم بهوار محمد ای باد غبار ده هر یار محمد
---	---

بر عرش رسد فرق من از فخر گرفتد
ترکی بسم سایه دیوار محمد

در قلب من از عشقت اسرار نمی گنجد در محفل درویشان زردار نمی گنجد از حور مکن پیشم اوصاف که ای اعظم میخوار منم شبخا در دیده میخواران از کینه هتی دل کن آی چو بمن کاید دوست دیدم ز قدر ویش تا جلوه بچشم من در سینه درویشان چون قلب هوسا نک در بزم تو گر آیم مگر از حسرتیم را - پا بر خیز ز بزم من ای شیخ نمی دانی بر جوشش می معنی بر لب زدلم آمد - صد بار ترا گفتم در چشم من ای ترکی	در کوزه ام این دریا سے یار نمی گنجد اینجا ز غم دنیا بمبار نمی گنجد در دیده مشتاقان جز یار نمی گنجد تبسح نمی گنجد دستار نمی گنجد در صحن صفا کیشاں دیوار نمی گنجد شما دمی گنجد گلزار نمی گنجد پا ای خواب غم دنیا ز هنار نمی گنجد ای گل که بچشم من این خار نمی گنجد در محفل مجنونان هشیار نمی گنجد در شیشه چنین صهبا کای یار نمی گنجد جز یار نمی گنجد جز یار نمی گنجد
--	--

پئے نظاره تو صر ز مانم آرزو باشد	نه جز روی تو از دوسه جهانم آرزو باشد
حرامم باد گلگشت ریاض جنت الماوا	اگر بیتوز سیر بوستانم آرزو باشد
نصیب غیر باد دولت شبهای وصل تو	اگر بیتوز گنج شایگانم آرزو باشد

وله

جانانه و فانی پسندد	جز رسم جهانی پسندد
عطر گل و سنبل چین را	آں زلف دوتانی پسندد
بیند گل عاصق تو بلبس	از رشک صبا نمی پسندد
از برگ گلش تن است نازک	کمیاب قبیله نمی پسندد
اسی یار مریض دد و حجت	جز مرگ دوتانی پسندد
کورا است گل که در گلستان	رخسار ترانی پسندد
خواهم ز غم تو تنگ گشته	کس در نه قضای نمی پسندد
در انجمن حد پسندان	کس شعر مرا نمی پسندد

ترکی به دیار دلیر کس
آمین و فانی پسندد

تا ز خط سحر طورش نظر آوده شد	از سر شک لاله گوتم چشم ترا آوده شد
دل نمی خیزد ز حلوائے لب نوشین یا	جنبه از جا کی گس چون از شر آوده شد

وله

کله ز روز الم پیش یار خواهم کرد	بیان فسانه شبهای تار خواهم کرد
بگلشنم نه بود هم و خود آں گل رود	اگر چه گریه چو ابرو بهار خواهم کرد
چرخ داغ جگر روشن از فقیده آه	یکنج خانه بیشبهای تار خواهم کرد

بوعده های در درخ تو این چنین تاجند قسم هزار گراز و عده وصال خوری هزار بار چو منصورم ار کشند مگر - با		ز شام تا سحر انتظار خواهم کرد - بجان تو که نه من اعتبار خواهم کرد یکس نه راز نهان آشکار خواهم کرد
	شب وصال بغیر از متاع جاں نثر کی که ام چیر بقرش نثار خواهم کرد	
بر رخ افونگاه نتوان کرد - با حکم یار است در شب بچراں اسی فلک نسبت دو خشار در دل عاشق اسی کماں ابرو کیست گوید که آن جفا جورا دیهان بهر خیزه حیات		چشم خود را سیاه نتوان کرد - تا دم صبح آه نتوان کرد - بارخ هر دو ماه نتوان کرد جر خدنگ نور آه نتوان کرد ظلم بر بیگانه نتوان کرد هوس مال و جبهه نتوان کرد
	در فقری پی صد تری مدحت باد شاه نه توان کرد	
نور قمر ز عکس چراغ گرفته اند - سکان خانقاه سراج گرفته اند شب زاهدان خشک بایامی افروختند تا سحر آنکه شمع نظم بود آن قدر پیش بدل من دوز صهبا کشان جام محبت بصدق		آتش برای طور ز داغ گرفته اند یا گل رخ بگوشه باغ گرفته اند در خانه با سب و ایاغ گرفته اند روغن بنسپه شب ز چراغ گرفته اند بهر حجم شعله ز داغ گرفته اند روزی است می ز ایاغ گرفته اند

ترکی شنیده ام بقفایم به بزم دوست زاغانِ روسیاه کلا غنم گرفته اند با کنایه از عیب گزافتن	
تن ضعیف اسیر خم کمند تو شد ز خوشتر امی نخل قد بند تو شد کسی که کشته لبهای نوشند تو شد کدام جرم بگوزین نیازمند تو شد	سرم شکسته ز نعل سیم سمند تو شد بصحن باغ قیامت بهر طرف بر پا مکن گمان که شود زنده از دم عیسی بناز از سرم ای بربنیاز می گذری
بوصف خویش چنان حرف برزدی ترکی که بار خاطر من طبع خود پسند تو شد	
در دل من آرزوی دیدنِ رسته تو ماند در دلم لیکن خیال طاق ابروی تو ماند تا در گلزار سوئی قد دلجوی تو ماند دیدم هتایب تا دقت سحر سوئی تو ماند درخ جان من مگر در دام گیسوی تو ماند در مشام عاشقان تا بصرم بوی تو ماند	گر چه ز فتم از درت چشمم مگر سوئی تو ماند گر چه در محراب جد شب ادا کردم نما چون ز صحن بوستان رفتی نگاه باغبان شب ز بام خانه چون در حجره خوابیدی آهویی دل گر چه از پیکان شرکانت رسید که چه شب رفتی بردن از انجمن ای گل
کو بگو ترکی سر لیدان غزلها ابل در د در دکن باقی که از طبع سخنگوی تو ماند - با	
به نهال قامت نازکت به چمن نه شاخ سخن رسد چه عجب که طائر جان من بهشت بازیتن رسد نه کسی نظری بر من کند نه کسی بمغز سخن رسد	به شمیم زلف تو ای پری نه بوی مشک سخن رسد شب چه بر نعرش من قدمت افتد اگر از صغیر وجود آدم ای فلک بکدام وقت که بزمی رسد

ید و دیده خاک زش کم دل جان بدبستر کنم | چو کسی ز کشور دوستان به پیام جانم رسد

گل نظم ترکی تر زبان برد از طرب پی دوستان
چو کسی ز خطه اصفهان بریاض ملک کن رسد

دل دیوانه من چون بکوی یار می آید ز راه لطف در غم خانه ام چون یار می آید به شب چون دم بدم آیم بکوبش پرسد ز دیوانه کجا من شانه افی زلفش را کنم صنایع - نمی دانم کدام است این که بهر سجده در سجده به شب پہلو زدن بادخت ز در جگر سجده نمی دانم که گریه تا سحر در یادش از حسرت شتا بم بهر بابویش ز سجده هم پس نه به بدامان عطایت میزوم دست فلک را بیادش می خلد صد خار عم در دل چو می نیم ثنائی زلف مشکینش بر دبا خود دیوانم پا	بسویم سنگ طفلان ز در دیوانی آید صدای تهنیت از هر در دیوانی آید کدام است این که در کویم شب بیار می آید که می گویند زهر مار هم در کار می آید پا بهر شام و سحر با تشقه و زنگار می آید - نه بحر خلوت نشین این کار از میخوار می آید صدائی ناله هر شب که پس دیوانی آید چو می بینم کس از خانه خستار می آید پا مگر شرم ز روی خالق ای سرکار می آید کسے بایار خود از جانب گلزار می آید کسے چون در دکن از خطه تانار می آید
--	--

ز دم تا پشت پا بر دولت دنیا دوز ترکی

پئے پالوس من بهجول گداز دار می آید

بنامه عاشق دلگیر خوش نمی گردد بزار بوسه نقش تو گردد زخم چه حصول - چگونه نیز گریزد نه از کنار کان پا کبیکه تشنه آب وصال یار بود	فریب خورده تیغ خوش نمی گردد که کس به بوسه نقییر خوش نمی گردد جوان که در بغل پیر خوش نمی گردد دلش بصد قبح شیر خوش نمی گردد
---	--

کسیکه خاک درت بهر چشم می خواهد دلش به چشمش با یوان خسلد می دارد -	دلش به نعمت اکسیر خوش نمی گردد دربین خرابه به تعمیر خوش نمی گردد
	رسد بکوشش عزیزی که صوبت من نگر کی دلش به نغمه تاثیر خوشش نمی گردد کن یا ز من تاثیر ابرائی
تازه بر من این ستم صیاد کرد بے بصرد دشمن بمن بیدار کرد نقش من بر لبست با نقش نگار کس نه دادم داد از شب تا سحر ریزه ریزه کرده ام من بخت دل گریه سازد با صد و شصت سزد صرصر عشق تو در فصل شایب هست تاثیر دعای او ستاد - مرده باد ای دل که یار از آمدن باغبان چو خواند و سحر و جادو وقت قتل از سخت جانیها من تهنیت گوئید دیدار ارا من ده کنارم آمد آن مرثب بخواب طبع من طره ز کهن را کرده ط و اکتم باب فضیلت های خوش دست فیض شاد تو نمی یار با	بسته بال و پر نه بست از داد کرد هر چه که دآن کور مادر زاد کرد بیجا احسان به سرم به زاد کرد گرچه در کوشش دلم فریاد کرد ببینون را پاره گو فریاد کرد آنکه سال عمر من هشتاد کرد بوستان نه یستم بر باد کرد در فن شعرم که حق استاد کرد خانه ویران من آباد کرد سجده پیش قامتش شمشاد کرد توبه توبه خنجر حبلاد کرد کان بیت نامهر باغم یاد کرد خفته بخت من عجب امداد کرد در غزل انداز نوایجا د کرد ذکر تا کی یابید از اجداد کرد با من از سیم و طلا امداد کرد

دلیف زال معجمه

گر نویسم ز سیاه پی دلبر کاغذ
بسل از چنگل شاهین اهل می گردد
بشکند دست من ای بهر طلب ^{داو}
گاه به فرق نهم گاه به بوسم از چشتم
حال اغیار کند دج هر بهر سطرش
سخت از تنگ بود معنی آفت خیزش
دائم از معنی او یار نه گردد آگاه
نیست امید جوامم که چو بیند نام
داد من گز نه ستاند ز بتان منتهی شهر
صد خطش گر نویسم نویسد پاسخ

گرد از خون شرکم گل احر کاغذ
هر کیوتر که بر دجانب دلبر کاغذ
در فداکت بنویسم بتو نکر کاغذ
گر بیاید من از جانب دلبر کاغذ
چون نویسد من ^ل شون ستمگر کاغذ
می نویسد چو من آن بت کافر کاغذ
کز غبار دل من گشت مکد کاغذ
یار از خشم کند داخل دفتر کاغذ
می رسام بکف قاضی محتر کاغذ
افکند نام مرادیده به مجمر کاغذ

نام یار چو آمد پی شکستگی
و مبدم بشنود از من دل مضطر کاغذ

از وصف لعل یار دهن می شود لذت
چون میوه بهشت دبانم شب وصال
شیرین شود که کام من از جام سلیس
ای گل لبم بیا دلبرت بهیچو گوشتها پاک
ترکی بغیر شکر دشنام لعل یار

تنه دهن نه بلکه سخن می شود لذت
از بوسه های سیب قن می شود لذت
ز انسان که لب بیا و وطن می شود لذت
از نغمه های مرغ چمن می شود لذت
کامم کجا از شهد و لبن می شود لذت

گر نوید قلم کاتب قدرت تعویذ - طالب در هم دینار نیم ای ساکک وی نوشتم که شوم شاد و وصلش لیکن هر گزم دست بد امان وصالش نرسد و با فسول نه شود عقد که مالا نیخل هر عمل می شود از زشتی طالع باطل شد جنون من سودا زده افزون ناصح عمر نگذشت و نه کس با من شیدا بخشد	شوید از سینه کجا داغ محبت تعویذ گر توانی بده از بهر محبت تعویذ باعث هجر شد از خوبی قسمت تعویذ بهر من گر بنویسد قدرت تعویذ نه دهد سود با یام مصیبت تعویذ بهر عیش نه گردد دم عت تعویذ بیسته ام تا بگلو داده حضرت تعویذ دافع درد خلقت طاع حسرت تعویذ
--	--

روشنم خانه شود تا ز جمالش ترکی
می نویسم پیچے آن ماه بخلوت تعویذ

ردیف ای مصله

دل خون نه شدی داله دنیا نه شدی گم کشتی فلک بجز ریس غرق نه گشته ما زنده ماندیم بجز وصل تو امشب گفتی نه مرا شیخ ریا کار میخه	پایش نه سنگ آمدی اعی نه شدی گم امواج سر شکم نه و بالانه شدی گم ز ان لعل لببت دعه فزانه شدی گم غارت کردیم بیت تو سانه شدی گم
---	--

ترکی بیه خاک ندلت نه فتادی
دل داده آن قامت بالانه شدی گم

گجا از چیتاں کم باشد آن شعر	که باشد معنیش در بطن شاعر
دوله	
بے نیازانیا از من بنگر رخ سوئی کعبه دل بجانب دست نالہ دل خراش من بشنو از بریدن نمی شود کوتاه	بغم جان گذ از من بنگر بقیام من از من بنگر حالت جان گذ از من بنگر بامید در از من بنگر
بند دارد نه کار من ترکی کرم کار ساز من بنگر	
سکن کوئی ترا با جنت و کوثر چه کار در رست نیستی از از زاله و صحر چه بیا غم نه نظم و دشمن دارد چشم تیره طبع مومن و کافر اگر گویند بدکارم چه عیب خواهش شایه نه باشد با گدایان دش خسته چشم ترا حاجت چه با چشم غزال حاجت جدول نه دارد وصف دیوان من	خادم تجانہ را با سجد و منبر چه کار بر درش افتاده را با بالاش و بستر چه کار نیر بخشده را با دیده شیر چه کار رند شاہد باز را با مومن کافر چه کار طالبان یار را با تحت و یا افسر چه کار بسته زلف ترا با مشک با عنبر چه کار شاہد گل پیرهن را با زرد و یور چه کار
نام من بر عرش مرقوم است خلاق سخن این سند دارم چو ترکی باز با محضر چه کار	
هست تا دامن سر شک دیده مار اسفر	پیش از ساحل نه باشد موج دریا را اسفر
دوله	

وصال دختر ز را بخواب میخوانم

که نایبم نه گیر کسے مرا زین کار

وله

بوسے باغ خلد می بخشد یہ ہمار کوئی یار پا
چوں دل مشتاق بیند رگنزار کوئی یار
می نہم چوں گام در راهش بر پای بوس
چشم می بندد نہ بر آیش قصر ہشت
سوخت امشب از تفت آہ دل سوزان
باز آسے جان تا باز قربانش کنیم
گاہ گرد غازہ رخسار حوراں گہ نشود
کمترک از ذرہ میدان ذراہ افتخار
بہ نفس باد صبا بہر شام عاشقاں
کاش باشد در نصیب من بجا سیر خلد
بوی عنبر می رسد از ہر بن موئے تنم

لذت تنیم دار دجوئی بار کوئے یار
جان برون آرد ز تن بہر تار کوئے یار
سز خاک آرد بدردں بہر نوک خار کوئی یار
ہر کہ دارد در نظر نقش و نگار کوئی یار
ہمچو برگ کاہ ہر شاخ چنار کوئے یار
دمیدم آید صدا از ہر مزار کوئی یار
سر سر چشم پر یزاداں غبار کوئے یار
سر بلند ان جہاں را خاکسار کوئے یار
بوی مشک آرد از اقلیم تار کوئے یار
گشت ہا کردن میان لالہ زار کوئی یار
میزنم چوں غوطہ اندر جوئے باد کوئی یار

از پئے بفر و ختن سر کی متاع جان دل

تا جہر شو قم برد سوئے دیار کوئے یار

بے جہالت چشم ناز من نمی گیر دقار
دادہ ام جاں در تمنای طواف کو دست
بہر دیدار تو دل دہ پہلوئی من می تند
ایں طرف من در حیا نشاہ رویم آن طرف
مانہ بیند بر سرم روز مصیبت ہا ہجر

دل بیادش در کنار من نمی گیر دقار
تا پس مردن غبار من نمی گیر دقار
بے تو جاں در جسم زار من نمی گیر دقار
بہر شب اندر انتظار من نمی گیر دقار
آفت شب ہا یار من نمی گیر دقار

گلشن داغ جگر نمانمش لیکن دمی تا تہ دبالانہ خاک پائمالاں می کنند ہمچو مچنوں تانہ گرداند مراد رکوہ و دشت سیر بفرک تو بر بندم مگر مانند باد در غیم لعل تو خیزد شعلہ آہم ازاں جانہ در چشم ترمین قدبالایش کنند خاطر آشفته گانش در ہم ویر ہم شود	در بر ہم آں گلغزار من نمی گیر دقار باد پای شہسوار من نمی گیر دقار گردش چشم نگار من نمی گیر دقار تو سنت در رکھزار من نمی گیر دقار سبزہ خاک نزار من نمی گیر دقار سرو او در جوئے یار من نمی گیر دقار از صبا تا زلف یار من نمی گیر دقار
--	---

تا ز فیض شاد ترکی کشورم آباد شد
تا جہر غم در دیار من نمی گیر دقار

عیش دنیا کم است و غم بسیار در لب و چشم یار شہد و ستم است ہست آہنیش لہرچہ لطف و ستم حرف مطلب نہ کردیش تحریر ہست کمتر قرار در دل من - جو رہم دارد او در یخ از من پڑ شدنہ ای یادہ گو کلام تو پاک دوش بر سازیکہ مطرب دل بیتاب من زندہ ہر شب کم بکن اعتبار بر تو لش - چوں سگ خستہ ترکش شب گرد	راحتش اندک و الم بسیار - لیک شہد اندک است و ستم بسیار لطف کمتر و لے ستم بسیار گرچہ نوشتی ای قلم بسیار ہمچو دشتیت لیک م بسیار گرچہ من خواہم ش کرم بسیار ماندہ گرچہ در عجم بسیار زدم از نالہ زیر و بم بسیار ہمچو زلف تو تیج و خم بسیار آنکہ پیشیت خود قسم بسیار می کنند خواب صبح دم بسیار
--	---

هست اندر کوه جانان بیشتر از بیشتر شد جوغم در بهاراں بیشتر از بیشتر بیشتر از بیشتر در فصل گل شد جوش من هست اندر خانه زنداں دلی دیوانه ام	ناہائے درد سماں بیشتر از بیشتر چاک کردم جیب و داماں بیشتر از بیشتر چاره ام گوگردیاراں بیشتر از بیشتر گاه نالاں گاه خنداں بیشتر از بیشتر
--	--

ترکیباست از برای زندگی چند روز حرص دنیا با عسریزاں بیشتر از بیشتر	
--	--

می وز دیاد چمن از پایے مالاں دور تر پیچ بر عقابے مضمون میانش میزند نقش ستم تو سنش بوسن چون مصحف خسته در پیری دلم شد گرچه در عهد شباب نا توانی سدا را برزم معشوقاں شد است تا ند دزد دزد از تو بویے عنبر ملی لعل نگار	هر یکی می ماند انداخته حالاں دور تر میرسد کفر من ای نازک خیالاں دور تر میرود آن شهسوار از پای مالاں دور تر می رسید از تیغ ناز خوش جلالاں دور تر مانده ام چون برگ خشک از نو نهالاں دور تر ای صبا می باش از ناف غزالاں دور تر
--	--

چون نباشم در سخن ناقص که ترکی از خود مانده ام یک عمر از صاحب کمالاں دور تر	
---	--

تا ز دقتل عاشقاں شرکان خوشخوارش نگر شب خون قلب عاشقان ترک نگاهش می نگر از خط سبزی باغبان سر سبز باشد نه مرا در قالب جان دادگان جان میزدن و شین پامال فرم میکند جولاں بیایم افکند	نازد بخون بیدلاں چشم شمرگار شش نگر کوید سر از ناز دگان جولان و هوادش نگر دارد بهار نیچراں بستان رخسارش نگر درمان دلها میکند آن چشم بیمار شش نگر آن طرز رفتارش نگر دامن زلف خمدارش نگر
---	--

خونست چوں دیار وای دیوایش نگار	شد بیکه قتل عاشقان مشبختیغ غمراه
	بگسته ترکی سیمام افناد اندر گردنم پا بهچوں کند خم نجم آں تار ز نارسش نگر
شیمم غنچه ز مرغ چمن در یغ مدار پا بر وز عید ز صبح وطن در یغ مدار پا مگر ز نغش شهیدان کهن در یغ مدار مگر جمال خود از چشم من در یغ مدار رواں ز قالم بیجان من در یغ مدار زلال بوسه شیرین دهن در یغ مدار	ز من از آن لب ز لیس سخن در یغ مدار نوشته ایم به آن مکه مهر عارض خوش ز کشتنت ز کتم منع اے شتم گستر پا دلم ز دولت وصل تو گر چه ماند تپی اگر مسیح زمانی از آن لب جا بخش کسبیکه زهر غمت خورده باشد از گامش
	ز تیغ هجر تو آخر هلاک شد ترکی قدم زمیست آں خسته تن در یغ مدار
از خانه می رود سحر دیرانه در بهار تا مست تر شوم من منستانه در بهار تا در چمن نمی روم از خانه در بهار در گلستان چو سبزه بیگانه در بهار هر سمت چیده ایم بکا شان در بهار چون بشنوم ز زلف تو افسانه در بهار	دیوانه می شود دل فرزانه در بهار ساقی بیار شیشه و پیانه در بهار گردد دو چند جوش جوغم بفصل گل عشاق سر ز تند به راهش دم خرام گل رنگ شیشه های یاران باده نوش دیوانه وار جانب محراب دم ز شهر پا
	اسال آرزوست که ترکی چو میکان رخت افکنم بر در میخانه در بهار پا

بر دل افکنده ای زلف چلیپا زنجیر طوق در گردنم انداخته حب دنیا هست شکل ز سر کوی تو برین حسن میخورد هر که نه خیر در شرک چرا داد مظلوم ستانی نه اگر از ظالم	بسته در سیرین وحشی صحرای زنجیر بر دل افکنده رهنمای هو سهال زنجیر زانکه دارم زخم زلف تو در پاز زنجیر اگر پایش زدن نشه صهار زنجیر پس میاویزیدرگاه چو کس زنجیر
نگسل امروز رهنمای تمنای تر کی تا نیفتد بر دپای تو سر از زنجیر	
از کمان یار تا بالید تیر چار پر میخ روح من بیک پروانه بر کردل بید یکدل و یک جان یک قالب بمن گردیده است بهر نخی دل هر حاسد وحشی صفت	در تنم پنهان چو جال گردید تیر چار پر دید که من در کفش تا دید تیر چار پر تا چو دلبر در برم خوابید تیر چار پر دو زبان کلک من گردید تیر چار پر
بهر قلب دشمنان ترکی بمیدان سخن چرا حرف خامه ام گردید تیر چار پر	
از شرک چشم می دایم دریانا کمر شب که بود ای همنشین در محفل دشمن کمر تمت عفت ز بستی بر سر اگر دنی چاک آن قدر امشب بچفل بر سرش گل زنجیر	شد درین سیلاب غرق امشب تن نا کمر کا کلش تا شانه زلف چلیپا تا کمر ای سه کنعان قمیصت را از لپا تا کمر شد که در گلهای نهال آن سر و عنایتا کمر
آه سوزان هر شب آید از جگر ترکی بلب می رسد هر روز خون دیده ماتا کمر	

نصفه چار و نیم از تیر
که چار و نیم دارد
کلیه
که سرخ و سر است و نیم از تیر

صدقه فرقت یار است دل مضطرب دار یکدم از عارض خود زلف مغبر بردار تا زخم حرف وصیت بتوای جور پسند چون تو دانی که کم و بیش نگر دوروزی اندیش ابریه ساقی رنگین کات تا بلبل بفراقش می رنگین نه شود	بار این سنگ گراں بر تن لاغر بردار ای یحیی حسن سحاب از مه انور بردار یکدم از خشک گلویم دم خنجر بردار پس سپه زنه بس کفش تو نگر بردار مهر از شیشه صهبای مقطر بردار ساقی از محفل من شیشه دسافر بردار
---	---

نام نرنگی سیه کار ز فرد عصیاں - بهر شاه احم ای داور محشر بردار	
---	--

از دل دیران دشمن شست چشم باغبان بهر لطفم خاطر احباب لایسرا کرد بر لب بحر دلم پیدانه گرد و گرد خشم زنگ طبع دشمنان خاکستر عجزم زدود	چون بشوید با برتر از دامن صحرانبار شست این بخت شمع از سینه اعدا غبار خیزد ای گرد و گدا از ساحل دریا غبار در نه مشکل بود رفتن از ره اعدا غبار
--	---

گشت تنگ از آمد و شد عاقبت نرنگی نفس از کدورت در دلم شد آن قدر بریا غبار	
--	--

عمر آخرت نهو آن منزل را راست جور بوی چین زلف معشوقم قریب است قریب داو من امروز بستان از بستان سگدل گرچه در گلزارم و لیک از دلم ای غریب زود فایغ شود طوف کعبه ای نرنگی ز دیر دور تر از دور از بسیار بسیار است دور باز گردای آهوی صحر که تا نا راست دور دور نه روز حشر ای دادار بسیار است دور کوچه دلدار نزدیک است و گلزار است دور دید من از حرم کوی دلدار است دور	دور تر از دور از بسیار بسیار است دور باز گردای آهوی صحر که تا نا راست دور دور نه روز حشر ای دادار بسیار است دور کوچه دلدار نزدیک است و گلزار است دور دید من از حرم کوی دلدار است دور
---	---

نہ ز حالِ غیر و نے از خوشیتن دارم خبر سایا شد ای صبا قدیم بزندانِ قفس	خبر تو از دنیا و ما فیہا نہ من دارم خبر من نہ از احوالِ مرغانِ چمن دارم خبر
ترکی نالاں چرمی پر سی کہ چون یوسف نے دیر من نہ از حالِ غمِ بزبانِ وطن دارم خبر	
خبر تو بہ ام بیاراں بود۔	لیک نشکست کس بغض بہار
گر چہ میدارم دل از لائے غم جانانہ پیر۔ شد خجل و اعطو جو بہ رعیتِ پیر مغاں بود در دشتی کہ تنہا قیس امر و زای پری سینہ ام بہ بزرگ دیداست از دل غمت رہ نمی یابند در دولتِ سریش عاشقان کردش پنهان نیاید چون نظر جو بہر شناس	ولہ میشود لیکن نہ از کج بختی ام پیمانہ پیر گشت در ماہ صیام از میکشای میخانہ پیر ہست از دیوانگان زلفت آن میرانہ پیر چون بود از اگلر تابندہ آتش خانہ پیر۔ مختلش ہر شب بود از مردم بریکانہ پیر دینہ بود از دایق دیوان من از دزدانہ پیر
داستانِ من نہ شد چون ختم یار از ختم گفت بس کن ای ترکمی کہ شد گوئیم از یلِ فسا پیر	
بہ دل پاک نہ یافتند دم اعدا غبار ہست تار آئینہ ہر کس ز زنگ کین با سینہ پاک از کدورت میکند بارانِ خشم بتلا کشش نہ در بادِ حوادث می شود آسمان چوں گنبد خاکستر آید در نظر در دلش شد جمع از من آن قدر گرد و طار	جمع میگردد کجا بر ساحلِ دریا غبار لیکن از کس نیست ہر مرآتِ قلب با غبار ابر چوں بار دہ نہ گردد از زمین بر پا غبار بر سر کہسار می گردد کجا پیدا غبار از زمین سینہ ام چوں می شود با لاغبار کم بود کردنِ او دامنِ صحرا غبار

	آب می پاشم از آن برداشتم دل ز سر شک کز زمین تر کجا تر کی شود پیدا غبار	
این خون گرفته شب یه پیرخانه شد اسیر در دست باده خواره به میخانه شد اسیر آخر بدام کامل جانانه شد اسیر امشب بجز نگس متانه شد اسیر		در بزم مه رخاں دل دیوانه شد اسیر گشتم ز غم خلاص که امروز محتب میرغ دل گرسنه پیروانه هائے خال شیخه که خواند اسم معظم بهر سحر
	تر کی شد است دیر که در چاه غمغیش مانند یوسفم دل دیوانه شد اسیر	
بیخ مومن نه شود ورنه به بهمن مشهور نامه من شود اما پس مردن مشهور مذہبم شد که در آفاق بهمن مشهور مردن من شود اما پس مردن مشهور چون کلامم بجهان معنی دشمن مشهور		نام ای رام شد از عشق تو چمن مشهور در جهان گنج شد شهرت نام در بیت ای ثبت از روی تو راں گونه پریش گم گرچه واقف نشد از مسکن من خلق پرست تا منم زنده نه چرخ نگرود ای دوست
	بود داغ دل یقینده من ای تر کی آن چراغی که شد از دای امین مشهور	
هست ساغر کلب من خم صهبا بر سر دل چنان بار کشید از غم دنیا بر سر آتش اندر جگر و موج دریا بر سر گرفت سایه آن طوبی بالا بر سر		نیست بسیج بدستم نه مصلای بر سر شد دو تالشت من و مهره گردن شکست دارم از آه شیر لدا و سیلاب ز شک خشک گردونه نهال تن کا هیبه مگر بر سر

چند بنیم بر کوئی تو تفتیده ز من گر قدم رنج کنی یار نشانم از شوق	چند بار در بهرت بارش غمها بر سر گاه بر دیده خود گه به تمنای بر سر
	کنش برگ گل لاله تصور نترکی یارم از ناله همد چون کف یار بر سر
آن شکار افکن زنده تیرم بجای از راه دور هر بلا که آسمان آید کتم جایش بر از سخن تنگ شکری نوش لپه زده ام خانه های شرق و غربم آن چنان بی نظر	می فتد خیمش بصید نا توان از راه دور زانکه در پیشم رسد این میهای از راه دور بهر تو پنهان ز چشم زنهان از راه دور کز سیر خاک سقف آسمان از راه دور
	هست خاک جسم من ترکی که میگردد شبت یا نظر آید غبار کا دیوان از راه دور
گرید بقشش گل گلزار ز راه دور همسایه شایه است که باشد رشت فراق زلف سیاه یار شب هر که بنگرد تا گل شنیذ نغمه آن لعل آتشین	ذکرش کند هزار نه یکبار بار یار از شام تا صبح بلیم یار یار یار گوید بخواب طفل دلش مادر مادر باشد ترانه اش نه بجز ناله ناله ناله
	ترکی بیا زلف سیه خرقه ام شود از پنجه جنون بشب تار تار تار
شد بر قد بلند تو سر و چین تار این نیست راه و رسم محبت که با تو شب	بر ماه عارض تو گل یاسمن نثار گوئی بزیم که کند جاں من نثار

دلیف نامی محمد

تن خاک بر هشتاد گشت که من نیز شمشاد سرفراخته برگشت که من نیز خوکرده ز جلت گل تر گشت که من نیز بنموده لب خشک خضر گشت که من نیز خوگر گشت روم نیز عمر گشت که من نیز از شیر یرون حبه شکر گشت که من نیز بیاخته آهوی تر گشت که من نیز غلطیده بخون دیده تر گشت که من نیز بر کرده سراز بحر گشت که من نیز	دل دریغی اورفت جگر گشت که من نیز تاس و غلام قد بالائی تو باشد بلبل چو فغانی رخ رنگین تو گردید تا با تو بگویم که منم نشئه دیدار - تا زهره ز گردون تماشا تو آید - تا شهید بگویم که منم سبزه لعلت محل گشت چو بازلف تو مستم ز شیمت دل گشت چو بیاار منم عاشق رویت مشتاق لب لعل تو گر دید چو یاقوت
---	---

تایاس بگوید که منم مونس تنگی
آهسته غم عشق ز بر گشت که من نیز

تلاطم موج دریا را میا موز قیامت قد بالالا میا موز کجی زلف چلیپا را میا موز بناداناں مهنر را میا موز طریق حب دنیا را میا موز به طوطی حرف بیجا را میا موز	گرستن دیده مارا میا موز نه بر پاتا کند محشر بهر سو - نه تا از راستاں پیچد سرخوش خود گریار تست ای مرد دانا با بر دای بوالهوس حققی طلب را مکن خوگر لب شیریں بدشام
---	---

	د رآتش افکن ای ترکی و لیکن بید گوهر سخنها را میامور	
میخورد با میکش و با شیخ میخواند من از		صلح کل مانند ترکی کیست در بزم جهان
	وله	
از کجی قد و تار را راست میدانی هنوز - من بره افتاده ام لیک از گران جانی هنوز می زنی دم هر نفس از پاک امانی هنوز ما در نفس می کند لیکن نگهبانی هنوز طفل دامن خویش را از راه نادانی هنوز بر دل عشاق تیغ غمره می رانی هنوز لیکن ای خورشید سیما ماه تابانی هنوز مشک بر هر زخم ای بیدر دافشانی هنوز نقش نظم گل محمد ^{نام او شد} خان مکرانی هنوز بردست سایم مگر در سجده پیشانی هنوز		پیر گردیدی و خود را نوجوان خوانی هنوز - هر سبک رو خویش را بر منزل لبر سنا ذکر عصیان پای تو رفت از زمین آسمان گنج حسن عارضش شد گرچه پنهان بر خط از کهن سالی نماند اندر دهن دندان مگر گرچه لب را بست از حرف تلخ آما به ناز - باله خط گرچه گرد عارضت جا کرده است گرچه شد کارم تمام از تیغ بیداد مگر مخوش از خاطرم هر نقش و لیکن شدن محو هر کسی مقبول درگاه تو شد از یک سجود
	گو بظا هر ترک می کردم مگر ترکی به شب میروم من جانب میخانه پنهانی هنوز	
خدا شکر رهبان کلیسا شده ام باز - کز درد تو محتاج میجا شده ام باز از جلوه دیدار تو بینا شده ام باز پامال خوام قد بالا شده ام باز -		شتاق جمال بت ترساشده ام باز کن زود ملاوای من از حرف تشفی - چون دیده یعقوب من ای یوسف ثانی بمدار ز خاکم که چون نقش کف پاها -

	از تهمت عشق تو بهر کوچ و بازار باز چون ترک کی سودانده رسوا شده ام باز	
دیوانه گشته ساکن ویرانه گشت باز مانند قیس عازم ویرانه گشت باز از بیم جبال ز بیم تو پر دانه گشت باز در روی روشن نویسه خانه گشت باز		بے خانماں دل از غم جانانه گشت باز - وحشی دل من از غم لیلای زلف یار من سوختم بشمع جمال رخت مگر بنام رخ ای نگار که کاشانه دلم
	آخر چه دید ترک کی شهید از خالق - چون برهن که خادم بت خانه گشت باز	
طوف کوشش می کند خاک مزار ماهنوز		در لحظه حقیقت می رقصد غبار ماهنوز -
بصحرای روم از خانه هر روز بیایع کوچ جانانه هر روز بزلف مشک سایش شانده هر روز بدست مرگ خود بیعانه هر روز	وله	بسودایت شوم دیوانه هر روز - روم مانند بلبل بهر گل گشت کند مشاطه از مژگان آهوی نهم ای جان جبال از بهر مرد
	دلم در سینه ترک کی می فرود ز آه گرم آتش خانه هر روز	
چون سفر لیکن بجلوت مختصر خوانی نماز از سر صدق ای ریا پرور اگر خوانی نماز گه کنار بام و گه در رکع ز خوانی نماز		در حضور مردم ای دل بیشتر خوانی نماز رخ بسوی کعبه و دل سوئی رب کعبه کن از برای اعتقاد خلق ای دنیا پرست

برسم ای زاهد شود از طاعت بزم سماع تأبه بیند شاه رود در مسجد شاهنشین از نماز خود جبر بامردم شهرار کنی		طول تر در محفلم گر این قدر خوانی نماز گر بامید حصول سیم دزد خوانی نماز پس چو اینها بدشت ای بخیر خوانی نماز
	میگذاری گریشب صد رکعت ای ترکمی چه باجاماعت چون نه در وقت سحر خوانی نماز	
گلشن عیشم شد امر در از رخ دلدار سبز سینه من بود چون برگ خزان یسرو نماز در بهاراں چون شود صحن چمن سطح زمین بود چون آئینه شفاف از چه در بجزش نگر		گشت خار بخت من از آب حسن یار سبز شد ز عکس حسن سبزه لیک چون گلزار سبز میشود در خشک سالی از خوارم یار سبز گشت از باران اشک من رود یلوار سبز
	هست این ترکمی که بهای سحاب چشم ما شد که در امساک باران شست هم که سار سبز	
شاخ بختم انشب از روی تو شد در خواب سبز	حسن سبزه کرد کل تشک من از آب سبز	
رزق را از تو نخواهد داشت ای ترکمی دین	آهنگه در بطن حجر با گرم بخت بزرگ سبز	
دیف سبزه مملو		
قبله رویش چنانم زد که گیسو گفت بس در غم چشم سیه است تو ای ناوک فلک		منوتم داد این قدر ای که هندی گفت بس آن قدر در دشت رم کردم که آهنگ گفت بس

بیش شمشادان قدر نالیدم اینیادقت در شب وصل آن قدر تنگش کشیدم درل	قمری دختی که آواز گویو گفت بس هر رگ او گفت بس بس هر بن مو گفت بس
--	---

ساغری داد ترکی دمیدم غیر شن بزم تا دهم من نیم جامی یار هر دو گفت بس	
--	--

گشته ام گم در سر غشا ز نشان من پیرس هست از افسانه زلف درازت طول تر امشب امانم نه مانم تا سحر ای هم نفس لب نه از لب میشود از ذوق هر حرفش جدا که بنوک خار بگذارم که بر شاخ گل پا می کنند از هر خونم روز و شب با هم صلاح یا بدل یا در جگر روزن خدنگش می کند بے تو چون روز خزان خشک است در فصل از ناسف قدیال انگشت حیرت در دهن	خانه پر دو شمع ز عشقش در مکان من پیرس میشوی ناحق پریشان دستان من پیرس زخم کاری خورده ام از نیجان من پیرس سرب شهید است از شیرین بیای من پیرس بلبل بی خانمانم نه آشیان من پیرس دشمن جال گشته اند از دوستان من پیرس از قدر اند اندی ابرو کمان من پیرس ای سمنب از بهار بوستان من پیرس پنبه در گوشل ست گردول از فغان من پیرس
--	---

مانده ام ترکی تن تنها درین دارفت خون چشم آید ز نام رفتگان من پیرس	
--	--

سردمیش شوم استاده زیب پس دلم تنگ است از زهد ریائی پا شوم پایال سر خوش خراش معافم که شود جرم گذشته	بمردن می شوم آماده زیب پس بسوزم خرقه و سجاده زیب پس سره چون خسل فاده زیب پس نه بر عصیا شوم آماده زیب پس
--	--

به بندم در حضور پیر بر نام خداوند سلامت بر نه خیزم عنان تو سنش گیرم سر راه بتازم سوی قسرباں گاه فانی و نقش طاعنم تا محو گردد زایمانی تو میرم بهر قتل	زباں چون طفلک نوزاده زین پس چو بنشینم به بزم باده زین پس ز نام عقل از کف داده زین پس سر خود را بکف بنهاد زین پس نه گردم گرد روی ساد زین پس صف مرا گمان کنان داده زین پس
--	---

نه باشد ترکیا در عشق بازی
 بهالم چون من دل داده زین پس

قتل من خواهی گرامی شیخ زین محضر نویس داستان عین زلفش رقم از مشک کن گرچه میخوام که باشد خط شوقش مختصر تا بجام تشنگان روز محشر ننسجم نیست این نظم ز کاتاندر قنادش کنی نامه گرد بر گلوی غیر در مقتل رواں	گر چه ام صوفی و صافی لیکنم کافر نویس سرخی و صفت لبش از خون چشم تر نویس لیک میگویی دل مشاق بیک فتر نویس نام ما بر جام ما ای ساقی کوثر نویس شعر من بر تخته سیمین به آب زر نویس نام من ای شوخ پیش از قتل بر خنجر نویس
---	--

وقت خواند تان طبع نازکش بر هم شود
 سرگزشت خویش ترکی در خطش کمتر نویس

کرده ام نذر بتاں از تقدایا نم میسر پاره اش در دشت ماند و پاره اش در کوه سا نیمه شد نذر گرامی نیمه اش طلعت بود نامش نذر نامش نذر	گشت تاراج خزان از رنگ بتا نم میسر ای شبه ملک جنون از حبیب دما نم میسر گشت غارت یقلم از جای دیوانم میسر
---	---

تانه بچوں زلف لیلی بریم ای مجنوں شوی	سرگزشت آفتب شهبائی بجرانم پیرس
ظاہر و باطن نمی دارند یکسان تر کیا	از نفاق طبع ناپاک رفیقانم پیرس
حالت قلب دردمند پیرس می کند دل بهرقدم پامال ای بنازت ترا دهم سوگند قصه زلف غنیمت مشنو	خبر عاشق نژند پیرس شبهه های قد بلند پیرس که غم این نیازمند پیرس لذت لعل نوشخنی پیرس
نیست تاب شنیدن ترکی سرگزشت من نژند پیرس	
روایتین محمده	
روم نه جانب جد ز کوئی باده فروش بچشم مست تو بینم من تهیدسته	که هست در نظم کعبه روی باده فروش چنانکه میکش مفلس بسوی باده فروش
وله	
روشنی می باید از شمع عمل اندر لحد	بر سر تربت چراغان گر نباشد گو مباح
وله	
از من نه بود عارض جانانه فراموش آن یار گسستم ز بهر خویش برایش	یعنی نه شود شمع ز پر دانه فراموش - امروز مرا کرد چو بیگانه فراموش

چندال بدید پیر مغال باده بخورد آبیم بر کوی تو گونیست بهارست دی شب چومر خواند من از غایت شادی بگذاشت لب لعل تو گر عشوه گری را نه نامه رقم کرد و نه پیغام فرستاد از جلوه رخسار تو باشد نه تعجب در بزم چوین لب میگون تو ساقی قرآن و حدیث همه از یاد بروں رفت کرده است بسودای بتاں یاد خدا را چون من کند آنکس که بکوی تو نشیند	که مستی او گشت ملخانه فراموش اعلمی که اندر راه نه از خانه فراموش کردم ره کاشانه جانانه فراموش چشم نه کند غمزه مستانه فراموش شاید شدم از خاطر جانانه فراموش مشاطه برفت کنایه شانه فراموش چون مست کن شیشه و پیمان فراموش لیکن نه شد از زلف تو فسانه فراموش ای واعظ شهرامی دل دیوانه فراموش دیر و حرم و خانه و دیرانه فراموش
ترکی طرب افزاست بلاد کن اما - از دل نه شود خطه طمانه فراموش	
خط چو سحر ز دیرج جابان چمن نامیدش هر کس از دل داده کال جابهان میگویدش رخت برستم چو از دنیا سفر دانستش عاشقش آمد نظیر برگ گل تر گفتش روکش قصر ز لیلی بود بزم من دلے - بے تو شب خفتم چو در کجی لحد نمیدش	سببش آشفته شد مشک حلق نامیدش من مگر ای جسم جان خویشتن نامیدش منزل گورم چو پیش آمد وطن نامیدش نازنین دیدم قدش شاخ سمن نامیدش چون نیامد یوسفم بیت الحزن نامیدش چون کشیدم چادری بر کفن نامیدش
اندین عهد سخن دشمن چو شکر کی هر کسے بست لبها از سخن جها سخن نامیدش	

لعل نام شمر از نوا جی جیاب

	وله	
او مرا آشنایانم آشنای خوانمش		او مرا مکیب گدا من بادشای خوانمش
	وله	
گشت موی بلبت در پیش تو نگر از خضاب		از برون چون شام تم وز در چون صبح عیش
	وله	
اگر زده دل خوشتن خبر کنمش پا - ز تیغ تیز قضا باد سینه ام ز خمی پا چو دیشب از کندا مشغولان دل مجور اگر ز آتش آهیم نه سوخت چرخ امرو چو خط است کلام اگر چه تلخ مگر		ز حال خوشتن آشفته بیشتر کنمش نه پیش تیر نگاه تو گر سیر کنمش اگر ز کوه تو آما ده سف کنمش ز سینه از دم تیغ ددم بدر کنمش بشب حواله طوفان چشم تر کنمش بوصف لعل نوشیرین ترا ز شکر کنمش
	نیافتم به دربار بار اے ترکی ز حال خوشتن آگه بر بگذر کنمش	
سر منحرف بود از حرم دفع کلیسا کردش آمد به شب شیخ ز من به نصیحت پیش من دل می پیداز سوز او در آتش انداختم خسری که بگفتی مرا امرو ز پیش دوستان		دل داشته عشق صنم در بیکد جا کردش لیکن بگوید تا سخن بنجو ز صها کردش تر بود چشم اندر غمش از جوش دریا کردش من کاسه لبس خویش از شیرین سخنها کردش
	دل از بزم گم گشته بود تا پس صد جستجو ترکی ز کوی دلربا امرو ز پیدا کردش	

دارد آن فوجاں سناں بردوش شیخ از پافست اگر ببیند کج - در شب فرقت تو بردارد آن قدر در ره تو استادم از ستم های زلف معشوقاں - سوی بزمش سبوحه های شراب ماند از بهر صید مرغ دلم کج دارم از مکر تالکے چوں شیخ کج	تیغ بران کیف کماں بردوش حلقه کا کل بیتاں بردوش رستم ناله آسمان بردوش طائر م بست کاشیاں بردوش حسانه دارند عاشقاں بردوش دوشش بردند میکشاں بردوش دام گیسوی دستان بردوش سجہ در دست و طیلان بردوش
--	---

بعد مردن جنازه ام ترکی
بهناوند قدسیاں بردوش

هر کجا باشد گل ذکرش میدانش جام میوز گفتن اغیار می بخشد مرا خوگر جورت چنان گردیده ام که تیغ تو هر که جام باده بردستم نهد در مغلسی	گر چه باشد تیکد بیت الحرم میدانش او کند لطفی من طرز ستم میدانش گر رسد بر سینه ام صد زخم کم میدانش گر بود جام سفالین جام جم میدانش
---	--

آنکه ترکی همچو خم جسم تو نگرده است
طلق گوید فزیهی من درم میدانش

مقیم تیکده یا ساکن حرم میانش دهد هر آنچه خدا بیت بر وقاعت کن منه بنیر زمین گنج گر خدا داد است	بهر کجا روی طالب صتم میانش حریص دارنه در فکر بیش و کم میانش حذر ز بخل کن و صاحب کرم میانش
---	---

اگر خدا ہے جہاں را کریم میدارے پا	دقتانہ بر در دونان کیے درم میباش
گذشت اگر چه بفضت شیت مگر ترکی ز ذکر حق نہ معصر بصبدم میباش	
ز اہد سجد نشیں یا خادم تہانہ باش - قرب حق خواہی اگر از این آں بیگا باش ناید ست تو رسد گیسوی لیلیا طرب در تلاش خانہ عقیقی مگر دای ہرزہ گردہ پا	ہر چہ باشی باش لیکن طالب جانانہ باش ترک کن فکر دو عالم در غمش دیوانہ باش ہیچو مجنون در رہ دیوانگی افانہ باش ترک کن ایں خواہش جو یای صابجا باش
تانہ باشی مبتلائی پر کشش صوم و صلواۃ در حضور دین فروشان ترک کیا دیوانہ باش	
بے یخ ز یک قضا بخیبر میباش پا پنہاں درون سینہ زند زخم جانتاں - دامان صبح از سر غفلت مدہ ز دست وانم کہ در عشق تو در ماں پذیر نیست	ہر شب ز صبح روز فتنہ بخیبر میباش ای سادہ دل زینخ ادا بخیبر میباش ای بخیر در وقت دعا بخیبر میباش تا زندہ ام مگر زدوا بخیبر میباش
ترکی امید زیتنم نیست تا سحر امشب زمن براے خدا بخیبر میباش	
ز شورم روح بچون پنہ در گوش شد از اشعرا ناموزون سا طع شود ہر دام و دواز ناہ من ز غوغائے حکیم ناخر و مند	ز اہم پیر گردون پنہ در گوش عروس طبع موزون پنہ در گوش میان کوہ و ہاموں پنہ در گوش شد اندر خم فلاطون پنہ در گوش

چو خواند شعری معنی میباید زند از حرف لاچول نغمه ممسک	شود خاتمان مضمون پنبه در گوش شود از هول قسا و دل پنبه در گوش
	بهر شب می شود تر کی میسجا ز فریاد میگیرد دل پنبه در گوش
دستم نرسد بر گلستان جمالش پنهان شود از شرم بدامان شبتان یا عارض حوران جناب کار نه دارم عرش است مقام حسنش چو عقوب از دیر تمناست که کیش شود ای چرخ چون گلشن فردوس بود سبز همیشه بر تن بود از حور و پری رتب حسنس از یوسف مصری نثری رام زنجیا	مار است که از زلف نگهبان جمالش گر ماه به بیند مه تابان جمالش مستیم ز بوی گل ریحان جمالش گر دوش شود از زینت ایوان جمالش داغ دل من شمع شبستان جمالش از آب سر شکم چستان جمالش ستان مه و مهر است نه چو شان جمالش میدید اگر یوسف کنعان جمالش
	پیوند بدامان دل چاک نمایم تر کی رسد از دست بدامان جمالش
هر گجا باشد دلبت خول میخورد شکر فروش در بهای وصل غیر از من که نقد جان بد قتل در کوبش بدینا گر شود بهر گینا تا بگام گشت شهرت از دشمنم ز شرم قیمت شعرم گر امنت و مگر بهر مشتری در بهای باده دادم بکه دخت من از ان	وز سواد زلف تو رم میکند عین فروش کیست همچون من به از محبت سرفروش بر درش چنیند دوکان خوشتن خنجر فروش در دکان آید نه از شهر عدن گوهر فروش گویدم بهر خط از خست که از ان تر فروش شد به زهر باده نوشان نام من بستر فروش

	کس نخواهد داد قمر کی قیمت جنس دلت ایں متاع بے بہار اگر کف دلبر فروش	
	دیف صادمحلہ	
مشکل شود خلاص اسیر کند حرص زین گوشتیز و تند چورانی سمند حرص شیریں ز شہد تاب بود گر چه قند حرص ہر کس کہ پانہد سر شاخ بلند حرص		اے یخبر مباش گز قنار بند حرص میرسم ای سواد کہ افقی ز پشت زین ہی بوالہوس مخور کہ ہلاکت کند چو زہر آخر تند چو برگ خراں دیدہ بر زمین
	عزم بستر دار چه بستر مگر بدہر ترکی چو خواجگان نشد پای بند حرص	
تا بماند بے نصیب از دولت عقلی حرص نیت این ممکن کہ گرد سیر بے پناہ حرص چوں مگس بقدر می باشد از اں ہر جا حرص در بدر گرد دہکے از حرص چوں ہا حرص ہمچو مردان خدا بودے اگر دانا حرص پیش دست سفدگان دست تمنا حرص		می قند همچون مگس بر نعمت دنیا حرص نعمت دنیا و دواں گر حلقہ بر خوانش نہند سی چشم او نمی گردد ز نعمت ہای حق گاہ از باجی ببا مے میرود مانند زار غ بدتر از مر دار دانستی بد دنیا ہر چه هست از قناعت گز شدی واقف کجا کردی دراز
	از چہ در ہر گام ترکی میرسد یات بنگ در تلاش ز دولت گر نیست چوں اعما حرص	
دوش کردم آغشاں در خلوت جانانہ رقص		کز جال طمع در محفل کند پروانہ رقص

میل رقصیدن اگر داری سیاه در میکده
 در هوای جنبش زلف تو ای لیساکند
 شیخ در بزم سماع و بر همین در دیرو من
 قصه خوان این قصه زلف که امین و بر است
 چون شود در زلف صهبای گلین بی حجاب
 شب به بزم ای چنگ زن بزمه اشعارن
 می کنم هر شب بدینسان وجد و بزم سماع

در نه بیکار است چو زن گر گشتی در خانه
 روح مجنون تو با طاف دس درویدانه رقص
 بهجاستان می کنم در محفل جانانه رقص
 دل کند در بر کزین افانه بیتابانه رقص
 در صف مژگان کند آن نرگستانه رقص
 تا سحر می کرد هر همان و صاحبخانه رقص
 چون بستی میکند میخوار در میخانه رقص

نیگرا از بام ای پری سیکه که با طفلان شهر
 نمی کند در زیر قصر ترکمی دیوانه رقص

ر د ی ف ض ا د م ح م ر

بوسه گر بخشی سپارم گوهر جان عوض
 یک نظر بنیم اگر چشم عفا جوئے ترا -
 میکشایم گرد دست از جبهه شکست گره -
 در بهای وصل بخوابد دلم آن خود فروش
 بے تکلف بوسه بگیرم ز کلبر خوش
 روزی از تشرف آری بهر گلگشت چمن
 گر بشنوی پنجه رنگین به بحر ای نو نهال
 وصف چشم متش اگر گویم دهد با من بزم

در نمائی رخ دهم من دین ایمان عوض
 میزند صد زخم بر دل تیر مژگان عوض
 اگر دهم بنید و کند زلف بپایان عوض
 دل چه باشد میدهم من بایجان عوض
 گر چه ریزد خون من آن لعل خندان عوض
 باغبان بخت ترا ای گل گلستان عوض
 خضر قربانت کند صد شاخ در جان عوض
 و سبدم جام می گلزنک جان عوض

می فشامم بر سرش گلهای احسان در عوض او کند از دشمنی پایم بچولان در عوض	هر که خاتم انگند در پاز راه دشمنی رشته مهرش دلم در گردن خود بسته است
--	---

باشند گرا ز لب من وصف آصفیاه را نام شاه دکن	ملک خود بخشد مرا ترک کی سلیمان در عوض
--	---------------------------------------

دلیف طایفی معجزه

کافزوده است یار باغیار اختلاط کس می کند نه با من بیمار اختلاط شیر نه چون کند بشب تار اختلاط هر کس کند بخواب زردار اختلاط در غم دلم بکا کل دلدار اختلاط با هم بود بجای که بسیار اختلاط	کم می کنم بیار دل آزار اختلاط خبر چاره گر که نبض مرا بگرده هر تیره دل شود بسیه کار ملتفت ببیند کس چشم محبت فقیه را طایر ز دام گرچه گریزد مگر کند ما از موده ایم که پیداشود عناد
--	--

غافل شوم زیاد خدا ببقدر اگر ترک کی کنم باں تربت عتیار اختلاط

بشنود یار آه و فغانم غلط باشد غلط ببگذرد حال پریشانم غلط باشد غلط
--

وله

دلبر بجانب من مضطرب نوشت خط قربانت ای بهار که آلا در زمین تأبیت ازین شود که اشارت بکشتن است	آمد پیام مرگ و نه دلبر نوشت خط هر طلب به برگ گل تر نوشت خط آن به من که بر دم خنجر نوشت خط
---	---

دیوانه دوزلف سباهش بغر شوق بر صفت کگل خوش از خامه مژه پا آن سملین بنظم بصد اشتیاق باز	کاهی بمشک گاه به غیر نوشت خط سویم بشوق زلف معبر نوشت خط با آب زربعاشق مضطر نوشت خط
---	--

پاسخنه داد گر چه ز خون جگر هزار ترکی زار جانب دلبر نوشت خط-	
--	--

ردیف طایر محرمه

از عشت زمانه بهیمار چیت خط بادا حرام بی تو اگر جام می زخم- دیش چشم گرنه بود یار لاله رو پا در کار خیر صرف نه کردی گرای بخیل بینی اگر نه جلوه صبح جمال یار- چشمان ماز دولت دیدار سیر کن	وز فضل گل مرغ گرفتار چیت خط کز جام باده به رخت ای یار چیت خط اے همنشین ز دیدن گلزار چیت خط زین گنج های بدیم و دینار چیت خط هر شب دلا ز دیده بیدار چیت خط با عاشقان ز غم زین دینار چیت خط
---	---

ترکی نه چاره من بجزان نصیب کن کز زندگی بفرقت دلدار چیت خط	
--	--

ردیف عین ممله

بے جمال تو بہیزم پیاہ گریانت شمع
چوں دل چشم و تن من در میان بزم دست
کشته آخر هر دور از بزم ادبیروں برند
امشب از تاب جمال عارضش در آئین
شعله دل من تا پاد از کج لحد
تا شود ای ماه روشن تر ز نقش پای تو
مهر رخشان گرد از نور جالنت همچو ماه -
تالبت در خند و در گریه چشم دیده است
از صفای قلب گرد و نور او هر سو عیاں
ایچو من هر شب به بزم یار می ماند خموش

رخ نما کر آتش بجز نوسوزانت شمع
گاه سوزاں گاه گریاں گاه لرزانت شمع
ایچو من در محفلش تا صبح همانست شمع
بشیر روشن ز خورشید درخشانست شمع
روشن امشب یا سرگور غیبانست شمع
بر درت استاد امشب همچو دربانست شمع
پیش روی روشن تو ماہ تابانست شمع
پیش مردم گاه گریاں گاه خدانست شمع
گر چه اندر پرده فانوس پنهانست شمع
ز آتش عشقش سراپا گر چه سوزانست شمع

کے شود روشن دل از قید جہاں تر کی خلا
دایم از فانوس در محفل بزیذانت شمع

دیف عین مجرہ

روم ز کئے تو سوئے وطن دروغ دروغ
رسد بقدر تو سر و چمن محال محال
ہزارہ کتی از وعدہ وصال مگر
نشان موئی میانش برم چه کمکانت
بخون کس چو کئی قصد است و انزلیک

بر پکعبہ کہ هست این سخن دروغ دروغ
بود چو زلف تو مشک ختن دروغ دروغ
بگویم ای بیت پیام شکن دروغ دروغ
رسد بچشم سراغ دہن دروغ دروغ
امید مہر تو ای ماہ من دروغ دروغ

رقیب گفت ز من هر چه پیش یار بجاست	رساند هر چه از و پیش من دروغ دروغ
	سلام یار مرا بیک گوید اے تر کی ملک زند بگدایاں سخن دروغ دروغ
صفائے عارض ز نگین ز من مدار دروغ دروغ داشت از تونہ جان شیریں را که به یزدم پیش رقیباں نہ تا خجل گردم میسوی یزدم تو ناخوانده گر چه آمدہ ام اگر چه نیست ز عصیان من شمار مگر ازین زیادہ نہ واجب بود شکر آبی کا	ز عذیب بہار چمن مدار دروغ - تو بوسہ لب شیریں ز من مدار دروغ بہ لطف ساغر صہبا ز من مدار دروغ ازاں دہن مگر از من سخن مدار دروغ تو زخم خود ز من ای ذوالمنن مدار دروغ سخن از اں لب فنیہیں من مدار دروغ
	ہلاکش ارچہ نمودی و لیکن ای بیدرد ز لاش تر کی مکیں کفن مدار دروغ
دل بزر دادہ دروغ دروغ کا گیشتی و پیش حق بسجود کا در پس توبہ پیش بادہ فروش میکشی نقش زر بصفہ دل ارمغاں کی طرف کہ پیغامے بہر شکستن و ناہمیاں کا صبح پیری و بیدار غفلت از من آفتادہ ای بیدرد ہست راہو کہ راست ای تر کی	مست زیں بادہ دیلخ دروغ سرنہ نہادہ دیلخ دروغ مست افتادہ دیلخ دروغ چہ قدر سادہ دیلخ دروغ تفرستادہ دیلخ دروغ باز آمدہ دیلخ دروغ چشم نہ کشادہ دیلخ دروغ دور استادہ دیلخ دروغ دور زان جسادہ دیلخ دروغ

نفلند بر من نگاه چشم فانش دروغ از وفای یار پرسم هر که آگوید به من	راست می گردونه سویم تر گاش دروغ قول و اقرارش دروغ و عهد پیمانش دروغ
وله	
دارم از درد فراق دل متاثر رسیده داغ بودای ساتی چه در بینا که صد با افتاد شد نه رنگ اشکم از دامان آن شپینه پوش ترسم ای حاسد که سوزد شعله اش حسبت	خورخ پاکش نخواهد رفت زیر آئینه داغ در دل متاثر جام باده دوشینه داغ میرود شکل قند از خون چو بر پشمینه داغ از من بے کینه بر دل گری از کینه داغ
تازه داغ این نیست ای ترکی شوگر آب پاک در جگر دارم ز درد رفتگان دیرینه داغ	این نه آن چیز است من کردلت دارم دریغ پس کن باور که مال از دوستان دارم دریغ
جان چه باشد تا از آن جهان دارم دریغ منکه جان بیا هر نذر دشمنان دارم کف	این نه آن چیز است من کردلت دارم دریغ پس کن باور که مال از دوستان دارم دریغ
دلف الف	دلف الف
از بهار خط رخس دار چمن هر دو طرف نه حذر از کعبه دارم نه طلال از بیت کده می شود که جانب من گاه گردد سوی غیر روگرداں از جگر گریختن خون دلم - شد بهر دوپهلویم روزن چنان از تیر حجر شیخ نامه در خودی و در تعصب بر بهمن -	وزد و زلف مشکا دوشش ختن هر دو طرف میکنم من سجده ای شیخ زن هر دو طرف دارد آن رطب اللساوی سخن هر دو طرف بر رنگن تیر خره اے تیر زن هر دو طرف کسب می باشد که چون پریمین هر دو طرف ترکیا دیدیم قیام ما و من هر دو طرف

تایدوش افکنده ای یار غنیمت زلف الهدای مفتی شهر الغیث ای شیخ وقت گر شود جانم خلاص از پنج ترکان یار نامه عمر هوا خواهاں نه گشتی چاک چاک چشم مست از زکس شهلاستاند فتنه با گرچه بالایش زگرد از طریق راسته -	گشت یهر طائر دیکها مردم دام زلف میکند بیرون مرا از حلقه اسلام زلف در قفایم می فتد چو گردش ایام زلف گر فرستی در کف باد صبا پیغام زلف هیچ دخم با میکند از سنبل نروام زلف کجروی لیکن کند با عاشق ناکام زلف
--	--

یار چون گرفت بهر گشتم خنجر بکف هر کسی دارد بتن جان را و دارد جان من چشم خوریز تو مخفی میکند نوک شره - تا بدستم شانه زلف نگار افشاده است شب سبز زلفش گرفتم در سبستی بدست گر دلم گرفت در دست آتش بخت خلق گیر دنامه اعمال و من گیرم ز شرم - چاک خواهد کرد آخر دست بهرام فلک	خانه قلب من دیوانه ترکی شد خراب آن پیری پیکر چو نمود از کنار بام زلف
من بفرط شوق در قتل نهادم سر بکف ترک چشم ناک انداز تو ای دلبر بکف همچو قصاصی که میدارد نهان شتر بکف بوی گل داند که دارم مشک با عنبر بکف همچو افسونگر که می گیرد پیر از در بکف طفل میگردد ز نادانستگی اخگر بکف دامن خیر الورا در عرصه محشر بکف گرچه نشود جهان داری چو اسکندر بکف	

سوئی دست خواجه زردار نمر کی ننگرد هر که دارد در مضامین بے بها گوهر بکف	وله
---	-----

باد و گلگون مده ساقی مراد رنگ ظرف
این چنین خوش رنگ صهبایمزد و خوش طاف

وله

غافل از دشمن مشو گر نیست رویش سوخت
موش را چه گر به بیدار بخ کند دیگر طرف

در وصف القواف

رفت است ز تن تاب تو انم ز تن عشق
امروز جگر خسته چانم ز تن عشق
خاموش بجز آب لب یار نه گردد
هر خانه همسایه چو آتش کده گردد
یارب یکم گویم که چانم ز تن عشق
دانم که بشب زنده نه مانم ز تن عشق
ناو می که فدا داست بچانم ز تن عشق
شد گرم چنان آه و فغانم ز تن عشق

در زرع کنم با که وصیت که فدا داست
صد آبله تر کی بربانم ز تن عشق

جاست بر لبم ز جای شب فراق -
در فصل گل چو برگ خزان دیگشته است
دل را بدست روز وصالش فرو ختم
پنداشتم که صور قیامت و سیده اند
هر روز میروم بتلاش صبح وصل
جان عزیز در گف روز الم نهسم
در دست دیو روز الم با سپارش
آباد خانه دل افتاد گمان شود -
یارب از مهر تو بود دور گردم -
روزم سیاه شد ز بلای شب فراق
بستان عیش من ز بهای شب فراق
جان داشتم نگاه برائے شب فراق
شد چو بلند بانگ درای شب فراق
هر شام می دردم بقفای شب فراق
سرا گفم نثار بپائے شب فراق
یا بزم اگر نشان بلای شب فراق
گرد اگر خراب بنای شب فراق
خدا شعیب صبح وصل بچای شب فراق

بگریز تر کیا کہ پئے خوردن تو باز۔ ک آمد دهن کثاده بلائے شب فراق۔	
بیاد رخسانہ دلہای عشاق بجز آہ دیکا چیزے نباشد بشمع عارضش ہر شب بسوزد غلط ہر شب کند آن مہ طلفت سپید آسای عشق خال ویش نہ ای گل شانہ زلف تو کجاست	شنوائے دلہای عشاق پ بماتم خانہ دلہای عشاق پ پریدانہ دلہای عشاق پ رہ کاشانہ دلہای عشاق و بسوزد دانہ دلہای عشاق بزرگ شانہ دلہای عشاق
مبادا پیر شود تر کی بہ ہجرش ہتی پیمانہ دلہای عشاق	
ز آہ آتشیتم شد چنان ویرانہ راز و کنم پیوند در ہر داستان وصف خم زلفش قدم رنجہ اسے زاہد کہ از ہر تماشایت بمغفل آں پری چوں جام می در دست میگیز	کہ چوں از شمع کافوری شود کاشانہ راز و دہد کیس مصحح پیچیدہ ہر افسانہ راز و بہ تبلیغ و محصلہ دادہ ام مینہ راز و دہد لعل لب میگون او پیمانہ راز و
چنان از جلویش تر کی شود آرایش بزم کہ می باشد چو از دوسے صنم تجانہ راز و	
پانہ اندازد دم در حلق جولان عشق باز می نازد بخونم لشکر سلطان عشق از لب من نعرہ بل من میزد آمد بروں	آبیاں کرد است یوسف سختی زندان عشق باز شد جاری برای کشتن فرمان عشق شد رواں برگردم چوں خنجر بران عشق

بهر تنکظم فی نمیداند فراخیش مگر بگو- شرح صد ها گفته ام از هر کتاب تا از من از طفیل آب و تاب عشق امشب است		ما و مجنون واقفیم از وسعت میدان عشق حل نه کرد معنی یک مصرعه دیوان عشق چشم من همچون عشق و سینه اش از عشق
		گشت در روز ازل ترکی عطا با من خطاب پیشوای عاشقان از درگاه خاقان عشق
		ردیف الکاف
رد از صحبت روشن نفس هوس پرور	ملکس چنانکه گریزد از خانه تاریک	
	وله	
از مسموم فرقتش هر عضو تنم گردید خشک یوسفم ده از لب شیرین که چون دوده دار از لب من چون شائعی خلل شکست شنید نونهال محاتم از صرصر روز فراق دور شوازد دیده من ای یلای شام حجب در شب وصلش مکیدم آن قدر تا صبحدم		ای صنم در آب صلت این چنین گردید خشک از دوزخ شکنجی ای جان من گردید خشک ناز اندر ناف آهوی ختن گردید خشک باغبان امسال چون نخل کهن گردید خشک از نهیب تو که خون جسم من گردید خشک چون چه در آب کان چاه دقن گردید خشک
		نازک اندامت چه افسرده تر کی در شباب دربهاراں از چه شاخ یا من گردید خشک
تا نشانداست مرا آن بت تر سازد یک		دورم از مسجد و هستم بکلیب از نزدیک

از کنار تو رمید است عروسِ عقربی - قصر تن را نه یم اشک سلامت دارد چاره سازد که نه سازد مگر امر دز کتم با گرچه دور است چشمان من آن حبله نشین نبیت امید چو از سیم امروزی است تان به نیم رخ یاران جفا کار ازاں - با بگذرد تا سحر از عرش گمان میدارم	گشت تا محبّه دنیا به تو شیخا نزد یک خانه ویران شود ابر هست ز دریا نزد یک مهر داغ دل سوزان بمیخا نزد یک همچو جانست مگر از دل شیا نزد یک پس شوی دور چرا باش خدا را نزد یک خانه ام دور ز شهر است و بصحرای نزد یک زانکه شد آه من مشب بتریا نزد یک
--	--

از تو صحر کعبه نشین دور نشیند ترکی
 گر بدین گونه شوی بایست تر سازد یک

میکند غزل عاشق شب بجز آن تاریک ترسم ای نفس که چون گور منافق گردد صبح من شام مصیبت غم رویش کرد است دل احباب چنان تیره شد از گردنفاق تارم از بزم آن ماه که بیت الخرم - با پای برنگ بهر گام ازاں می آمد افکند بر رخ زردم دس از هر نظر - سایه افکند بر روز سیاهم شاید	خانه بے یار خود چون در زندان تاریک از سیه کاری تو خانه ایمان تاریک روز من گشت ازاں زلف پریشان تاریک کز سیه بر شود مهر درختان تاریک هست بسیار از چاه مه کنعان تاریک بود کای خضره غزل جانان تاریک گشت چون کور میگردد چشم عزیزان تاریک شد که چون زلف او به شب بجز آن تاریک
---	---

گشت آخر به غم زلف سیاهش ترکی
 سحر عیش تو چون شام غریبان تاریک

بهر جانفش گوهر گردم از اشک چون لیریز ساغر گردم از اشک میان انجمن ترک گردم از اشک بسان حوض کوثر گردم از اشک	زمین گویی او ترک گردم از اشک بر تنگ گل زداں مرنده در بزم مکدر شد چو دامن قبایش بریں رضواں که صحن خانه اش
بیا در در غم ترک کی شب وصل بخ آں مسه جبین ترک گردم از اشک	
ردیف کاف رسی	
چنان بود که گرانبار در سفینه تنگ که تیز باده نه گنجد در آبگینه تنگ مکن بنا پئی بام بلند زبینه تنگ	غبار جاده طول مل بسینه تنگ نه هم نه در دل کم ظرف گوهر اسرار برای معنی عالی سزودنه بند شریعت
وله	
چون بوی پر داز عارض گلهای چین رنگ گشتی نه چو داغ دلم از مشک ختن رنگ دیدم اگر از لعل تو ای غنچه دهن رنگ بر داشتم از روی گل نظم کهن رنگ سخ است از آن بر سر نعش زلفن رنگ هنگام تماشا گل نسیم و سمن رنگ چون مار سگشت سر پای زدن رنگ	از وصف رخ یار دهم که بسخن رنگ بوی اگر از زلف سیاهت نه شمیدی از شرم شدی به غرق بخول لعل بدخشاں از تازه معانی بر خشت آب خرودم ای شمع شهید لب گل رنگ تو هستم ترسم که نه از عارض سیمین تو دزد تا قنای زلفش بسم سایه فکند است

ہر صبح بیا دوز دود دل سوزاں - با	گر دچو شب تار ز کاشانہ من رنگ
	در بزم سرایم اگر این تازه غنزل را ترکی پر دایچہ یاران دکن رنگ
چوں نہ فرسایم جیس را بر در ولہ رنگ انچہ من میدارم ای ثبت دل خودیل تو گر نیاید یار افکن آتش اندر انجمن بہر قتل عاشقان کافیت شمشیر نگاہ -	قبلہم ہست آستانش می ہم تاسر رنگ این قدر مایل کجا باشد دل کا فر رنگ گر نیاید یار بشکن شیشہ و ساغر رنگ ای سرتہ گزہم مفرسا دمبدم خجیر رنگ
	ہرگز از دریاں نہ پرسد یاد شگین دل کہ گیت گرچہ از شب تا سحر ترکی نہ ہم من سر رنگ
	رویف لام
با من کہے نہ گفت نوید شب وصال - قفل در نشا طمنا یم چگونہ باز -	شد عمر من بسر با مبد شب وصال گم کردہ است چرخ کلید شب وصال
	بایل مشو بخواب سحر کہ کہ می شود ترکی دعا سے صبح کلید شب وصال
در گلستاں از رخ تو ناتماشا کرد گل پ بارخ تو ہمہری ہا کہ دگل بشنیدہ ام طالب وصل نگار لالہ رویم گشتہ است بستہ ناحق بارخ آن مہ خیال ہمہری	ہیچ بلبل در ہوا ہت شور بر پا کرد گل - فی الحقیقت گر چنین کرد است ہی کہ دگل این چنین خام از چہ اسی بلبل نمنا کرد گل خوشن را بر سر بازار رسوا کرد دگل

بر نمی دارد سراز بارندامتهبا گمر بر ورق بائی دل صد پاره خود ازینا ز شمه از حسن تو در گوشش چو غنم در چمن از سر خجالت نمی خندد لصحن بوستان جستجوی لاله نعمان چو کردم در چمن با سوی باغ انبش من رفتی و در شوق خرس	در چمن نظاره آن روی زیبا کرد گل جانب یارم محبت نام داشت کرد گل چاک دامان کرده در عشق تو عوغا کرد گل تا بسم های علت را تماشا کرد گل جانب لبهای رنگین تو ایما کرد گل من گریبان چاک اینجا کردم اینجا کرد گل
	بهچو رنگ عارضش تر کی ز پیداکر درنگ گرچه در صد رنگ خود را آشکارا کرد گل
طوباشود از یاد و صنوبر رود اذ دل بر زلف من سائی تو چون چشم من افتد	لیکن نه خیال قد دلبر رود اذ دل سنبل رود از خاطر و عنبر رود اذ دل
وله	وله
پوشید از آن بلبل شیدا ته بالش	کز نادگ ترگان تو گرد نه هد ف گل
وله	وله
بگلشن از نظر آید بهار خنده گل	شود و دیده بلبل نا رخنده گل
وله	وله
هر جفاست کنم ای صرخ ستمکار قبول چیست آن شوخ اگر گردد مالم منظور پای مالان ره عشق محشر کردند عاشق کوچه کیسوی تو ای حسره دین سایه عرش برین در صفت محشر کنم	لیک باشد نه فرقت دلدار قبول میکند یار که اکثر سخن یار قبول عوض خلد برین کوچه دلدار قبول نه کند سلطنت خطه تا تار قبول خیر از سایه دیوار تو ای یار قبول

ستم غیر پئے خاطر دلدار کشم بهر صبا کشتی ای باده پرستان زانل باز رویم دل عاشق نالان مغرب	بهر گل می کنم ایذای سحر خوار قبول کرده ام خدمت هر خانه تمار قبول میکند طالب دیدار نه دینار قبول
	جیفه نعمت دنیا مطلب ای ترکی کسیت مری که کند خوردن مراد قبول
نمی شود دل بلیل خراب خنده گل بنجاک ریخت سحر پیش بلبان کچن کسے ز کرد بر دز خراں و فصل بهار چو خواند وقت تبسم صحیفه رخ یار	تبسم تو دهد تا جواب خنده گل تبسم لب لعل تو آب خنده گل شمار گریه بلیل صاب خنده گل درید بلیل بتان کتاب خنده گل
یه سحر یار زند آتش سجاا ترکی هوای امیر بهاری د آب خنده گل	دلدار ز د بطره دستار این غزل بندی چو لاله بر سر دستار این غزل مانند دزد در پس دیوار این غزل بلیل سحر یار کچن زار این غزل از من به رخ گوهر شهوار این غزل چوں باده خوار زاهد دیندار این غزل
شب چوں ز دم محفل دلدار این غزل ای گل بگلشن تو سلیم اگر شبے کج فهم می شنید بصدان حال دوش رقصه ی صحن باغ چو طاووس باغبان صد بار تا جسد ان معانی خریداند از یک بهت پیر ز اثر میزند از ان	دلدازند بطره دستار این غزل بندی چو لاله بر سر دستار این غزل مانند دزد در پس دیوار این غزل بلیل سحر یار کچن زار این غزل از من به رخ گوهر شهوار این غزل چوں باده خوار زاهد دیندار این غزل
ترکی بشک کرده رستم آهوان چیں بردند از هرات بتا نار این غزل	ترکی بشک کرده رستم آهوان چیں بردند از هرات بتا نار این غزل

از عند لیب گل نه شنیدار چنیں غزل ای گل رخاں بدیده انصاف بنگرید در گوش عند لیب چو صیتم رسیدا گفت هر نکته سنج گفت چو بر خواندش به بیم زید که ملک منشی اگر دوں رنم کند ای مرغ بوستان سوزان شایخ یاسمن	شیریں چنیں ترانه ورنگیں چنیں غزل خو خام نام نوشت که رنگیں چنیں غزل نے باغبان شنید نه گل چنیں چنیں غزل نے آفریں زداست نه تحسین چنیں غزل بر لوج عارض ^{هر دو نام اس آید} مہ پرویں چنیں غزل بنوبی ار بهر گل نسیر چنیں غزل
---	---

گوید کہ چو عرفی و تر کی نه بعد زیں - شیریں چنیاں قصید ورنگیں چنیں غزل	تا تماشا کرد از لعل لب جانانہ گل گر کند نظارم شمع رخ جانانہ گل از شمیم زلف جانان بشنود گرد استان چیت وقت سیربتانش اگر پنهان شود
اچھو بلبل گشت از سودای او دیوانہ گل سوز دار تاب جالش چون پر پرانہ گل پارہ سازد دامن خود چون بن پرانہ گل دیر بر بلبل ز شرم عارض جانانہ گل	

نیست گرم شتاق رنگش مہم تر کی چرا - بشنود از من ز لعل دستان افانہ گل	منم بوصف رخ یار سمیتن مشغول خبر ز نعمت دنیا و دین منیدارم منم بکته و احباب مرده دانسته غبار کینہ ز دل پاک کن کہ پاک شوی گنہ گشت عمر یاد بتانم ای تر کی
تمی شوم بتماشای یاسمن مشغول شوم نه خیر کہ سفتن سخن مشغول ز غم شد ندید وزیدن کفن مشغول ہمیشہ باش نہ در شست و شوی تن مشغول شدم دمی نہ باز کار ذوالمن مشغول	

افکن ای ماه نه بر عارض تاباں کا کل؛ آتش افکنہ بجسی آیمیاں کا کل؛ دام گردید برائے پر مرغاں کا کل۔ سنبل از شرم نہاں گشت بپاکش چشم توافقت جانت ننگہ رهن دل ہست بخشش چیر کہ شش در دل عاشق دارد ماہ راز بر خسوف آر نہ ای مشاطہ؛ کا کل در لطف سن پوشش کہ دارد بیت من	تا کند خاطر عاشق نہ پریشاں کا کل کرد جمعیت اسلام پریشاں کا کل یاز کہ دی چو بھجن چنستاں کا کل تا نمودی بجوانان گلستاں کا کل خضم دیں غمرہ غارت گرایاں کا کل عارض و خال و خط و ابر و مژگاں کا کل یعنی افکن نہ برخسارہ جاناں کا کل حور دارد نہ چنین زلف نہ علماں کا کل
--	--

چیدی گل ز گلستان جالش ترکی
گر نہ بودی برنج یاز نگہباں کا کل

دلیف مہم

بد لبر از دل در انجمن گفتن نمی خواہم قد رعنا و زلف عتہ افشان ترا ای گل عیان اعجاز عینے ہر دم از جنبدیش گردد دو صد عہد وفا شکست گواں بوالیکن دلہم خوں شد بنوعی از غمت ای شادمن بود چیری کہ بہ از جان تن خواہم کہ آں گویم میان نازک دجیم لطیفش را من ای ترکی	بگو ششیش مردم اس سخن گفتن نمی خواہم نہاں گلشن و مشک ختن گفتن نمی خواہم از ان لعل تر لعل میں گفتن نمی خواہم ہنوزش از زبان بیان سخن گفتن نمی خواہم ترا زیں پس کہ یار خوشیت گفتن نمی خواہم ترا ای جان جان من جان تن گفتن نمی خواہم رگ بر گگل و شاخ سمن گفتن نمی خواہم
---	---

سرکوش ز اشک سحر گلگون کرده می آیم نه چو دیوانه گشت کوه دها من کرده می آیم صدای ارغنون مطرب بزم حیران را بر دقمری سپس از باغبان مروز در گلشن منه ای محتسب شمشیر بر فرقم که از جانجی بصدا محنت من از هاروت و ماروت ای نسوذا از آن آلوده گرد است روی من که مقتول نه بر هم تا کند بزم نشاطش را از آن اشب	ز هوش از دیده تر رود چو کوه کرده می آیم سخن در عشق با فرهاد و مینون کرده می آیم ز ساز ناله جان کاه محزون کرده می آیم خجل هر سرور از آن قد موزون کرده می آیم نه صهبا خورده می آیم نه شخون کرده می آیم برای ماز نفش یا دافسون کرده می آیم شهیدان ترا در خاک فون کرده می آیم دل پر شور را از سین سپردن کرده می آیم
---	--

من از اشعار درد آمیز خود امر وزای ترکی
بمجلس حالت یاران دگرگون کرده می آم

نه من خورشید و آذ می پرستم خدا را آشکارا بیک پنهان مراقب گشته در محراب مسجد حرم را شیخ و کافر بت پرستند	بخ آں بت چو کافر می پرستم به رخسار دلبری پرستم جم ابروے دلبری پرستم مگر من روئے دلبری پرستم
--	--

شوم از باد چو شارترکی
لب میگون دلبری پرستم

در ره یار خانه می دارم - هست بختم بلند کنز عمر من ز گنج سخن بدارفت -	در بهشت آشیانه می دارم سر بر آں آستانه می دارم دولت جاویدانه می دارم
--	--

در دل خویش از در معنی بشنوای گل که در شاگفت بهر آرایش خشم زلفت	چقدر با خزانه میدارم یاد دلکش ترانه میدارم از دل چاک شانه میدارم
کس نه دارد چنین گهر ترکی آنکه من در خزانه میدارم	
بسجده تا بر پیش فراق بر زمین دارم بدل خیال رخ یار به جبین دارم دلیم بیدیده مست ای غزال چین مغرب ازین بدامن فضل کجاست دوا می برای دوست شود شهید بهر دشمن سم بغیر آب وصالش فرو خواهد شد کوه شنای نوش لب یار کرده ام همه عمر میرس از دل و دینم که از تطاول عشق چه تاب با که نخوردم ز جعد شکینش با بخیر خدا ز سپه کاریم کس آگه نیست کجا رسد بدم دست غیر دیو صفت چه خوش شوم ز وصال که بهر شوخه نسا بغیر یاد تو در روز نیست مونس من	بنابر سر سر عرش برین جبین دارم - عجب مکان و عجائب ترین کجین دارم که من نگاه به آن چشم سرنگین دارم که دلچ کهنه و بوسید آتشین دارم نهال مگر بسخن زهر و آنکین دارم بسینه شعله که از آه آتشین دارم از آن معانی خود به زانکین دارم بدست خویش نه آن دارم و نه این دارم چه داعها که نه از خال عینین دارم بخشم خلق خدا اگر چه عین دین دارم که نقش اسم معظم برین نگین دارم - سیاه روز فراق تو در کجین دارم بخیر خیال تو در شب نه همنشین دارم
جواب حضرت غالب نوشته ام ترکی از آن ز اهل سخن چشم آفرین دارم	

	وله	
رنگم پرید تا بچمن آشنا شدم - تا با خیال روی تو من آشنا شدم تا کس نگوید اینکه بزن آشنا شدم		در شصت سالگی سخن آشنا شدم گشتم نه روشناس با فاق با کس دا دم از آن بجه دنیای دول -
	وله	
زین مرغ آشنیانه بگوئی تو یافتم ایں آب فته باز بگوئی تو یافتم زنگش پریده در غم روی تو یافتم افزون ز صد هزار که شوئی تو یافتم غلطان بجاک خون مگوئی تو یافتم رویش کجش نیز بسوئی تو یافتم امروز من ز جام و بسوئی تو یافتم خالی همیشه سازد وئی تو یافتم ای موی زلف یار نه بوی تو یافتم خوش آنچنانکه صوت گلوی تو یافتم		از دل سرخ در غم موی تو یافتم - خون سرشک در ره کوی تو یافتم مرغ دلم دوچار بگوئی تو شد مگر تا سه طلاق داد دست ای نوحه دهن بعد از تلاش قالب ناز و نزار را - بجز دل نه بود شاه سیداد تو مگر را ز نهان معرفت ای سیر میفرش مخروش و اعطاک ز توحید زمزمه در نافه های تربت تا تار تا شکند ای گل شنید ام نه ز بلبل چنیں صد
	تا ترکیا نم از ریا را گذاشته صد آبر و آ آب وضوی تو یافتم	
گوئیم کافر مگر تری مسلمان نیستم		زندش اهد بانم ز اهل ایمان نیستم
	وله	
نغمه عشق به نیست که من می سنجم		ای عزیزان سخن اینست که من می سنجم

سر بسر هست تکلف که شما میگویند	بی تکلف سخن اینست که من می سپنم
وله	
دقتر ز حالت دل مضطرب نوشته ام	یعنی فراق نامه بد لب نوشته ام
باز این تامل است چو در پلاک من	من خود بخون خویش چو محض نوشته ام
روشن ترین ز مهر منور شب وصال	تفسیر مصحف رخ دلب نوشته ام
بر من شمر میر که فتوا کشتنت	اگر بحکم قاضی محشر نوشته ام
بنیت که نایدش ز صفا هائیاں جواب	در وصف تیغ ابروی دلب نوشته ام
ترک کی شنای عارض رنگین آن نگار هر صفحه های برگ گل تر نوشته ام	
تا بگو در سجده اسی بت بر در تو سر بنم	چند برایت جبین خویش چو آذر بنم
تا بگو مرهم نه بر بند می بریش سینام	تا بگو داغ غم تو بر دل مضطرب بنم
بی تکلف میروم در خانه دشمن چو دوست	پای خود دانسته اندر روزن آذر بنم
مائی جان را گذارم در کف پیک اجل	نقد دل در دست بهر دادن دلب بنم
تا سحر گرد چو خاک تر ز سوز سینه ام	گر لثب برگ گل تر تو بر بنم
ساکنان خانقہ در پوستین می قند	رخت خود زین پس بگو آں بت کافر بنم
ترک من یک ره نگیرد دست من ترک کی برم پیش او بر خلق خود صد بار گر خنجر بنم	
وله	
دل را بدم زلف من بونهاده ام	داغ سینه از غم آں رو نهاده ام

شرح این قطعه
نثر

از دست تنگ و نام بیک سوهناده	دیوانه وار پاس راں کوهناده ام
ولم	
بیشتر رخت سخن ز گل تر نمی زخم - ترسم ز کس ز خون منت منم کند پرسی ز راه لطف نه حال من خراب شیرین نه از شکر دهن تلخ من شود	بالکسی می تو حرف زغبه نمی زخم در سینه تاز درد تو خجسته نمی زخم تا سنگ رهگذار تو بر سر نمی زخم تا دوسه بوسه بر لب دلبر نمی زخم
ترکی تهیست گرچه کف من زرد و لیک دست طلب بحیب تو نگر نمی زخم -	
دل را کج از چنگل دلبر گرفته ایم از دل نشان بسا عدلبر گرفته ایم مشک تر کف نه گل تر گرفته ایم شد سالها که غوطه نه بحر سخن ز نیم شوق شهادت است ز شمشیر آچنان بر باد کرده بست که ده و خانقاه را بایر و میر حاجت مانیت کز ازل تا سر نمی رود ز سر مانمی رود باطال بان چشمه حیوان خبر کنیم پایه زمین نباد تبختر نمی رسد صد بار دیده که بمیدان گفتگو ترکی بلب تا شد پروازا که فیض	از پنجه عقاب کیو تر گرفته ایم - ای مرغ را ز شاخ صنوبر گرفته ایم تا بوی خوش ز زلف معنبر گرفته ایم آسان بکف نه معدن گوهر گرفته ایم بر قتل خویش که همه محضر گرفته ایم جاد در میان کوچیه دلبر گرفته ایم دامن بکف ز آل تمیبه گرفته ایم بادی که از هوا می تو در سر گرفته ایم زاں لذت که از دم خنجر گرفته ایم تا همچو شیخ جاسر منبر گرفته ایم تیغ زبان عرفی و سخنبر گرفته ایم از لعل شاهباز قلند گرفته ایم

ما سر شک لاله رنگ از چشم ترا فکند ایم غوطه با خوریم در بحر تفکر باها چون رخت باد اسپید بے تو چشم خوشیتن گو سپاهی زاده ایم اما بر آں فرسود می تپد هر کس ز شعر آتشین ما بیزم نیست دور از خار ماهی زمین در پا خلد	باز شمشیر غمش خون جگر افکند ایم بے بهادر جیب یاران تا گهر افکند ایم بر سیه چشم خزالان تر افکند ایم چون گرفتار از ز کفتنج و سپر افکند ایم گو یار در دامن دلهاشد را فکند ایم آنقدر خاک ده کویت بر افکند ایم
--	---

می شود سم بهر حاسد گر چه از شیرین سخن
 بر بیاض خوشیتن تر کی شکر افکند ایم

کنج علم خویش با هفت آسمان سجده ام من یقلب نازک خود در ترازو و فدا آن گران از رنگ بو و این سیکتر از گهر خاشم از پیش و کم گفتن مگر در بزم شعر	حلم خود صد بار پاکوه گران سجده ام بارها انگیس دل به مهر باں سجده ام برگ گل را بالیش ای باغبان سجده ام خوشیتن را بار یابا و ستار سجده ام
---	---

بارها تر کی تن خود را بشاخ کاه خشک
 در گلستان پیش آن سرور و آن سجده ام

وله

مباد ده محبت تو نوش کرده ایم
 جن و بشکنند طوئش بر روز و شب
 ساقی میارم که ز صهبا نظم خویش
 خود را به نخل ماتم و طوبای خلد را
 غیر از تو هر چه هست فراموش کرده ایم
 تا قیر خود چه کعبه سیه پوش کرده ایم
 احباب را بزم کوید هموش کرده ایم
 با قامت بلند تو هم درش کرده ایم

نا شنویم حرف بک ہمتاں ز لب بود اچہ تیرہ روئی شب بھر لیکنش در یزم عشرتش دل شیون پسند را از دل نہ شعر گرم بر آردہ ایم ما۔ سر ز صبل پیری لیکن کودکی روزی بردن رود ز رہ دیدہ پا چو ل در چشم ماست طوبی جنت چو شاخ کا	خور اچہ کہ خلق گراں گوش کردہ ایم روشن ییاد صبح بنا گوش کردہ ایم انگشت بردہائی نہ خاموش کردہ ایم پیروں ز شیشہ بادہ سب خوش کردہ ایم شمع غور خویش نہ خاموش کردہ ایم خون جگر کہ در شب غم نوش کردہ ایم نظارہ ناز سر و فبا پوش کردہ ایم
--	--

با سہ رخاں چہ کار کرتی کی ز ساہا روئے عروس نظم در آغوش کردہ ایم	
---	--

بمن جو آں ستم ایجاد خواہد کرد میدانم بہکسار و بیاباں خدمت در عالم وحشت	ز بیدادش دلم فریاد خواہد کرد میدانم گہے بجنوں گہے فریاد خواہد کرد میدانم
--	--

بر در بے جوہراں نقد سخن گم کردہ ام۔ در تن زارم چہ جوئی کای اجل ز ساہا۔ تخم ہلفشاں زہ ام اندر دل بطیناں پو غیر سارا می فکر معنی پیچیدہ را آنچنان لاغویا و قاتلش گشتم کہ من	گوہر خشاں بجا کتیرہ من گم کردہ ام یوسف جاں را در اں چاہہ دقن گم کردہ ام زعفران را در زمین شور من گم کردہ ام در ہوا می بوی زلف پر شکن گم کردہ ام سبز انوہا و تن در پیرہن گم کردہ ام
--	---

دیر ماندم آنقدر تری کی کہ وقت باز گشت چوں غریب نابلد راہ وطن گم کردہ ام	
---	--

بتر گانش دل افکار بستم من از صد تو ای شیخ ریا کار زبان را در حضور ناشناس چنان تنگ آمدم از کنته چین ز طوفان سرتشک چشم خوں بار بتا زلف آبت دامن دل	گل تر را بنوک خار بستم گستم سبزه را ز نار بستم بسان صورت دیوار بستم که لب از گفتن اشعار بستم ره هر کو چسب و بازاد بستم مسلمانان بر یمن دار بستم
بقانون دل شکسته تری ز زلف عنبرینش تار بستم	
روان در کوی او از گریه دریا کرده می آیم معافم دارای رضوان ز سیر جنبت المساوا	قیامت بردش از ناله بر پا کرده می آیم که من از گلشن کویش تماشا کرده می آیم
کنون از جانبش دیار است تری در دزدقتل همه سلمان قتل خود مهیب کرده می آیم	
منم گزنا صبا تبیر وصل یاری پرسم سراج کعبه در نه جاده بُن خانه می جویم ز شیخ تیره دل جویم نشان کوچه جانان چو گرد د ختم بزم وعظ من آهسته آهسته سحر چو می شود بانال و افغان بصد حشر چو پرسم شب کجا بودی چنان خاموش میگردد	زبیدردان مداوای دل بیماری پرسم ز هر یک یک راه کوچه دلدار می پرسم چنان فهمم که از اعمی ره گلزار می پرسم ز شیخ و شب راه خانه خمار می پرسم درازی های شب از دید بیداری پرسم که گویا این همه از صورت دیوار می پرسم
ز باغ سبینه ام تری تماشا کرده می آید شمار داغ دل تا از لب سوفا می پرسم	

بر قتل خود آمادہ چو ابروئے تو دیدم - آن روز کہ راست کہ از ناله عشاق ہوش از سر من رفت چو در محفل مستان آن قبلہ کہ ہر کس کندش سجدہ من امروز در عنبر راست نہ در نافہ ناتار پڑ	از ہر شفاعت بسوی روی تو دیدم بر پانہ قیامت بسوی تو دیدم انداز خرام قد و بجوئے تو دیدم پڑ رویش بسوی کعبہ ابروئے تو دیدم چہنہ کہ در آن زلف من بوی تو دیدم
	ترکی نظر آمدنہ باشعار غزیاں آن رنگ کہ در طبع سخنگوی تو دیدم
جانِ حیرت بشوق وصالِ نودادہ ایم روزی یا بلطف چہ شبہا گذشتہ است	ایں مایہ راز کفِ بخیالِ نودادہ ایم گردیدہ خوابِ خوشِ بخیالِ نودادہ ایم
ولہ	
خطِ زخونِ جگر فرستادم کردہ موزوں بشقیانی چند نہ نوشت است پائش شاید عوضِ بادہ شبِ بچفل یار	نامہ پراثر فرستادم - پیشِ مرغِ سحر فرستادم - دفتر بے اثر فرستادم - بطِ خونِ جگر فرستادم
بہر چوگانِ آن سوار امروز ترکیا گوی سر فرستادم	
چو سدا نغم کہ روزی از غمش می شنیدم نمیرد گرچہ کس غیر از اجل لیکن گماندارم ریاضِ خلد در جاگیر من باشد پس مرن	بود ہنر کہ امشب بر در آن مجہیں میرم کہ پیش از مرگ در یادش من اندو گینم اگر بر آستانِ پاک تو ای شاہ دیں میرم

کن اجا از نوید صبح دل ای جان پرور شود از زنده کردن تنگ شاید عیسای لعلت	اگر روزی ز بیم شام زلف عنبرین میرم چنین گریه نفس در یاد تو ای نازنین میرم
مگویند از قد و مش یک یک با من خیر شاید که از قوطی استر با چو ترکی خیز میرم	
در غمت اشک نه از دیده تر میریزم - گاه سنگ در پاک تو بوسم از خیم تا جدا گشته ام ای قبله پاکان درت گویم از عمر شای لب شیرین تو زان -	هست شور آب که بر زخم جگر میریزم گاه خاک ره کوی تو بر میریزم بمحو سودا زدگان خاک بر میریزم از دهن دردم گفتار شکر میریزم
هر شب بجز بختی خانه عالم ترکی از تن آه فلک سوز شرر میریزم	
وله	
شور دل شوریده بجز آنرساندم یک شب ز تنب شعله عشق مه ویش از ناله جانگاه خدیگه شب غم آن روزه نگداست که از مدد رای بت	سوی گهر اشک بدریا نرساندم دود دل سوزان بثریا نرساندم افسوس که بر عالم بالا نرساندم در شوق تو خود بکلیسا نرساندم
از درد تو مردم مگر ای ترک چو ترکی خود را پی در مان بسیجا نرساندم	
از آن در بیم خاموشم که دل جای دگر دارم	از صبا تا نمی جو شدم که دل جای دگر دارم

ازاں ساغمنی نوشتم بے شرم تا نمی کو شتم ازاں در محفل پیر معانی مشب من ای مشاب بروز عید چون گل چهرگان جامه رنگین	ازاں در بزم رو پوشتم که دل جای دگر دارم مسی رنگین نمی نوشتم که دل جای دگر دارم نه من ای باغبان پوشتم که دل جای دگر دارم
بجلس نشوم تا حرف تلخ از دوا عطا تر کی کن امشب پنبه در گوشتم که دل جای دگر دارم	
وله	
این عندلیب از نشین بیرون کنم ز ناز زلف یار ز گردن بیرون کنم صیاد را از گوشه گلشن بیرون کنم	جان را بدر دجبر گوازن بیرون کنم کافر بمیرم از دغم روز باز پرس از غنچه تاج دانه کند عندلیب را
تا نشوم قم از لب لغزش بروز حشر تر کی نه سر ز روزن مدفن بیرون کنم	
بهر شب در دل شب منزال نماه میجویم من از مدت سیرغ مرد حق آگاه میجویم نشان ناله و تاثیر برق آه می جویم بنادانی غریق بحر را در چاه می جویم	ز چشم خلق پنهان از حرمش آه میجویم نه در کها روزی در گوشه صحرانظر آمد ز شب تا صبح گرد خرمین لهای معشوقان دلهم موج خواش بر دامن در غنیش بنیم
پس سنجیدن جسم ضعیف خوشتر کی گه خار مغیلاں گاه برگ کاه می جویم	
جان سپرم مگر این گنج فراوان بر دم بوی زلفت چو سحر سومی گلستان بر دم	مشکل از دست بنان ملت ایمان بر دم چاک گل کرد قباغچه گریبان بدرید

سألهاء و رحم و دیر شستم لیکن در کعبه بهتر شستم دوزخ گر دید	بهره از گبر نه نعمت از مسلمان بر دم آنکه داغی بدل از آتش بهجراں بر دم
	دیده باشد رخ یوسف کنعان ترکی آل ستمها که من از سیلئے اخوان بر دم
چنان از درد تو امشب من بیمار نالیدم نه ناله بلبل شوریده در فصل خزان هرگز بسودای تو همچو قیس فرهادی پرستی گفت از مهر آن نامهربان آخر چه میخواهی	که هر سنگین جگر نالید چون ای یار نالیدم چنان کا کاذب بهاراں بو تو در گلزار نالیدم گه در دشت و گاه بر سر کوهسار نالیدم جیس افکنده در پایش چمن بیابان نالیدم
	شب اندر انتظار آن بت پیا شکن ترکی گه در پیش درگاه پس دیوار نالیدم
گه داغ دل سوزان و گه زخم جگر بنیم گر امشب این قدر در دگر در فراق نشاند نمیدارم سرفراز لیکن این قدر خواهم شب مه همکنار من چو آن شک قمر باشد	بهار تازه هر دم در غمت ای سیمبر بنیم مدار تمید ای هدم که من روی سحر بنیم که در پائی نواز شمشیر چو گان گوی سربنیم مبادا چشم من روشن اگر سوی قمر بنیم
	خواهم باده وصلش مگر میخواهم ای ترکی که امشب در حجاب چشم میگویند نظر بنیم
زخم پیکان نکاهت بر جگر برداشتم خوده ام شک صیبت با عشقش بر جگر	ای قد انداز تیرت بر سپهر برداشتم بار غم های فرشت را بر سر برداشتم

مرا خلق از غمش دیوانه خواهد گفت میدانم چنانم سوختی ای غم که گریه ام شب وصلش غم مدیهوش صهبایکامش را بلبها بش به زدمش میروم از تشوق و بیکن از تنافلهای نه گوید حال من مشاطه با جانان مگر روزی بود پیش و پسیم که همچین هنگامه طفلان چو حبت گرچه هر نقدش از استم قصری بهر شب همچین سوزم اگر بر جلوه سحش	ز عشقم یکجهاں افسانه خواهد گفت میدانم تنم را آن بت آتشیانه خواهد گفت میدانم زبان شیشه و پیمانه خواهد گفت میدانم مرا آن آشنا بیگانه خواهد گفت میدانم ز نقش سرگذشتم شانه خواهد گفت میدانم مرا خلق خدا دیوانه خواهد گفت میدانم مگر آن جور و روش ویرانه خواهد گفت میدانم مرا آن شمع رو پر دانه خواهد گفت میدانم
--	--

نخواهد کرد ایمان تازه وقت و پس ترکمی مگر وصف رخ جانانه خواهد گفت میدانم	
--	--

بهر سو شور و غوغا بود شب جای که من بودم بلب شعسی بکف ساغورخ و بر در آغوشی برای خون من طشته و بهر کشتنم تیغی بط می تا سحر میکرد چون لای شنا هر سو-	عجب هنگامه برپا بود شب جای که من بودم چه بزم عشترا فر بود شب جای که من بودم همه سامان مهیا بود شب جای که من بودم رواں دریا صهبا بود شب جای که من بودم
--	--

بهر یک گوشه ترکمی تا سحر از رقص بملها- تماشا در تماشا بود شب جای که من بودم	
--	--

از مد آه خط بر گردون کشیده ام- از بکه بارهای گناهیم فرور بودم	وز خون دیده نقش بهامون کشیده ام رخته بروں ز منزل قاصد کشیده ام
--	---

د بهان زخم خود از زهر می شودیم پا به آب اشک ز رویش غبار می شودیم ز دست خود سیر لوح هزار می شودیم	بعضی زلف دل اغدار می شودیم چنانکه برگ گل بر بهار می شودید نه بعد برگ بشوید کسی از آن زیست
سیاه نامه اعمال خوشتن ترکی ناب دیده من شرمساری شویم	
ده آباد چون باشد ز شکر در هم و بر هم - که گرد در شاخ بالا تیر زهر در هم و بر هم که شد طبع تو چو ل زلف معنیر در هم و بر هم ز باد گرم هر برگ گل تر در هم و بر هم شود از طائر سبیل چو شهپر در هم و بر هم برای چشمه حیوان سکندر در هم و بر هم که نادان می کند اوراق دفتر در هم و بر هم کنم از نمره با صفای محشر در هم و بر هم کند اوراق قرآن را که کافر در هم و بر هم	دل کم گردد ز فقر گانت ستمگر در هم و بر هم پا مکش سر را چو از باد حوادث امن میجویی هنوز افسانه من کیسیر موی نه شنیدی بگردان از سموم آه من عارض کمی گردد ز تشنیت بدینسان عضو خود جدا خویم چو دیدی لعل جان بخش ترا هرگز نمی گشتی شود از صحبت نا فهم این نسخه دلسا مرا خواندند در روز جزا دور که میداند - مده بیداره دل را بدست هندوی لغش
ترا با خود برام مشبک بر خدا ترکی مکن از زار ناله بزم دلبر در هم و بر هم	
ده آباد را تالاج خواهد کرد میدانم	صف فقر گان دل آماج خواهد کرد میدانم
وله	
ز شام تا سحر زار میگیریم بان دیده ابر بهار میگیریم	بیا و زلف و رخس یار بار میگیریم بغیر خنده زان غنیمش چو در گلشن

ز وعده های وصالش روز منتهدم کسے نہ تا شود از راز عشق من آگاہ بہانہ کردہ ز خوف خدا بر دوا عطر	در انتظار شب های تار میگرم ہفتہ روی خود اندر کنار میگرم بیاد روی تو بے اختیار میگرم
گئے ز فرقت دلدار نام اے تر کی	گئے ز دوری شہر دیار میگرم
خانہ دل بہر عشق دستاں خالی کم پا	ایں مکان را از برای مہیاں خالی کنم
آنکہ شب کہ کیسے تو بنگا من بودم پا خضر و الیاس بشتی کہ سرا سیمہ شدند دی کہ از نالہ و خواب نہ کردی ہمہ شب ہر چہ خواہی بکن ای شیخ کہ صہباز دہ ہیچو بلبل بہوای گل دلشیں بچمن پا یہیج دانی ز سر بام چو در شب گفتی یا رسول عربی سید کی مدنی پا	و آنکہ بر چرخ رسانید صد لمن بودم سالہا سال در و راہ نما من بودم بس زلف تو ای ماہ لقا من بودم مست افتادہ بسجد بجزا من بودم ہمہ شب نغمہ سرا باد صبا من بودم کیست دیو زہ گرے ماہ لقا من بودم آنکہ بخواند شب صل علی من بودم
تر کیا زال جہاں شب کہ خرااں میرت	برز دآں کس کہ بشتش کف پا من بودم
عاشقم اما ز گوی یار دور افتادہ ام از درش چوں صورت دیوار دور افتادہ ام از در خالق ز بد کردار دور افتادہ ام در فلک است یاد من از نازہ رویاں کش کرد	عند لیم لیکن از کلزار دور افتادہ ام گرچہ نزد یکم مگر سیار دور افتادہ ام کس مخر کا لایم از بازار دور افتادہ ام برگ خشک کو ببار از شجار دور افتادہ ام

دیر شد که خانه بخمارد و در افتاده ام ورنه از دمی پیش زین صمد بار دور افتاده ام از جفای چرخ نجر خمار دور افتاده ام از کنار مفلس و زردار دور افتاده ام بچه خمار دشت از گلزار دور افتاده ام آه از شیرینی گفتار دور افتاده ام آهوم از خط تانار دور افتاده ام تا چشم دلبسته عیار دور افتاده ام	کاش کردم ز دور تر فارغ ز طوف کعبه می نه دایم سزده در خواندم این بار گیت سایه گر دید که شهر و دیار خوشبخت تا شد دم خالص بعالم چو ز رنا قصه از ضعیفی نیست تاب رفتنم در کوی دوست هر کسی از تلخ گوی با من از محفلش چون من وحشی نه گریم در فراق زلف دوست هر کسی از من چو خواب دیده عاشق ردم
--	---

باز بر خوال فکر کیا این مصرعه در دآفرین
عاشقم آواز کوی یار دور افتاده ام

مرا بیرون ازین کاشانه خواهد کرد میدانم حیرم کعبه را تن نه خواهد کرد میدانم فدا از شوق چو پیر دانه خواهد کرد میدانم بهراران شهر را دیوانه خواهد کرد میدانم بزرگ سینه بیگانه خواهد کرد میدانم که سودا بش مراد یوانه خواهد کرد میدانم اقامت بر در میخانه خواهد کرد میدانم دل را چاک مثل شانه خواهد کرد میدانم نه گوش خود برین افسانه خواهد کرد میدانم ترا در دایم خویش این دانه خواهد کرد میدانم	عش در منزل من خانه خواهد کرد میدانم بدل عشق صنم کاشانه خواهد کرد میدانم دل بتیاب بر شمع جمال عارضش جانرا بغارت گر کمر است بکمره فوج مرقانش تن کا هیده ام را یار وقف پائمالی ها بدامن سنگ ها دایردای طقلان شهرت امام شهر گر آگاه شد از طاعت مثل سیر زلف پریشان تو ای شمشاد قد آخر چگونه قصه دردش کال یار بپرد اسیر خال شکین بتاں ایدل شوی آخر
--	---

نگاه چشم محمودش بچهل مشای ترکی
 بیک گردش در مستانه خواهد کرد میل غم

نفس ز سوز جگر شعبد بار میدارم نگاه بر قره گلزار میدارم ز خون اشک بر دیم بهار گل گرداست چنان بنجاک رویار قابلم سر سود دروغ گفت ترا هر که گفته است ای شیخ بوحشم آهوی بسمل دودیده خود باز ز وعده های درخش چنان شدم بظن بر تفتی که بمن هر که می فتد میرد پا بر تن ز صد مه چرخ تو سنگها خوردم - ز سوز دل بنویسم بیاد نامه حبر بر قفس من گنم گل مبار که من - ز طول روز فراقش ملال نیست مرا	سمندرم که به آتش قرار میدارم - منم که چشم سیر نوک خار میدارم ز داغ دل بجگر لاله زار میدارم که جز خار نه از جسم زار میدارم که غمزم کعبه ز کوی نگار میدارم در انتظار تو ای شهسوار میدارم بر استش که نه هم اعتبار میدارم که تیغ خود نه کم از ذوالفقار میدارم بدل ز بار غمت کوه سار میدارم قلم بدست ز شاخ چار میدارم چونام خود نه نشان قرار میدارم غم از در زنی شب بای تار میدارم
---	--

سخن چو غالب و بیدل نمی ز غم ترکی
 طریق صائب و الاتبار میدارم

گر کنی گوش برین نغمه که من می سخنم لب لعل تو بگلبرگ چمن می سخنم ساق سیمین ترا سمع لکن می گویم - لب گل رنگ ترا لعل بدخشاں خوانم	هرگز از ناز نه گویی که سخن می سخنم عنبر زلف تو با مشک ختن می سخنم نازک اندام تو با شلیخ سمن می سخنم غنچه رانیر نه آل تنگ دهن می سخنم
---	---

هفت سالت بیزان سخن ای ترکی
خوشیتن را بسزیران دکن می سخنم

به مشکین طره اش تاب رخ پر نور می جویم - کهن گردیدم و بنیم سیاهی درین گها بیزمیش کرد جا هر که بینا بود من یارا شفاد عیسی لعل لبش بود و من از غفلت	کلیم در شب تار آتش از طور می جویم هنوز از کودکی مشک درین کافور می جویم هنوز از شیرش را بی لبان کور می جویم دوا اند چاره گر بهر دل رنجور می جویم
---	--

به این جور و جفا هم ترکی از ساده لوحی ها
دخا از سکنان خط لاهور می جویم

گه بدشت شکاری فتاده را مانم ز آتش غم تیران یار گل اندام که ز خاک نه برداده ارجه رنگینم قدم گذار بفقم ز دیگر کای گل حسن خندگ غمزه چشت بینه تا خور دم خبر بگیر خدایا که از ضعیفی ها - با کباب شد دل حساد ز آتش سخنم	گه براه غباری فتاده را مانم بکنج باغ چناری فتاده را مانم گلک بلوچ مزاری فتاده را مانم براه تو خس و خاری فتاده را مانم ز پشت اسپ سوری فتاده را مانم خس براه گذاری فتاده را مانم به پنبه خانه شراری فتاده را مانم
--	--

شدم خلاص نه ترکی ز دام زلف شیا
کجلاغ در شب تاری فتاده را مانم

صبح امیدم پیام دوستانه آورده ام بجو و برگ دیدم و بهر نثار زلف یار	شام عیشم مرده وصل محار آورده ام عنبر از دریا و مشک از تشار آورده ام
--	--

عاقبت از هر در پوشیده چشم ناشناس هر کس از بزم او گلهای عشرت چیدن آتش از کوه فراق داب از طوفان غم تن برای پائمالی در رهت بگذاشته کرده ام از دست موندی زربد شوری	رو بسوی در گهت ای گردگار آورده ام چشم خوں افشان قلب بیقرار آورده ام بهر چشم زار و آه شعله بار آورده ام - سرین فترک تو ای شهسوار آورده ام مهره را مشکل برون از فرق مار آورده ام
--	--

تا بشویم تر کجا از دل غبار معصیت آب از جوی دو چشم اشکبار آورده ام	
--	--

پنج عشق بر آن قامت سخن ازده ایم عمر را بهر تو در کعبه موفی بودیم	گر چه بستم مگر دست ببالازده ایم - سایه با بهر تو ناقوس کلیا زده ایم
---	--

وله	
-----	--

کای به دید و گاه بمنبر گریستم بر یاد بوسه لب دلب گریستم بهر نظاره رخ دلب گریستم از بیکسی نه نزد کسی شکوه کرده ام حسنش به بست جاده دادار چوینا در روزها خاک پییدم یاد رخ	هر جاز در دفرقت دلب گریستم چون طفل بهر خوردن شکر گریستم ببل صفت بیا دگل زگر گریستم وز مفلسی نه پیش تو نگر گریستم بسیار پیش فاضلی محشر گریستم شب با بشوق زلف مغبر گریستم
--	--

جز خنده زدن حرف من گر چه بارها ترکی زد در دل بر دلب گریستم	
---	--

عشق غایبتر جانست که من میدانم -	آفت هجر چنانست که من میدانم -
---------------------------------	-------------------------------

	وله	
گوئی سر شوریده بچوگان تو بدم اس خار بشاخ گلستان تو بدم تاکسے گرہ یاد به دامن تو بدم با سلسله کاکلی بیچان تو بدم		لخت دل خویش گشته بترکان تو بدم تن را به هوای خط بن تو کنم خشک تا چنانک شاید نه دل از فیض قدرت من پائی غزال دل رم خورده خود را -
	کس خاطر خود جمع که تر کی پس مرگت شیرازہ ادراق پریشان تو بدم	
من سوختم از سوز نهانی بکه گویم برگردن من تیغ نه رانی بکه گویم سرباد شد ایام جوانی بکه گویم خط با که دهم راز نهانی بکه گویم نقد دل من سفت تنانی بکه گویم من قصه آل یوسف تنانی بکه گویم غیر از تو من ای مونس جانی بکه گویم باشد ملاز هر چشانی بکه گویم -		مردم بغض عشق فلانی بکه گویم هر بار نشانی تہ شمشیر عدو را بکه آخربہ تمنای شب وصل تو ای طفل نے نامہ بر می چیست نہ کس محرم اسرار از بوسہ ہی قول و نہ از وصل کنی عهد نے ہمہ یعقوب و نہ کس مثل زلیخا برگو کہ طالی دل افسردہ خود را - گوئی سخن تلخ بمن از لب شیریں
	ترکی بکه انداز ظهوری ہمنا یم ہم طرز سخن ہاے فغانی بکه گویم	
نظر بردی جوانی کہ داشتہ دارم	وله	شدم ضعیف و توانی کہ داشتہ دارم

گفت یارا اگن نه بر دیم نظر گفتم چشم -	گفت سوی من بسین بار در گفتم چشم
گفت در بجرم بخور نخت جگر گفتم خورم	گفت خون ل برینا ز چشم تر گفتم چشم
گفت مخفی پیش من مشب بیا گفتم بس	گفت بامردم کن فاش اس خبر گفتم چشم
گفت خاک راه من بر سر نشان گفتم بشوق	گفت از مرقاں بر بادین بگذر گفتم چشم
گفت کن افسانه غم مختصر گفتم قبول	گفت در ددل مگوزین بشیر گفتم چشم
گفت با گل نسبت رویم کن گفتم کنم	گفت لعلم را یگو به از شکر گفتم چشم
گفت هست بروی من شمشیر گفتم بگیل	گفت می کن سینه در شش سپر گفتم چشم
گفت می آیم چو مه در نخلت گفتم بیا	گفت بستانی کجا آخر بر گفتم چشم
گفت دست من بینه بروش گفتم می هنم	گفت جائی من بکن بالا سر گفتم چشم
گفت پیش کس مگو یا من سخن گفتم بجای	گفت سوی من نه در مجلس نگر گفتم چشم

گفت از اغیار تر کی کن حذر گفتم بجای
گفت راز خود مگو یا بهر بشر گفتم چشم

چشم دارم که در رحمت تو عفو گناه -	پیش آندم که من از کرده پشماں باشم
دله	
شد خاک در رهش تن زاری که داشتم	بر باد رفت مشقت غباری که داشتم
یکدم نه دید جلوه صبح وصال یار -	شد تیره بیشتر شب تاری که داشتم
دله	
بگردن رشته زلفیت عیاری بدم	اگر من نیستم کافر چه زناری بدم
اگر قد سخن اینست در دربار سلطه	لب خود را بان صورت دیواری بدم
دله	

دل من در غم عشقه که بیا را است میدانم لش از صحبت من سخت بیا را است میدانم		دو چشمم در فراق آنکه خنوار است میدانم میان یار و من از رنگ یوا را است میدانم
	وله	
بگویت تا یکی ای سخن بنشینم و گریم پا ز چشمم دوست و دشمن نهانی گاه بیگانه عنان تو سن نازد جو در دستم نمی افتد شوی چون شمع بزم غیر من از سوز جلا نبرد ازین پس ای دل نالای بجاک دهان افتم بگو شمع چون صدای خنده اش از بزم غایب ز پریش هائی یاران تنگ میگردم اگر کیش بیا در دوش ترکان متنت ای شکار افکن بگویش گاه چون لیا نه گال ساده میخندم		براهت چند همچون نوحه گریه نشینم و گریم به آن راهی که رفتی در سفر بنشینم و گریم براهت چون ضیعیالی بنشینم و گریم بکنج خانه از شب تا سحر بنشینم و گریم بگویش بعد از این ای چشم تر بنشینم و گریم من از درد فراقش پیش در بنشینم و گریم بیا در وی آن رشک قمر بنشینم و گریم به پیش چشم آهوی تر بنشینم و گریم بر بهش که چو طفل بی پدر بنشینم و گریم
		بیا در هم صغیران وطن امشب بصدحت بیا ای تهر کی شوریده سرب نشینم و گریم
بردار گاه چون سرب منصور بوده ام - بوم بدل قیوب بجانان چو جان و تن		سرم صفت گوی تهه ساطور بوده ام ظاهر اگر چه از نگارش دور بوده ام
	وله	
نه شدم ز اهل ایمان نه بکیش خویش ماندم نه کجف شیخ گوشه نه خبر ز قول ترسا بهزار عشوه آمد ز دم عروس دنیا		به غمت بجماعت کف خاک بر نشاند بجز از کتاب عشقت سبق از کسی نخوازم لگزش بریده گیسو ز سر می خویش را ندوم

	وله	
باز دشت بردانه خانه بردی می ترسم باز چشم شود آلود بخون می ترسم		فصل گل آمد دانه خوش جنون می ترسم باز بر غم سفر یار گری بسند د-
	وله	
مردم ازاں که طاقت جهان نه داشتم ای کشیخ گو بر عزم تو ایجاں نه داشتم بگذاشتم که طاقت همهاں نه داشتم خبر نقد جباں که من سر سامانه داشتم یعنی که غرقه بر تن خسریاں نه داشتم وقتیکه در دهن دزدندان نه داشتم		تا در دهن من فزند که همهاں نه داشتم بودند قدسیاں به نماز جنازه ام همهاں نه در رسیدن از شرم خانه را دزد نگاه یار چه بروی ز خانه ام- دست جنون چگونه رسیدی بخرقه ام نام همهاں دهم پیری که داد شیر-
ترکی کشید جذب دل صافی اهل هند من دونه قصد سیر صفاهاں نه داشتم		
تا به پیرانه سری مثل جواں می مانم نیم بسمل شده بر خاک پیاں می مانم به زمان جانب چشمش نگراں می مانم تا سحرگاه ز شب سجده کناں می مانم		منکه فارغ ز غم هر دو جهان می مانم- تا سحرگاه ز شمشیر فراقش هر شب تا زود دیده نظر سوئی که بنید در بزم جانب قبله ابروی توای بتدم خواب
هستم آزاد ازاں صورت سزای ترکی تا زه در فصل بهاری و خنزاں میمانم		
ناشب در دهن بر بگذشت می بودم		کاشکی ریزه مهرنگ درت می بودم

	وله	
بجواب مشبّخ آن ماه در آغوش میدیدم نمی دانم چه شکر داشتی ای ناوگ شرکان بزرگ شانه زلفت دلم میگشت چایجا بهر گام ای سپهر نیلگونم و تا از حسرت صدایم است از هر سوید ساقی بد ساقی نه دایم شب که این نعمه مستانه سنجیدم ببرزم ای مدعی امروز بر نازک طبیعت مرا طوفان نوح ای همنشین یاد می آمد دم صها کشی چو برق از عارض افگندی بمحل لبت دلبهای پیران طریقت را-		قدم گشته را با قاشق همدش می دیدم - که در لذت فردنیش ترا از نوش میدیدم چو شب محفلت با غیر دوشا دوش میدیدم نشان مرقد یاران اطلس پوش میدیدم عجب امشب بدیزش جوشن شاوش میدیدم که هر ذی هوش را در انجمن مدبوش میدیدم از صوت شعر زشت پنبه اندر گوش میدیدم شب بجز این چو سیل دید باد و جوش میدیدم من از دور آفتاب حسنت ای می ش میدیدم اسیر نیچ آن طفل بازی کوش میدیدم

مگر در فکر مضمون دبانش بودی ای ترکی
که شب چون غنچه در محفل لبت خاموش میدیدم

شب سرخ تو بهره گذرمی جستم کجا خانه در خانه گهی گاه بگلشن گلشن کجا		تا سحر منتلت ای رشک قمری جستم بوی زلف تو ز شب تا بصری جستم
	وله	
ز قلم آن جفا گستر پشیمانست میدانم تعجب نیست جان تازه که بخشی پس قلم در وقع مصلحت آئینه میگوئی چرا قاصد بدست مدعی خنجر هلاهل در کف ساقی-		ز خونم خونش چشم فداست میدانم که پنهان در لب تو آب جیوانست میدانم بمن لطفش که در پیرا و پنهانست میدانم بدیزش بهر من این جمله سامانست میدانم

	منی برنج ز طعن حاسد بد کیش ای ترمه کی سیه قلش پتی گز نور ایماشت میداغم	
ز درد الفتش دایم که از جان دست بردارم نیاید که طبیب من ز در مان دست بردارم اگر از کاکل سیمس عذاران دست بردارم اگر از آستان می پرستان دست بردارم کجا از دامن دست حسینان دست بردارم اگر زان طره زلف پریشان دست بردارم		نه تنها بهر آن کافر از ایمان دست بردارم نجوم داروی در دومی خواهم شفا ایدل اسیر حلقه زنجیر آهن پائے من بادا پا ز رنگ محبت یارب سیر من پیش یافتند گر یبایم شود که تار تار از پنجه وحشت - دل آشفته من ای صبا آشفته تر بادا -
	بود ممکن که شویم از دل و جاد دست ترمه کی مگر یاد بر کن گز عشق جانان دست بردارم	
پیراں بهوای گل رخسار تو هستیم عمر بیت که مانشنه دیدار تو هستیم عمر بیت که ما عاشق بیمار تو هستیم مشغول طواف در دیوار تو هستیم		عمر بیت که ما بلبل گلزار تو هستیم سیراب کن از آب جمال ای میم خونی دارونه فرستادی و در مان نه نمودی ویراست که از کعبه بیت خانه گسته
	از باد و گلزننگ شود نشانه ترمه کی تا مست می نغمه اشعار تو هستیم	
شکوه های هجر بسیار است من یوانم		گف تو گوار و زیار است من یوانم
	وله	
بیاد ز گشتش پر آب شد چشمم		بشبه یوسخ ز جام شراب شد چشمم -

شب ارچه وعده دیدار تو دلم میداد پا	مگر نه بیتو هم آغوش خواب شد چشم
وله	وله
بجواب امشب تماشای رخ دلدار می کردم مسلمان می شدم یا در گلو ز نادمی کردم چو بیدردانه جانان میشنید افسانه ام شب از آن کم کرد سویم آمد و رفت آن پری پیکر بیاد آن سحر با هر شب از حسرت بخون گریم سحر پیش از ازاں بهر رفیقان صبحی کش حضور داد و محشر زیمیت هر کس ای کافر کنم ز انسان که ذکر ت ای صنم آمر ز شمع می شد بشب جائی که منو با غیر میخوردی من از شمع از آن عشق بنهاتم شد عیال در بزم بزم دم	ز وصل او دلاوای دل بهیاری کردم ازین دو کار ترکی کاشکے یکا رمی کردم که او میگفت لب مکشاد من اظهار میکردم که چون دیوانه ذکرش جایجا بیاری کردم که روشن دیده خویش از جمال یاری کردم ز مرگاں پاک راه خانه خمار می کردم ز جرم عشق تو انکار و من اقرار می کردم اگر من این قدر هر روز استغفار می کردم بردی تو نگه از روزن دیوار می کردم پا که او عالم نمی پرسید و من اظهار می کردم
خورم خون جگر ترکی چو یاد آن لطف ها آید که یارم جام سحری داد و من انکار می کردم	
من امشب مصحف دل را زلف یاری می کردم	کلام الله را شیرازه از زنار می بستم
وله	وله
به تیر نگاهت جگر دو ختم پا زاد صاف شیریں لب لعل یار ز رویم نه کرد و نگاهش مگر پا	سنان تر با سپهر دو ختم سخن را به تنگ شکر دو ختم دو چشمش بتا انظار دو ختم
وله	وله

ز برب گلت پیرهن دوختم چنانم بدل شوق شمشیر تست ز پیکان آه جگر دوز شب مین تانه افت ز لخت جگر	کلاه توار گلبند دوختم که پیش از شهادت کفن دوختم با فلک چشم پرین دوختم سگ کوچه اش را دهن دوختم
	بت از نگاه تو ای گل به بزم چو ترکی دل پاک من دوختم
باز از حرم بسوی کلیسا گر بختم غیر از فریب و مکر نه دیدم ز طیش	یعنی ز قرب شیخ چو ترسا گر بختم تا چون شکست خورده ز دنیا گر بختم
	ترکی بیاد آهوی چشم پری رخاں دیوانه سال بجانب عصر اگر بختم
چشم بر گلگون روی نگار افکنده ایم تا ز قید زندگان مرده دل بیرون جیم بود یاری خود ز کین خالقه برداشته تا شنیدیم از لب عشاق حرف گرم عشق کو را باشد دیده مای غزال چشم یار بهر پا پس سمندت سر زن برداشته خاطر باشد گراں نوعی ز حرف کفر و دین غرق در خون جگر باشیم گریه توبه بزم	آتش اندر خرمن فصل بهار افکنده ایم خویش را در زندگی اندر مزار افکنده ایم چون گدای مینوادر کوئی یار افکنده ایم هر کتاب درس خود در شعله زار افکنده ایم گر نظر بر چشم آهوی تنار افکنده ایم بر سر جولانگه ات ای شهسوار افکنده ایم سیخه دز تار را کز سر چو بار افکنده ایم بر بطن صهبا نظر ای چشم یار افکنده ایم
	دیر شد ترکی نیامد کس ز شهر دوتاں خویش را ناحق برا و انتظار افکنده ایم

من امشب مصحف دل از یزید یاری بندم نمک پاشیده بخت خفته ام بیداری سازد نیایم راه چو در بزم او بیکه از حسرت بیا چشم مست بولنگش بچو افتم	کلام اندر اشیرازه از زتاری بندم شب که چشم خود بهر حال یاری بندم دو چشم خوشنشین بر دزن دیواری بندم نظر را از تماشا و لب از گفتاری بندم
--	---

سباده از غزلانش قلبم بیا سوزدی گسلی از این گرم مضمون ها نه در اشعاری بندم	شد دو چار آنکه سیر زله نانش پرسم همچو دیوانه هر کس چه پیر و بر ناه کو باز گرد ز سفر که بس است قاصد گر شبیه بر سر میا یافت دگر دم پر بیش از عارض گل های گلستان گیرم کس نشاتم نه ز دفتر لک آه ماه دهد
دانکه دل به دزن از که تقاش پرسم گشت آن در او گاه زبانش پرسم پاسخ نامه خود بعد سلا مش پرسم حال در دل مجبور تما مش پرسم وز نهالان چمن طرز خرامش پرسم گرچه هر شب خبر از خاص و عوامش پرسم	

منبلا هست شب در وز به آفت تتر کی از غم صبح که از محنت شامش پرسم	بخ تو می نگرد آنکه بے نقاب منم - ۴ عنان مناب ز مقتل که از اسیر انت چنان شدم ز خطائی تو منفعل کافر نفس لبش چو گفتم که برقم بخند چشم گفت بیش و شبانه دارم نظر مگر تتر کی -
کسیکه چشم نه پوشد ز آفتاب منم هنوز زنده یی خاما خراب منم گنه تو کردی داز شرم آب آب منم برای بارش خون جگر سیاح منم غلام در گه اولاد بو تراب منم	

سینه پر خون و قلب دردمند آورده ام در شنای قامت بالای تو ای سر دناز خشک لبها و دل پر دلخ و چشم خون فشا آهویی دل را برای زینت فتراک تو	تخته بهر غمزه آفت پسند آورده ام از ریاض طبع مضمون بلند آورده ام بهر نذر عاشقان دردمند آورده ام بارهای دلبر گیسو کند آورده ام
	بهر بار اسالی ترکی بخیر شیرین سخن هدیه دیگر نه من از یار قند آورده ام
جلوه حسن تو در ارض و سما می بینم دیر و پاک لب بود خانه که صحرا باشد کرده سیر گلستان جمالش شاید بومی زلفت بمشاش نه رسید است نگر از نگاه شب بجز تو بلا میخیزد پای دور از جام غفلت لش چون کوک غمزه چشم دلم برد زلفش پالم کرده ام عهد که زین پس نه کنم داردی دل هست در عشوه لعل تو هزاران فسون	بلکه در نور رخت نور خدایم بینم - هر کجا میروم ای یار تیرایم بینم زانکه رنگین رخت ای باد صبا می بینم از چه پر خون جگر مشک خطایم بینم در رخ روز غمت روی قضایم بینم بزن آنکه ز کجای قبا می بینم مال گم گشته کجا و بجایم بینم زانکه تاثیر نه در هیچ دوایم بینم در خم زلف تو صد دام بلایم بینم
	به که باغبانم رسم دفای ترکی زانکه از یار نه خطر ز جفا می بینم
یوسف دل را در آن چاه ذقن گم کرده ام هجو ریگ شیشه ساعت منی ترکی نریز	نقد جان در کوی آن شیرین گم کرده ام در سفری مانم و راه وطن گم کرده ام

کافر عشقم من ای زاهد سلمان نیستم	خادم تجنه ام از اهل ایمان نیستم
بے زری شد ستر را هم در نه ای تری کی زد	دور از خاک در شاه خراسان نیستم
گذشت عمر بعیال ازاں زرب حلم	بدست زاد سفر نسبت زین سبب حلم
وله	
از خانه رو بدشت چو دیوانه کرده ایم جاں را فدای عارض جانان کرده ایم ای بت چو سونمت بنادر حیرتم تا پیش تنر بشمع جالش که جاں دهد از شهر یاقین طریق محبت نموده قطع هر مصرعه شنائی تو بیت الغزل شد	خود را بخلق در غمش افسانه کرده ایم دل را تاثر و غمزه مستانه کرده ایم بهر پرستش تو صنم خانه کرده ایم امشب به یزم دعوت پر دانه کرده ایم با وحشیای قیام بویرانه کرده ایم هر حرف را بوصف تو در دانه کرده ایم
در شوق وصل منجیگان پری جمال	ترکی قبول خدمت میخانه کرده ایم
گاه بجرم گاه به بت خانه رسیدم	هر جا به غمش من دیوانه رسیدم
وله	
تا شراب تن را زخم خاکی دلبر زدم	دست برد تا ز شیخ و پاس بر منبر زدم
وله	
من زدم فشق و نه کرد و ضوگر دیدم	من زهر قوم جدا گشته از دگر دیدم

شب نه شد چشم من از نور سر غش و دشمن ناوک سینه دشمن شیر گلیم داند کرد از باد نه پرباده فروشم هر چند آب دریائی وصالش بگلیم نه رسید حاجتم ماند نه باباده فروشان هرگز	تا سحر گر چسبم به بر بدن دو گر دیدم با من بعشق تو زهر دوست عدو گر دیدم خاک گردید و گل گشته سبزو گر دیدم ابرو گر دیدم و غم گشتم و جو گر دیدم مست تا از من لعل لب او گر دیدم
در تلاش در مضمون میانش ترکی لاغر از رشته و بار یک زمو گر دیدم	
نیم آگاه از ستان نه از صبا خبر دارم -	بجز عشقش نه از دنیا و ما فیها خبر دارم
امشب بیا و تو نه پلک بند کرده ایم مست از منی غرور مباد اشود از ازا بیرون نهند پانه ملایک ز جای خویش امشب بکوی یار مشک رسد رقیب	یعنی نه زخم چشم نمک بند کرده ایم در سرق پل نفس کجک بند کرده ایم تا از سر شک راه فلک بند کرده ایم که هر طرف رهش بخجک بند کرده ایم
نام نکرده ترکی فہیم گیت کہ با ما کت کلام چون در سخن زبان ملک بند کرده ایم	
هر کسے تا ز دجو غم تا خریدارت شدم بکه بیجا از نگاه چشم بیارت شدم خانه دلہای مشتاقاں کنی و بول ز بحر ہم بشوق پای بوس و ہم بدوق دیدنت	دشمن من یکجاں گردید تا یارت شدم لاغرای بت زیر سبب چون تا ز نارت شدم مستعدای آسماں تا بہر یکاارت شدم کہہ شدم سنگ درت گہ نقش دیوارت شدم

لے پلک بند
 نکرده

چشم نمک بند
 نکرده
 بکوی یار
 مشک رسد

	ہجرت کی طاقتِ جنش نہ بامنِ مذات تا گرفتار کند زلفِ خمد ازت شدم	
از دشمن چنان ترسم کہ از اجاب می ترسم	از دستانِ درخواب می ترسم	
بجو دنجیالِ روئے یاریم کہ پایند کند موئے یاریم کہ دیوانہ رنگِ بوئے یاریم کہ ماذرہ خاکِ کوئے یاریم کہ	مست می رنگِ بوئے یاریم دشوار بود رہائے ماہ کہ بر لاله و گلِ نظر نہ داریم کہ باشمس و قمر چہ کار مارا	
	از دیرِ براہِ عشقِ ترکِ ی گم گشته بخت جوئے یاریم	
یادہ کلنگ از مینابروں آورده ام پائی خود از منزلِ دنیا بروں آورده ام	وصفِ لعلش از دلِ شیدا بُردم ہر کسے گردِ دیر از مرگِ دمن در زندگی	
	وله	
لیکن نہ طوافِ درِ جانا نہ گذارم گیرم رہِ مسجدِ رو میخا نہ گذارم دستِ تو زد دستِ ای دلِ یوانہ گذارم یکدانہ نہ در سجہ صد دانہ گذارم	دیر و رسم و خانا نہ دیرا نہ گذارم - مستان شود از شمعِ دو چارم سُر ہے در دشتِ بدیں گونه شبِ روزِ چو گردی آن بتِ چو دہد می بمن ای شیخِ زمستہ	
	تا یادہ جانت بمیناے تن من کہ ترکی نہ ز کفِ شیشہ و پیما نہ گذارم	
از ہر زباں فائے تو من شنیدہ ام	کاسے ز شیخِ دگہ ز بہمن شنیدہ ام -	

وصفِ لبّت ز طوطی گلشن شنیده ام ای دوست وقتِ کشتنم آئی سحر بام تا از گلو بروی نه شود جاں که جائی تو در دیر و کعبه دلبِ شیخ و بر همین نازم برفِ یار که ذکرش شبِ فراق	گل نیست چو رخ تو ز سوسن شنیده ام شب این نوید از لبِ شمن شنیده ام ای جاں قریب شهر گِ گردن شنیده ام در هر مقام تذکره ات من شنیده ام از هر زبان موسی بدن من شنیده ام
ترکی بزرگ نموده جاں سوز تو سخن هرگز نه من ز طوطی گلشن شنیده ام	
بعد زین گرد دانه خرسنگِ درت چاک دلم گر چه یارید آسمان سنگِ جفا لیکن نشد شد یقینِ اجاب را امشب مگر از دم زیر بالِ نرطایر می شود دانه نهان	کعبه گر باشت نخواهد گشت دای دلم خالی از صهای عشق دوست بینای دلم دسبدم پرسند که من آرزوهای دلم موج سلکِ نظم چو خیزد دریا دلم
بر زدم بر سنگِ ترکی شیشه پیمانه را از بر من شب چورفت آن بزم آرای دلم	
بیای یوسف خود سیر بجز انداختن خواهیم گر فدا کند الفت اغیار که گردم ز بیم فوجِ قهرگان تو پیش از جنگ ای قاتل نه دارم طاقتِ زخمِ حسامِ لشکر نازش	یراهش چو زینجا خانه از بی ساختن خواهیم دل خود را ز مهر یار چو پر داختن خواهیم علم از غریب های الاماں افراختن خواهیم از ان پیش از غوغا پیشش سپرداختن خواهیم
قمارِ عشق را نازم که نقد جان دلِ ترکی ز فرط شوق در دستِ حسینان باختن خواهیم	

دوش ز آہم آسمان شد گرم با شب زد و دل برشته من با شب بزم از حاربت شعرم با ہمچو میخانہ بزم شیخ امشب	فرقداں ہمچو دیگداں شد گرم ماہ چوں مہر آسمان شد گرم سینہ سرد دوستان شد گرم از بہیا ہوئی میکشاں شد گرم
از دعای شبانہ ام ترکی روز بازار دوستان شد گرم	
ز آہ من جیخ و از گول شد گرم۔	سنگ در کوہ بیستوں شد گرم
ولہ	
ای کہ گوئی کہ سربار نہ دارم	چشم بر قبضہ رخسار نہ دارم
ولہ	
مکن ذکر پیر ویاں کہ من دیوانہ خویشم کثای قصہ خواں بشیم نہ سلک قصہ مجنون نہ بر صوت عناد دل می نہم گوشے کہ از دست کجا فرصت کہ گرد کعبہ و تبخا نہ برگردم نہ دارم احتیاج خضرای مجنون درین وادی نمی سوزم سپند آسا بخال دلبراں جانرا۔	نہ باشد حاجت شمع کہ خود پردانہ خویشم کہ من امشب بقربتن افسانہ خویشم چو موسیقار مست نغمہ مستانہ خویشم کہ ہمچوں آسیا دایم بطوف غانہ خویشم کہ خود از عمر باخضر رہدیرانہ خویشم نہ دارم کار باجناناں کہ خود جاناں خویشم
بجام میفرودشاں تا نیفتد حاجتم ترکی کہ از روز ازل مست می پیمانہ خویشم	
پنهان شود افلاک بہ دامان نگاہم	تا عرش بود و سعت میدان نگاہم

ای سر و قبا پوش بیاد گل حسنت بیند از آن روی تو در بزم که ترسد گردید بیک جلوۀ ماه رخت امشب تابنده از آن مردم چشم تو رخ از من ای غنچه لب از بچہ مرگان تو گردید-	از اشک گلآبی شده دامان نگا هم دزد بگنجه غیسر ز دربان نگا هم مانند کتال چاک گریبان نگا هم دارد که پیار شتی میجان نگا هم چون دامن گل چاک گریبان نگا هم
	ترکی نه رهد بازوئے مرغ دل جاناں از چنگل شبیاز پر افشان نگا هم
ای پاره ز مرگان تو بلوس نگا هم تا صبحدم از بهر سارخ تو بهر شب شد دور نه از شمع رخ و گلشن حسنت در دشت گهی گاه بکسار کند رقص چون موم شد ای شمع دل فروز بحفل بمعلوت دیدار تو چشم چو فناوے	گم گشته بعشقت دُر ناموس نگا هم گردد بر کوئی تو جاسوس نگا هم فانوس خیال من و طأوس نگا هم در شوق نوابای تو طأوس نگا هم از شعله رخسار تو فانوس نگا هم اجمی نشدی عاشق مایوس نگا هم
	ترکی چه عجب گوچو کتال از به حسنت صد پاره شود دامن ناموس نگا هم
بارد نسیم یار چو باران سر شکم هر مردم آبی خورد از چشمه خور آب بنگر که سر خاک بر ما و تو فتاد است سنگین بگران کان جو اصر چون بودی	تا چرخ رسد موج طوفان سر شکم چون جوش زند موج طوفان سر شکم مانند خرف گوهر غلطان سر شکم بے آب نه گشته در رخشان سر شکم

ای ابریکم بارشوار سرخجالت - ای ساکن افلاک گریزید که امشب	هر دانه کوکویی تو تیربان سرشکم گیر دانه سکون قلم جویشان سرشکم
ترکی بگواش بعد سلامم که نه گردد خوشتر بت دیدار تو در مان سرشکم	
پای مال قد بلند منم از طیبیان علاج من نه شود	کشته لعل نوشخند منم سالمات که درد مند منم
وله	وله
شیم زلف تو سوی حق فرستادم	بهار حسن تو طرف چمن فرستادم
وله	وله
نه از گلاب دانه از مشک تر رقم کردم شامی لعل لب نازک تو خنجر دهن دش قبول نه کرد و بسیده غیر نوشت مبصری که بد شناسم کرده یادم بدین تصور نه بخشند جور عین با من	به یار نامه ز خون جگر رقم کردم بخون اشک بگلبرگ تر رقم کردم نصیحتی که برای پسر رقم کردم بلوغ قلب خود شن از تر رقم کردم که وصف چشم بت عشوه گر رقم کردم
ز آتش غم هجر است یک شر تر کی من اینکه شرح عذاب سفر رقم کردم	
نه براو عشق یکجاده از الم تر شستم بودم چشم یکسان بهماں فقیر و منع سرمین ازین خجالت ز در تو بر نه خیزد نه با تخمین کس آگه شود از محبت من ز مزاج من تلون نه شود که باز تر کی	بقدم قدم قدم قدم قدم قدم شستم نه از و کناره کردم نه باین بهیم شستم که میان بریم پیشیت زجه دمیدم شستم برقیب تاز یاده به حبیب کم شستم ز حسرم بریده دل را بد زخم شستم

مکن این قدر بدلم جفا که بشکوه پیش خدا روم دم سیر یار چو بگذر دوزخم بسان سگ زرش سب خود بجای قدم نهم چو شوم روان سوسن بهوائی سینه دخال دلت خیال کاکل مشکسا	بدر خدانه روم اگر بگوای صنم بجای روم سر ناز پیش دوم گه ز ادب گش بقفا روم نه نمر که جانب دلربا من دل شکسته بیاروم جلب دوم به حبش دوم بهین دوم بخفا روم
---	--

ز غمت چو ترکی نیم جاں بلیم سید رواں مگر نه تلاش آب بقا کنم نه بسوی خاک شفا روم	
---	--

چنین تا کئے چو زاهد سجد صد دانه گردانم چنان از صحبت فرزنانگاں شد خاطرم برهم گذر روزی الهی نخبه مشاطه را افی بیادر خانه ام یک شب که بخوابم دل جانرا نه بهر آشنا در پهلوی خود جا کنم خالی چنین تا چند بر خوانم مصیبت نامه خود را من از عمری بدل ای مست ناز این دودارم دو عالم گر چه روی خوشتن گرداندارم	روم در برم می ساقی شوم پیمان گردانم که بخوابم چو بخون خویش را دیوانه گردانم که تا از دست خود یکدم زلفش نماند گردانم بگر دهم رخ را تو چون پردانه گردانم نه روی خوشتن از جانب بیگانه گردانم چو طفلان تابکی اوراق ایل فسانه گردانم که در زمست شبی ساقی شوم پیمان گردانم نه من لیکن رخ خود از رخ جانانه گردانم
--	---

من آنم تفته دل ترکی نشینم گریه بر فستاں زمینش را به آه گرم آتشیخانه گردانم	
---	--

ز ارم سیر بر ای زلف جانان سانی ارم نام شهری از نواد می پنجاب	ز ارم دلمی لعل لبش پیمان می ارم نام شهری که پیمان با خون می باشد
---	---

بنام دیگران بنوشته حال خوشتن ترکی بخلوت گاهی او هر شب یکی افانه می ارم	
---	--

گردن نکشد چو رخ زایوان خیالم	پوشد سر خود عرش به دامان خیالم
سجای نه زندگام بمیدان خیالم	طفلت فلاطون بدستان خیالم
لبیز ز صہبائے معانی محبت -	باشد سحر و شام خمستان خیالم
چوں عور ز جنت یی گلشت نیاید	خوشتر زارم هست گلستان خیالم
ہرگز نہ شود بارہ ز خاک کف گل چیں	دامان گل فکرو گریبان خیالم
پہلو بر مطلع خورشید رساند	ہر مصرع و ہر مقطع دیوان خیالم
بے نور مئی معنی ہر نکتہ سراسر شد	از روشنی نیز رخشان خیالم
کرد است خدا در صد لغت محمد	اقبلم سخن تابع سلطان خیالم
بیرون نہ شود بازوی مرغیان معانی	از چنگل شہباز بر افشان خیالم
تا قصر فلک میرسد انوار جمالش	روشن چو شود شمع شبستان خیالم

	دامان عروس سخن ای تر کہ کی نوشتہ	
	عمر سبت کہ بستند بدامان خیالم	
عید است میکشاں در میانہ و گنم	لبہائے شیشہ چوں لب پیمانہ واکنم	
چوں خفتگان کند صد فچشم یار بند	از خود چو سلک گوہر افشانہ واکنم	
قرباں شود بشمع رخسار پیشتر ز من	در انجمن نہ زال بد پردانہ واکنم	
صد تیغ و تاب در دل مشاطمی رفت	چوں عقدہ ہای زلف تو از شانہ واکنم	
	پنہاں ز دیدہ سگ و دربان و مدعی	
	تر کہ کی بہ نیم شب در جبانہ واکنم	
مشکل ز قید خانہ و تنبا بر آدم	لب از ہزار غوطہ ردیا بر آدم	
کہے از مقام مومن و ترسا بر آدم	رقم بہ کعبہ گرز کلبا بر آدم	

دل تنگ شد و سبک گردیدم ز دانش رفتم به میکده چو ز مسجد بروں شدم	تا بچو گرد باد ز صحرا بر آدم پا اینجا شدم مقیم چو ز اینجا بر آدم
	واعظ کشید جانب سجده نماز تر کی اگر ز محفل صہبا بر آدم
سبج تو تخم سخن کا شتم پا پئے سیر تو تخم گلزنک اشک	گل اندر زمین چین کا شتم برا تو اے سمین کا شتم
وله	
گاہ چوں مردم بحشم دلتاں پہنا شوم تا یکی ہر سو ز جوہر آسماں پہنا شوم در قفای یوسف جانم چو تازہ گرگ چرخ تا ز میند زیر دیوارش مرا مانند دزد از لطافتہائی طبع خود نمی دارم عجب تنگ گردیدم بنوعی از کلام ناکاں	در تن پاکش گہ مانند جاپہاں شوم چند از تیرش چو صید نیجاں پہنا شوم در میان گرد راہ کا رواں پہنا شوم در شب تار از نگاہ پاسباں پہنا شوم بچو بودر گل اگر ای باغباں پہنا شوم در دہن خواہم کہ چوں نوک باں پہنا شوم
	شرط یاری نیست این تر کی کہ در روز غنا از رہ کوری ز چشم دوستان پہنا شوم
شیم زلف مشکیں را ز کوی یاری آرم ز سر در زیر بار گنبد دستار می آرم دل بیتاب را در محفل دلداری آرم اگر انبار تعلق را بدوش خویش می بندم ہم چہد شیرینی لب اہل سخن تر کی	من این بوی رس از خطہ ستار می آرم نہ گردن در کند رشتہ ز ناز می آرم عجائب تحفہ امشب بہرند ریاری آرم سر خود را بنادانی تہ دیوار می آرم زبان شکر افشاں را چو دگفتاری آرم

بیا چشم فغان تو نالاں تاکی باشم ز تن عریاں به عشق جامه زیبای تاکی باشم کس از من این قدر در خدش گوید که بیدار نمی دادم که چون فرهاد مجنونی ای پر طمعت ز پیکان جفای تو ای چرخ ستم گستر بکف گرفته خمر چند تازی در قفای من	به عشق زلف چاینت پریشان تاکی باشم بسودایم بتان بیه ساز و سامان تاکی باشم بیا دل خندان تو گریاں تاکی باشم بسودایم تو در کوه و بیابان تاکی باشم نهان در دامن کوه و بیابان تاکی باشم من از جورت بزم جان گریزان تاکی باشم
	چو صید زخمی از تیر نگاه یا اسی ترکی میان کبش اردشت پنهان تاکی باشم کوه
بهوای صُره سیم وز زده شای اهل کرم کنم نه بغیر دیده هست تو نظرم با غریم فتم رسد از زبان فرشتگان بکفم لای آفرین همدین تیرتم ار شود بخدا اگر دل خون شود	نه بغیر لغت رسول خود سر مدحت می دهم کنم نه بجز حیم دو ابرویت سر خویش خم می دهم کنم چو شنای سرور دو جهان بهر از شوق رقم کنم کنم آرزو نه ز جور عین در خیال قصارم کنم
	زده دلم زلف که بردم که بسان ترکی بدینوا بد و صداد ب رخ خویشین معرکه ملک عم کنم
فراموش کرده ای نوجوان چنان دیر بینم نگرا از سوزن زر گشته اعمی که شناسی - پ ز در و حجر تو لاغر چنان گشتم که نه شناسی نه خیزم از در تو ناله بخشی گوهر مقصد مکن بهر خدا در دم ز سنگ آستان نمود از آن روی کشد از دیدم آن میزبان من	نمی دانی من دل داده از یاران دیر بینم وگر نه من همان ای دوست از یاران دیر بینم وگر نه من همان ای جان زشتان دیر بینم کمن ای شاه طوس از در گشت مر بادیر بینم که ای بت از کلیسای تو من رهبان دیر بینم که میداند به ولت خاندان همان دیر بینم

	در ایا صائب شاپور نسبت میدهد ترکی کند هر نکته رس چون سیر از دیوان ویرنم نکته سیر از دیوان موسسه گلشن بهمنی	
ازان دارد و کف چون جام هر هوش دیوانم ازان دارد و جوان ویرد آغوش دیوانم منزه اندر کف آن طفل بازیکوش دیوانم چو ساقی خواند در بزم حرفیان دوش دیوانم		شد از برق مضامین باد سرچوش دیوانم شد از رنگین معانی شاد گلپوش دیوانم کند چون کاغذ بادی نه اوراقش باریدل شد از کیف شراب معیش هر ایل دل بخود
	به شعرش مضامین بسته ام رنگین ازان ترکی ز سر تا پا ست همچو شاد گلپوش دیوانم	
بیزش از هیاهوی دل دیوانه میترسم بدست آنکه باشد سبوح صد دانه میترسم		ز خشم غیبه دلی از شورش جانانه میترسم نه من از ساکن بت خانه و نه چانه میترسم
	وله	
بهوای ایرزلفش چه بلند رفته بودم		سیر یام یار امشب بکند رفته بودم -
	ردیف نون	
کرده ام پیر ازیم مضمون گهر در آستین بهیچ فساد می که دارد نیشتر در آستین نامه ام ته کرده دارای نامه بر در آستین دست با اندر گریبان کرد و سر در آستین سر کف جانی لب لخت جگر در آستین		دارم از باغ سخن گل های تهر در آستین غمزه چشم تو شمشیر مرده دارد نهان در کف غیر می مبادا بر فتنه از غفلت شد ز می مست آنچنان غلظت بر او که شب از سفر زده آگه بهر تند تو دارم زدی -

هر که نبند و عهد یاری بارفتن خشم خویش یا بخور باد و دستان یا صرف کن در راجت می بندد در دل ز دیوانم چنان مضمول زیر دامن خواجگان دست کرم پوشیده اند مارم امشب از خیال خال و گیسو نگار گرافان یابم ز سیل اشک بهر سوختن	مار بامی پرو و آں بنجر در آستین آیا که داری نهال نوجوه زرد آستین طفل کز بتاں کند پنهان شود آستین چو نه من پنهان کنم دست بند آستین مشک غنبر و کف و مشک تر در آستین ریزد آه شعله آئے من شر در آستین
--	--

عنفرت نام شهر

هست این شیرین غزل یا گل بقصد آینه ترکیا داریم یا تنگ شکر در آستین	
--	--

باز رسوای جهان از چشم تر نخواهد شدن برند گردگر عبت تر قاصدم از پیش یار از زبان کور طبعان نشوم تا عیب کس از محبت یار با من گر شود مانند شیر گر نه اندر زندگی گردد میسر بعد مرگ از سرم سودائی زلف تو نخواهد شد برون گر چنین بخود بمانم در غم عشق بتاں چشم مست یا تا دیدارت میگوید لم	گرچه رسوایم مگر زین پیشتر خواهم شدن من برای نامه خود نامه بر خواهم شدن بعد زین در مجلس احباب گر خواهم شدن من هم از شیرین زبانی ها شکر خواهم شدن بهر بابوس تو خاک بر گنجد خواهم شدن تا نه از تیغ غمت سبب پاوس خواهم شدن رفته رفته از خدا هم بنجر خواهم شدن بهیچ آه و صید زین تیر نظر خواهم شدن
---	--

بعد مردن ترکیا مشهور در ملک سخن من ز رکن الدین مملک پیشتر خواهم شدن	
--	--

لب نه بندم ز بیان لب شیرین سخنان کرده ام بکبر بیان لب شیرین سخنان	شان شهید است میان لب شیرین سخنان بردم گشت نشان لب شیرین سخنان
--	--

سر کند حرف چو لعل لب شکر شکنش -	می شود ترش بیان لب شیرین سخنان
بهر ایشار لب لعل تو اے غنچه دهن	گوهر آریم ز کان لب شیرین سخنان
لذت ناله ما هر که بگسیرد گوید - با	بیشک اینست فغان لب شیرین سخنان
شان اوراق بیاض من شورید مزاج	برترینست ز شان لب شیرین سخنان
گر کند شاید نظم سر محفل تقریر با	گم شود نطق میان لب شیرین سخنان
تج حرف تو هم اے دلبر نادحرکات	هست جلوی دکان لب شیرین سخنان

بر کلام شکر افشان تو اکثر تر کی
می کند خلق گمان لب شیرین سخنان

به بشیر دای دلستان باید مرا کشتن	به تیر ناز آں ابرو گمان باید مرا کشتن
منم دیوانه رنگ بهار آں خط سبزش	بفضل گل باغ اسی باغبان باید مرا کشتن
بحرم اینکه در دست بتان بغیر ختم ایمان	بیای دیر اسی شیخ زمان باید مرا کشتن
بحرم اینکه بر صوت مغنی زاده می قصم	بضرب های جنگ مطربان باید مرا کشتن
بحرم اینکه بر ترکان خویزیش نظر دارم	بیش چشمش از نوک سان باید مرا کشتن
نه باشد دور تا خاک من از خاک بهو خوابا	بزرگ فرار دوستان باید مرا کشتن
نمی ترسم ز مرگ خود مگر دارم تمنا ئے	که پیش چشم آں نامهربان باید مرا کشتن
نه تا کس بشکند در ماتم من ساغر و مینا	نهانی از نگاه سیکان باید مرا کشتن

غبارم تانم که در در تلاشت جابجا تر کی
میان کوی آں جان جهان باید مرا کشتن

یار باشد هر گجای باید آبخاز بستن	هست با مدرن برابر دره تنها ز بستن
پیش مستان ز بستن سهل است در مینا	لیک مشکل در جوار اهل تقوی ز بستن
چون تعلق قطع کردی از جهان یکسان بود	در میان شهر دیدار گوه و صحرا ز بستن

یارسد جانان بمن یا جان بُرل یدز تن عاشق رخسار و زلفش تا شدم کار من است گر نه بند دایم شب بجز آن بشویم کمر - چشم بکشتا تا به بینی جلوه اش کند جهان طفلیک اشکم نه بیرون می دهد از بحر چشم عاشقان از دفتر خود محو نام تو کنند گفت مجنون را که از حق چه میخواهی بگفت تا بکی چو من نه مردن در زمین کوی دوست	تا بکی پروردگار در ممتنا زیستن با مردن اندر روزها لیکن بشویم زیستن دارم امیدی غیر تران تا بفردا زیستن مردمینارانه باید مثل اعظم زیستن با زانکه میخواهد سمک دایم بدریا زیستن بے جمال یوسف از خواهی زینار زیستن مردن اندر جنت و در کوی لیل از زیستن تا بکی بر آسمان همچو میحاز زیستن -
---	---

بعد یک عمری شدم وقف که ترکی در جهان
هست حظ زندگی یا بشاد و الا زیستن
نام و زید

از هر معانیست تجمل بادل من - با خود صف مرغی بچکال حرف نگویم بے باده فنا داست مراد جگر آتش جز عشق تو سودا بر خویش نه دارم من نیستم آن کس که نهم پای تو بر دوش تا میکنندش سجده سر مو من و ترس این طائر نالان نه پر و تا بهوایش یک خطه چو پنهانی از چشم من ای دوست صد زخم رسیده است ز شمشیر جلی - سامان طرب را ندیم بار درویش - ترکی بدم بست رس زلف دراز	تا بد ز مضامین بد میضای بادل من شد نقش مگر دین میحای بادل من ریزید خارا را خیم صهبای بادل من بے وصل تو باشد نه تمنا بادل من کن خانه نه اس قعبه دنیا بادل من هم کعبه و هم هست کلیه بادل من بندید سر زلف چلیپا بادل من پیدا چه قدر گشت گمانها بادل من آنجا بادل دلبر و اینجا بادل من تا کرد غم عشق تو ما را بادل من ز پاشنه آن قامت بالا بادل من
--	---

از دل من یاد ابرویت نخواهد شد برون چون غزالان حرم آهوی جان من بزیست	از سرم سودای گسیویت نخواهد شد برون از حصار قلبه رویت نخواهد شد برون
دو جهان گر خالق گیهاں بدو بخشد مگر - ترکی دیوانه از کویت نخواهد شد برون	
وله	
گه سوسے مصیبت خانه من - بیا اے شمع رو در خانه من بشب هانستوی افسانه قیس نیامد ساقیم هرگز نیامد - شد امشب روکش دای امین بیا امشب که شد بیا ه رویت سپے تابیدن دوزخ ملایک ز گلزار حیاں آید گریزاں بر قصه گرفتار گوش بیل	نیامد آں دفا بیگانه من برون شبی روشن بکن کاشانه من دمی گریختوی افسانه من - نشد بر بزم تا پیمان من ز شمع عارضش دیرانه من مصیبت خانه عشرت خانه من برند آتش ز آتشخانه من - بگوئے تو دل دیوانه من صدای نغمه ستانه من
مرد ترکی سوی بزم حرفیاں بنوشاں ساغر انبیا من	
از بهشتان تو دشمن بشب آید بیرون ایں چه جوش است که در روز اگر دفن کنم صبح در نور محل چاشت بهلا هور شود حال رویت ز زلف عیاں می گردد تیره دورا چونیت بروشن نفسم	همچو ماری که ز روزن بشب آید بیرون کشته اش باز ز دفن بشب آید بیرون گر سمند تو ز لبت بشب آید بیرون از کمین گاه که رهن بشب آید بیرون از چه شیر ز شبنم بشب آید بیرون

تاسخ پیش گل از یاد درخت گریه کنم	باغبانے چوز گلشن شب آید بیرون
	تر کیا دامن دستش نہ گذارم تا صبح یا از خانه چو بامن شب آید بیرون -
کاشکے نہ شناسداں بیگانه پروردی من	گر بوقت گفتگو باشد رخ ادسوی من
وله	وله
چناں بسینه بماند خیال تر گانش	که چوں بود سر خار نهیاں به پیراهن
وله	وله
ای که از دست خودم افکنده پاں در دهن از تبسم کن حذر وقتین اے پیر مرد -	کاشکے انداختی یک لقمه ناں در دهن خنده باشد بد نما چوں نیست دندان دهن
وله	وله
دل ز عشقش یاز چوں دیوانگان گوی سخن ہمچو سوسن از دہان اوزیاں بیرون کشم آنکہ با فترہ دلہا ذکر عرفاں میکند من ز خاک خطہ لاہور خواہم دانساں از لب شیدائی تو امشب صاحب خیر و ضعف باز در گوشش نمیدانم چه دشمن گفته است در دلم آید کہ تیرش بر زخم اندر جگر ہمچو داغ دہلوی در حیدر آباد دکن - نام شاعر	از زمین گریہش از آسماں گوید سخن پیش زلفش گرز سنبل باغبان گویند سخن از رہ بیدانشی بامر دگاں گوید سخن میرزا صائب اگر از اصفہاں گوید سخن ہمچو بیماری کہ در زنج رواں گوید سخن مہرباں یارم کہ چوں نامہاں گوید سخن آنکہ پیش ابروی تو از کماں گوید سخن کس نہ اندر ریختہ آید دشاں گوید سخن اردو
پیر گوگرد بد ترکی لیک در پیش حریف موی سبالت تافتہ چوں نوجوان گوید سخن	

اوشاد من ماتم کماں یا آرنچناں من اچنیں مئی میخورد در گلستاں یا آرنچناں من اچنیں	اویخبر من نیجاں یا آرنچناں من اچنیں من در پیش ہر سودواں ابار قیابید ستا
	وله
باید برائے قطرہ نہ دریا گذاشتن آئینہ را بر انوکھے اعمی گذاشتن آساں تراست جاں جہاں را گذاشتن باید نہ پنبہ بر سر مینا گذاشتن	دیں را نمی سوز پیئے دنیا گذاشتن - بید دراز درد دل آگاہ کرد نست برداشتن دل زمئی و معشوقہ مشکل سانی نہ تا عمامہ من پیش یافتد -
ترکی خدا گواہ کہ دور از قناعت است نان شبینہ را پیئے فر دا گذاشتن	
بلبل بعشق نشست ز آفت رسیدگان سنبل بشوق زلف تلو اثر در گزیدگان ماند نقش بر یگ سیاہاں پدیدگان شمشاد سر بلند چو قامت خمیدگان فرتم بہ تیغ ناز تو در سر بریدگان بر خوان لغمتی چو صف قحط دیدگان از روز ہافانہ حسنت شنیدگان از درد او پیرس ز ہجران کشیدگان اے گل عذار خاں سیاہاں خلیدگان از بیم جہاں زنا و کج چشمت رسیدگان از اہل شہر چشم مروت نہ دیدگان نازد چناں کہ تازہ بدولت رسیدگان	ای از غم تو گل ز گریباں دریدگان تر گس بیا چشم تو بر قباں گرفتہ یر ہر کہ آفتاب رخت افکند ضیا میگشت در قفای تو امی سرو قد باغ تا جلوه جمال ترا بنگرم فتاد افتم برای بوسہ شیریں لب نگار - یک شب بروں بیا کہ بکویت نشسته اند مست مئی وصال نہ دارد خبر عشق طو میکند منزل کوئی ترا بسر - آخر ز تیر طعن ز قیباں ہدف شدند خراہوان دشت محبت نمی کنند امروز تر کیا دلم از وصل سمیتن

باز می بندد مکر را آن ستم خوگر بخون آن قدر باریدم از یاد دخت تا شب سیرخ از سیاهی گورم کردم خط شوقش مگر تیغ بران نوای قاتل نه گنجد در نیام	تا کند رنگین ز خون عاشقان خنجر بخون لااله گوی گردید کای گل سپهرین بستر بخون منفعل هستم که چون ننو شتم این فتر بخون تا ز من غلط ند در پایت تن در بستر بخون
--	--

باز می بندد میان رفیع ترکان تر کیا

باز می تازد بسوی کم این قدر شکر بخون

روال را پیش یار مهربان خواهم فرستادن خدا نگ ناله خود را بسا دآن کماں لبر و چو جواں را خواستی دادم کنول خیری که بخا یدست قاصد جان غیر ز خویشتن سوش نه نازان تا شود حسن گل زردی رنگینش بنالم گردیناں هر شب فرقت بر داور نه در پیش هماندا ز مشیت استخوان من تائی برش شمشیر لبر ویش زخم کرده شراب از خون کباب دل ربان قالی بیجا ز مکرگان تیر گران فوجاں در دست میداد ز خنجر کرده دراز تن سرشوریده را تر کی ز چین کاکلم مشک فرستادی من مشیت	بهر یار از مغال این بار جاں خواهم فرستادن من امشب از زمین بر آسمان خواهم فرستادن بگوای جانجاں تا من هجاں خواهم فرستادن ز فرقت نامه خود داستان خواهم فرستادن شناها گفته پیش باغبان خواهم فرستادن شکایت نامه جوربتاں خواهم فرستادن سگ کوی ترا کین از مغال خواهم فرستادن من از کجرات سوی اصفهان خواهم فرستادن به برمش امشب ای عرکشان خواهم فرستادن من از قد و قاپیشش کماں خواهم فرستادن برای سجدان آستان خواهم فرستادن ز کشمیر رخ خود زعفران خواهم فرستادن
---	--

به نیم تاکه میگوید جواب این غزل نمر کی

گل شعرش بنرم دوستان خواهم فرستادن

بماند در دل محتاله دنیا غبار از من	نه گرد دعا عروس گنج عمر قد همکار از من
---	---

سازد نامی که به پیش
باز از عجب می باشد

بناس قصه روز نشا طویش گویی خدا را ای صبا اندر ره آن شهسوار افکن اگر پرسد ترا من مرده ام یا زنده ای قصد مجالست اینکه زیر خاک بعد از من آسایم زهر روز است حالم بد ترا مشب الی یافوت عجب می آیدم بر تو که وقت رخصت جانان پریشان شد دلم چون سنبل زلف سیمین ز خجالت غرق در بحر سرشکای سرفرازم که بر بیدی ترا اصلاح نظمست گریه کردم نشینند در قفایم چون محفل سوی کس بیند	دیگر بشنوی افسانه شبهای تار از من گرا ز پامال غم باقی بود مشب ثبا از من سرت کردم چه خواهی گفت پیش آن نگار من خواهد دور تر تا خفت قلب بقیه از من امید زندگی ای تنم نشین کنوید از من ز حسرت چون نه گردیدی جدا ای جان من نهفت آن لاله روتانر گس نبالا از من اگر سبقت برد دست خشن چنار از من ز سعرت شهرت ای گسخت شد در پیر از من که تا وقت نگه کردن نه گردش مرا از من
---	--

بسکون بر آمد

بجولان پیشتر سازد سمند طبع را بینم بمیدان سخن ترکی کد این شهسوار از من	
بعد من مشهور شمرم در جهان خواهد شدن	حرف خرم در پس من حوز جان خواهد شدن
	وله
کردم در محفل جانان نمی باید زدن سر مه در چشم من را استخوان سینه ام هر کجا مذکور بخند باشد را بخامیشم کم چون شوم ای شیخ مست از می بجای سنگها	بنده را در پیش صاحب نمی باید زدن وز دل چاکم نه زلفش شانه می باید زدن از من دیوانه هم فانه می باید زدن بر سر من شیشه و پیانه می باید زدن
ای که سخنان به بحر کرمی دمدم غوطه چون ترکی پی در دانه می باید زدن	

شب با گذشت درخ نه نمود است ماه من زگیس زمیں ز خون سر شکم نمی شود خوار رنگ دل که زنده خنده ورنه کیست مشغول می شود به کسے نماند بهمیش امشب روم بجانب بستان کوے یار بنید روز حشر حوا عمل ناسام از شام تا بچاه گریستم بیا تو روزے رفیض صحبت پیر امغان شود باد صبار ساندند اے گل بگوش تو مرون خوش است ولیک نخواهم که مدعی شد روز با که از شب گویاست تیرد تر	روشن نه گذشت کو کب بخت سیاه من گر د سپهر تیره نه از دود او من گیر که در به سال نه بحال تیاہ من در راه می فست جو بردیش نگاه من ریزند گرچه خار رقیباں براہ من خو جرم عشق هیچ نه باشد گناہ من باشد سر شک دیدہ پر خون گواہ من رہمن شراب خرقہ شیخ و کلاہ من یک شب صدائے ناله ہر صبح گاہ من دشش بکف گرفته شود عذر خواہ من ای مہر بیا در دمی تو شام بچاہ من
---	---

نمر کی سنو اگر بنشیند چو دوستان

زلف سیاہ یار برد سیاہ من

بدینہ سال ز نقاب آید اگر آن لسان من شوی آگاہ ای منکر ز اعجاز بیان من معالم گرچه شد ہر سوز عشقش داستان من نہ گردد گرمی حسن تو کم ای آتشیں طلعت بود ہر چند اشعار فلانی چست در بندش شبی ناید کہ آن رشک قمر در جستجو ہایش انناں چون نقش پا افتادہ ام در راہ از عری فرستادم سوار نالہ ہر شنش لیکن پا	فتد از شعلہ محسن حسن نش بجان من بہر سحر آفرین باشد بہ نوم ارا متجان من نہ شد لیکن خبر در گوشش از درد ہنای من بسان پنبہ تا سوزد نہ مغز استخوان من نہ در یابد مگر آن تلخ گوشہ بین بان من بگرد و درید تا صبح قلب بدگمان من کہ شاید بر وی آید ز شہر دوستان سن ز نظر نامد سراغ تو سن عمر روان من
---	---

مبادای بلبلاں افتد زیر قیالہ ام آتش	بمید آشیان خودیشاخ آشیان من
چون فعل کہنہ افقی ای حریف از پا اگر تازی	بمیدان سخن با شہب طبع روان من
ز رنگ نقش پایش گل زمین سی باغبان	قدم بر شوره زار ارمی ہند سر روان من
	بگویم دست در یاد شمشورید سرتر کی
	صبا گر بگذری سوی دیار دوستان من
دل العقبش گر خپس اندوہگین خواہد شدن	سرخ از خون سر شکم آستین خواہد شدن
	گر شود زینساں غبار آہ من تر کی بلند
	چرخ نیلی فام ہم رنگ زمین خواہد شدن
شاہا بود محال گدا را سستاختن پا	باشند نہ سہل مرد خدا را شناختن
	ولہ
مکن خیال کہ مضمون غیر بردارم پا	کہ صبا کردہ رو بہ خورد نہ شیر زباں
	ولہ
ہر قطرہ خون شد در غلطاں بدل من	وز داغ جگر بہست گلستاں بدل من
	ولہ
بہ نرم نقد دل دزدید جانان میرد بیں	بلند از می کہ کلچیں از گلستاں میرد بیں
دلہ از کوئی او با آہ واقعاں میرد بیں	خمر پی از وطن با ساز و سامان میرد بیں
صنم از بزم مشتاقان بدینساں میرد بیں	کہ پنداری ز جسم عاشقان جان میرد بیں
خلد چون خار در چشم عمارت سنبل ریحاں	چو از گلزار آں سہر و خرامان میرد بیں
صدایشنیدای نیت شاید از رنگو کہ پایت	کہ از مسجد امام افتان و خیزان میرد بیں
بصحرائی کہ بگذارد قدم دیوانہ اتیحاں	ز ہوش روح مجنونان بیابان میرد بیں
من ای یعقوب نام جد بے عشق زینار	کہ بہر خدش یوسف ز کفان میرد بیں

ز در درویش جان معلم میرسد برب لب	چو آن طفل پر نیراز از دبستان میرد برب
سرت کردم مگر تیرگی بسویت بطلب آمد که از بزم تو چون ناخوانده هه ما میرد برب	
وله	وله
مگو شعری که باشد معنی او با	چو عتقا گم ز فکر نکته سخا
وله	وله
کرده ام مدح هوش یار را از صبا سخن شب میان آنجن در دامن نگین خا در دل نازک خیالان تیج و تاب فند چو کرده ام نوعی تصرف در زمین هر غزل رو نق برقم سخن باشد اگر از من چنین - یاده نواشان بر زمین در دسیه راز خفته	در جها چو من نه باشد باده بیجا سخن رخیم از بوستان طبع گلها می سخن گر کشیم عقده زلف چلیپای سخن نیست باقی که برای دوستاں جا سخن نام من گردد بعالم مجلس آرای سخن کرده ام پراز من گلزنک مینای سخن
تشنگاں ترم کی چو زمزم آب شیرینش خوردند تا رواں من کرده ام از طبع دریای سخن -	
آمد آن سگدل بحدفن من با قدم خویشتن نه رنجبه کند کاش یه فرق من رسته بغیش دوست از من چو ترشه و گر گردد برق حنش بسوزد از چه عجب لا غم آن چنان که برگ گیاه اشک گلزنک میکند هر شب	شدش نرم بعد مردن من جنم غم یار کس میکن من گر نه دستش رسد بگردن من شیر و شکر شود بدشمن من خس من ماه همچو خس من میکند کار تیغ با تن من - چون قبا می تو مسخ دامن من

ہمچو اعدا کنند اسے ترکی
دوستداراں صلاح کشتن من

بہر دم ہوا ی خوش ز گلستاں رسد بمن جان چوں مسیح در تن بچیان من دم بر لب رسیدہ است روانم ز فرط شوق بنیم چو روی عیش نہ با لم بہ خویش کن آہو صفت رمد ز ہوا بیش دلم ز بر ای شیخ پاکباز ز نطق آہ بہستان	یعنے نسیم کو چہ جاناں رسد بمن بادی کہ از دیار غریزاں رسد بمن شاید نوید مقدم جاناں رسد بمن نالہ نہ گر گزند ز دوران رسد بمن چوں بوی خوش ز کاکل جاناں رسد بمن ہر لحظہ تازہ دولت ایماں رسد بمن
--	---

نخواہم بر بہمنی بزم عیش دوستاں دیدن	ترکہ کی بکس نہ در دم نزع رواں رسد آں زحمتی کہ در شب بحر اں رسد بمن
-------------------------------------	---

ز جسم خود و دوا جان شیریں می تولد کردن برای خاطر نو دوستاں یاران پیریں را بدیناں تابکی ہر روز و شب نالید از ہجرش مرا تہا بر ای خضر سوی چشمہ حیواں نہید از بند بردل ادکاں تا دلہاں چشمے قد بالائی تو آخر دتا چو قاتلش گردد نمی دارم تمنّا غیر دیدارش کہ بہ باشد	دلنخواں ز چشم خویش مرگ دوستاں دیدن نمی زید ز چشم کینہ جو ای مہرباں دیدن چنین تا چند روز و شب ز جور آسا دیدن کہ بے یاراں نخواہم روی عمر جاوداں دیدن کہ باشد رنگ مشوقاں بسو عاشقاں دیدن نباید جانب پیر از حارت انجیوں دیدن ز منت ہای گوناگون جمال لستاں دیدن
--	--

نمی خواہم در آنجا سایہ راہم در میان دیدن	بود در رفتن کی کاں ماہ پیکر یامن کی ترکی
--	--

ظل تو عصائی پائے مالاں در دشت ختن صفِ غزالاں چشمے بسوئے خراب حالاں از بے هنراں چو ذی کمالاں	وصل تو دوا می خستہ حالاں بشکت سپاہ غمزه یار پا قربان نگاه تو بیفگن - پا زاں گو نہ زدا عظماں گریزم
	بہر شبنم خواہم حرام باشد ترکی بخیاں سه جلالاں پا
لبش می خندد از نالیدن من غبار خاطرش از دیدن من چو برگ گل زخوں باریدن من ز باغ عارضش گلچیدن من - لب خاموشش از خائیدن من هتی گردید از نوشیدن من - کو هناس گردید از خشیدن من بودشایاں بخود نازیدن من	قدش می بالدارد کا هیدن من نشیم در رهش شاید که خیزد پا زمین کوئے او گردید رنگین - پا مبادا مدعی بیند به فضل - پا بخوں غلطم که بادشنام پیوست سیوی بادہ معنے دیدن دور فروغ کو کب هر نکتہ سخن چونازد هر سخن گستر بشعرم پا
	نه که در سخن ترکی خاطر کس به نرم دوست از رنجیدن من
ز لبم نمی برآید بجز آه آه کردن پا نه مجال مهر باشد بر خشن نگاه کردن نه هنوز توبه کردم مگر از گناه کردن گل ترکی نمی پسندد نه تظربگاه کردن چرخسوف روز باید رخ ادسیاه کردن	چو بیار عرض خواهم سر شاه راه کردن نه بود بجا تابی که چو حسن یار تابد چه قدر سپاه کارم که سفید گشت میم کله نسبت اینکه بیند نه من نگار رخا شب هجر گر چه باشد شباهه لیک ترکی

نه باید سینه و بیگانه سوی گلستان برن شراب سرخ باید از دو پیر مغان برن نخواهم حاجت خود در حضور این آں برد مصیبت نامم باید نه سوی وستان بدن نه باید خمری خون جگر با ار مغان برن سلامت از سر کوی تو دشوار است جابر که یاران را نه باید سوی گلشن در خزان برن خدنگ ناله ام باید نه سوی آسمان بدن کمی باید نه بر احباب خمر نیکی گمان بردن	نه شعر دیگران باید بزم دوستان برن برای دعوت این سبز پوشان ریاضت نمی اقتد به درویش غنی کارم که خرفا دل یاران مباد از خواند نشانه و گیس گرد بزم گلرخان مست ناز از کشور دلها بود آسای ربائی یافتن از دست مرگ تا محوای در بزم بر هم گشته خود دوستاران مبادای باد گرد دعای الم بالاته و بالاله نمی باشم زیاران بدگسار از حرف غیبتها
--	---

منه سنگ تعلق را بدوش ای ترمکی لاغر
 که مور تا توان نتوان بر یار گران بردن

یافه مشک غنن یا خال رخا راست این یا سیم نافه آهوی تا تار است این طوبی باغ جنان یا قامت یار است این یا خدنگ ناله آن ترک کماندار است این یا گمان چرخ یا ابروی خمدار است این یا از آن لبهای شکر بار گفتار است این یا تجلی های آن روی پرنوار است این قننه محشر بپای شور و فتا است این یا طناب گردنم یا زلف لدار است این کوکب سجت سیاهم یا شب تار است این	لاله گلزار حبت یا لب یار است این - بوی زلف یار یا بوی سمن زار است این سرو یا شمشاد یا نخل ریاض عاشقان تیغ جلاد فلک یا پوشنه پیکر اجل - ماه نو یا طاق یا محراب یا تیغ دو دم - صوت بلبل یا صدای طوطی شیرین با ماه یا مهر منور یا صبح روز عید آفت دههای مردم یا بلای جان خلق سنبل پر پیچ یا زنجیر پای آهوان - خال روی زنگیان یا چهره روز کوف
--	---

	خاک کوئی دلیراں یا نقش پای رہراں یا تن بے آب و تاب ترکی زار استایں	
ز تن بہر دوا عش جان زار من رو بدیں چو از سخن چین آں گل عذار من رو بدیں اگر شاو آں کسی از کوئی یار من رو بدیں مباد از دیدہ پیرانہ عذار من رو بدیں		سحر گاہاں چو آں مہ از کنار من رو بدیں فتان عن لبیب شور قمری دیدنی باشد مرا آن لطافت روز اولنیش یاد می آید خدا از سر قر باز آگہ در یاد تو بیتائی۔
	فلک ہر چند می خواهد کہ دوزش افکند ترکی نہ از کویش مگر مشیت عباد من رو بدیں	
ای کعبہ دل دی قبلہ دین سلطان الہند معین الدین - پ خدا م درت شاہان زمین سلطان الہند معین الدین ماند سپند ای مہر میں دیاب کہ سوزد شام و سحر پ دور آتش شوق قلب خیر سلطان الہند معین الدین تا چند بریزم خون جگر در فرقت تو از دیدہ تر۔ پ تا چند ہجرم حال چنین سلطان الہند معین الدین آیم چو بسوئے بارگہت رویم زمرہ خاشاک رہت پ نقش تو کشم بر لوح جبین سلطان الہند معین الدین رخشاں نہ بود چون سنگ درت دار و نہ فضا چوں گلشن تو پ خورشید و سپہر خلد بریں سلطان الہند معین الدین باش چو عجب گر تحت نشین گردد ز نگاہ رحمت تو۔ پ جستار صفت ہر خاک نشین سلطان الہند معین الدین افتاہ ز دیر ای بحر سخا ترکی بدیت با آہ و بکا۔ پ		

از مهر بسویش گاه یہ میں سلطان الہند معین الدین

عجب خواب پریشان دیدہ ام من
بہاراں دیر بہاراں دیدہ ام من
گلستاں در گلستاں دیدہ ام من
بصحر اباغرا لاں دیدہ ام من
بجنوں در بیاباں دیدہ ام من
مگر آن لعل خنداں دیدہ ام من

دور لغت برہم ایجاں دیدہ ام من
ز خط سبز و گلگون عارض یار -
زدل غسینہ دزدخم دل زار کہ
چہ پرسی از قیام وحشی خویش
دواں در ہر طرف دیوانہ اش
نمی دارم بغیر از گریہ کارے

کند دیر پردہ ترکی بت پرستی
نظارہ گو سہماں دیدہ ام من

بدست قاصد باد صبا مشیتِ خبار من
شود گلگونہ ردی سحر مشیتِ خبار من
کند بر باد جولان سمند شہسوار من
ز گرد آتشکارا چہرہ شب ہائے تار من
بخیز باد محبت بر نہ خیزد از دیار من کہ
چہ خط از زلیست جاوید گر نامیکار من
شنای غنبریں زلف تو کلک مشکبار من
زند فضل خراں صد خندہ بر رنگ ہار من
تپد چون ماہی بے آب قلب یقینار من
غزیر یار بے پروا و رنگ اکسار من
فلک چون نیستاں سوزد ز آہ شعلہ یار من
ازاں خواہم نہ باشد سایہ بامن پیش یار من

فرستیدای عزیزاں بعد مرن ز دیار من
بخاکم گر گزارد پاشے آن گلعدار من
نہ ترسم از ہلاک خود اگر خاک مزار من بہ
اگر صد شعل خورشید شمع مشہود روشن
ز گلزار دلم روید نہ غیر از نخل الفت ہا
چہ سود از عمر خضرای دل بسر شد گریہ ہا
دوات از دیدہ خود جہاں ساز چو جنوبید
بایام جوانی ام ضعیفی میکند غمہ ہا
اگر یک لحظہ از بحر کنارش بر کنار افعیم ہا
شب وصل میں و چیزای ہم نشیناں دیدنی ہا
زمین چوں بوستاں گرد ز آتش چشم خونبار
ز قابت در میان عشق و دلیر بود آفت

مانند مینا دلبر دل من	بشکست آخرا ز سنگ چهل
	ترکی بسوزد در چرخ آں گل در سینه با چوں اخگر دل من
اگر بودند دل بے قرار من با من دمی بلطف نشیند چو یار من با من شود دو چار ز شهر و دیار من با من سحاب کشش پروردگار من با من	شعبه بعیش گشت صبح یار من با من دل بینه ز فراطرب نمی گنجد بدین امید سر ره فتاده ام که خبر کنی دیر زاهد که انچه کرد بخیر
	چه گویش که نماند ز دیدنش ترکی حواس دهوش شکیب قرار من من
چو وحی از آسمان مضمون نواز شد بر من	اگر من نیستیم پیغمبر منی چرا هر دم
وله	
اسیر طره است عجب فروشان - کفن هایت بر سر هر فروشان مرو در کوچه عجب فروشان بهائی لندش ای جوهر فروشان لبت دیدند چون شکر فروشان مشک سینه نشسته فروشان	شهید غمرات عجب فروشان - پس مردن سر را هوش نشسته مبادا بوی گیسوئی تو دزدند کس جز گشته نازش نه داند - دکانها را ز خجالت شخته کردند - چو دام از نوک مرگان تو گردید
	کنون باقی نه در بازار معنیت بجز ترکی کس از گوهر فروشان
از سودا اجل پیام است این	صبح پیری لگو که شام است این

فکر کردن بعضی
مردون

نه کنم ترک بادۀ الفت گردو چارم شود سرره دوست ای چه پرسی ز لعل یار و دلم	گر حلال است در حرام است این پرسد از هجران کدلم است این آن اگر هست شیشه جام است این
شد روتا پشت تو نه اسے تر کی از رسول قضا سلام است این	
چشم مست تو علم کرده زمرگان ناخن رم کن از جدوت طبعم که نباشد آسان چشم در بزم بیند از مبادا که زند بسکه افشردۀ از سینه خونی جگر آن	می زند در دل هر صاحب ایمان ناخن بر زدن در جگر شیه نیستان ناخن غسره شوخ تو در سینه مستان ناخن آشدت سرخ ترا ز نیچہ مر جان ناخن
ازیمخ در منع تا کرد مرا مرشد دانا تر کی - من از ان روز گرفتارم نه بدندان ناخن	
چنان باشد رخت در زلف ای شاک پنهان نه بودی غرق گرد بحر خون ای استا هر دم	که چون ما ز بتاریکی شب ر سحر پنهان ترا می داشتم مانند جان اندر جگر پنهان
دل	دل
شد بگویش سسر بریده سن دو خند از یمی جنون دوگان	تا غبارش فتد بیدۀ من خرقه از دامن دریدۀ من
دل	دل
مردم نه ز تپهای فراخ عجب است این از سوختن دگشت من اسے شعاع طبعیت	مهلست دهم مرگ چه یارب ببل است این خاموش نه شد آتش قهرت غضب است این

اندرونی

از اسرار و مخفیات

یا قوت شکر بار که شیرین رطب است این در نشه که افزون ز شراب عنب است این ای چرخ شب عیش که روز طرب است این ای یار بگو باز که آن مه لقب است این یاران هوس میشه که دست طلب است این پیر سده سوارم که چه شور و شتاب است این کین سوزش هجر است بجانم نه تب است این آگاه نه شد کور که مس یا ذهاب است این	برگ گل تر هست که لعل لب جانان ترسم که پرده هوش تو از باده نظم در منزل آن ماه فرود آمده از مهر گویم چو بر دنام تو کس پیش من ای دوست در دست تو نگر نه دهم دست که گویند هر چند کنم ناله برامش مگر افسوس بجز شربت وصل تو دلم سده نه گردد نه شناخت زر شعر مرایه بصر افسوس
--	--

بهر
چشم

ترکی به فن شعر به احباب نه پیچیم
در انجمن نشاند که جای ادب است این

فتد بر دامنش خاک مرار پای مال من سده آمد نغمه عشق که مرغ خیال من مگر مشکل بود دل بردن از خشم غزال من نه شد آگاه از کوری ز خورشید کمال من جمال من جمال او جمال او جمال من خبر بر گیر ز ودای داروی جانها ز حال من نماید قوس ابرویش اگر آن مه جمال من زخم از مد عاصر فی کجا باست جمال من مگر روزی که صبح او بود صبح وصال من شود خط نشان عشق از آشفته جمال من	بگلشت چمن خیزد اگر آن فونهای من پرومانند بوزنگ گل رخسار معشوقان بود که ز نیجه شیر اجل جان را برودن آری ز نور معنی ام شد یکجهان روشن مگر حال چنان محو جمال یار گردیدم که شد آخر با مباداد در هجر انجم من اند قابل درمان شود کاهیده بدر از بختها لال آسا گر فتم اینکه تنها بینش در ره گمشیش دمد بر آسمان صبح وصال آن تم طلعت ز دل بر لب نیارم راز الفت لیک بر مزم
---	---

بنظر بستنش تا پست طبع مو سنگافان رشد در آب انداخت آخر فردج هم حمت باری به یعقوب این چنین ز گذشته باشد در غم یوسف	که نازک بود مضمون میانش چون خیال من ز حد بگذشت چون در روز عشرت افعال من که چون در حجر تو بگذشت و زو ماه و سال من
شفق را غوطه ها در ورطه خون میدهد تریگی گذر چون میکند بر چرخ موج اشک آل من	
شانه در زلف مشکاب مکن عصر ضائع پیئے شراب مکن گرد عارض بان مارسیا قیمت جان و دل چرمی پرسی ای گریبان درید از غفلت بار قیابان مخور شراب اید و ست	ماه را بست طنباب مکن خانه زندگی خراب مکن حلقه زلف مشکاب مکن بادلی و وستان حساب مکن دامن صبح نذر خواب مکن بگر عاشقان کباب مکن
بهست هر معرعم را تریگی گهر شعرم انتخاب مکن	
محتسب گردن سبومشکن شیشه قلب من بنگ فراق نرگس نیم خواب را مکت از دبا نم مکش لب شیرین	خار و حشیم آرزو مشکن مشکن ای یار تندخو مشکن حلقه زلف شکبومشکن تشنه را آب در گلو مشکن
بهمجو تریگی ز بار کوه الم سرم ای چرخ کینه جو مشکن	

عمر سیت که در پنج و طال است دل من دارم خبر از مذهب و مشرب نه رفیقان حال من بیتاب چه پرسی که ز شبها رم میکنند از سایه هر شخص چو وحشی دور از سرم ای روزالم شو که ز مدت در انجمن بے بهران لب نه کشایم	دیر است که در شوق وصال ست دل من واقف ز حرام نه حلال است دل من پروانه آن شمع جمال است دل من تا واک آن مست غزال است دل من خواهشگر شبهای وصال ست دل من مدحتگر ارباب کمال است دل من
---	--

ترکی طلبدین ز در طالب دنیا افسوس چه در خام خیال ست دل من	
---	--

دید چه نفع رخ عسمر جاودان دیدن نظر بجانب خورشید کردن آسانست ز شام مرگ نترسم مگر نمی خواهم بصفحه که بود و صف عارضش آنجا چه شد گناه که کردند منع در دم قتل بمن خدا نه نماید زوال حسن نگار مباد اینکه شود بر کسی عیان ای چشم خواه نور چشمش هر آنکه می خواهد فغان و حالت زارم کس شب فرقت	نصیب نیست اگر روی دوستان دیدن فروع حسن تو لیکن نمی توان دیدن صباح هجر رفیقان نکته دان دیدن سز و نه جانب اوراق بوستان دیدن بقبه رخت ای جان عاشقان دیدن که جز بهر رخ خواهم رخ خزان دیدن در انجمن نه سزد و جامش مہنان دیدن زوال دولت یاران مہربان دیدن نمی توان شنیدن نمی توان دیدن
--	--

مگر بزم مہب آن ماه پاری عیب است بہر جانب ترکی نیم جان دیدن	
---	--

دورتر ریز از در خود ای سگر خون من کاش در محفل نمی دیدم نهانی سوی یا از بلا کم نیست خوف اما نباید ریختن نشئه خونم چرا آن حور پیکر گشته است خنجر مرگان زهر آلوده اش باید زدن از وطن برداشتم دل در نه میخورد ای فلک	تا ز کوی تونه جوشد روز محشر خون من تا نه گشتی مستعد هر نهشین بر خون من دورتر از گل زمین کوی دلبر خون من نیست شیرین تر اگر از آب کوزه خون من از رگ جان گریه دن ناید نه شتر خون من هر برادر بیگان چون شیر مادر خون من
از سبب باقی بود تری در نه اکثر دوستان سعی می کردند همچون دشمنان در خون من	
سند از چشم مست تل کشیدن	ز مشکین زلف عطر گل کشیدن
ز طوطی لب تری بیاموز صدا چون بلبل آمل کشیدن	۲۰ نمیدانم از لب تری
منی سحر از کف دلبر کشیدن بر آن دفتر که از وصف تو خالیت بحلق تشنه آب و صالمات مراسل است در بر تیغ را زدن به اوراق شنای آن لب لعل بهار روز عمر عاشقا سنت چنین تا که بهر شب آه سوزان بسکب نظم همچون من درین عهد	به از صد ساغر کوش کشیدن قلم باید بر آن دفتر کشیدن سزد از ابرویت خنجر کشیدن بود مشکل گرت در بر کشیدن ز خونم میسزد وسط کشیدن شبی از دست او ساغر کشیدن هجرش ای دل مضطرب کشیدن نمی داند کس گوهر کشیدن
چنین تا چند تری همچو مزدور بسر بار تعلق بر کشیدن	

	قطره اشک بدیریا تواند رفتن بهر دوان دل انا تواند رفتن جانب منزل لبیکه تواند رفتن هرگز از زلف تو سوا نتواند رفتن		آه سوزان بشیریا تواند رفتن - مرگ منظور مگر بر در دوان هرگز تا ندواقف ز ره عشق شوی ای مجنون تا سرم هست بدش ز سیر دازده	
	لا علاج است چو درت پی در مان تری بر در خضر و سیحان نتواند رفتن			
	بند زلف کافرش ایمان خواهد شدن دام موی کاکش جولان خواهد شدن بیت ابرو مطلع دیوان ما خواهد شدن چاره داغ دل سوزان ما خواهد شدن پیرین بهترین عریان ما خواهد شدن کامشب آن جان جهان ما خواهد شدن		بزرگوار یار قربان جان ما خواهد شدن حلقه چشم بتی زندان ما خواهد شدن مهر عذ زلفش گلستان ما خواهد شدن جان گواهی می دهد ای جان که آتاپ لب هست قایم گر غبار کوشش ای ست جنون جان نه بخوار طرب در جسم تا آگه شدیم	
	خوب می دانیم ای تری که در بحث سخن بدعی خاموش از زبان ما خواهد شدن			
	میسر جسم لطیفش لب کوثر شستن باید از خون گلویم لب خنجر شستن هست مشکل ز جبین خطا مقدر شستن باید از آب سرشک آن همه دگر شستن داغ عشقت نتوان از دل منظر شستن زبید از عطر گل آن زلف مفیر شستن دین خشک من از بادیه امر شستن		باید از آب بقاع رض و لب شستن زنگ آلوده نخواهم که دهاش گردد - نیست حرفی که ز شستن نه شود محو مگر - شد چو در دشت و دم عمر تو پیش از من تیرگی رخ زنگی رود آسان لیکن هست چین شک خن قابل مویش نه بود میسر در صند دشت گلبرگ تر شستن	

گر در خسار تو ای گنبد اخضر شستن	خواهم از خون دل و دیده طوفان دیده -
	هچو ترگی بغیم دلبر اغیار پرست دست از زیست سزدای دل مضطر شستن
ابروی کج را دم شمشیر نوشتن از مصحف خسار تو تفسیر نوشتن گیسوی ترا حلقه زنجیر نوشتن اے کلک سزد نوخته شبیر نوشتن زیبا است معانیش به تدبیر نوشتن اسمش سزدای خامه بتوقیر نوشتن	زید صف شرکان ترا تیر نوشتن کس غیر حق ای سرور عالم نه تواند تاب دل دیوانه عشاق نه باشد بگذار غزل را که درین ماه محرم این نامه شوق است ز عاشق سکو مشتوق غیر از لقب خوشتن آن ماه نخواهد
	ترکی اثر شعر توجبان می بُراز تن - زیبا است ترا صاحب تاثیر نوشتن
نهان ز خلق درین راه می توان رفتن به آه و ناله درین راه می توان رفتن	به شب بمنزل آن ماه می توان رفتن بدشت عشق نباید زدن قدم تنها -
	زیبا بدرگه هست الولی مروتر کی بفرق بر در آن شاه می توان رفتن
	وله
نه گره دو ختم هجران نامه من بدست کو دکان عمامه من	چه دفتر مانوید خامه من پ بود فصل بهار از جوش مستی
	وله
دو زید بزر لغت قبا ی سخن من شوید به آب گل احمدین من	رقصد بنوا میست سیمین بدن من خبر نمم و صف لب حشرش نه لیریم

عَظَمَةُ نَوْبِ سَمِ ارْ مَعْنَى عَالِيَتْ تَرَسَمُ كَهْ كَنْدِ سَتِ عَرُوسَانِ ارْمِ را اِيْمَانِ كَنَمِ اَرْبُوسِ لَشْ تَا زَهْ دَمِ مَرْمِ زَيْنِ هَوْلِ كَهْ سُوْرُوْشِ اَرْشَلَهْ اَتَمِ شَمِشِ رَوَانِ كَنِ بَرَكِ كَرْفَمِ اَكُونِ بَلِيسِ تَكَلِ وَكَلِ بَصْبَا اَنْسِ نَهْ كِيَرِ حَوْفِي زَلِيسِ بِي كَلِ مَصْفِ تَوْنِخِرِ دِيَا اَيْنِ كَشْتِهْ تِيغِ غَمِ يَارِ اسْتِ مَحْجَانِ اَكْرُوْ دَجَلِهْ نَفْتِهْ بَرِيَكِ كَلِ تَا زَهْ	بِنِي بَهْقَارْتِ چِهْدِلِقِ كِهِنِ مَن اِيْ يَادِ صَبَابُوِيْ رِيَاضِ سَخِيْ مَن كَرْ مَهْنَدُوِيْ زَلْفَشِ نَشُوْرَاهِ زَنِ مَن اَيِدِ نَهْ كَسِ جَانِبِ بَيْتِ الْحَرْنِ مَن كَرْ زَخْمِ تَو خَالِ سَتِ نَهْ جَايِ بَتْنِ مَن اَبْدِ كِهِنِ تَابِتِ كَلِ پِيْرِهِنِ مَن جِيَزِ ذِكْرِ تَو جَنْبِدِ نَهْ زَبَانِ دَرْدِهِنِ مَاتِحِ نَهْ نُوْشْتَنْدِ بَخُوْتِنِ كَفْنِ مَن يَادِ خَنَكِ اَيِدِ چُوْزِ بَاغِ وَطْنِ مَن
ترسم کی بنم دوری آن راحت جانست چون محبس ماتم ز دگان انجمن من	
نخواهم بخت معنی با حریف تند خو کردن دل بوسیده ام صد پاره شد ازین بیدار تنهایی مرگ خویش میگردم شب هجرش	که دانا را نمی زید به نادان گفتگو کردن که گردد بشیر دلق کهن چاک از نو کردن نه بودی منع گرد از مردن خود آرزو کردن
وله	وله
تُرکِ چِشْمِ یَارِی تَا زِ بَخُونِ عَاشِقَانِ تَا مَنِ مَحْجُونِ نَمِی مَنِیمِ هَلَالِ اَبْرُویشِ	تا نه ببیند چشمه حشش عیون عاشقان کز مه نوبشیر گردد جنون عاشقان چرا که جنون از دیدن ماه نو دچند میگرد
وله	وله
می شود روشن ز رخسارت نگاه عاشقان برق عالم سوز شد سرد از نگاه عاشقان	هست روی عالم افروز تو ماه عاشقان تیره گردید آسمان از دود آه عاشقان

می نوید هر یکی محراب ابرو سے ترا بر درت هنگامه چون محشر سپاه شرب کنند	کعبه ایمان پرستان قبله گاه عاشقان گر نه دربان تو گرد دست راه عاشقان
	در دم خون ریختن ترکی ز بیم تیغ ناز کس نمی پرسد ز معشوقان گناه عاشقان
وله	
می دهم باده می چون پاسخ دندان شکن راست چون بالای تو باشد نه مشا و چین کن زمین زیر و برای ناله حشر آفرین بشکن اول کاسه فرق مرا از سنگ ظلم	مست گرد و بخونم آن بُت پیمان شکن نیست چون گیسوی تو در سنبیل پیمان شکن وی خدنگ آه سقف گنبد گردان شکن بعد از آن ای محتسب پیمانستان شکن
	شیشه قلم از آن صد پاره شد ترکی که بود سخت گفتار بتان سگدل شدن شکن
شانه از زلف تو گر مشک تر آرد بر من بهر نذر لب و دندان تو خواص دلم ریخت تیغ کف تو خون گلویم بر خاک بر فکندم زمره عارض آن شوخ نقاب پاز اسی صید فلک دیده ترکش بندت ماور و هر روز از ازل اے پیر فلک	لبم از بوسه لعلت شکر آورد و برون لعل از کان و زور یا گهر آورد و برون وز دلم تیر تو لخت جگر آورد و برون لبیل از باغ چو گلبرگ تر آورد و برون دلم از سینه ز تیر نظر آورد و برون از شکم چون تونه ظالم پسر آورد و برون
	نیست یار ای مه چرخ که بیند ترکی ماه من چه ز برق اگر آورد و برون
چو از جوش جنون دیوانه اشل از خانه شد برین کش گفت است شاید قصه سوز و فراق من	ز بگوش روح قیس و املق از ویرانه شد برین سمند ربا دل بریان کر آتشیانه شد برین

سید چون تاب می بینم در دیوار شفافش غم عشق که این بے جگر ای هم نفس گفتمی چو بر شمع رخسار است قصد سوختن ارم چو خادم می رود بهر بت پس پیشش کمر بسته	مگر دودم از روزن کاشانه شد بیرون که چون تیر از دم هر حرف این افسانه شد بیرون از محبت چون رقیب از انجمن پیرانه شد بیرون خلیل آسا که این مرد از تاجانه شد بیرون
---	--

خبر گیرید از ترکی که صدره چون سیه مستان
فتد بر هر قدم تا از در سیحانه شد بیرون

پای نازکی می بند چون آن پریر و بر زمین بر ادب از باد نخوت شد چنان منم که گاه - ز رنگش در نشسته سوی خاک را ننگد چشمش ای رضوان نیفتد بر سیر تر خلد بهست طولش همچو شاخ سنبل صحن حین بر لب باش چو شوید دلبر رنگین عذار	بهر پا پوشش فند زلف سمن بوبر زمین نشکند پیش ادب آموز ز انوبر زمین زانکه نه نشیند چو گرد مست آهوبر زمین بهر که دارد بسته خود در ره او بر زمین تا رسد وقت خراشش تا رگ سیو بر زمین عطر گل میریزد از زلف سمن بوبر زمین
---	---

نزدیک است
نزدیک است

باز بهر خوردم گم کرد دهاش همچو مار - پا
می نیم ترکی اگر بے یار پس بوبر زمین پا

دید چون در ره الفت تب و تابم مجنون خم شده از پے کورنش بجایم مجنون شد از آن شهرت عشقش که گرفت استیلا یاد کرد است ز من نقطه الفت ورنه دست در گردنم انداخته سیار گرسبت می گیریزد ز فغانم دم پیری چون طفل بخت آغاز چو در باب نقش کردم	کرد از آتش اندر ز کبایم مجنون پا می زند بوسه چو خادم بهر کبایم مجنون - سأله حرف محبت ز کتایم مجنون - پا بود همچون خط باطل بجایم مجنون پا دید در دشت چو با حال خرابم مجنون - کاش می دید در ایام شبایم مجنون - عاجز آمد ز سوالات و جوابم مجنون -
---	--

کرد رسالت و تازه چو گلزار بهشت آید بحال من و من گریه بجالش کردم قیس در دور من اندزه بد آن بود	دشت پر خار ترا چشمم بر آیم مجنون - شب ببالین من آمد چو نجاتم مجنون لقبش عاقل و میگشت خطابم مجنون
---	--

از خودش ماند خیر مانده لیلای ترکی جرعه نوشید چو از جام شرابم مجنون

بجای صورت مجنون مصور	فروشد صورتم در دست طفلان
----------------------	--------------------------

وله

کنار دگر قدم در دشت محبت خیزم مجنون چو لیلی بیندم همراه قیس از سار با پرسد سبق از من نخواهد بر دگر کرد و دیدنها چنان بگریست از دوش که صحرای خشن شد شهادت آرزو دارد دگر از خنجر لیلی شود از نسیل لیلی دلت آشفته گرفتار	کنار از تپشش قالب تپتی چون کوه کن مجنون بگو با من که دست ای برادر زین دوش مجنون رمیدن گرچه آموزد آموختن مجنون بوصف زلف لیلی چون شنید از من سخن مجنون که بر سر رسته چون دلدادگان دارد کفن مجنون نگاه تو بردی آن بیت گل سپهر مجنون
--	---

بگو یک داستان نوز و حیران نه ترکی که شد افسانه لیلای عشق تو کهن مجنون
--

نگاه مرد گام زنده داند	بچشم زندگام مرده لیکن
------------------------	-----------------------

عشقی که کار کرد بیکارم ایچنین	چشم که تیر زد که دل از کارم ایچنین
-------------------------------	------------------------------------

وله	از آن همچون برین بسته ام ز تار برگردن نه از صوتِ انا الحق من زبان خویش بر بندم ز سر افکنده دستار یار برداشتم آخر دی خوشتر از آن ساعت نباشد در حق عاشق از آن در مفاسی همچون تو نگرش دی مانم که امین آن شب عشرت فر باشد که منم منز بر تنگ مینای می ای و اعطای خواهم سبک شواز گزینا تعلق ای دل نادان -
که از صوم و صلواتم تا نباشد بار برگردن چو منصورم اگر باشد طنب دار برگردن سبدهای سبوی خانه تمار برگردن که باشد بته دست پاش تیغ یار برگردن که می دارم نه بار منت زردار برگردن هر احوی بر سر بالین و دست یار برگردن که خون دختر ز باشدت ای یار برگردن چو حال این قدر تا چندی بار برگردن	
سحر دیدیم در تجانه ترکی را بدین هیأت که بودش قشقه بر پیشانی و ز تار برگردن	
پیشم که بست خواب که بخواهم این چنین چون ماهی ام امید ربانی نماده است آگه نیم که با جگر تشنه کام من - با من شب فراق نشیند که یک زمان	زلف که داد تاب که بیایم این چنین بر بست زلف یار بقلایم این چنین تیغ که آب داد که سیرایم این چنین کس بر نخاست آه را اجایم این چنین
تاست بچو ترکی پیمان کش شوم ساتی بجام ریز می نام این چنین	
جنس دل را بخصولب جانان بردن من چنین جان دل زار بگویش نه برم	ریزه سنگ بود سومی بدخشان بردن خار و خس را که نه باید بگلستان بردن

توبه از صحبت این زده فروشان کرده باید ای شیخ اگر غم تو سوی طوس است سیر باغ سخفم هر که کند می گوید بردم از خجیر نازش چو سلامت جانرا		باید آیام بسره همه رندان بردن به حتم برور سلطان خراسان بردن گل ازین باغ سز چندید امان بردن غمزه اش تاخت پی دولت ایمان بردن
		دل و سجاده نباید بیاحت ترکی نیست لازم به سفر این سر و سامان بردن
از بیاض و فتکان طرز سخن برداشتن لطف طبعم را بدست آور و عیوبم گذار		باشد ای دل از تن میست کفن برداشتن میسر و گلهای رنگین کز چمن برداشتن
	وله	
سخن رشت نباید بر دانا بردن		نه سز دگوهر بے آب بدر یا بردن
	وله	
داغ از گلشن رخسار تو دارد دل من کار با خرقه و تسبیح نه دارم ای مبت		در جگر خار ز گلزار تو دارد دل من در گلو رشته ز تار تو دارد دل من
	وله	
بهر جسم نازکت ای شاد گل پیر من باغبان آورد بهر مهندوی زلف صنم بلبل از بهر عروس فکر رنگینم ز باغ می شود در آب جوای سرو قد وقت شنا بهر موی زلف و جسم ناز نیست می سزود بهر ترک چشم مست آن سمن برد نهشتند		دوزم از تار نگاه چشم بلبل پیر من از گل نسیم کله و ز تار سنبل پیر من در کف باد صبا بغسست از گل پیر من بر تن عریان تو از موی کاکل پیر من شانه از شمشاد و از تار رگ گل پیر من باده نوشان از صریح موجه گل پیر من

	بسته ام ترکی بسر دستار تسلیم و رضا کرده ام در بر ز دیبا گئی تو کل پیرهن	
بچه آسان نه زما در شکم آید بیرون از دلم تا دم مردن نه غم آید بیرون زشت حرفم نه ز نوک قلم آید بیرون کس نخواهد که ز باغ ارم آید بیرون چند روز است ز کاشانه کم آید بیرون دمدم از بن موهاش سم آید بیرون		مشکل از کیسه نمک درم آید بیرون چیت حاصل زدا و اش که من میدم عبیم از ختم نوشت است نشانش لیکن کیست آن کس که بدر از سر کویت گردد خیر باشد که دلارام من ای بار خدا گو حقیر است عدد یک چوپای گس
	بهر بیت الصنم آن ترکی اسلام پرست بازای شیخ زبیت الحرم آید بیرون	
افکنده در جانهها شر سوز نهان کیست این باشاخ گل پهلوزند نازک میان کیست این پرسید زان شمشیر زن از کشتگان کیست این دادم نه ای هدم مگر نوک سنان کیست این گردن بناز افراتخته سر و روان کیست این سر باز تن برداشته خود سیر چون کیست این شاید که پرسد این قدر از زندگان کیست این تن خسته و دل داده افسره جان کیست این تیرش کند جانهها پرف ابرو مکان کیست این افزاده اندر ره گذر تفتیه جان کیست این		چون ابری گردد بسر و دفان کیست این از غنچه یاد می دهد رنگین بان کیست این افتاده بی گور و کفن صد زخم بر عضو تن افکنده روزن در سپر ازل در آمد و جگر شورم بجان انداخته هوش سیر من باخته خاکم بچشم این پشته تیغ ستم افراشته بر بسته روز و شب که میمانش پیش نظر در رهگذر افتاده بر مرکب خود آماده کف از عقب مال یکف تا زومیدان هجر کرد از تنورم گرم تر هر شعله آتش جگر

	ترکی پنم دلبری ریزد جو طبع گوهری پرسد کی از دیگری رطبان کیت این	
تحفه آن مـ زره دور فرستاد بمن یار امشب می انگور فرستاد بمن یار کحل حبیل طور فرستاد بمن نامـه دلبر کیف کور فرستاد بمن		شانه علاج زلاهور فرستاد بمن شیشه و ساغر بلور فرستاد بمن تانه بے نور جمال رخ او کور شوم تانه بنید رخ زرد من و جسم لاغر
مـ از کمال آرزو	از بنارس غزل خویش خیر نمی کی باد و خسته شناپور فرستاد بمن	
دولت خویش نه باید بزبان آوردن هست از کوه الم سنگ گران آوردن زانکه خواهیم سیرت به نشان آوردن نمکنه راز دہانش بگمان آوردن بایدا ز دیده غماز رنهان آوردن بر لب خویش ز بیم توفان آوردن		نه سزد از محبت بزبان آوردن از غم عشق بتان بار کشیدن ایدل کرده ام پیش نگاه تو سپر سینه خویش هست از حد خیال بشای طبع بردن شیشه باده گل رنگ به زخم ساقی در شب تیره هجران نتوانم ایام
	شوق لغت است و گرد نتوانم ترکی حرفی از وصف محمد بزبان آوردن	

ردیف واو

پیش زین بود پیکار میان من و تو - حیف صد حیف که از گرد که در آید دست غیر آگاه ز مضمون محبت گردید - با اینچه جور است که در نیم چو نیم سویت همچو سگ در عقب افتاد در قیب بدطن نامه حسن ترا دیده خط من سوزد با طوطی نطق تو ریزد پر و بال ای کودن من و تو هر دو بگیریم که خندان باشیم	فتنه برپاشده ز اغیار میان من و تو - رفته رفته شده دیوار میان من و تو - نامه بر بود نه هشیار میان من و تو - غیر حائل شود ای یار میان من و تو - ناگیر و سربازار میان من و تو - با هر که قاصد شود ای زیگانه من و تو با اگر شود بحث با شعار میان من و تو با غیر راجسیت سر و کار میان من و تو -
--	---

دوش می گفت رقیبش که نخواهم ترکی
لب کشاید دم گفتار میان من و تو

کو کجاست شهرت من و تو - رده غیر را مجلس خویش آن چو سراسر است این چو شاخ گیاه پیش خدمت نه بود بود در قیب در دم عجز در سرب تو غرور با عشق بازان به دامن و عذرا ای دل از صد مژه جدائی باش	رفت هر جا حکایت من و تو تازه بنید محبت من و تو با نسیب نسبت بقامت من و تو آنکه شب کرد خدمت من و تو هست فرتی بعات من و تو می نمایند نسبت من و تو - سلب گردید طاق من و تو -
--	---

ہست مانند لیلے و مجنون لب غما ز را بلقمر بہ بند تو ز خویشان و من ز غیر رم شمع مفروز تا کہ سایہ تن	برزبانہاروایت من و تو نہ کند تا شکایت من و تو ہست یکسان مصیبت من و تو دور باشد ز خلوت من و تو
شافع مذہبین کند ترکی در قیامت شفاعت من و تو	
سر دپاشکست جہای تو دل و جان رہود ادای تو - نہ ہنوز می شود از سرم بت عشوہ سنج ہواے تو - چو من تپیدہ بخون شود تہ تیغ تیر جفاے تو - دوسہ روز میکشد آنکہ سر بخیاں مہر و وفاے تو در شہر علم پیمبری دُر تاج مشافعی محشری - من تیرہ راے چہ یا علی سخنے زخم بہ شنائے تو - توئی آنکہ شاہ ولایتی توئی آنکہ بہر نبی و صی - توئی آنکہ صفہ روحیدری دل و جان فدای لای تو رخ یا سمن شدہ لالہ گون ز و نور خون سر شک من - گلُ سُرخ گر چہ سدرہ شد ز بہار رنگ حنائے تو ز خدنگ غمہ چشم تو دل کس رہد نہ ستکرا - سر چپکس نہ برون شود ز کند زلف و قلمے تو - سوسے کلبہ ام چو کند رکنی با مید آنکہ نظر کنی - من پاشکستہ چو گر دپا دوم اسے جوان بقفاے تو	

چه الم تر که بجای من شود آشنای تو بهی کسی بکفش نیم چو متاع جان نه شمرده قابل خویشین		ستم است اینکه مرا کسی بودای منم نه بجای تو زندان عتاب بر دامن که عطا می تو بلقای تو
	همه روز اشک بر رخیم ز دهان ده تو تر کیا همه شب خواب رفته ام ز صدای هول فرای تو	
گل گوش خود نهاده به آواز پائی تو مشهور شد به محفل خوگر دگان عشق شمشیر باز ابدل من روان بکن پا		نرگس کشاده چشم بشوق لقای تو مهر و دقای بنده و جور و جفا سے تو بسمل اگر شوم نه ز تیر ادا سے تو
چون شب گور بود صبح بهاران تو	وله	هست زندان بنظر صحن گلستان تو
بود چگونگی نه دشوار ز لیکن بے تو بقای خود همه خواهند در جهان لیکن گذشت روز الم گر چه یک دشوار است اگر چه به شدتی بود درد من لیکن فراق عدم من تا شد است داستم خداست شاهد تو کم که خوش نمی آید	وله	که هست بر سر من یار ز لیکن بی تو مرا و بال شدای یار ز لیکن بی تو مرا درون شب تا ز لیکن بی تو نخواستم من بیمار ز لیکن بی تو خوش است مردن و بیکار ز لیکن بی تو بیاشتان دل افکار ز لیکن بی تو
	خبر بگیر ز اسماعیل من که چون ترکی مرا و بال شدای یار ز لیکن بی تو	
وله	وله	

نه فکندی نظر درینغ از تو بکار نه رساندی شمیم کاکل یار در دل سخت او نه جا کردی همسری با بحال غبیر یار سر کوشش نشستم زده ی تهمت فسق می نهی بر من بکار	نه گرفتی خبر درینغ از تو بکار ای نسیم سحر درینغ از تو تو ناله بے اثر درینغ از تو بکار نافه مشک تر درینغ از تو بکار اے دل نوحه گر درینغ از تو دشمن بد سیر درینغ از تو
طلب زر ز ترکی تلاش اے بت سیر درینغ از تو	
جان رسد در تن از رسیدن تو نیست دور اے غزال گریه نیست کم اے حسود از خم تیغ همچو بسمل شوم تپان ای دل	دیده روشن شود ز دیدن تو آهوی جانم از رسیدن تو بهر تعظیم من خمیدن تو بگرم چون بخون پیدن تو
لب آن گلزار ای ترکی نیلگون گشت از مکیدن تو	
دیده و دانسته در پیشش خطاها میکنم	تا برای عفو جرم خویش بوسم پای او
در دلم از معنی تر هست در یاد در سبو گشت روشن جام منی از آفتابی یا پر تو رخسار و سیامی عرق آلوده اش	فکر رنگینست در طبعم که صهبا در سبو می شود از پر تو حسنش تماشا در سبو ریخت گل در جام صهبا و گهر باد در سبو

داشتم می آنکه امشب بهر فردا در سبزه	کردم دانسته شیخ پاک بن با او وضو-
	نیست ترکی در خم چشمم ترم آب سرشک کرده ام من بند با صد چند در یاد رسبو
نه دارد حور و فی عثمان چنان چشم و چنین لبر اگر دیدی مه کفان چنان چشم و چنین لبر بیت غارتگر ایمان چنان چشم و چنین لبر نیاید در نظرای جان چنان چشم و چنین لبر	نه دیدم ای شه خوبان چنان چشم و چنین لبر نه از تیر نگه کردی هدف قلب ز بخت را نه بزدی گرد دل زاهد چو گوید که دارد آن بسر شد گرچه در بزم حسینان عمر من لیکن
	نه در سیم تنان دیدم چنان لعل چنین سیما نه ترکی در سیه چشمان چنان چشم و چنین لبر
ببخود از جملوه یارم تنه نا بایا هو- بو بخرخت چشم نه دارم تنه نا بایا هو- سره زندی تو ز تارم تنه نا بایا هو- لوی مشت غبارم تنه نا بایا هو	عاشق روی نگارم تنه نا بایا هو- بو هست پیروی تو کارم نه بروی دیگران بی جمال تو کند ساز دل من تن تن می سراید برش رقص کنان شام و سحر
	این عجب نیست بود گر پس مرگم ترکی نغمه خاک مرا مرگم تنه نا بایا هو-
چشم مست می کشد از ساغر گل رنگ بو همچو زلف قونیه دارد و تار سنبل رنگ بو در کلام عنده لب باغ آمل رنگ بو می کشد بهر کس ز کلهای تو گل رنگ بو	آب حسن تو برد از عارض گل رنگ و بو راست و بالانده باشد چون قدت سر چنین چون گل اشعار من باشد نه ای مرقد پرست تازه می سازد کجا باغ بو سها خاطرش

در چمن تری کی کجی از سنبلیله نسیم کشد
پیش زلف و روی آن گل چهر بلبل رنگ بو

گفته آید چشم جاسه نو - پا
گر چه پیرم مگر کنم تحسیر
گر نه باشد بستر عماسه نو
مدحت نو خطش نجاسه نو

ترکی گفته سال را نواخت
روز سه آن نو خطی بنامه نو

دلیف های هوز

یاد صبان زلف و دانا را شکسته
نابسته نگار بی پای خود ای نگار
بر کنده باد هیچ تو ای عشق همچو یار
سر زده خطا چه شد که بنگ فراق باز
مقراض کرده نه سر زلف خم تخم پا
نامد چو بسوی من جان بلب هوز
خواهم که باز با تو به بندم هزار بار
ناید ز کوی یار ز دریای خدنگ آه
جبار بشکند سده پای تو محنت
منظور گر بلاک من ارتع ز شک نیست
ترکی هوز یاد دوس در دلت دوز

شلیخ غزال نشست خطا را شکسته
دست عروس رنگ حنا را شکسته
از جسم من چنانکه بنار شکسته
ای یار شیشه دل ما را شکسته
سر رشته های دام بلار شکسته
یارب اگر نه پای قضا را شکسته
صد بار گر چه عهد وفا را شکسته
شاید که پای بیک حصار شکسته
ظالم چنانکه شیشه ما را شکسته
دربزم از چه بند قبا را شکسته
پیران مشوک دام هوا را شکسته

از چشم تو شد فتنه بیا خانه بختانه -	وز زلف توافت ادبلا خانه بختانه
آیات نه گشتم فلک پیر چین برود پا	چون مهره تشریح مرا خانه بختانه
آهنگد نباشی بجای دوش بدوشه	تا چند گریزی ز قضا خانه بختانه
تغیر نمودند چو خویشتان پس مردن	در زیر زمین شاه و گدا خانه بختانه
گردم بهوایت چو هوا کوچه بکوچه	بوی تو بیوم چو صبا خانه بختانه
آخر به گوی تو دریافت نشانم	هر چند مرا جست قضا خانه بختانه

ترکی بنهفتم بے لیک چو مجنون پا
مشهور شد آن خانه ما خانه بختانه

پاک طبعان را بود اندر جهان بر عکس کار	در زمستان گرم و در گرمی بود در آب چاه
وله	وله
چون ز محرامی روم در گوی یار	ابراشک چشم گرد در سد راه
وله	وله
تا طرف گردید با سیما سے دلیر آئینه -	میشود از ابرو دانش زیر خنجر آئینه
همچو افی بیج و تاب از شب خور و تابا داد	گر به بید سائیه زلف معبر آئینه
پر تو فاسق اثر بر قلب نیکان افکند	میشود از عکس بدر و زشت پیکر آئینه
از قدرت بیشتر گیر دل عارف جلا -	ز آنکه می باشد ز خاک تر منور آئینه
در چین تا آمدی مشاطه باد صبا پا	کرد و امیش تواز برگ گل تر آئیت
خوشتر از زلف سیاهت نیست مشک از خشن	در جلب از روی تو باشد نه بهتر آئینه
گر چنین دارد نظر بر روی آتشاک یار -	سرخ از سرتا بیا گرد چو اخگر آئینه
تا خم ابروی او دید است بر بینندگان	از رگ جوهر کشد هر بار خنجر آئینه

روز و شب دارد پی آتش آن خورشید رو دور دار از دود آه من رخ تابنده را - وصف رخسار و لب لعلت عیان گر کرد با که او باد شاه یکسان بود در شرف منیر	شانه در یک دست خود در دست دیگر آئینه زانکه از باد نفس گردد مکرر آئینه جام را فی ساختن جهمی سکند آئینه رو نمی تابد ز محتاج و تو نگر آئینه
---	---

نیت دور از پر تو شیرین دهانش ترکیا گر بریزد بر رخ بنیده شکر آئینه	
--	--

آفت زلف بتان را تو چه پنداشته آه دل سوختگان را تو چه پنداشته ز خمش از خنجر پولاد نه باشد کتبه نرم ای دل مشوا ز دیدن قوس ابروش	این بلای دل و جان را تو چه پنداشته برق جان سوز جهان را تو چه پنداشته ضربت تیغ زبان را تو چه پنداشته تیر این سخت کمان را تو چه پنداشته
--	--

عرق خواهی شدن از سیل سر شکم ترکی جوش این اشک روان را تو چه پنداشته	
---	--

کاکلش در گردن آه وطناب انداخته کیست این گل چهره که نشیم گشت ای عیان بادل سوزان نوید مقدم جانان که گفت هست این خط سیه بر عارض سمین یار تادل دیوانه ام گویند در روز حبه بی حجاب ای جان جان تا چندی سوختی بازای واعظ کد امین بی ادب مانند مست	خال رخسارش بشهر در مشکناپ انداخته سینل آشفته را بر آفتاب انداخته بر سر این شعله زن آتش که آب انداخته آسمان یا باله گرد ما هتاب انداخته از شلم آن پری خود را بخواب انداخته بگذری از پیش من تا کی نقاب انداخته دست خود را در گریبان جناب انداخته
--	--

بے تامل نوشتم آب زندگی پنداشته ناشای چشم سست در روی رنگیش کنم سالها بگذشته ای بهدم که چون مار سیاه	گر دمی ساقی هلاهل در شراب انداخته باوہ لعلم بدہ ساقی گلاب انداخته یاد گیسویش دلم در پیچ و تاب انداخته
	پاسخ این خوش غزل ترکی نوشتن شکل است خویش را شوق از چه در فکر جواب انداخته
بدلِ حورین چنانم غم در لبان نشسته بطرب ز نیم حریفی بر دل بران نشسته ز حدِ همین بخوابد که فرو برد زینم بجایال روز وصل تو به های های گرم بچه روزین جنت بنگاه ما خوش آمد مگر از شراب آب دل باده خوار گشته بجایال زلف مشکین بر بهت فاده کچشی به تیغ نازم که دل نیاز مند	که بگوی آشنای بر آشنایان نشسته بود از زغیر امشب پیش و پیش نشسته چو به بید آسمانم برد لبان نشسته چو به نیم آشنای بر آشنایان نشسته که غبار کوی شرب بد چشم مانده که درون صحن مسجد بر پارسان نشسته بهوای روی رنگین بد رصبا نشسته بدرتو بی نیاز از به نیازان نشسته
	برہ حسیم پاکت بکمال ضعف ترکی ہزار جہ افتادہ ہزار جہا نشستہ
سخن آرم ز طبع نکتہ وان پیچیدہ پیچیدہ میسوی خم زلف تو از فرش زمین ہر شب رود تار سر شک من چنان از چشم خون فشان بسوی یار بنویسم چو ہجران نامہ خود را بشوق سبیل زلف تو آہ من غبار آسا	بود چون مصرعہ زلف بتان پیچیدہ پیچیدہ رود دود دلم بر آسمان پیچیدہ پیچیدہ بنجر موج کز بحر روان پیچیدہ پیچیدہ زخم صد دلتاش در میان پیچیدہ پیچیدہ رود ای گل بسوی گلستان پیچیدہ پیچیدہ

نه بر دم بسوی معنیش از ساده لوحی ها	چو ز دامن سخن آن هریان پیچیده
بود هر مصرع بر جسته ات سحر آفرین مثری	شود هر شعرت ای میخربیان پیچیده
بجاکم زو زمین حسن سبزش آسمان گشته فتم بر دامن تو گاه گرد و هروان گشته پا بودنار یک تاکی بی جمال عالم افزوست از غفلتی بود طوفان خیمه موج سیل و فحارت ننگه زشت بدین ای نسیم گلشن کولیش نه باشم والد رویش چو دنیا و دستان حاشا هر آن آبی که بر خیزد ز آتش خانه جسم بسان سروای نادک فلک بالید تا قدرت ز مدت بانیاد از دیار دوست بیغای شنیدم آن قدر در شب سنجهای سبک مغزل از صوت بلبل گفتار من اقلیم مهندستان	بهارش ریخت خون من درم بار خزان گشته بسوسم که کف پای تو سنگ آستان گشته بیاد در منتر لم ای ماه یک شب هریان گشته بیا کردی گوشتدای بیم خوبی جوان گشته که چون خس در روش افتاده ام من ناتوان گشته بیاید که عروس جاوید عمر جاودان گشته بگرد گوچه دلدار می گرد و دغان گشته نهال قائم از بار عشقش چون لکمان گشته از آن پیک روان من بسوی دوران گشته که چون جذرا صم امر و گوشت من گران گشته صفاهان یک طرف خیرت و باغ جنان گشته
ز حشر آسمان کف را کف نالید چو ترگی	وزیرت در دامن گرفت و ستم هریان گشته
گل را بین اگر رخ دلبر نه دیده - یا - هجم ز در دفرقت آن ماه و شش شب موباف زلف یار نگر ای غزال چین انگن نگاه جانب غیرین دهن یار -	بنگر بقامتش چو صنوبر نه دیده - یا - ذوق پییدن دل مضطرب نه دیده گر کان مشک و معدن عنبر نه دیده ای پارسا چو چشمه کوثر نه دیده -

	زاهد بین بجانبِ ترکی قشقه کش - پا مومن اگر بصورت کافر نه دیده -	
غنی بنید رخ میری کسے در صحبت یاران	که در گلسته گل تا دیری ماند تر و تازه	
دل مکن نگه دست بدلهای شکسته دریاب که هر گام خلد خار و قیلان در منزل بوسیده من گام مفرسا در خسته دلم حال که پرسد که بحفل کداینه	ریزد نه کسے باده بینای شکسته اگر گل بر عشق تو در پای شکسته بر کش قدم خویش ازین جا شکسته بنید نه کسے حیات بینای شکسته	ترکی نه شود قطع ره منزل عشقتش با قالب فرسوده و با پای شکسته
این قدر بار ستمها بر من لاغر منه از لب چشمش کن در بزم شیخان گفتگو	تا نه گویم با تو حرفی بر گل خوشتر منه در حضور پاکبازان شیشه ساعره منه	
دل شاید از محفل آن مایه ناز آمده پا جسام بر گیر گرای بنده نواز آمده پا تألمد باش به تابوت من کشته هجر من بدین صوت خوش آنجا که روم می پرسند	بازای دل که بصد سوز و گداز آمده نه که در می کده از بهر نواز آمده اگر سه نعلش من ای بنده نواز آمده از عراق آمده یاز حجاز آمده - پا	آید اریار کنم عرض چو صائب ترکی از دل من چه بجا ماند که باز آمده

بشنو اے مهربانِ دیرینه برزین پنجب را آمده ام - پ از تباخ نمی کنند انکار پ حد برین دعوی ام زدند به پنج بعد زین پیش کس بر ب جهان دیده ام مجلس قتل و خربین گفته ام همچو شاه نامه یکی در تنم نسبت از غمش باقی نه شناسی ز ضعفم از چه مگر هست از زخم تیغ فرقت یار	از لیم داستانِ دیرینه پ پیش از آسمانِ دیرینه پ دلِ اے موبدانِ دیرینه از غضبِ عالمانِ دیرینه نه کنم من بیانِ دیرینه منم از شاعرانِ دیرینه نامه خسرانِ دیرینه جز دوسه استخوانِ دیرینه هستم از عاشقانِ دیرینه در دل من نشانِ دیرینه
---	--

کس نیاید نظر کنون ترکی

زنده از دوستانِ دیرینه

ای کبید از ما وطن شده - نافه خال مشک چین شده خسته تیغ ناز گردیدی - پ ای بقرب که گشته مائل پ هندوی زلف یار را پسید در گلویم مریز زهره اگر پ ای قدیار در نزاکت ها پ دور از ذکر کردگار مباش	از چه ناز آفرین چنین شده بوسه لعل انگبین شده بسته زلف عنبرین شده دور که عاشق خربین شده که چرا خصم اهل دین شده ای لب یار انگبین شده روکش شاخ یا سمن شده ای کبا مرگ هم قرین شده
--	---

	در مکه آن دلم کمین شده مضطرب از چه این چنین شده		جان فدایت که باز ای غم بچهر چون نم زنده بهر مرگ رقیب	
	بیت و منبر شکسته ای ترکی فاغ از رسم کفر و دین شده			
	تا چند نه بنیم چمنستان مدینه آید بنظر تاریخ سلطان مدینه هستم ز چهل سال تلخوان مدینه دورم مکن از شمع شبستان مدینه بیند چو رخ مهر درخشان مدینه هر جور غبار ره سلطان مدینه تا زم چو سر شوق بمیدان مدینه گلزار حیان ز بهت بستان مدینه در یاد تو ای سر و خرامان مدینه قصه فلک از رفعت ایوان مدینه خجرت تو ای سر و دریشان مدینه		یار بنما روضه سلطان مدینه ای کاش شوم خادم در بیان مدینه گفتم نه همین محبت سلطان مدینه ای نیر تابان سموات نبوت افتاب مصر کجا چشم ز لیلیا مال دین خویش چو گل گونه مجشر خوشر بود آن روز ز بهر روز حیات بیم است که روز دهنه گامه محشر چون نخل خزان دیدن عشق زار است ترسم که ز خجلت به خاک نیفتد زین پس نه کشم نقش مدح کج و جم را	
	گشتی همه آفاق مگر ترکی پیرا کردی نه طواف در سلطان مدینه			
	دلیلی تخیالی			

گاہے بنو باز م چون گاہے بنگاہے تا چشم من از نور جمالت شد روشن بنگر تن کا ہیدہ ام ای رشک بہارا گر جان برم از عشوہ لعل تو سلامت کہہ قتل من ابروی تو از غمرہ بخوابد از سایہ زلف تو فدام بر خندان بنوازل دل عاشق مجبور خدارا پ آن ماہ کمی بود حضور مہ وسالے	در سینہ کند چشم تو را ہے بنگاہے تا راست فروغ رخ ماہے بنگاہے سیراب کن شاخ گیا ہے بنگاہے خونم کند آن چشم سیاہے بنگاہے مترگان ستم کیش تو گاہے بنگاہے کایدیش تار نہ چاہے بنگاہے کہہ ای بت کج کردہ کلاہی بنگاہے در سال نیاید نہ بجاہے بنگاہے
--	--

در دہر چو ترکی و دق را لا مراے نام وزیر دکن پیدا ست گداے دنہ شاہے بنگاہے	
---	--

چندان زدی ای شوخ خدنگی بنگاہی ہر لحظہ زندم دم چشم تو بقتلم پ مترگان کجبت می کشد از سینہ دلم را باغیر ہم آغوش بہاند شب روزے از چشم رقیبان رخ خود پوش کہ گویند چشم نہ باغیا رز جو ش تو شود سرخ	کردی دل من آہوی لنگی بنگاہے از غمرہ تفنگے و شنگے بنگاہے چون جان ز تن میش پنگے بنگاہے آن مہ کہ ز من داشت درنگے بنگاہی دو پارہ شود سینہ سنگے بنگاہے از بحر کشم ورنہ ہنگے بنگاہے
---	--

مرغ دل ترکی مکن از تیر شانہ بسل شود این خستہ کلنگے بنگاہے	
با صد جفا ز بزم تو بیرون نمی روم۔	دانم کہ چون روم نہ بگردا دم کسے

	ولہ	
پیش حال من زار نہ کردی رفتی از مبارک قدمی خانہ ویران گاہے سالمہا در طلب جیفہ دنیا بودی از من شیفتہ اشعار خواندی اینستوخ ختم کردی ہمہ قرآن و حدیث ای دای	رنجش خویش ہم اظهار نہ کردی رفتی لالہ رو غیرت گلزار نہ کردی رفتی حذر از خوردن مردار نہ کردی رفتی سیر از گلشن بی خار نہ کردی رفتی یک سخن ہم ز لب یار نہ کردی رفتی	
	زینت محفل می جیفہ نہ دیدی ترکی چشم بر خانہ خستار نہ کردی رفتی	
تا خانہ از ان غیر بیاید بر کابلش	ترسد کہ من استادہ نہ باشم سر راہے	
	ولہ	
چون ز درد خویش نالی ز غم حیران بخندی نہ بسر ویران بنما قدس فر از خود را پا بد و حرف سر و نام نہ نواخت از تقافل	نہ بد گیران پسند آن کہ بخود نمی پسندی کہ بیاد مانہ گیر دزد تو طرز سر بلندی چہ قدر خطش نوشتم ز سر نیاز مندی	
	من و سطر بے بخوانم بر باب شعر ترکی تو شراب نوش شاہان نگار یار قندی	
سوز و ساز کسے نمی بینی حسن آرد آن قدر سر ناتہ	بگذر از کسے نمی بینی - پا کہ نیاز کسے نمی بینی - پا	
	ولہ	
نالان بدشت عاشق محزون منم یکے	یعنی کہ از قبیلہ مجنون منم یکے	
	ولہ	

در روزگار ز اہل سخن مانده ام یکے خونم مرید عشق کہ در خاندان تیس ہر شیر مرد قید تعلق شکستہ جست جا کردہ اند جبکہ رفیقان بزیر خاک بلبل برید و باد صبا ہچو بوگدشت ہر تیز رو گذشت ازین خارزار و من	زین بیلدان بھن چین مانده ام یکے از بہر ذکر خیر تو من مانده ام یکے پابند ہر دختر و زن مانده ام یکے در انتظار گور و گفن مانده ام یکے من در ہوائی او چمن مانده ام یکے بگستہ پا و برہنہ تن مانده ام یکے
--	--

رفتہ چمدی و گرامی سوی وطن ترکی ز بے زری بدکن مانده ام یکے	
--	--

آہ من ناشاد شنیدی و نہ دیدی شب از پس دیوار فغان من مخرون از باد صبا حالت افسردہ دلانرا - در خدمت شیرین بنوید کہ افسوس از خون جگر نامہ رقم کردم و از غیر - پیتابی بلبل بقیفس در غمت ای گل اوصاف سیمہ بر کس آن لعبت چین از من تہ شمشیر تماشا طہیدن بر باد می کا شانہ ام از تاخت ہجران	فریاد کہ فریاد شنیدی و نہ دیدی آہ ای ستم ایجا شنیدی و نہ دیدی ای غیرت شمشاد شنیدی و نہ دیدی جان دادین فریاد شنیدی و نہ دیدی ای باتی بیداد شنیدی و نہ دیدی ہر چند ز صبا شنیدی و نہ دیدی ای حور ز بہر اد شنیدی و نہ دیدی بیرحم ز جلا د شنیدی و نہ دیدی ای خانہ ات آباد شنیدی و نہ دیدی
--	---

افسوس کہ حال دل دیوانہ ترکی ای طفل پریراد شنیدی و نہ دیدی	
--	--

سمنده ناز را ای شیخ جولان کرده می آئی لب آن لاله رو سرخ است یا لعل زنگین خیر از مردن مجنون مگر بشنیدی ای سبیل برواز پیش من ای شیخ گفتا دل زارت ترا بوسند تا ای خادم شیرین زبان من چه رحم اندر دلت آمد که سوئی خاک ظلوم بهر دم از جفا عهد و فوارا بشکنی با من مگر بر هم زدی جمعیت و لهاے بحر و جان	مگر شه دل عشاق دیران کرده می آئی لبوای گل اگر سیر بدستان کرده می آئی که در صحرا با از گریه طوفان کرده می آئی بان ماند که بر هم نیم مستان کرده می آئی که باز از سخن را شکرستان کرده می آئی زمین را از گل کفشی گلستان کرده می آئی مگر از دوستی با غیر میمان کرده می آئی که سوئی زلف مشکین را پریشان کرده می آئی
--	--

چه اخاک کف پابت نه مالم بر جبین ترکی که طوف روضه شاه خراسان کرده می آئی	
--	--

مترگان تو نجبه قضائے پا امشب بخیال صبح رویت در نامه مختصر نه کنجد پا بیمار غم تو مرد شاید پا	زلف تو شکنجه بلائے کردم سحرے بهای هائے طول است ز عشق باجرائے کا مشب نشید مش یکائے
---	--

آخر نمیشفت دترکی از خانه جسم من نبائے	
--	--

نقلند چشم من دولت دنیا گاهے گریه چون ابر کشم بر لب دریا گاهے	می نمایم مرا عارض زیبا گاهے صورت کبک ز غم خنده بصوا گاهے
وله	

تا پائے تو گیریم چو خارِ سرِ راهے بگذار نہ از دستِ شکارِ سرِ راهے گیسوی تو کم نیست ز مارِ سرِ راهے دل بند نہ بر نقشِ نگارِ سرِ راهے اعمالِ بدم گشتِ حصارِ سرِ راهے پیرِ میز از بنِ شعلہ نارِ سرِ راهے از یاد بدین گونه که یارِ سرِ راهے پامال چنان شد که فرارِ سرِ راهے	در کوے تو گردیم غبارِ سرِ راهے بر قتل خود آمادہ بکوے تو ستادم ہرگز نگذار د کہ یہ بینم رخِ خوبت پا بنگر نہ آرایش کاشانہ دنیا پا تا بدورِ فردوس رسمِ ہمرہ نیکان پا مگذر بلذر گاہ من تفتہ دروئے ہر دوستِ دیرینہ مرا گرد فراموش لختِ دلم از تاختِ عشقِ تو ستمگر
---	---

فریاد کہ ماند ز تَفِ آہِ جگر سوز پا ترکی تن زارم بچنارِ سرِ راهے	تا بد نہ خور آنجی بمقامی کہ تو باشی واجب بودش سہو بہر کعتی ای بُت ہر یار کند و جذبہ نغمہ شعرتش پا خوشت ز شبِ قدر بود صبحِ نشاطش
--	---

آہِ غریزی اے شوخِ چو ترکی بجز نگش خمِ ہچو کمان بہر سلائے کہ تو باشی	گرچہ دارم ز درم گوشہ دامان خالی خانہ ہا گرچہ ز زرِ کدوہ اے منعم آن زمان از نفسِ آزاد شدم ای لیل
---	--

نیت لیکن ز گہر صفحہ دیوان خالی
ہست لیکن دلت از دولتِ ایمان خالی
شد چو از غنچہ و گل سخن گلستان خالی

لعل گریشود اوصاف لبش اترکی از سرشرم کند کان بدخشان خالی	
گلکج کرده ای گل سیرین ستانه می آئی ز اندازت شود ظاهر که از میخانه می آئی	گریبان چاک و بر سر خاک پیر از آبله پائی مگر ای ترکی دیوانه از دیرانه می آئی با
دوزخ بود از سوز فراق تو شرارے یک قطره سیل المم بحر حوادث آن کسیت که در سینه ز تیغ تونه دارد خون شهید اغازه رخسار حامت بنشسته پی خون نگاره من شیدا چون کعبه بر صدق کند طوف ثبوت	صد دشت میلمان ز ره عشق تو خارے وز گرد غم گنبد حضارت غبارے زخمی بر زخم فکاری بفکاری داغ دل عشاق ز باغ تو بهارے گیسو برخ یار سر راه چومارے هر شخص پس مردن من گرد فرارے
استاده پی کشتن ترکی جگر ریش ظالم صف ترکان تو در راه گذارے	
فرستادم هزاران قاصد بسیار پیغای بسوی گلشن کولیش نه خواهد برد میداتم	مگر ای دل نیامد از دیار یار پیغای بجز باد صبا از طالع دیدار پیغای
دل از هر دوش بدین اترتا این کشمکش دیدم	مگر ای شیخ در کار است کی کفر و نه اسلامی
دل از صهبای احمد تازه کردی ز باران سرشک ای چشم خونبار	بم از جام کوثر تازه کردی زمین کوئی دلبر تازه کردی

دلم محو تو بود و گشت جان نیز ز بوی خوش مشام تیر روزان جزاک الله زخون شه رگ من	مگر سحر اے فسوگر تازه کردی شب ای زلف معنیه تازه کردی گلوی خشک خنجر تازه کردی
---	--

زمین خشک این اشعار ترکی
بوصف آن سمن بر تازه کردی -

لحظه لحظه بمن از خشم چرامی بینی یار درمهند و پچینش ز خطا میجوئی پا من و آن جهان جهان یک تن کیان شیم افکنند باد حوادث سر خاکش منعم - پا هست نزدیک ترا ز شه رگ گزن جایش چشم پر آب و بلب ناله و سودا در سر جلوه افش هست که در مشرق متعزیز است شاید از دشت نه حاد هلاکم خواهی پا چون کعبه تر نشوی از بام بام دیگر پا گر نه کور چه راه بنامی طلبی پا این نشانت که بی دولت و ضلش میجویم سر زدا ز محشر رفتار تو ای قناعت پا	از چه شاهان ز غنیمت سوی گدای بینی منرش هست کجا و تو کجا می بینی هست این فرق نگا هست که جدی بینی این بناها که درین دار فانی بینی - بر در کعبه و دیرش ز خطای بینی این بلاها همه از عشق دلامی بینی منظر اوست که در ارض و سامی بینی کز محبت بمن بے سرو پای بینی پا پنجه بر سر چو ز شاهین قضای بینی ورنه لنگ چرا سوی عصای بینی چون درم داغ که اندر دل مای بینی این قیامت که در آفاق پای بینی
---	--

گر نه داری سر آن پرده نشین ای ترکی
هر دم از روزن دیوار کرامی بینی

بجان پاکت که جان زارم بلب سید ز غم خدای که عمر باشد انیس مائی رفیق مائی اشفیق مائی خیال شاهی بسزد ادم کنم کبوی تو تا گدائی بگو خدا را خطا چه کردم که رودی زیبا نمی نمائی مگر مهنیت در دیارت طریق یاری آشنائی خداست شاه که دست شویم ز زبده تقوی یاری مگر سر اخنت نظر نیا مدشدم نه واقف که تو کجائی بدشت عشق تو سدا هم اگر بگشتی شکسته پی	نه زنده بپنی من خیر را اگر بسویم بدیر آئی برون مروای غم محبت چو ناشناسان ز خانه دور به از حیات بد شمارم بخاک پای تو جان سپردن گهی نه آئی جلگه من می نشینی نه در بر من - خبر نه گیری ز حالت من چو نه پرسی ملائت من شراب و صلصم نوشم اگر بدینسان شبانه روز بشرق رقم بخت بریت بغیر شتم در آرزویت نه باد صحرای من دیدی نه گر بچون من سید
--	---

گذشت عمرم بدین تما که در کنارم نشسته گاهی
بلطف پرسی مرا که ترکی فسرده خاطر چنین چرائی

در بهشت آشیانه می خواهی زیست جادو دانه می خواهی شاید از من گرانه می خواهی گروفا از زمانه می خواهی	بر دریا رخساره می خواهی خانه از شک با کنی بر پا پای حیده جوئی پی شکستن عهد مکن آزرده از جفا دل خلق
--	---

بمحو فارون اگر ده ترکی
از چه حید خسرانه می خواهی

نوحه گر نیست این چنین که توئی بخیر نیست این چنین که توئی در تن نیست این چنین که توئی موکمر نیست این چنین که توئی	چشم تر نیست این چنین که توئی ده که یاری ز حالت یاری نافه ای خال عینین نگار نازنینان بنزارا هستند
---	---

در چمن ای صفای عارض یابد شوبه پرواز ای کبوتر جان ای خدنگ شره ستان اجل از بتان دایم ستان یارب ساده دل نیست آنچه نکه منم دیدم در تار و چین ای لغو	گل تر نیست این چنین که توئی نامه بر نیست این چنین که توئی کارگر نیست این چنین که توئی دادگر نیست این چنین که توئی فتنه گر نیست این چنین که توئی مشک تر نیست این چنین که توئی
نه روی راه راست ای ترکی کج سین نیست این چنین که توئی	
بسر بهشت نشستم که گذر کنی نه کردی پا شده دیر جان زارم که فرستمت بسوی سره عثمان خشت بهمن هوس گیرم بهار بار گفتم بتو ای پری شما گل دل ز آنچه گفتم ز صبا کوی جانان بهمن مایه خوردم بطرب ترا با اهل یار	برخ تو دیده بستم که نظر کنی نه کردی ز وفات من بگوشش که خبر کنی نه کردی که جدا تیغ تیز من و سحر کنی نه کردی ز رقیب دیو سیرت که خذر کنی نه کردی بسوی دیار دیگر که سفر کنی نه کردی شب جبر پاره دپاره که جگر کنی نه کردی
بهار بار گفتم به دوسته حال ترکی ز دوزخ مشکیش که خذر کنی نه کردی	
از ناز باغی که خرامان شده باشی مهر جبهه بکامم سم قاتل شده باشی پیدا کند امر و ز ترا جذب محبت	غیرت ده صد سر و گلستان شده باشی در باد چو شاتل بھر یغان شده باشی ای یار لصد پرده چو پنهان شده باشی

ای شیخ تراباده توحید نه بخشند کردم نه ازان یاد تو گزشتوی بختم حاشا که نه آمرزش عصیان باشد آخر خورش مور شود جسم لطیف آنجا چقدر خون جگر ریخته باشم حاشا که قدر تو اے گوهر نظم ای شمع زافانه شب های فراقم از قتل نه ترسم مگر اے شوخ گمانست	تا همچو من مست نه عریان شده باشی ای صبح وطن شام غریبان شد باشی نو میدگر از رحمت نیردان شده باشی گر چند بافاق سلیمان شده باشی با غیر سجا که تو خندان شده باشی خوشتر اگر از لعل بدخشان شد باشی آشفته تر از زلف پریشان شد باشی کرکشتن من زود پشیمان شد باشی
---	--

غم نیست ازین قشقه و زئار پرستی
 ترکی دم رحلت چو مسلمان شده باشی

دنیا طلبا نعمت عقبه نه گرفتنی ز انسان شده ام خوا بر پشت که سیر راه عمری بدر کعبه بر کرده ای شیخ خوش باش که روتا فتی از بیعت زاهد از صحبت مستان رسد فیض چای شیخ کودن نه بود چهل تو میوه که تعلیم بے سود پی مال بود چه تو امروز اے مست می خواب گران بهر عبادت اے طبع رسا گاه بوصف قد جانان لیس بودت قدر چه در عشق که گاه	دونان صفادامن اعلیٰ نه گرفتنی امروز سلام من شیدا نه گرفتنی یک روز قیامی بکلیسا نه گرفتنی چون کو رکبف چوب عصاره نه گرفتنی لذت اگر از سوغ صهبانه گرفتنی در کودکی از عالم دانا نه گرفتنی اے بلهوس ارتوشه فردانه گرفتنی در دست گبی دامن شبها نه گرفتنی فیض سخن از عالم بالا نه گرفتنی مجنون نه شدی گوشه صحرانه گرفتنی
--	---

	نقد دل و جان داده زبانا را محبت اے سرگئی و محبت زده سودا نہ گرفتگی	
شد کار من تمام و بکارم نیامدی با دصبا بسوئے دیارم نیامدی لیکن بسوئے خاک فرارم نیامدی روزے مگر بقصد شکارم نیامدی ای مرغ روح در تن زارم نیامدی		اے یار مردم و بکنارم نیامدی روزے براہ لطف را قلم کوئی دوست از محشر خرام تو من زنده می شدم - اے شہسوار در ریت افتاده اُم دیر شد خاک جسم من بھوئی تو لیک باز
	تم کی ز من بخدمت جانان بگو کہ حیف شد کار من تمام و بکارم نیامدی	
نہ برب آرد از زدن دلدادگان حرفی ز راہ لطف گیرید ز من آنہ بیان حرفی مگر شنیدہ جائی ز من ای بد گمان حرفی کنید یاد آنکہ از دیباچہ عشق بتان حرفی نباید زد ز مردن بامریض تا توان حرفی - حدیثے از بہار باغ و از فصل خزان حرفی چو گوید از محبت با من آن شیرین بان حرفی نمی گوید با و صاف من آن رطب و لیس حرفی		شبے گزشتند از دست نام دستان حرفی دلہ صد قصہ در دفترش بر زبان آرد چرا سوئی من بیچارہ امروز از غضب مینی نہ باشجو مطول ای مدرّس حاجتش افت مگو با من سخن از فرقت و لدار کای ہدم اسیرم کرد تا اندر نفس صیاد نشنیدم ز سر تا پا شود جسم کثیفم شکرستانی بجفل ہر کسے داد کلام میدہد لیکن
	ز اقلیم محبتان گر چہ آمد نامہ بر نرسد مگر با من نہ گرفت از زبان دوستان حرفی	

	سرمه چشم با نیاوردی بوی خوش سوئی مانیاوردی نامه دلربا نیاوردی داروئے دردمانیاوردی رویدار الشفانیاوردی		خاک کولیش صبا نیاوردی از گل رویش ای نسیم سحر نامه برآمدی بدیر مگر از شفاخانه فلک عیسی نشدی بر درش دل بیمار	
	در جهان گشتی و مگر ترم کی رخ سبوسے کر بلایاوردی			
	ستم با بردم ای چشم دلبر کردی و رفتی دل بهر زاید دیدار کافر کردی و رفتی مرا بیارای چشم فسون کردی و رفتی		بربیع غمزدخون قلب مضطرب کردی و رفتی ز سحر چشم کافر کیش ای غار نگرایان نمی دانم چه جادو کرده لیک ابتقدردام	
	دل فرزانگان را چون دل یوانه ترم کی اسیر حلقه زلف معنیر کردی و رفتی			
	مگر ممکن نباشد که حریم دل بردن آئی کیف بردار زاده چو زین منزل برون آئی بشمشیر دوم از خانه ای قاتل برون آئی خدنگ یار از پیلوی من مشکل برون آئی مگر ایجان نه از جسم من بسمل برون آئی شبیه مانند شمع مرده زان محفل برون آئی		بشب از منم گمراهی مسکال برون آئی بغیر از گوشه هر قنیا بی منزل دیگر نخستین از ما بر من چو به قتل مشتاقان نباشد قوده خاک این که آسان بگذری از من هزاران زخم شمشیر فراقش در جگر خوردم چنین هر روز گریه باشی بمنش ایدل سوان	
	نیاری تا که رخ جانب دارا بد ترم کی نوزندان جهان تا که نه ای غافل برون آئی			

خود ستائی آخرای شیخ ز من نگذاشتی بود در دل شوق یا بوسش گلای در دج بشکند دست تو ای گلچین که بهر دیدم در خراج آن لب و زلف ای شبنم محو از خاطر نمودی جسمه افکار جهان - با تا شدم دست و گریبان با تو ای خوش جنو غرق ای ساقی شدی بیای می از گریه غم حج میداشتم لیک از ره دبستگی	پیر گردیدی و حرف ما و من نگذاشتی تا رسد یار از سفر جانم به تن نگذاشتی یک گل خوش رنگ در صحن چمن نگذاشتی در بخت آن لعل و مشک انداختن نگذاشتی لیکن ای طبع رسا فکر سخن نگذاشتی بر تخم تازی که بهر کفن نگذاشتی - با خوب کردی کامشیم در انجمن نگذاشتی ای زمین کوی جانان پای من نگذاشتی
--	--

قدر تو گشتی گران ترکی بهر شهر و دیار
 ای مشک همت مگر حب وطن نگذاشتی

بناز و چستان قرار کم کردی + چه سدا راه تو گردید ای خدنگ مره صبا نه زلف سمن بوی یار بکنای کدام تیره درون کرد غنیمت اید دست	هزار حیف که لطف بهار کم کردی که از غزاله دها شکار کم کردی بهای نافه مشک ستار کم کردی که الفت من زار و نزار کم کردی
---	--

بیزم ترکی خونین جگر ز روزی چند
 چه شد که آمد و رفت ای نگار کم کردی

گر آن مه یار با بودی چه بودی - پس مردن اگر مشیت غبارم هلاک عاشقان از تیغ نازت	بعشق آتش با بودی چه بودی بکوش ای صبا بودی چه بودی اگر ای دلبر با بودی چه بودی
--	--

بغصِ گلِ بچنِ باغ با من پر بسنگِ آستان سجده کردن اگر از نوشِ داروی وصال جبینِ عاشقان در راهِ معشوق	بزلِ فدلر با بودی چه بودی اگر آن گلگون قبا بودی چه بودی اگر ای بت روا بودی چه بودی علاجِ درد ما بودی چه بودی اگر چون نقش پا بودی چه بودی
اگر ترکی نشانِ تربتِ من بجا کمر بلا بودی چه بودی	
بعشمت روی خود از دوستداران برنگردانی کشاید گرامید بسته توفاحِ عالم نه آسیبِ دم بادِ خزان بینی اگر اے گل خورده هر کس غم تو گرد ز تندرستی ما	بدولت گرسی چندی زیاران برنگردانی بیزدانت رخ از امیدواران برنگردانی رخ خود از عنادل در بهاران برنگردانی رخ خود از روی غمگاران برنگردانی
نه افقی بر زمین از آسمانِ غمت از ترکی نگاه خود ز چشمِ خاک ایران برنگردانی	
مراد و رازِ نظر کردی چه کردی بشب دریایِ خون و محفلِ یار بخطافانه شبها بیهوشان دلِ شیدا مرا از هر دو عالم	بهجم خون جگر کردی چه کردی رولان ای چشم تر کردی چه کردی قلم طولی این قدر کردی چه کردی بعشقش بے خبر کردی چه کردی
برای گشتنِ ترکی سیاب دم تیغِ نظر کردی چه کردی	

نه دارم در کف خود ای غریبان کفر و اسلامی	که قرآن کرده ام بر عشق جانان کفر و اسلامی
وله	وله
غم مرگ ای دل نالان نه من دارم نه تو داری ازان من دوست میدارم ترا ای دل که از غم خدا داند چه پیش آید روز باز پرس ایدل بدشت عشق ای مجنون ترا زان هم سفر کرد کنون ای قیس نوکِ خاصه را که آویزد پا ازان شد شهرت عشق من تو جان من هر	امید نیست در چرخان نه من دارم نه تو داری غم جان در غم جانان نه من دارم نه تو داری که از عشق بتان ایمان نه من دارم نه تو داری که بخیر باد الم سامان نه من دارم نه تو داری که از دست جنون دامان نه من دارم نه تو داری که از کس را ز خود پنهان نه من دارم نه تو داری
چه قبر باش کنی ترکی گران مبرم را آید که جان در قالب بیجان نه من دارم نه تو داری	
کرده از زنگ عصیان تیره روی زندگی توبه کن از مردن اول در جهان بیثبات مست از کبر آنچنان گشتی که در بنم جهان از خوارتهای عصیان تو ای نفس پلید	ریختی بر خاک افسوس آبروی زندگی پا ناشود از ابر رحمت شست نشوی زندگی ریختی بر خاک صهبای بسوی زندگی پا چون سراب البته گردد آب جوئی زندگی
تا کی سرشته و حیران شود ترکی بد صر همچو اسکندر دولت در آرزوی زندگی-	
نه چون دست درستی بدامان تو ای ساقی نه بخشی باده صاف از عطا کن ساغر دردم رومان کن ساغری را چه دیر است اینک میم	کنم بایما چشم قنای تو ای ساقی که تا کردم نه محروم از مستان تو ای ساقی بط صهباست پنهان زیر دامان تو ای ساقی

زاندا ننگه ترک شپت عیال کا مشب کند بیعت نہ بردست امام عصر میرانم اگر تشریف آری جانب کاشانه ام روزی	شود رنگین بخونم تنج مکران توای ساقی مرید غمره های چشم فتان توای ساقی دل و جان را کنم از شوق قربان توای ساقی
تا چند شب قدر بان گذاری - یا - بودی بچوانی چور فقیع دم پیری - با قبیل بگویم که یا ایام بهاران دل منزل تو هست میباد که بمیرم یکسان بودای یا چو این ریت دور و دراز واقف شوی ای شیخ ز کیفیت مستان	حریف تیره دل خواهد که چون ترکی شبی باشد بیاض معنیم شمع شبستان توای ساقی -
یک روز طواف در میان نکر دی در شبیل لف از شره ام شانه نکر دی فرش ره تو دیده مشتاق ز شبهاست	یک شب نگه لطف به پیمان نکر دی مشاطه علاج دل دیوانه نکر دی یکروز قدم رنج درین خانه نکر دی
اگر زاطلس کنج اب صد قبا پوشی پی فریقین خلق ترک کیا تا چند	نترکی بدم نزع رسیدی مگر افسوس از دل نه خیال رخ جانانه گذاری
نه خوشنما بود از جامه خطا پوشی بسر کلاه و بیر خرقه ریا پوشی	یک روز طواف در میان نکر دی در شبیل لف از شره ام شانه نکر دی فرش ره تو دیده مشتاق ز شبهاست
وله	وله
وله	وله

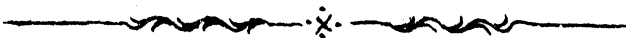
یارب بمن ز خلد بشارت چه میدهی	خواهم نه خبر تو ترده جنت چه میدهی
وله	
چو شد از لببت ناید دل من اگر نگاهی همه روز چشم شمع زره تو بر نه گردد پا بجز از رخ تو افتد به محفل نکویان پا همه روز ناله کردم بدست بدین تمنا بشیر همیشه خواهم که نه بنیت بمحفل زید رمی قطع باشد نه پسر درین زمانه	که بود ز طفل دایم بسوی شکر نگاهی همه شب در انتظارت بودم نه زنگاهی ز دل خمرین دو چشمی زدو چشم نگاهی که کنی مگر بسوی من نوحه گر نگاهی چه کنم که میتویر کس نه فتد مگر نگاهی نه پدر کند به الفت برخ پسر نگاهی

دل بے جگر نه گنجی ز طرب بسینه ترکی چو کند ز لطف گاهی بمن آن پسر نگاهی	
دل سوزان نه از داغ غم جانانه شد خالی فکن ای پند گو در آب طومار نصیحت را مگر زین راه قصد آمد و شد محاسب ارد نیمم تا من مجنون نخواهد گشت بی رونق نه ترکان سیایش جدا از سر مه می باشد نه معنی با چو دامان صدف لبر زری می ماند بهر دم جلوه حسن رخس در خوشیت بنیم نه بنیم در حضورت عاشق جاسور اشوب دلش را بست شاید حلقه دام دو گشت مرا محروم مگر از از شراب ناب ای ساقی	ازین میهان نه یکشب این مصیبت نه شد خالی که مغرم از رطوبت های این افسانه شد خالی که از زندان صهاکش در بیجا نه شد خالی چه غم ای وحشیان از قیس گریه نه شد خالی نه تار زلف عینه بوی او از شانه شد خالی نه کان قلم طبع من از درد دانه شد خالی دلم تا از غم هر خوش و هر بیگانه شد خالی چه ازیم چراغ حسنت از پر دانه شد خالی که دست پارسا از سجده صدانه شد خالی که لبر تراست مینای تو گر بیای نه شد خالی

زینم ای رفیقان سنگها در دمن طفلان مگر شهر شازتر کی دیوانه شد خالی دُ	
غبت کنی دندان ربارانه می خوری - پُ	خون می خوری و ساغر صهبانه می خوری
	وله
سنگ از لعل دوز گل صحن چمن شد خالی پُ رُج طبعم ز در معنی خوش آب پر است تا جهان گشت پُر از شهرت چشم در لفت داغهای غم آن مـ ز دل من نرود -	لیک طبعم نه ز در بهای سخن شد خالی چسبست از گوهر دندان چو دهن شد خالی چمن از ترگس و از شک ختن شد خالی کز کو اکب نه گسے چرخ کهن شد خالی
پرنه شد جام دلت از می پندم ترکی گرچه از مغز کدی سـ من شد خالی -	
مرا کاشای فرمش پیشه گاهی یاد می کردی نمی مردم گراز الفت مرا ای آشنا دشمن نه گشتی کم ز اعزازت گراز عاجز نوازی با ز سر پا کرده حاضری شدم مانند مشتاقا نمی شد رنگ رخسار تو کم در باغ گرای گل که شد سدر هم اکنون کزین پیش از محبتها	بشامی یا بصعی یا باماه یادی کردی بسالی یا بروزی یا باماه یادی کردی گدای خویش را ای شاه گاهی یاد میکردی ز راه لطفم از روزی بر صه یادی کردی دم گلگشت زین برگ گیا صه یاد میکردی مراد زرم هر شام و پگاه صه یاد میکردی
بیار این مصرع استاد بنویسم بخط ترکی تو دور افتادگان را گاه گاهی یاد می کردی	
کاشن بنیم رخ رعناے رسول عربی هر قدم سجده کنان میروم از نه محل	دارم از دیر تمناے رسول عربی سوی ایشرب به تماشای رسول عربی

از دہن غیر ثناہا سے رسولِ عربی	توبہ کر دم کہ ازین پس نہ برآرم حرفے
بینم از شوق سراپا سے رسولِ عربی	قد بالا نظر آید چو خواجہ یک شب پا
بافروغ مسہ سبھا سے رسولِ عربی	نہ سزد نسبت رخسار عزیزِ مصری
بر گل عارضِ رعنا سے رسولِ عربی	عندلیبِ دل من ہست ز مدتِ شیدا
جہان زارم بہ تمنائے رسولِ عربی	نیست دور اینکہ رود همچو اویس قرنی
بر سرم خاکِ قدمہا سے رسولِ عربی	خوشتر آن روز کہ در جادو شیرب باشد
سایہ طوبیٰ بالا سے رسولِ عربی	باش اسی ربّ جہان روز قیامت بسر
مائمودیم تماشا سے رسولِ عربی	شد دیدارِ خدا خلق چو مشغولِ کشر

کاش در گردنِ ترکی بقیامت باشد
حلقہ زلف چلیپا سے رسولِ عربی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قصاید و قطعات و رباعیات

قصید موسومہ تہ ننبیہ الغافلین بحدیث حضرت میرزا

غلام احمد صاحب قادیان فی

کرمیاش ای قوم از بہر خدا
تا کی خفتن چوست جام می
تا کی بگرختن از راہ راست
تا کی سہ تافتن از امر حق
تا کی از بہر دنیاے دنی
تا کی مانند حمال عطب
تا کی از کبر و کین و بغض و جہل
تا کی بر بستن از روی حسد
تا کی اخلاص باروئے بیان
تا کی از یادہ گوئی ہای خویش
تا کی از بد نہاد ہای خویش
تا کی تبدیل معنی ساختن

پنبہ غفلت بر آراز گوشہا
ز ریطاق آسمان قنہ زرا
تا کی بی رہ شدن از رہنما
تا کی سستی ز فرمان خدا
روز و شب بگذشتن در حیلہ ہا
رخنن خاری بیایے مصطفیٰ
رخ نیاوردن بخاصان خدا
بر رسولان تہمت کذب و دغا
تا کی با عاشقان حق و غنا
گوش تنہا دن بقول پیشوا
زشت گفتن بندگان نیک
در کلام خالق ارض و سما

تا یکی از زشتی اعمال خویش تا یکی رفتن نه از ریش و مژه - تا یکی نشیدن از جهل و غرور شد چه گراز جانب پروردگار ترسم ای یاران که همچون قوم لوط می شود آنجا که تکذیب امام باز آای قوم جابل باز آ چیت گراز جانب یزدان رسید تا که از هر کار شرک بدعتی صدتاسف به این اندویند این چنین گفتن برای این چنین صدتاسف همت کدش دهی برفتد پیرس که باو بیگمان دوست او دوست یزدان بود زودتر سر زیر فرمانش نهید	دورتر ماندن ز فرمان خدا آستان قساویانی میرزا امر حق را اذلب آن با صفا رهنمایک آمده سوی شما آتش بار دهنه برفیق شما زودتر از حق تب آن قوم را از خبیال دشمنی میرزا اشرف المخلوق و تاج اولیا باز دار دشمن کان زشت را کافرش کردی خطابای ناسزا توبه کن ای مولوی بهر خدا آنکه بناید ترا راه صف بشکند پشت و سرش بخرج دوتا دشمن او دشمن رب العا تا نه نازل گردد از گردون بلا -
مطلع ثانی رقم کن ترکیا در شنائے آن امام رهنما	
مطلع ثانی	
ای ز نور روی تو ارض و سما	گشت روشن همچو مهر پیر ضیاء

کعبه دامن خطہ پنجاب را - کج می شود از خاک پایت کیمیا بر رخس گر افگند بهرت ضیا رفت نام ق دیانی تا کجا - فتوی کفرت دهنای با خدا	تاشدی مبعوث ای اهدی قوت مس زبر خالص بود از دست تو کور ما در زاد بینا می شود - حسدان گویند از راه حسد عالمان باریا و خورده هین
حق عطا کرد است این قدرت کرا صد تن مجذوم می یابد شفا کوته اندیش آن زگر دکنیه با بر کلام خود کنم حق را گوا - با نیک کردن هر کرا خواهد خدا هرگز او آرد نه حکم تو سجا - ذکر تو ای جان شین مصطفی هر کس کذاب می گوید ترا آنکه از حق خواست بهر توفیق	در پس عیبی میم غیبه تو - در جهان کنزیک نگاہ فیض تو - قدر و الائی ترا نه شناختند شک ندارم در بزرگیهای تو - اونچی پیید سراز فرمان تو در نصیب آنکه دوزخ کرده اند از زمین تا عالم بالا رسد سور د طعن ملائک می شود عاقبت شد جانب ملک عدم
انهار جوش عشق و ارادت خویش بحضرت میرا	
پاره کردم جیب و دامن قبا هر نفس بهر خطه هر صبح و صبا تا به بنیم جلوه روی ترا	در غم عشق تو ای یوسف لقا برز بانم هست نام پاک تو لم کاش کی آن صبح روشن بر دم

سند از هند و
سرخلاف بود

کاشکے روید بحسم بال و پر
 کاشکے ہنیم جمال پاک تو
 کاش گرد و طلی زمین در پای من
 کاش ببیند بر در تو در سجود
 چشم خود بستم ز روی دیگران
 من ترا دانستم از صدق دل
 بر زمین از چرخ چارم آمدی
 در دل ہر شب بگویم از نیاز
 آن قہر نامم کہ بنیم روئے او
 در گستن میکندم روز و شب
 جہد کن ای دل کہ کاش بنگری
 تا کتم و صفش ز بام آسمان
 حیدای بادی و مہدی عہد
 حیدای موجب بحبہ کرم
 حیدای کان الطاف و سخا
 حیدای محی دین رسول
 حیدای رہنمائے گمراہان
 حیدای دستگیر عاجزان
 بر ثبوت دعوتے تو نیست نور
 منکر تو منکر پیغمبر است
 منکر تو چون رود زین خاکدان

تا پریم سویت چو مرغان در ہوا
 تا کتم جان را بپاسے توفدا
 تا رسم پیش تو چون باد صبا
 فراق خود این عاشق غم مبتدا
 در نظر تا جملوہ تو کرد جب
 ہادی و مہدی امام دوسرا
 بالیقین ای آفتاب پر ضیا
 داو را نہب جمال میرزا
 نسبت غم گرعب از ان آید قضا
 عاشق روی تو شد تا دیدہ ہا
 پیش زان افتد کہ از صمت نبا
 قدسیان خوانند ہر دم این نوا
 حیدای شمع انوار خدا
 حیدای معدن شرم و حیا
 حیدای لولوے لالائے ما
 حیدای گوہر صدق و صفا
 حیدای جانشین مصطفیٰ
 حیدای یا و خلی خدا
 چون محمد گر شود آہو گوا
 منکر تو منکر روز حیزا
 باشدش در آتش سوزندہ جا

	ق		صبر کن بر تو ستمها گر کنند یعنی از تو پیشتر بر قوم نیز عاقبت گردید پیوند زمین روز و شب این قوم جاهل بر طرا کرده صد جور و ستم بر اینها همچو قوم عساد از باد دفن
	باز مخاطب با قوم		کس نه جانبری شود از قهر حق با امان این چنین دشام سخت بر امان این چنین جور و ستم همراه نیکان بدی با این چنین این چنین باره نمایان گمراهی - این چنین خصمی بایزد دوستان این چنین تکلیف دادن با امام همراه پاکان چنین نفی و حد بر امان سنگ رانی این چنین ترک حق کردن زحمت مال و جاه از امام وقت بدخوی چنین مستعد گشتن بقتل رهسپار چاه کردن در ره خاصان حق کاذبش بیدانشان گویند خدیف عاشق احمد نباشد چون خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا الحذر ای قوم از خشم خدا نیست واجب ای رفیقان باشا کرده آنکس حق و باطل را جدا آشنا را می شناسد آشنا را

تجلیات زنبه احمد شود می شود خورشید چرخ چارمی مولوی هرگز نه چون عیسی بود میر گور مثل مرزا که شود	از خدای خصم دین بیرون بر هر که میگردد ز مرزا خاک پیا عالی گردد نه مثل انبیا همچو بنیاب بصر باشد کجا
التجلی بحضرت کبریا برای دیدن پیدای مرزا	
کی بود یارب که چشم تیره ام کی بود کین چشم گریان بنگرد	نور یابد از جمال میرزا سر زمین قبادیان را دورا نام شهر متین حضرت
مخاطب صبا	
ای نیم صبح دم گر بگذری پا اوش از من رسان صد سلام هست مشتاق لقایت در دکن دشمنش شد یک جهان از مهر تو مدخی یک سو که هر یک یار غار منور گردید هر یار پیش چن هر یکی شاگرد او بیگانه شد حمده و سالت نه خوش شد است او مگر اندر غمت منصور وار کار او با کس نماند در جهان شعده در دفرافت سرزند	جانب گلزار کوئے میرزا باز بر گویا هزاران التجا ترکی زار و نزار و بے نوا گویش گمراه هر اهل جفا تربش افتد بان اژدها شمر کز ابن عسے در کر بلا در غم عشق تو شد تا منبلا کافرش هر یک بگوید بر ملا سر نابد از دم شمشیر پا تا بیفتاد است کارش با شما از دل آن تفته جانی داما

چشم رحمت بر فلک بر حال او	تا رسیدش تو آن بشکسته یا
---------------------------	--------------------------

باز مخاطب بممدوح

ای امام عهد میخواستیم معجزه پا	کز پئے این بنده فرمانی دعا
تا بسیم آستان پاک تو	با هزاران اتحاد و التماس

قصیده بممدوح میر محبوب علی خان سلطان کن

حور کلک من چو قصد چهره آرائی کند فکر مخمورم شراب از ساغر جامی زند خفتگان خاک بر خیزند از کج لحد غازه فکرم رخ تاریک را بخش ضیا روی دستی بنچورد از پنج پهلوی نظم میکنم در پارسی کاری که اندر ریخته چیت گریشیم فلانی دم زند از همسای بر مضامینم نوعی میزند و سستی هر لعل شعر ناموزون کج مقبول لهامی شود میکنم گلگون کنون روی معانی از غزل	بر زمین شعر من رضوان جبین سائی کند طبع مست من سخن بار و روح صهبائی کند خامه معجزه بیام گریسم جانی کند سحر شعرم بحشیم کور بینائی کند گر سخن سنجی بمن دعوی همتائی کند حضرت داغ جلالت میر مینائی کند طفل می دانم که با استاد ملائی کند گوئیا در تحت خود جاگیر بانی کند یا و گونا حق خیال شهرت افزائی کند چشم مستان را که رنگین باده میبائی کند
---	--

غزل

گر چنین زلف چلیپایش خود آرائی کند	صد دل فرزانه در کیتاب سودائی کند
ای سلمانان گمان دارم که کافر میشوم	گر چنین سویم نظر آن شوخ ترسائی کند

بامرنگد از بیا سومی رقیبان رو کن آهوی دلهای مردم را نباشد جانی من از فشار گور کی بامرده می باشد عذاب گر چنین کردم بگر دلف کافر کیش یار دشمنه قصاب بسیار دگجا با گو سپند تا کی حرف ملائم گو میت ای سنگدل تا کی جان خرن بے تو بود دمساز صبه	زانکه خون عاشقان معشوق هر جانی کند گر چنین بهر تار گیسوی تو گیرائی کند انچه با این زنده جسم در دهنائی کند پاره ام دامان تقوی دست رسوائی کند انچه شمشیر گاهش با تماشائی کند تا کی در پاشم لعل تو خرائی کند تا کی بی تو دل شیدا شکبائی کند
--	---

مطلع ثانی بوصفش کن کثرت کی رقم	در دکن آن رشک اسکندر که دارائی کند
--------------------------------	------------------------------------

مطلع ثانی

ای اگر جم باتو عنزم مجلس کرائی کند کاش بیند طوبی قشدر ترا وقت خرام مینماید غنچه رالعل تو مشتاق سخن یا چنین پوشاک رنگین گر بگلشن بگذری می شود از دست تو ظاهر بیکدم کارها چیت حاجت بر زنی تیرش که از تیغ صد طالعش بگر که گردد کور چشم از گرد باد نیست گریبیت المقدس آستان پاک تو ای سجادم ز اعجاز کلامت دور نیست خار هم خلیده در دور تو اندر پای کس	همسری با با شقایق خار صحرائی کند تانه سرو بوستان دعوائی رعنائی کند عذر لیوان را گل روی تو شیدائی کند چشم کلها را حیل این جامه زیبائی کند انچه در صد سال افلاطون بدانائی کند خود بخود هر دشمن جاهدت جگر خائی کند باحسود تو اگر گردون شناسائی کند سجده بر سنگ درت چون هر کلیسائی کند گرچه طوطی بلبل تصویر گویائی کند تانه صحر اگر دفسر بر مننه پائی کند
---	---

ای زهی عهدت که بت ملتقین لاسلاش کند خوش نیاید تر که یابا معین طول سخن بعد زین باید که از درگاه او خواهی بعجز کای خدا این میر محبوب علی خان شهریار هر یکی از بنده گان در گهه والائی او	برین در پیش او گر حبه فرسائی کند خامه شیرین بیانت گوشه خائی کند از ازل بر هر دو عالم آنکه دارائی کند تا جهان باشد جهان را کار فرائی کند بر رئیس آن بلاد دهند آقائی کند
---	--

در مدح ایضا

اگر چه موسم پیری رسید فیت شباب ز ضعف همدم مویم و لیک در گردن اگر چه سببت در شمشیر ببار برف شد است هنوز شوق عروس سخن بدل دارم هنوز همچو صدق نمی شوم بفکر سخن گهن اگر چه بیاض شباب من گردید اگر چه از سم پیری دهان من تلخ است هنوز سر و گویم قد بلندش را - پا هنوز در نظر آن چشم سمره سادارم هنوز این غزل تازه در غمش خوانم	مگر نه توبه نمودم ز ساعده منی ناب هنوز هم است ز گیسوی دلبران قلاب دهم ز رنگ خا لکینش بهر دم آب هنوز در غم وصلش کنم نه در شوق آب هنوز غوطه خورم به این دنیا یاب هنوز از رخ یار است در کنار کتاب هنوزش از لب شیرین کشم به لب کتاب هنوز نسبت لعلش کنم برگ کتاب هنوز دست ببارم بکا کل پر کتاب هنوز رقص بیا دوش کنم بچنگ ریاب
--	---

غزل

عرق ز رنگ رخ تو گرفت برگ کلاب بحام خویش سم قاتل افگتم ایجان شود نبای وجودم حباب سان معدوم	حجل ز شر لعل تو شربت عذاب اگر ز دست رقیبان خوری بزم شراب بدین روش چو چشم روان بودیلاب
---	---

چنان ز در دفراتش دلم بشور آید برم بزم زخون جگر منی رنگین ز داغهای دلم که کشتان شود بے نور ز شعبهای جهنم نه ترسم ای داعظ بدم مگو چو زبان دکن نمی فهمم بجفل اهل سخن را بود نه تاب جبال	که تار ساند مفتی بضرت مضراب نهم بطشت ز نخت دل برشته کباب ز برق حسن تو چون آفتاب عالم تاب فزون ترش که نباشد ز نار هجر عذاب چرا که تازه رسیدم ز کشور پنجاب ز روی شاهد معنی بیفکرم چون نقاب
---	---

بر از بحر غزل ترکیا بخوان مطلع
بحار خسر و افاق چون درخشان آب

مطلع ثانی

شهرت نیست نام تو رستم و سهراب چو اسم پاک تو کردم رقم سر قطاس بزد و بیخوات ای شهسوار می گسار ز جاساست عهدت که شیر می گردد خدا کند که شود همچو گو سپند جدا سخن نجسم ضعیفت از ان کنم شیرین بسان برگ خزان دیده بر زمین افتد ز بیم تیغ تو لرزد عدد و بدشت نبرد ز نور مدح تو ای روشن سر و خورشید برم نه دست طلب غیرت بجیب گدا	چنان رمند که گنجشک از نگاه عقاب زین اوشده هر شعر من در نیاب کنند رستم گردون چو رشته بیتاب منی ز شیشه اگر افکند بجام شراب زدوش فرق حسودت بد شد قصاب که شهید دام شود از برای پای زیبا بچرخ سبزه بنی گل از نگاه عتاب بگور چون تن کافر ز خوف روز حساب گمان کنم که شوم شمع محفل ارباب که افکند ز کس دل و در چه بے آب
--	--

۲۰
نسخه از دفتر

بغیر طبع بلند من ای سخن سنجان چو این قصیده بخوانم بنرم شه چو عجب سخن دراز مکن تیرم کیا که میگویند بگوش دل همه شعر تو گرچه می شنوند مگر گذشته ز مدت گری بگواز عجز همیشه تا که بود ماه و سال روز و شب همیشه تا که رسد فرحت از نسیم چمن همیشه تا که بود ماه و راکم و میشه همیشه تا که نه سوز و سمند راز آتش همیشه تا که بهار و خندان بهم ناید ز جشن هرگز شاه همچو ابر بهار	که از قصیده غالب نوشته است جواب به بخت دراز و رو سیم خلعت کتخاب کلام طول شود بار خاطر احباب بحر حرف تو گو داد می دهند احباب که ای رحیم و کریم و همین دو باب همیشه تا که بود جلوه خور و مهتاب همیشه تا که بود بوی خوش بزرگ کلاب همیشه تا که بود آب در میان سحاب همیشه تا که بود زلیبت سگانه آب همیشه تا که بود خارشک گل سیراب بوا و گلشن آفاق تازه و سیراب
--	--

در مدح ایضاً به تهنیت بازگشت از بند

دور آ در آیه تن اے جان که یار باز آ که چین گیسوی مشکین یار بکشا داست بشوق فتنه بهر شاخ گل زند بلبیل شکیب جان خرینم نموده رنج قدم	بیاسیا که ببالین نگار باز آمد که بوئے نافه مشک تار باز آمد که جانب چمن آن گل عذار باز آمد قرار بخش دل بقرار باز آمد
--	---

مطلع

بباغ ملک دکن نو بهار باز آمد بکوچه کوچه بگوید سروش از عشرت	بر شاخ های کهن برگ و بار باز آمد که از سفرش والاتب باز آمد
--	--

چشم منتظر مابان سر مه طور سز درود که سیلیمان برای استقبال بنامه خانه چگونگی نیاشت آرایش شهبه که جانب کلکته رفته بود امروز هزار هدیه گرفته ز قیصر لندن ز هند خسر و دوران مراجعت کرد است کشاد ما در ایام از طرب آغوش ز ملک هند سیاه شسته تهنیت و شش با وج چرخ بنا زای زمین ملک کن شنیده تا خبر مقدمش من مضطر بیابا که روانی ز کالبد رفته درون بزم من از مقدم تو در گردش خیام خویش زوی تامیان گلبرگه	غبار تو سن آن شهسوار باز آمد از آنکه آصف گردون وقار باز آمد چو که زیب ده این دیار باز آمد بفتح باسیه بی شمار باز آمد نظام ملک بعد افتخار باز آمد که ماه مصر کنعان دیار باز آمد که دولت ابدی در کنار باز آمد شهر بر جسته که از مرغنه از آمد به تخت خود که شش نام دار باز آمد قرار بادل سیاه وار باز آمد بیائی بوس تو ای شهر یار باز آمد پیاله هائی من خوشگوار باز آمد بهار در چین روزگار باز آمد
--	--

کبوجه کوچه بده ترکیب ارکباو
 بخانه خانه بگو شهر یار باز آمد

بمدح نواب محبوب یار جنگ و در شکایت محرم

بکار و بار من ایند چو درنگ نوشت برات عشرت ما را مگر خدای کریم زهی بزرگی آسمش که بر سر گیتا	چه البسمت من جای تکیه سنگ نوشت سوئی خزینه محبوب یار جنگ نوشت کرشن نام بلندش باب جنگ نوشت
---	---

چو خال عارض جانان سیاه رنگ نوشت بجای شیر زیان صورت پلنگ نوشت که خصم پیش تو نام بجای تنگ نوشت اگر چه نظم خود او از هزار رنگ نوشت که نامه سوی من آن یار شوخ و تنگ نوشت که طفل بچه شهباز را کلنگ نوشت چرا امیر سخن والی فرنگ نوشت برون حساب من از فرمانم رنگ نوشت بخند حضرت رضوان سر انگشت نوشت بے عطای من لنگ پا کرنگ نوشت	حضور وی سپید تر از قضا رخست چو نقش رزم تو بر بتم از نهیب رنگ فراخ دستی نظم از آن نه شد معلوم چو روی زشت کلام حریف پیش من است قدیم خط چینان که از هابت تست مرا پیش تو گفت آنکیه خمر دیندار بقول حاسد بدخوا اگر نیم فایق - خیال نام نه دارم که کاتب تقدیر هنوز گفته نه بودم مدح تو که ز شوق شنیده شاه سوارم چو این در اشعار
--	---

سپهر یاد غلاش همین دعا ترکی
 بصد نیاز محبوب یار جنگ نوشت

در مدح عزیز مرزا گوید

همدوش تو آسمان نباشد شمشاد بوستان نباشد جولان گه باران نباشد مانند تو نکته دان نباشد در نامه باستان نباشد رخشنده بر آسمان نباشد	همتای تو در جهان نباشد چو طوبی قامت بلندت آنجا که سمند تو بت ازدیا بر روی زمین بلند قدر چون معنی داستان عدلت چون سحر طالع تو کوکب
---	---

نام بهلولان تورانی

از فکر تو می رسد کندرے زلفش بزند بقدر جان دست بسمل شوم از خدنگ مژگانش نانی نخوری ز خوان نعمت تا سینه خصم خون نه گردد	آنجا که ره گمان نباشد گر عدل تو پاسبان نباشد گر تیر تو در مکان نباشد تا مجلس میهمان نباشد شمشیر تو در میان نباشد
در مخی خور و گوید	
چون من نه کسی سخن فروشد در جیب زیر سخن که دارم پا بر روی عهد و زنجیر دستی گویم غزلے کنون که مثلش	این مشک بهر دوکان نباشد در کیسه دوستان نباشد گر یائی تو در میان نباشد رنگین گل ارغوان نباشد
غزل	
مارا غم دو جهان نباشد اندرک بتو حال دل بگویم پا یابد نه بزم عاشقان جاے مهرے بهر رقیب و جور با من از بیکه غمت گداخت مارا آنجا که روم حریف خیزد دادم که بخون خویش غلطان اے بهر کرم عزیز مرزا	کین فکر به اشتقان نباشد برگوش تو گر گران نباشد آن را که بلب فغان نباشد این شیوه دوستان نباشد در تن بجز استخوان نباشد آتش چو بود دخان نباشد خز تر کی خسته جان نباشد از بخشش تو گران نباشد

برجی بی پدر بعالم - و - در خط نه پاک حیدر آباد خبر شعر ثنایت ای سخن سنج از وصف ثواب بامن پیر و خواهم بدعای زبان کشایم خشم تو بود ز منفعت دور هر جا که رود حسود جا هرت	مانند تو هر بان نباشد کس چون تو بغیر و شان نباشد در دست من ارمغان نباشد باشد که ای جوان نباشد کز مدح تو چون توان نباشد یاران ترا زیان نباشد زیر فلکش امان نباشد
---	---

در مدح نواب فضل یار جنگلید

گه خیال زاد عقلمی میکنم میگذارم گاه در مسجد نماز گاه میخیزم پیم حُب وطن گه غم امروز در دل میخورم گاه آن سو گاه این سو میروم از دل سوزان زخم گه آه گرم گاه گویم با فسلانی حال دل هر چه بادا باد لیکن ترکیا مطلع ثانی که اندر مدحش	گه نظر بر روست دنیا میکنم گه طواف بزم صهبا میکنم گاه روست خود به بطالمی میکنم گاه فکر کار فرامیکنم گاه زاری گاه غوغا میکنم چشم ترده گاه دریا میکنم گه ز بهانی تقاضا میکنم رخ بان نواب والا میکنم با هزاران زیب انشا میکنم
--	---

مطلع ثانی

مدحت نواب والا میکنم	رتبه اشعار بالا میکنم
----------------------	-----------------------

ازین نواب افضل یار جنگ پیش تو حال دل بهار خوش حیدر آباد است از فیض تو شاد بکه شد قدم بلند از مدح و ست از جلال تو سخن را نم گوید نغمه حسن تو سیم در چین گفته ام مدح تو محض از شوق دل آن قدر باشد امیر اعظم تو بک	نظم رنگین تر ز گهاسی کنم ظاهر ای رشک سیما می کنم شاید خودم تصنیف را می کنم همدی تابا نریا می کنم موم سان هرنگ خارا می کنم بلبلان را بر تو شیدا می کنم نئی ز مال و جواهر را می کنم کان چنان در دل تمنا می کنم
--	---

در مدح سیاح محمد افصح نواب آسمانجا

ای فدای قد تو سر و بلند طائر فکر تو رسد در دم دشمن حیل ساز می نهد الیق چرخ کهنه لنگ شود قسم حکمت فلاطونست باتوانا نکه همدی جویند در ازل شد نصیب خیم تو کذب دایم از شعاع سوزد هر که در طلل دامت آید واکن لب بخت زده گر خیمت همچو من نیست شاعر خوشگو	دی نثار لب تو شکر و قند بر سر بام آسمان بلند از کف تو چو آهوی از بند گر ز ند تو سن تو گامی چمند که نه دیدیم چون تو دانشمند پوچ مغزان خیال خام پزند شیوه راستی ترا دادند دشمنت چو بروس نار سپند می شود امین از سپهر گزند گویدش آسمان که زیم بخت چون تو باشد نه کسل ملام پسند
---	--

گر دقیق معاینم دیدی کس نه با من طرف نشود در شعر همچو سید محمد است کجا پا ای فلک قدر و آسمان فیت خاطر اندر ده بردت آیم دوستت باد خورم و دل شاد	می نهادی بفرق خویش چو زند نکته سنجان اگر چه بسیارند راست گور است باز راست بسند پیش تو آمدیم حاجت مند لیک دانم که می روم خورسند دشمن تو ذلیل و خوار شوند
--	--

ترکیب خواهم از خدا که شود
قدر مدوح من چو هیچ ببلند

سها

گشته از نور حیا لبت دید بفضا سها در نظر هست ذنب تار شعاع خورشید خذف پشت سمک گوهر غلط آن من ازین نغمه بوجد آمده ام ای مطرب از گل عارض نوشا معطر گردید روشنی میکند اندر دل بینا نورش بهر سیاهی من سای تو ای رشک چمن بشکفد چون ز شیش ندامت لبیل از فروغ مه سیاهی تو عید الوار بش رستی شبیه کند ترک سجی با کرده	بسته شایه بجنیت کف موسی سها تا فرو هشته از عارض زیبا سها افکند پر تو خویش ارب دریا سها باز برگو بدف و چنگ خدا را سها یا که بویا شده از غیر ساسا سها تیرگی می برد از دیده اعما سها سفتم از شوق بتا رگل معنی سها هست هم رنگ گل نازده مطرا سها گشت تابنده تر از عقد ثریا سها گر به بنید بقدرت زلف چلیپا سها
--	---

بهر نوتاه فرستاد میجا سها غیرت لعل لبث روکش گها سها یوسف آورد گهر باور لجن سها گاه بوسد سر تو گاه کف پا سها گرد از تاب رخت لولوی لالا سها تالش برق بود از پیئے اعدا سها شب چو در نرم بخواندم من شید سها قدسیان بر فلک این آئین آرا سها زهره برداست سوی عالم بالا سها	از شعل گل خورشید ز چرخ حارم ای قدت سر و خمت لاله و خیمت بادام از پیئے حنا طر و ابرش که عذیر دل با بود مشتاق جمال رخت از دیرازان یاشد از آب لبث ذره عقیق مینی بهر یاران دلی نور نظرم می گردو ایل دانش همه گفتند که سبحان الله ثبت کردند بگلک پر مرغ سدره بنگرم تا که عطار در چوالبش گوید پا
---	---

کرد می پر ز گهر در ج دهانش ترکی
همچو من گفتی اگر غالب والا سها -

رباعی

در کار نه در هیچ خلل را بنیم پا
عزم است که من نور محل را بنیم
نامشهر از نواحی خلد
است موله مصنف

یکچند نه گریه ابل را بنیم
تا عید مه صیام انشا الله

قطعه در اشتیاق فرارید گو

که گل روضه پدر بنیم
خاک پاکش چو یک نظر بنیم

پیش از حج همیت خواهم
آب پاشم ز دیده ترخویش

بر زمینی که پاے او افتاد وید یعقوب نے ز درد پس از دهن شد قریب بس دو سال قصه رفتن اگر پیاده کنم و کنم راهے رفتن از ره یجر بر سه شربتش رسم چون باد داد راجه تو بهر چاره خویش زاد را هم بخش تیار ب روی شان گزیده ام دم مرگ غیم مردن مرا بود آسان	کاش آن خاک را ببینم آنکه من از غیم پدر ببینم خوشتن را که دور تر ببینم تاب در پانه این قدر ببینم ویدہ را تر بفکر زر ببینم در کف از زانو سفر ببینم بچکس را نه چاره گر ببینم مقدار و پدر ببینم خاک شان کاش یک نظر ببینم روضه پاک شان اگر ببینم
---	---

تر گیا ہر دم از خدا خواہم
روضہ مادر و پدر ببینم

اشعار ہمدین معنی و اظہار شوق ارادت خویش بحضرت
کنج بخش لاہوری

کی بود یارب کہ قبر باج خان را بنگرم کاش دروید بر تن من همچو مرغان بال پر گشتہ قاغ از طواف روضہ والای او عید از آن رو کردہ تر کی سوی لاہور از ادب خوشتر آن روزی کہ حاصل سیر پنجاہم شود	گنبد آن مرقہ گردون نشان را بنگرم تا پریم چون عندلیب آن گلستان را بنگرم چشم میدارم کہ روی دوستان را بنگرم آستان کنج بخش دو جهان را بنگرم خوم آن ساعت کہ من ہر مہربان را بنگرم
--	---

گرچه بیلانی و بامهر علی باشم دوچار نام بازوان گر سلامت باز گردم سو شهرتان خوش گر چه بی خورده ام تیر جفای دوستان سالم باشد آنکه نام من نیارد بر زبان	گفته بدوق این را دگر که از شوق آنرا بگرم آن ساری غیرت هفت آسمان را بنگرم بازی خواهم که هر ابرو کسان را بنگرم چون مه عید از خدا خواهم که آن را بنگرم
---	--

ترکی دلمسته خواهد ای کرم کار ساز
کز اجل اول جمال دوستناز انگری

قصید در منقبت جناب امام رضا علیه السلام

چاک چون صبح شوق که گریبان دارم می ندانم که سپه شمع کد امین محفل ی ندانم که سپه نذر که امین شخص می طیم بهر که چون ماهی بے آب بجاک از در کسیت پی سجده جبین مشتاق شور افکند و گریه باره جنونم در سب باز از خانه گریزم بهوای محمدا میکشم باز من از منزل خود درخت برود آشکارا نه شود بار خدایا بر من پاره گردیده ز هجر که بیاض جانم این می سخن ز جام که کشیدم ساقی یار این نقش من از شان عظیم که کشم	در غم عشق که هر شب بلبافان دارم چشم گریان دل بریان تن عریان دارم قلب در دست و جگر بر صف ترکان دارم از هوای کربل آتش سوزان دارم محو دیدار که این دیده جبران دارم باز نیکتر نه از جیب و گریبان دارم باز یائے بره خدایا مغیلان دارم گر چه در کف ز سفر ساز و ز سامان دارم کز تنمده که در تن تن پنهان دارم دل جیاد که جو اوراق پریشان دارم کز بستنی او غم نه ز دوران دارم کز ره مخرب خوش کیوان دارم
--	---

در غم عشق که هر شب بلبافان دارم

غنچه وصف که شفقت بشخ کلکم این ثنائے لب لعل که لب با آمد اشتیاق این قدر از کبیت ندانم تری مورب کشته یرم گرچه مگر از همت این غلط شد که سلیمان نه بشانش سید پاک ملقب با مام هشتم -	روی قرطاس که رنگین چو گلستان دارم رنگ مضمون که به از لعل بدخشان دارم چشم بر راه که چون عاشق نالان دارم قصد پرواز سوی ملک سلیمان دارم زانکه عزم در سلطان خراسان دارم کرطقیس سخن رنجه سلیمان دارم
---	---

مطلع ثانی

چشم بر باد که شاه خراسان دارم شد الحمد که از فضل خدای بر وجه بر حدیث تو چنان هست یقینم شایا می نگنجی بدلم عشق حسینان جهان گرچه پیرانه سهم لیک برای خدمت لب نه بندم ز در وصف نلای معنی دل از همتاب ثنائے تو تجلا بگیرفت تا بشوق در تو بادیه پیم گشتم چون ز کابل نه سوئی روضه پاکت فتم هست عشر تنگه گوهر من اما ز غمت نسبت یارای زبانه که شنایت گوید بست سالت که از مسکن خوشنای قی حکم فرما که مراد دل من زود رسد	ایتماشی در روضه رضوان دارم - صدف گوهر مقصود بیداران دارم اعتقادی که بهر آیت فکان دارم کاذرین خانه غم عشق تو همان دارم بسته پیش تو که بهیچ جوانان دارم تا درین درج دهن گوهر دندان دارم طبع از مهر کج تو درخشان دارم بیم از مار و نه از شیر نستان دارم زین الم چشم چو سیلاب بهاران دارم بدترین حال خود از مردم زندان دارم لیکن این عرض من بی سر سامان دارم دور افتاده ام چشم بخوابان دارم روزگار است که سر را نه فرمان دارم
--	--

در خیال وطن ای نیر عالم افروز - ده هزار از تو دارم جایزه شاه خواهم حج کنم اول و زان پس سوی شیرت دارم کز سر شوق در شاه بخف را بوسم فارغ از طوف در شاه ولایت گشته بهار از ان سوی وطن رو کنم ای والی طوس تا کی از بند سیاه دل خرازم بیرون تا کی بر در تو ناصیه فرساید بشوم یا	تیره تر صبح خود از شام غریبان دارم تا بر آید همه امید که من آن دارم بعدش این قصد مصمم بدل جان دارم خوانم آن مرج که از دیر بدیوان دارم - آرزو می قدم شاه شهیدان دارم من ازین عهد نگر دم اگر ایمان دارم تا کی عشق ز گوشه پرستان دارم تا کی زارتن خویش ز حبران دارم
---	---

در مخ کلام خود گوید

آینچنان طبع مرا وصف تو عالی کرده است تلخ کام گم گرای خسرو شیرین سخنان همسرم چون بسخن خاک نشینان باشد نیست غم گر ندهد داد کلام نا فهم	در سخن فخر که بر اهل صفا بان دارم یا از شناس تو گذر در شکرستان دارم من که از مدحت تو فرق بکیوان دارم شکوه لیک از لب خاموش سخنران دارم
---	--

باز مخاطب محمود

ناخدائی یکن ای بکرم بهر خدا هست افعال من از زشت چو کافر لیکن بر غزل ختم کنم مدح سرائی اکنون	کشتی خویش که در موج طوفان دارم از دلای تو دل خویش سلمان دارم - یاد کین طرز من از ناطق مکران دارم نام استاد
---	---

غزل

تا نظر بد رخت ای شاه خراسان دارم	هر کیزره بنایوسف کنبان دارم
دیدم لبریز بیاد لب جانان دارم	آب در جام خود از چشمه حیوان دارم
چشم مغن بمن ای آهو س تا تار که من	عشق از ز گس سلطان خراسان دارم
وصف ابروی تو با خنجر بران گویم	سخن زلف تو با مشک فروشان دارم
از دلم یاد رخ و زلف و خط تو نرود	در نظر گر چه گل و سنبل و ریحان دارم
تا شای رخ رنگین تو کردم آغ از	هر طرف از گل معنی چمنستان دارم

باز اسال بصد شوق و تمنا ترکی
غرم پایوشی سلطان خراسان دارم

قصیده در مدح سلطان کن

دل از سحر بیانی کنم نه قطع نظر	اگر چه خلق بگوید که هست جادو گر
ز سحر نظم منم بدوستان کاره	چنانکه بادل عشاق دیده دلبر
سزد که لیفه ز گیسوی خور دام کنم	ز کوثر آب سیاهی کشم ز مشک تر
قلم ز شپهر جبریل وصفه قمر طاس	بکف کنم ز جبین بت پری پیکر
رسد بدست من این جمله غنی اگر ترکی	شوم ز خسر و گردون و قار و حشر
مگر نخست بصد شوق سه کم پیش	بوصف یک بت گلچهره مطلع دیگر
بس چشم میامش اگر کند نظر	فتد بجاک چو افی گزیده افسون گر
غزال دشت خور و گردنگ تر کانش	ز روی خاک نخیزد چو طایر بی پر
سطح باز و درانش کربان پلنگ	بکف گرفته پئے قتل عاشقان خفر
بود ز تابش رویش سن گل خورشید	شود ز شوخی لبهاش لاله نیلو فر

لا سحر ز شوق ز چشم لکای برین
بناد و کل نسیرین فتنه سسل تا

سری بحیب از برده قننه محشر
ازین ترانه لب لعل او زدی ساغر

بهر قدم ز خرم آفتی سپامی کرد
گرفته بود کف رنگین صراحی صهبا

ترانه مطلع سوم

که هست مجلس عیشش ز حشیم جم خوشتر
جلیل و شیفته و شوق و ز آیر و سحر
عقیق و طلعت و سحر عارف و مضطر
دگر بگفت که حکمت بود بهر کشور
دگر بگفت که باشد مظفرت لشکر
دگر بگفت که باشی زر فتنش بر تره
دگر بگفت بود و شمنت ته خنجر
دگر بگفت که از چاکرت بود چاکر
دگر بگفت چه خاقان که روکش قیصر
دگر بگفت که سحبان بود بعلم و هنر
دگر بگفت که میدانت ز جان بهر
دگر بگفت بود چون تو در سخا کت
دگر بگفت که چون شاخ بید از صرصر
دگر بگفت چو از تیغ مر قفسه غتر
دگر بگفت که از خمر و لبند اخت
دگر بگفت ز حشیم نظام رشک قمر
دگر بگفت که و اشد بدتر از کافر

بیابنم نشا طشه فریدون فر
هم نشسته قصابید بد حشیم خوانند
ضیا و ضیغم و رسوا حبیب و دلغ و فہیم
یکی بگفت که شاہا دراز عمر تو باد
یکی بگفت که معمور باد خطه تو - پا
یکی بگفت که چون آسمان شود قدرت
یکی بگفت که دل شاہ و دمنت با دا
یکی بگفت که حبشید چاکرت باشد
یکی بگفت نظام دکن چو خاقانست
یکی بگفت که شاہم بدانش افلاطونست
یکی بگفت که پندار مت چو جان شاہا
یکی بگفت که در داد از تو بیش کجاست
یکی بگفت که از تیغ تو فلک لرزد -
یکی بگفت شود کشتہ صام تو خصم
یکی بگفت عطارد ستایش که کند
یکی بگفت بو صف که زہر لب بکشا
یکی بگفت که کافر عدوی شاہ بود

شنیده ترکی شنید اچو این نوا سنجی
بخواند مطلع چارم ز مهر روشن تر پا

مطلع چهارم

بود اگر چه حریف تو از دها پیکر
شود کس که چو غم و دبا خدا هم
فتد بدیده اش از دست چرخ خاکستر
ز مدحت تو هر آنکس که می شود خوگر پا
کنده پیش منانت نه هر که سینه سپر
توئی که جاسه لاهل چشایش شکر
خطای ابن ابو حسیل را که پیغمبر
نه مثل تست در آفاق با کرم گستر
ندیده عرفی و نوعی ز بخشش اکبر
رسد نه نوبت خواندن بشاعران دگر
قصیده که نه گوید کس از و بهت
که تا محیط صدف دارد و صدف گوهر
بود ز نشئه که تا چشم چون گل احمر
نهال عمر شهنشاه معدلت پرور

شود ز رستم تیغ تو خرد و ابی سر
زمان تست نه این عهد از بر اہم است
ز خاک پای تو هر کس نه سہمی رسد
بوصف قیصر و خاقان نه حاجتش افتد
شود ز تیرک آن فلک جگر خوش
توئی بخصم که نیکی کنی بجای بدی
چنان جرایم هر بنده بادشاہ بشید
شہا بسان تو در دہر عدل پرور نیست
طلا و نقرہ کہ من از عطائے تو دیدم
اگر قصیدہ بخوانم تمام ای ترکی
ازین خیال کنم بر دعای سلطان ختم
کہ تا یسنگ بود لعل و تاب اندر لعل
بتاک بادہ و در بادہ نشئه تا باشد پا
ز آب رحمت پروردگار تازه بود

در مدح مہاراجہ شہنشاہ بہادر وزیر دکن بہ تہنیت
عطای خلعت و نازت

خدنگ طعن بگردون زده کنم ارشاد چو نه بار سرودش بیکیان باشی چو نه دست تعدی در انمی سازی نشسته بگوشت میجو پیر زنی چرا که نه پئے قتل عاشقان بندی زده است پنج ببالت کدام شهبازی مگر ک ظلم نباری چرا بخت خلق چو نه سنگ حوادث بزندگان رانی پا چو نه رسم جفا تو به کرده امروزه پاک کدام دست شکست آن عصا گردش من این سخن بفلک میزدم که شاید عیش	که چون لشکر کمان در قد تو خم افتاد ز گوشمال ضعیفان چو انیاری یاد که شید چو چای خود از ره بیداد چو از در بدر آئی نه اے ستم ایجاد چو آکشی نه چو معشوق خنجر بیداد که شد چو مرغ گرفتار نغمه ات از یاد ز برق جور نسوزی چرا سر اے عباد چو نه خاک تن مردگان کنی برباد تو خورد و سپو گند بهر ترک عناد که همچو دانه نازی ز آس ظلم اجساد زبان بطلع ثانی بصد طرب بکشد
---	---

لشکره جبه

زچید

مطلع ثانی

زنده هر طرف این نعمه مبارکباد نوای این غزل تازه مهربان خوانند	که شد وزیر دکن لاجپت کشن پرشاد بچنگ و بربط و قانون دد و بخت شاد
---	---

۹۲
تخلص

غزل

بیابنم من امشب بت ستم ایجاد کجا بکار من آئی چو جان من آئی جفا اگر چه بود رسم دلبران لیکن سزد که دست دل چاک من بیاراید	که دل بشوق وصال تومی کند فریاد در آن زمان که ز قصر تنم فتد بنیاد نه آن قدر که شود خاک عاشقان بزد کنی زلف خود ای گل چه شانه شمشاد
---	--

مگر بوجد در آئی زمعنی حساد پ کند بسینه عاشق ز خجسته فولاد پ و گر بصورت شیرین شوی منم فریاد چنانکه از رگ جان نوک نشتر فصّاد گه بلطف نه گفتی چه اکتی فساد گه ز وصل نه دادی بمن مبارکباد مگر ترا جنساید دلم بهر دم یاد کشم ترا بر خولیش هر چه یاد آباد ز آب زربکفت آرام چے دوات مدام	شعر من نکشائی زبان پتخین ها پ چنانکه تیغ نگاه تو کرده بادل من را شوم بعشق تو مجنون اگر شدی بسبیل گداز سینه من باید خدنگ تر گانت گه زهر نکر دی نگه بجانپ من گه بشوق نشاندی مرانه در پهلوی چه شد ز خاطر خویش از فراموشم گری ز غم بدامن وصل تو دست چون ترکی گهر مطلع ثالث بصفحه افشانم
--	--

مطلع ثالث

ز شوکتش که فروز تر بود نه شان قیاد بیفکند کف انصاف او بن بیداد که هست بر سرم آن شیر و ش پیماد کند ز هیبت او شیر نستان فریاد بان دیده خورشید کور مادر زاد کند ز فیض دل خلق همچو شادان شاد گل ز چرخ گل چین و لبیل از صیاد بهمن پائے تو گردد خراب آباد سرے بباخت و لیکن ندید نقش مراد ز آستان تو جنبه کنون نه مثل نجاد	سپهر رتبه وزیر دکن کشن پرشاد پ ز دست معدتش فتنه کالعدم گردد ز کبد رو به دنیا دلم نمی ترسد پ که پیل چرخ بلرزد از بوقامت عقیب ز کحل خاک کف پائی او شود روشن بهر طرف همه گویند کین کرم گستر پ خطر بعد تو اے داد اگر نمیدارد پ نهال خشک شود تر ز آب جود گفت عدو جاد تواند ز قمارخانه دهر پ سر خسود که از کبر بر فلک می ماند پ
---	---

عجب دار که مغز سر جو لیفانت و
یرد ز نعل سمندت چنانکه گیک از باد

در خسر خود گوید

طال نیست اگر مدعی کتد عیسم
بخاندان من افزون ز صد سخن سنج اند
بکام بیت ز بالش حلاوت شعرم
چنانکه نقش بیک روز میرند کلکم
پستد طبع بلندم بودنه معنی پست
به بند نیست کسی در سخن مقابل من
پس وفات من این زندگان مرده پند
شناختند ولیکن نه قدر من در دست
شکر که من بفر و شتم ز معنی شیرین
به بیک جودت طبع خودار کنم ایسا
قدم زخم بر زمین غزل ز صائب پیش
اگر دروغ بگویم کث بنفوس لب
چنین قصیده به برزم وزیر گر خوانم

که کس نماند سلامت ز تهمت حشاد
اگر شمار کنم از زمانه اجداد
بداد معنی من تانم خصم لب بکشد
گشاده در صدوی سال خامه بنهاد
که بازمی نه نشیتد با شیان خشاد
ز اصفهان بشهادت طلب کنم اسناد
رقم کنند خط بهم بنامه با استاد
درین دیار سخن دوستان ز راه عناد
لگان کنم که نباشد بخوانچه قفا
به نیم گام کنند قطع راه سبعتشاد
بمدح نیز کشم نقش بهتر از آن آد
در راست گفتن من راست کن بجهین
سزد که روح ظهوری بگویم استاد

باز مخاطب بمدح

نهرات و کابل کشیر و کاشغر دیدم
همینا دل شاهم همیشه شادان دار
تباه فرحشاد او بکن در دهر
سخن شناس ندیدم مگر چو حضرت شاد
که داد خلعت دیوانی دکن باشد
چنانکه کرده آرب هلاک قوم عاد

کنون قصیده بکن ختم بر ذعانت ترکی	کتاب عجز زبان را به پیش رب عباد
که یارب این شه و دستور دایما باشند	بحق سرور بطحا و سید بفراداد

در مدح ایضا

ز شخصت و پنج گوگردیده آزاد	ز دم گامی بمنزل گاه هفتاد
جز آغوش عروس نظم لیکن	نه چشم خواب شیرین را کند یاد
ازین دولت امیرم گو فقیرم -	که جاس بنده شد در محفل شاد
کل و صفش چو آید بر لب من پا	شوم از تازگی با سرو آزاد پا
چنان دارد دل من شوق بزمش	که در غربت نماید کس وطن یاد
بهر جائی که افتد خاک پایش	بود گردش باشد گلشن آباد
شود ترکی ز جور مدحت او - پا	حرفم حلقه چشم پری زاد - پا
خوام چون بگلگشت گلستان	گل گفتش بیوسد سرو و شمشاد
نخوام پیش او امشب بشوق	چنان مطلع که تحسین گوید استاد

مطلع دوم

بودای شاد دایم در جهان شاد	بطل دامت محبوب پر شاد
وز دیاد سحر تار گلستان - پا	دلت بشگفته از نظاره آتش باد
مبارک باد این بزم دل افروز پا	مبارک این نوای سال میلاد -
بنای کعبه تا باشد بعالم پا	طوافش تا کند هر غوث و اوتاد
خداوند ابعالم شاد باشند	کشن پر شاد و هم محبوب پر شاد

تیا سنج طبع دیوان عالم

چو ترکی طبع شد دیوان عالم	که هر لفظش بر آس جسم جااست
پس از خواندن منش پیر خرد گفت	چه طبع عالم شیرین ییاست

یازخ طبع دیوان مجانا حبیب

می رساند در سخن شانی که باستان حبیب	می زند به لوه که با طبع سخندان حبیب
هست همچون ناسخ مرحوم در بتان نظم	زنگ گلهای مضامین گلستان حبیب
زورق خود می برد بیرون ز دریا سخن	از یقین هر که گیرد پاک امان حبیب
گوی نظم و نشر چو گان خیالش می برد	روی خود تابند نامردان زمین حبیب
هر چه از مدحش بگویم کمتر از وصفش بود	زانکه بر تر از سخن سخنان بودشان حبیب
طبع شد دیوان رنگینش چو با صد آفتاب	همچو گل بشگفت قلب و ستاران حبیب

ترکیا آمدند چون سال فصلی به منش
نازه دلبارا کند هر فرد دیوان حبیب

وله

قسم به مع که میخانه سخن ترکی	نه چون حبیب بر آمد سبوش معنی
چو گشت طبع دلم گفت سال پوشش	گل کلام حبیب است روکش معنی

سهرافر ز ندواب عثمانی محاسب

بسته تاریخ ای سر و خرامان سهر	بگرده گل نسیم نر گلستان سهر
دیدن روی توای مهر درخشان سهر	در بهامیش شد از لعل بهخشان سهر

حور از شرم نهفت است رخ خویش بزللف سر کشیدی ز فروغش نه شمع خورشید می سد جان به تن مرده ز آتش شاید گر به بیند رود از شرم ز گلشن بیرون حور فردوس ز گل مردم آبی ز گهر تا ز بوس کف رنگین تو رودیش بشکفت بر زبان لفظ قسم آورد نه میجا هرگز نپا می نشاندی بخت روائش پیشک تا نه گویند که سبحان فصاحت ترکی پس تعجیل نوشتم به زلیخا سوگند می سزد اینک به محفل چو بنی جان قصد تا بیفتند برو طحلل ^{نام طوائف} مزاجان هر دم	تا بسپارم تو گردیدن سیان سهر گر گشتی ته دامان تو بهمان سهر خضر شست است لب خیمه جیون سهر بسته بر کاکل تو سنبل پریان سهر سفته بهر رخت ای خسر و خویان سهر میزند خنده بهر نوگل خندان سهر تا مدد روح بهر طالب پریان سهر دید یار بر رخ نوشا ه سلیمان سهر از چه بر خواندند در محفل عثمان سهر صبح دم بهر تو ای یوسف کفان سهر بشود گرز نیم شیخ سخندان سهر شد که از معنی شیرین شکر تا سهر
---	---

آرزو هست که از بهند فرستم ترکی و
در کف روح خیرین سوی صفایان سهر

قصیده در مدح حضرت شاد و زیور کن به بهنیت عید

بیامانه بکف آ که عید است بهار است هر یاده کش این نغمه میخانه سزاید سدره میخانه مشو بهر من امروز هر طفل سزاید بکف و چنگ و چفانه	رو جانب گلزار که عید است بهار است ساقی بطمی آ که عید است بهار است ای و اعط دنیا که عید است بهار است در کوچه و بازار که عید است بهار است
--	---

امروز هم آغوشش شود بادل شادان امشب بخیرم من بدست نظر کن سفیرم حایل ز گل معنی رنگین - پا سجده خورش آواز من این طر فخر را	دل داده بدلد ار که عید است بهار است ای حضرت غفار که عید است بهار است از بهر تو ای یار که عید است بهار است در محفل دلدار که عید است بهار است
--	--

غزل

از می کن انکار که عید است بهار است ساقی نگو از لطف نقایح مینا ای ماه پیوشان رخ تابان خود اشب انگن بسوی عاشق شوریده نگاهی امروز ز بزم خودم ای یار گل اندام از من بدش گریه عیار است بشویم آهوی صبا مشک پی زلف تو آرد امروز ز غم شنیدش ناموس چو ترکی گلگیر ترا از مطلع ثالث بفتش غم	کن صوم خود افتاد که عید است بهار است خوش کن دل میخوار که عید است بهار است از طالب دیدار که عید است و بهار است زان تر گس سرشار که عید است بهار است کن دور نه ز بهار که عید است بهار است زین دیده خوبار که عید است و بهار است از خطه تاتار که عید است و بهار است برنگ در یار که عید است و بهار است در محفل سرکار که عید است و بهار است
--	--

مطلع ثالث

بنشین من ای یار که عید است و بهار است پیامه و مینای بلورین ز سه طاق تا دیده سبکوش مه شوال بگردون کردند جواهر قمان ثبت بشویم حرف	بنامه رخسار که عید است و بهار است ای معجز بردار که عید است و بهار است بگذاشته هر کار که عید است بهار است بر هر در و دیوار که عید است و بهار است
--	--

گل بستہ زکات نہ خوامند حینان ہر سبز خط انداختہ دوستالہ بدوشی در مدحت دیوان در اشعار بیفشان شاید کہ سحر گاہ ببالین من آید بر این شد و دستور سخن سخنم سیم زید کہ کنون حرف دعا را لب آرم تا دیدم عید بصد ذوق بگوید یار رسد این مرده بہر سال کہ کار	بر طرہ دستار کہ عید است و بہار است خوش رنگ ز گلزار کہ عید است بہار است ای طبع گہر بار کہ عید است و بہار است آن دولت سیدار کہ عید است و بہار است قریان گل اشعار کہ عید است و بہار است تا کی کنم اظہار کہ عید است و بہار است ہر رند قرح خوار کہ عید است و بہار است آمد سو دربار کہ عید است و بہار است
--	--

خمیر غزل خور

مہوشی ات نشراب تا کے پا پاشم برخت گلاب تا کے	لعلت نہد جواب تا کے پا من منتظرم تو خواب تا کے پا
اے شوخ بمن عتاب تا کے خون بے تو شراب ناب تا کے	بنیم ز غمت عذاب تا کے پا وز دست تو دل کباب تا کے
از آتش عشق خاک گشتم پا از ہجر چو دردناک گشتم پا	تن خستہ و سببہ چاک گشتم پا در بحر غمت ہلاک گشتم پا
این نامہ بزرگتر قسم نمودم پا از دیدہ تر قسم نمودم پا	از آب کھر قسم نمودم پا وز خون جگر قسم نمودم پا

پیغامِ مراجبِ تناسکے	
ترکی نبش نہ خون جگر کن - پا بر کعبہ کوے او گذر کن - پا بر مصحفِ روے او نظر کن - پا	نشین بدرش شبے سحر کن
خبر غزل و کتاب کے	
نغمہ بر غزلِ نکتہ حضرت شاد و ستور عظم	
کتم ز رفقت آن مہ شب چنان فریاد - دلے چہ سود زخمِ گرچہ ہر زمان فریاد - کہ می رسد ز نیم بر آسمان فریاد - ہو نہ حال یہ وہ شوخ مہربان فریاد -	
الہی یون ہی گئی میری رایگان فریاد	
بہر تنگ چنانم ز زیتن امشب بگویدم دلِ شید اکتون بشور و شنب بہر نفس کہ رسد جام از لقب بر لب ملی نہ داد بتون سے اگر مجھے یار لب	
تو کس کے پاس میں لیجاؤ نگاہان فریاد	
بسوی بحرِ روم گاہ و گہم بجانبِ برہ بہی بنگ زخمِ فرق گاہ سنگِ برہ سجاکِ گرم بغلِ علم کہی بخون جگر پا ستم رسیدہ ہوں ایسا کہ میری حالت پر	
زمین آہ کرے اور آسمان فریاد	
ازان بیدہ خورم از کفِ تو تیغِ جفا ازان مہوئی تو ہر شبِ فغانِ گم بر پا ازان براہ تو ہر روز افس گم خود را کہی تو دلِ تزا سے دلِ ربا پس چیکا پا	
کہی تو دل سے سینگا تو میر بجان فریاد	
اگرچہ تو سن عمرِ روان من شدہ پی میشم شود آخر وصالِ اوتا کے پ نہ گشت یک عزیزانِ زمانِ بجانِ طی اسی ہی شغلِ میںِ فرقت کی راتِ گشتی ہی	
کہی ہے نالہ کہی لب ہی فغان فریاد	

مرا بھفل دل دادگان سزد و عوسے	چسان بودند بے شاق رتبہ ام عالی
منم کہ دوش بصدیاس و حسرت ای ترم کی	زمین پر آہ جو کھنچی فلک پہ جایہ ہونچی
خدا کی شان کہاں کی کہاں گئی فریاد	
بہر نفس کبند یک مرگ یاد مرا۔ پا	خیر نما ند کہ گم گشت عمر رفتہ کجا۔
ز شصت سال فروغم چسان کنم نہ بکا	وہ دلو لے ہی رہے اور نہ وہ شباب با
گئی وہ عشق کی تاثیر اب کہاں نہ یاد	
چرا بباغ نیاید نظر متاشائی۔	نہ عذریب کند از چہ نعمہ آرائی
بدوش غنچہ نہ بنیم قباے رعنائی	چمن میں ابکے برس کیا نہیں بہا آئی
الہی کس لئے کرتا ہے باغبان فریاد	
نہرا حریف کہ گردید زندگی برباد۔ پا	تا سفی کہ نہ شد خانہ نشاط آباد
گذشت عمر و نہ کس پای ماز بند کشاد	کبھی نہ گلشن دنیا میں ہم رہے آزاد
یکھ ہر بشر کی زبان پر ہے ہر زمان فریاد	
زندہ بسیتہ من خجہ جفا ظالم پا	چکو میت کہ بمن میکند چھا ظالم
نذاقم این کہ ستم ہا کنت چھا ظالم	ہمیشہ بر سر بیدار ہی رہا ظالم
کب اتنی دور سے سنتا ہی آسمان فریاد	
بجا نم ارچہ کند یار بشمار ستم	کنم مکر نہ باغبان شش آشکار ستم
نہ گفتش کہ بے شاق روا مدار ستم	جفا میں لاکھ سہیں اور سہیں ہزار ستم
نہ آئی ضبط محبت سے ناز زبان فریاد	
ز خجہ غم اودلفکار کسیت کہ نیست	شکار ناز وک آن شہسوار کسیت کہ نیست
قتیل تیغ نگاہ نگار کسیت کہ نیست	شہید حسرت دیدار یار کسیت کہ نیست
کرین گی دیکھنا آنکھوں کی تیلیاں فریاد	

رسید دست تمنای من بکج مُراد پاد	سپاس حضرت باری زغم شدم آزاد
وصال یار میسر میواجی ای شاد	سزد که ترکی شیدا دهد مبارکباد

غمی نه شکر خدا میری را بیکان فریاد

قصید در مدح مہاراجہ شاد بہادر دستور معظم حیدر آباد دکن
ونیز در فخر خود گوید

آنکہ فیض سخن از ناطق مکران گیرد نسبت یارای ضعیفی کہ بمن حرف زند گر نیم سعدی این عہد چو ای ترکی منم آن شاعر ذی رتبہ کہ طالبانِ من منم آن سخن بیان شاعر شیرین گفتار منم آن پاک سخن گزسہ گردون افتد منم آن کعبہ اشعار کہ ہر اہل سخن پا منم آن ہر معانی کہ شعلہ سخنم منم آن بلبل بہتان مضامین کہ شاخ منم آن یار بد شعہ کہ چو از من پا منم آن نیز مضمون کہ ز طبعم داغی پا منم آن شیفۂ نظم کہ طرز رسم و تیج چون نباشد بچنین شوخی وزیر و زینت حضرت شاد کہ دستور نظام دکن است امشب آن مطلع روشن بکیش خاتم	زود باشد کہ تسلط بصفایان گیرد کیست آن مور کہ دامان سلیمان گیرد بوسہ از خاتمہ من سچر کاشان گیرد فیض اصلاح چو طفلان دبستان گیرد کر من استاد سخن خسہ و ایران گیرد بے وضو نام من ار عیسے دوران گیرد بیت دیوان مراقبہ ایمان گیرد لعل در کوہ دیگر در تہ عمان گیرد از ادب نام مرا مرغ خوش الحان گیرد یاد انداز حسین و صفایان گیرد پا بہر قبیہ گردون مسہ تابان گیرد پا یاد ازین چمن سنبل چہان گیرد پا آنکہ رنگ سخن از شاد خندان گیرد نظم و نثرش کہ قلم از کف سبحان گیرد نور در بزم کہ از شمع فروزان گیرد
---	--

مطلع ثانی

اسے زروی توصیف اہر درختان گیرد
کیست غیر از کف انصاف تو ای مجمع عدل
گل رخان از چہ بدین بیش بہا بیش گیرد
نیست این دور کہ از رعیت در روزن
چشم انصاف تو از رحم نہ بنید سولش
تا پر وبال کشا دست عقاب عدلت
خضم از کبر کہ چون سہر و کشیدی گردن
خوانم آن مطلع نواز غزل تازه کنو

خس بدندان گرفتار
کناہ از بخت

وے زبوی توصیف گل بگلستان گیرد
داد عشاق کہ از زلف پریشان گیرد
گر نہ تاب از لب تو لعل بدخشان گیرد
مسکن خویش اگر شیر نیتان گیرد
گر کسی خشم بہرت بضعیفان گیرد
چنگل باز نہ پاؤں سہر مرغان گیرد
در حضور تو خس امر و زبندان گیرد
عرق شہم کز ولالہ بستان گیرد

غزل

ترک شمش چو کف ناوک فرگان گیرد
من ہم از شوق شمش مصحف رویش بخار
جانب خویش بخواند چو مر عقیل سلیم
قلب ختم چہ قدر آمدہ دشوار پسند
منکہ خیم سچو گمان بہر سلاش شتم
یارب آن عید کہ امست کہ معشوق بناد
گر غمش در تن بجان من آمد آید
میدرم دامن زہدش بخدا ایستان
پیش از فصل گل ای باد بدلیہ برگو

جابر آہوے صحرا دل مستان گیرد
در بغل زاہد دیندار چو قلندر گیرد
لطمہ بر روزہ سودا شش گربان گیرد
زانکہ بر خویش غم عشق تو آسان گیرد
او کف بہر ہلاکم نئے پیکان گیرد
گو پسند دل عاشق پی قربان گیرد
دزد از خنہ نادار چہ سامان گیرد
واعظا مشب سہ را ہم چو گریبان گیرد
کہ خیر زود ازین بلبل نالان گیرد

تا کشاید شود از ناله محبت بیهوش گر نه کافر بنم عشق تو گشتم ای بخت	دور افتاده چو در کف خط جانان گیرد جزیره از من بجز روشنی سلطان گیرد
ترکیا باز بخوانم به شنایش مطلع آنکه از لطف و کرم دست غریبان گیرد	
مطلع	ثالث
مثل شد آنکه کف آصف دوران گیرد عهدش داشت از آن جوخ شکر امروز حبذا دور تو ای شاد که چشم معشوق حبذا موسم عهد تو که در فضل خزان این عجب نیست که از شهرت نامت چو زار چون تو دستور مدبر چو معیش باشد هلول خوب است نه زین بعد بدین دلم کای خدا شد چو آصف طفیلش طوس نخل عمرش و شهنزاده وزیر و پسرش	جن دانان نه فرمان چو سلیمان گیرد از وفای با من دل خسته که پیمان گیرد بهر عاشق نه بکف خجسته مفرگان گیرد دامن صحن چمن بادیه ساران گیرد گوشه خانه اگر رستم دستان گیرد یاج از بخت و چین آصف دیشان گیرد دامن دست دعائی شده دیوان گیرد در تصرف بدکن تا بحر اسان گیرد بر دهر رنگ که تالاله بستان گیرد
در مدح سبطان دکن	
نوشت جانب من نامه ای در اشلیم تویی که وصف کلام تو بید پائین	که هست طبع بلند تو واجب التعظیم بصفه صفی اوراق نسخهای قدیم

باز با بر ایند فرد و صبر و عظیم بان نیز تابان میان بهشت اقلیم نهاده است بروی زمین سر تسلیم باغ ملک دکن در بهشت چون نسیم چمن چین برساند بهر صبح نسیم پیام چرخ میجا بخلد روح کلیم کفش اگر چه ببندد بدامت زروسیم سر معلم اول خم از پئے تعلیم ز دست ساقی گلر و یکور نش و تسلیم ز طبع اهل تفاق دزخوی زشت لئیم بیره روان ضعیف و بکودکان یتیم لئیم راز کریم و کریم راز لئیم بمنعمی که به تعظیم تو کند تقبیریم شمیم زلف سمن سالی گلرخان نسیم برای شاه کلاه و برای شهید بهیم بدمرغ آصف دوران که طبع او ستیم به از گلے که بخند دیوستان ز نسیم	توئی که شعر تو در مجلس خدیو دکن توئی که کوکب نام تو جلوه گر گردید توئی که پیش تو کاشانی و صفایانی توئی که قلم فیض سخن روان آری توئی که نگهت گلهای تازه اشعارت توئی که وصف کلام تو دمدم خواند توئی که لب نکشائی بحدت نا فهم توئی که پیش تو امر و زازاد گردد توئی که جام نگیری ولیک میگیری توئی که می نه گیری ولیک بگریزی توئی که مهر نداری ولیک میداری تو که می نه شناسی ولیک بشناسی توئی که می نه نشینی ولیک بنشینی توئی که می نه ستانی ولیک ستانی توئی که بدیه نیاری ولیک می آری توئی که شعر نگوئی ولیک میگوئی توئی که مطلع رنگین بوصف نه گفتی
--	--

مطلع ثانی

ز خاک پای تو جان دردم بظلم ریم	شها ز نام تو فرحت رسد بحال تقیم
---------------------------------------	--

غلام حکمت تو بید پای حکمت کیش خورد و خواب اگر ز خشم تیغ تو دشمن بدونخ است هتای پی حسودانت ز نام پاک تو گم می شود عهد کلبین دل حسود تو از آتش حسد سوزد خواب بشنود آواز پیاسه و ضعیف	مطیع رای بلند تو رای دایم تسلیم به پیش زانکه بخیزد شود دش دو نیم ز قوم هر غذا و برای شرب جمیم بود چنانکه زلا حول دور دیور جمیم چنانکه قالب مشرک شعله های جمیم برداگر ز کلام تو بهره گوش صمیم
---	---

در فخر خود گوید -

خداست شاهد تو کم که چون سخن زدوان درم نه در صله لولوی سخن گیرم - بفکر شعر چه سومی زخم بزانو ها - گشوی محفل شه سرگم چنان غزلے	بریده ام نه مضامین ز نسخهای قدیم که میکنند بدل عاقلی گهر با سیم شود چه نقطه که باشد میان حلقه جمیم که کس دهد نه جوایش بغیر روح سلیم
---	--

غزل

برند گریس مردن تنم بعرض عظیم ز بیم تیغ نگاه و تبار اطلس بوش تنم بکوی تو افتاده و سرم بدارت گرم ز قلب نینداخت آن نگار چرا رو در سین سلام تو آرد بر فرقم - هر آنکه سوخته آتش فراق تو هست	بغیر کوی تو باشد مگر نه روح مقیم سرم نهفته بدامن چو طبل زمر کلیم ز زخم تیغ تو شد عضو عضو من تقیم نوشت جانب من خط بصفت تریم کنی چو در خط غیر شن نام من ترقیم کم از شر بودش شعله های نار جمیم
---	--

گمان که طائر هوش پریده باز آید خدا کند که رسد نوبت شهادت من برای خاطر یاران نو در بیخ آن بت گنار تیرگی شیدا غزل سرائی با بگو که تاز شود زیر آسمان بیرون بود به نخت شبیه آصف سلیمانجا به	اگر رسد بمشام ز زلف یار شمیم ز خنجرش نشود تا بکس سرمه و نیم شکست عهد وفا را ز دستان قدیم دعا بکن پی شاهی که لطف او ست عظیم درم زد دست لایم و پسر ز بطن عقیق بحق احمد و موسی و نوح و ابراهیم
---	---

قصیده به نیت عطای خلعت وزارت بهماراجه کشن پرشاد بهادر

فخر خم زخم بر سر کیوان رسیده است مست آنچنانم از می گلگون که بر لبم صدم بگوش طوطی شکر فشان قناد ای گل چه باعث است که چون غنچه خاطر مورد ضعیفم از چپ و لیکن ز افخار از نصیبت این زمان که ز مضمون هزار بار هر کار بسته ام یکیشود است خود بخود هر زخم من بجانب مرهم نهاده رو آن دلبری که زخم خدنگ نگاه او آن دلبری که وقت تبسم ز لعل او آن دلبری که رخ نه نمودی بعاشقان	دستم بدوش گنبد گردان رسیده است صد زلفه همچو بیل بتان رسیده است گل بانگ من بر مرغ خوش الحان رسیده است بشگفت و نغمه بر لب خندان رسیده است ظل پریم بغیر قسلیان رسیده است در دست فکر من در غلطان رسیده است هر مشکلی بدست من آسان رسیده است هر درد من بمنزل درمان رسیده است در پرده های چشم غزالان رسیده است داعی بقلب لاله نعمان رسیده است دی پیش من بنا ز خرامان رسیده است
--	--

امروز روکش ده و خندان رسیده است در خلوتم که یوسف کنعان رسیده است امشب صدای عیش بیدار رسیده است از شاه خلعتی سوی دیوان رسیده است داغی بینه مه تابان رسیده است سوی وزیر از در سلطان رسیده است یرلیغ او را آصف دوران رسیده است کز نسبت او شکست بیاران رسیده است	دربار دلبری که بشهاگر سکنی - گویم فرشته اش که پری یاکه خور خل تا پرشش که ام می گفت ترکب یعنی هفت کشتی زرین با خشتام صد مهیکل جواهر خشنده کز ضیاش صد راه دار نقره زرین ستاها شد مستقل به امر وزارت جناب شاد این فرده چون رسید نوشتم چنان غزل
---	--

غزل

صبح بهار جانب بستان رسیده است خضر سخن بچشمه حیوان رسیده است در خلوتم که آن مه تابان رسیده است فصل خزان گذشت بهاران رسیده است خوش آن سری که بر در جانان رسیده است کر در دفتر عشق بلیم جان رسیده است تایار پرشیم از همه پنهان رسیده است تا شانه ام بکا کل جانان رسیده است در سینه که ناوک مرگان رسیده است از سخنه این پیام بستان رسیده است در گوش من ز مرغ سحر خوان رسیده است	امشب نوید مقدم جانان رسیده است فکرم بجدحت لب جانان رسیده است هست این شب که ام شب ای گنا چرخ ای گل بیا بگلشن برعم که از بهار رسیده است خرم دل که در ره دلبر تپد بجاک درمان من ز دار و دوسل صنم کنید ترسد که زان من نه بمر دم عیان شود شمتاد و چچ و تاب چون بل خور در بل غ زخمش کجا ز سوزن عیسی شود در فو امشب شراب ناب حلال سنت برنید ترکی زغم ترانه آن مطلع که شب
--	--

مطلع

ای قیضات یکشور خاقان رسید است
 بشکست تیر غمره خوبان پارسسی - پا
 تاب لبست برعل بدخشان دهد ضیا
 گل گوش خود به نغمه بلبل نمی نهد
 از بهر کور نشست شده پشت سپهر خم
 تا مستقل شدی وزارت ز امر شاه
 تا جیفه طلا سر دستار بسته پا
 زیب تننت لباس وزارت چو دید خصم
 معشوقه نشا طبع دولت سسرای تو
 از دیر خواست آنچه دل من برای تو -
 چار بیت از عطای تو در بیا بهر طرف
 و ز نش کند چه حاسد بد بخت کز ازل
 جز کنج و خمر دید نه جلای امان بد هر -
 مار و بلب کسی که فلاطون کدام بود -
 آموزد از تو دانش و حکمت بصدا و ب
 از بهر تننت سو بزم تو شاد شاد
 نرگی مکن در ازو بکن منتظر سخن پا
 مکن این دعا کنون بد و صبحی سه تن
 باشند شاد و کلیں شاد و شهراده و وزیر پا

وی دست تو بگل سلیمان رسید است
 تا تیغ هیتیت به صفایان رسید است
 تو در رخت بهر درخشان رسید است
 تا بوی معیت بگلستان رسید است
 تا پای رفعت سر کیوان رسید است
 از بهر دشمنان تو فرمان رسید است
 بر فرق خشم خنجر بران رسیده است
 خوش سر شک گشته بدمان رسید است
 مانند گل شکفته و خندان رسید است
 امروز شکر حق که بمن آن رسید است
 بر هر زمین ز فیض تو باران رسید است
 خورشید طالع تو میزان رسید است
 تا دست تو بر ستم دستان رسید است
 تا بحر حکمت تو به یونان رسید است
 پیغام بیدای سبحان رسید است
 هر خور عین ز روضه رضوان رسید است
 از کس که وصف شادانه پایان رسید است
 کین حکم سویت از شه گیان رسید است
 یک تن که شل شان نه بیکهان رسید است

قصیده تهنیت حسن تاج پوشی قیصریه

از چرخ چنبری از عیش هراسمان کند
از زمین هر لحظه می خیزد صدای تهنیت
تا صدای حسن دلی در جهان مشهور شد
آن چنان شد سزین دهری از گل بخت
ای در دیوار دهری این بختی هاسے تو با
همچنین بار اگر این ایر رحمت بیگان
هست آن روز مبارک اینک هر یک نعمت
هست آن روز مبارک اینک با صد انبساط
جای خیم که هفت اقلیم دارد زیر حکم
جای خیم که قیصر هست نام روشنش
جای خیم که بهرام است از دل چاکرش
تاج تابنداد بر سر آن شه والایار
تازه هر شاخ تن پر مرده سازد فیض او
جای هر مظلوم اندر سایه لطفش بود
هر زمین خشک سیراب از یم جودش شود
بر کند از خانه آفاق بنیاد ستم پا
هر سلمان روز و شب ظل الهی گویدش
آن قدر قارون که ز زیر زمین از بخت
می نماید گهر بخش او هندسی

بر زمین لولوی انجم را چو افسر بان کند
هر زمان رقص روانی کند گردان کند
نخ بر نه آسمان اقلیم هندستان کند
شمر کز رنگ بهارش روضه رضوان کند
همچو کتان چاک دامان مر تابان کند
شاخ کاه خشک را سر سبز چو ریاح کند
دامن خود را بالاب از در غلطان کند
تاج زیب تارک خود شاه انگلستان کند
جای خیم که بر چرخ برین فرمان کند
سینه ریشاں را که هر عدل او در مان کند
جای خیم که از جان خدش خاقان کند
از فلک تحسین سج و مریم عمران کند
هر دل افسرده را جودش چو گل خندان کند
فرق هر ظالم بر رخسار بران کند
هر دیران کف انصافش آبادان کند
تازه رسم عدل را مانند نوشیدان کند
هر بر همین طاعتش شام و سحر گاهان کند
زان دو چندان قیصر ماصف از احسان کند
از ره خامی شمار قطره باران کند

مطلع ثانی چنان گوئیم ترکی بعد زین
آفرین بر ما که روح ناطق مکران کند

مطلع ثانی

ناز بر چرخ برین اقلیم دهند ستان کند
نازم این عهد مبارک را که زال معینوا -
نازم این عهد مبارک را که چون یوان خوش
نازم این عهد مبارک را که قلب عاشقان
نازم این عهد مبارک را که از دست عطا
هست این فصل بهار عهد آن ابر کرم -
اندرین عهد مبارک نیست دورا یدستان
نیست یارای زلیخا اندرین دورای غریز
چرخ بر بند دطناب عهد اندر گردنش پا
نیست دور از قدر و الای توانای شاه شهبان
می سزد گرم هر و قهرت ای شبه عالی نسب
قطع تیغ هیئت سازد چو بهر مرغ دل
برق شمشیرت کند با سینه دشمن چنان
هست دور از عقل در عهد چنان افزای نو
کوه را سجد به برگ کاه از بیداشی پا
من نکر از ارم ازان سلطان والا ترکا
هر سخن گستر قسم از طبع والا لیش خور و

دره خاش سخن بانی رخشان کند
بچو روین تن سخن باز تم دستان کند
خواب راحت با شب در دشت باز گشت
غم نه از رخ خدنگ غمره خوبان کند
مشکل پیرو جوان را آسمان آسان کند
خاز را برهند را انگین که چون بتان کند
رحم بر جان من بچاره گر جانان کند
بیگانه یابند یوسف را که در زندان کند
دایه از کودک بشب دور از سرستان کند
فرش خاک راه نوگر فرق خود کیوان کند
مرده را جانی بخشد زنده را بیجان کند
یار من آشفته دام کامل بچان کند
آتش دوزخ که با جسم سیه کاران کند
گر سکندر آرزوی چشمه حیوان کند
گر کسی شان ترا با شان جم میزان کند
از جواهر پر که دامان سخن سنجان کند
هر زبان آوشت از ان حاتم دوران کند

کیست یعنی حضرت عثمان علی خان شهریار از وفاداری بجای آرد زهر کس پیشتر از دل و جان می نمایم من دعا این آن ختم ترکی بر دعا این نظم زیبارا کنم	در ره قیصر که مال و جان خود قربان کند هر چه قیصر جانب آن شاه من فرمان کند ذکر حق چون صبحدم به مرغ خوش الحان کند رخش طبعم گو درین ره تا کنون جولان کند
---	--

از ته دل گویم اے داور که انده سیر مسیح
بادشاهی تا ابد قیصر به بندستان کند

در مدح سلطان دکن

نوبهار آمد عروس طبع را خندان کنم بر کشم زانگونه نقشش بر معنی ز کلک نسبت یار اعدا زین خاموشی نشینم بهرم ما هتاپ نشرا تا بکے پوشم زیر ابر در فصاحت تا یکی همه نه با سلمان شعوم تا بکے بیرون نیاید یوسف طبعم ز چاه تا بکے دارم رخ معشوق معنی در حجاب تا بکے چنیم نه در پیش غریزان این مناع در بقل تا بکے سبوی باد گلزنک را نرخ جنس من گر است و خور بارش کم است از عنان شهسواران تا بکے تا بم عثمان تا بکے هر شب بفکر عتیرین حال بتان تا بکے زافسده مغیرهای بیران کهن	قد گل مضمون زمین شعر را بستان کنم مانی و بهادر اکائینه سان چیران کنم نسبت طاقت بعد زین من خویش اینها کنم در جهان تا که نه مهر نظم را رخشان کنم در بلاغت چند حمد و شای نه با سبحان کنم تا بکے مانند مجرم جاش در زندان کنم روشن از نورش نه تا بکے چشم مشتاقان کنم تا بکے پوشیده روی یوسف کفان کنم از نهیب محتب ای میکش اینها کنم همچو مال مفت تا بکے قیمتش از زان کنم تا بکے ترکی نه رخس طبع را جولان کنم چون کوکب گشت گرد گنبد گردان کنم نو گل اشعار را بار بچہ طفلان کنم
---	--

تا بکے ارم در مضمون نہ از کان فلک تا بکے برد عوی ام باشد ز نظم من گواہ منکہ ہستم از ثنا گوین سلطان دکن کیست آن سلطان کہ بنویسم اگر نانش خست میر محبوب علی خان است نام روشنش از محیط مدحت آن خسرو والا کہ چون نہال قدر عنایتش نی آید نظر۔	بر زمین تاکہ نہ فرش از گوہر غلطان کنم مدعی را متفعل تاکہ نہ از برہان کنم چون نہ دعوائی سخن با خواجہ جوی کران کنم خامہ از طوبامداد از چشمہ حیوان کنم کز خور و صفش زمین صفہ را رخشان کنم دامن مقصود لبریز از در غلطان کنم گو نگہ ہر چار سودر گلشن گیہان کنم
---	--

بار یابم کز بخش خسرو حجم مرتبت
چون نیکب این غزل آغاز در کلیان کنم

۲۰

غزل

دل چہ باشد تا ز چشم دستان پنهان کنم خلق بیندار کہ تا بید آفتاب روز حشر آیت خطہ رخ دلدار یاد آید مرا۔ پ خاطر مفسدہ شد از صحبت شیخان ہر کس نمی پرسد کہ این آب کہ امین قلم است دل شود زخمی ز تیغ غمرہ خون ریز یار پ از در پیر میغان تا بم نہ رخ ز اغواے شیخ استخوان سبہ ای ل جید بر خوان زمین کاشکے صبح وصال یار از مشرق دمد چشم تو غارتگر دین است من چون بت پرست	جان چہ کار آید نہ بر پایش اگر قربان کنم آشکارا اگر شب دایغ دل سوزان کنم در تلاوت گر نظر بر صورت قرآن کنم بعد زین خواہم کہ از جان خدمتستان کنم در غمش بر پا اگر از چشم تر طوفان کنم سبہ را مخفی اگر زان ناوک شمرگان کنم سوی مسجد کردہ روا صدق دل پیمان کنم دعوت امشب از سگان کوچہ جانان کنم تا سبہ چون روز خود روی شب ہجران کنم تایکے این راز را از مومنان پنهان کنم۔
---	---

با خبر باش از من دیوانه در فصل بهار - چشم لطف انداز بر من ای بت گل پیر در عشق یار را نازم که تیرگی دمدم -	تاز بوی گل نه چاک لسی باغبان دامن کنم پیش زان خود را که از سودای تو غریبان کنم بیشتر گرد و گرش من بیشتر در مان کنم
---	--

مطلع نو بازی سخم مجدح شهر یار - باز در میدان کیمت طبع را جولان کنم

مطلع ثانی

ای ز مهر عارضت روی جهان خشان کنم از شمیم موی تو مشکین کنم به ناز را - هست ناهمی که خورشید جلیت را شها اندزین جشن طرب افروز پیش خروان گر باوصاف تو بکشیم پر پر و از خویش گر چنین گویم بوصف تو سخن در پاری پاده خوردن کو که حکم شمع جاری میکند شمع عدل تو بیشک میل در چشم کشد شمع دین مصطفی زخنده از انوار تست هر هواخواه ترا بر فرق بنشانم مگر پا می سزد و بر دست تو ای شاه آمرزین گر نمایم گلشن مدح تو ای سلطان نظم از سخن لب بسته اکنون این شایسته ناز تا جهان باشد که در فرمان تو باشد جهان	وی زابر رحمت بر قطره راعمان کنم وز نیم لطف تو هر غنچه را خندان کنم در دل شب با مقابل با مننه بان کنم گفتگو در شوکت با قیصر و قاخان کنم بر زخم تا چشم جابر تا رک کیوان کنم کشور بهندوستان را در کش ایران کنم مفتی عهدت چو ذکر محفل مستان کنم گر نگهبان چشم میگون پریر و یان کنم این سخن روشن بر هر صاحب ایمان کنم کردن حضمت زیر خنجر بران کنم چون نصح از صدق دل گر تو باز عیان کنم دشت گلزار جهان در دیده رضوان کنم بر دعا های تو ختم ای آصف دوران کنم هر زمان این التجا از خالق گیها کنم
--	---

جشن چال ترا صد بار بنیم در جهان	تا بر صد بار جان خویش تن قربان کنم
	نونهال گلشن در ظلِ تو سر سبز باد بس جین از دل دعا بردگره یزدان کنم
	این دو شعر در مدح شاه کابل گفته ام
خرامان بهریه گلشن هندوستان آمد الهی تا جهان باشد حبیب شاهان باشد	شبه کابل که اسم او حبیب شاهان آمد که مثل او نه عالم گیر نه شاه جهان آمد
	در فتح خود گوید
دل ز هر معانیست موج قلزم نور کنم چو میل سخن آرد از ارم رضوان سکینه مست شراب معانیم گردد کم از کلیم نیم گیریم کلیم الله پاک بے شکادت و عواسی من فرود آید منم که می نه نه کن کفر من انگشت ز شاه باز خیال بلند من پنهان باد ز خاتم چربیل می کند رضوان که با موی نه داشته رو کجا تمسکی درین زمانه نباشد چون سخن گستر زمانه مرده پسند است و من یقین دارم کنند یا و مرا آن زمان سخن سنجان	برون چه سخن از سینه ام چو شعله طور بے ملاد و اتم سواد دیده خور پاک مکن گمان که شود مست از شراب طهور فزون تر از ظهوری و بر تر از شای پور ز چرخ روح عظیم و پیر نیش پور منم که بوسه پیام زند لب شاپور شد است طائر سرده چون کج محصور رقم معانی پاکم بلوح سینه حور چو آغ مرده کج و کجا تجلی طور پاک قسم بشد فخر محشر قسم برت غفور که در زمانه نباشم بر زندگی مشهور روم ز منزل دنیا چو سوی خانه گود

درین قد رنجن نیست دوستداران
 دلم ز طعن حریفان شکسته می گردد
 دعائی روز سیاهم ازان کند حاسد
 قلندرم نه ملوث شوم بدولت دهر
 به نیم روز کنم صرف گرد بست افتد
 شود به تنگ دل مدعی نه منزل من
 چو رفت جانب فردوس روح خاقانی
 بهر ارباب اگر خلق را کند پیدار
 ز خود ستائی من طول شد سخن ترکی
 سرایم آن غزل اکنون که افکند مطرب

درین نیت با حجاب فهم عقل مشغول
 ز ضرب سنگ بنوعی که ساغر بلور پا
 که چشم شیره خواهد نه جرشب و جوی
 کم است پیش من از حسن رخسارین تور
 ز بر دیننه قشرون در خزیننه تور با
 که جای شیر نباشد میان خانه مورد
 نشاندر بر سه تخت سخن مرا فقور
 مگر نه خلق کند مثل من خدای غفور
 سزدند در دم پیری ترانه های غرور
 ز دست خویش بدوش چنانه و تنبور

نام پادشاه

غزل

گهی بنامه نکردی دل خرم مسرور
 بطل هر چه ز چشم تو دورم ای بی
 بدور نرس مستانه تو مینجگان پا
 ز حال لیس زلفت چو قیس می برم
 به نیم خنیش ابرو می خود هلاکم کن پا
 نه قاصدی نه پیامی بمن فرستادی

شبه خبر نگر فقی ز عا شوق رنجور
 مگر نه روی تو ماند ز دیده دل دور
 بکوچه هانه فرو شدند باده انگور پا
 کسیکه در دکن آید ز خطه لاهور پا
 گرت بود ز دم تیغ کشتن منظور
 بریده ره در رسم وفا بغیر قصور

خبر بگیر مباد که میسر دازد چهرت
 که امشب است زبون حال تنگی رنجور

مبارکباد

پسر گل رخ و گل فام مبارک باشد گوید ای خلق که این نام مبارک باشد و شمش را غم ایام مبارک باشد عیش هر صبح دم و شام مبارک باشد	شاد در ماه گل اندام مبارک باشد نام وزیر آصفش نام نهاد است چو آصف پیر شاد در جهان عمر خضر باد نصیب آصف شاد در آصف زیج و باد آصف پیر شاد
---	---

بر پدر حشین پسر باد مبارک ترم کی
بر پسر عشرت ما و ام مبارک باشد

در مخ خود گوید

منم که فرق سخن را بر آسمان دارم منم که صوت خوش از مرغ گلستان دارم منم که بحر سخن هر طرف روان دارم منم که قبضه بگلزار آصفهان دارم منم که غم را بر آسمان دارم منم که ز طوسی درین جهان دارم منم که سرنه بدلیز خواجگان دارم منم که سر بفقیری بر آسمان دارم	منم که گنج معانی بدل نهان دارم منم که زهره کنت در قص بر ترانه من منم که سینه من هست معدن هر علم منم که پاسخ دیوان گلشنی گفتم منم که امیر سخن خطاب منست منم که فیض گرفتیم ز ناطق مکران منم که دست هوس را ستین بردو نه کنم منم که میکنم اینجا قلند را نه گذر
---	---

کس بر پایه میبزدان من نمی بخند
بجز ضیا که تقاش درون جهان دارم

در منقبت حضرت عوث الثقلی بن شیخ عبدالقادر گیلانی

قدس الشریف

ز دست سوز غمت شعله در جگر باغوث
 فلکن بسوسے من از لطف یکنظر باغوث
 ز بخت سال من این آرزو بدل ارم
 طفیل خواجه هر دو سال کنم بر گیر
 نظر بشمع مرا تو گرفتد جان را
 چنان بیاد تو شام و سحر دلم گرید
 نه بار خاطر اقدس شود شکایت
 بجای قطره باران بظلم می یارد
 ز فیض نشت که از جیبش بر طبعم
 کلام تلخ من امر و ز در جهان گردید
 یکی نیم گران زوجه ام که می ریزد
 ز مدت است تمنای آن پرستارت
 فرشتگان بجنیش بشوق بوسه زنند
 چو وصف طره مشکین تو کنم تحریر
 مرا در گهت افکنده دور تر دو چیز
 ز ضعف گرچه نترسم مگر نه طے گردد
 نه طاقت است بمن نه کسی یار است
 درم ز گنج خودم ده ده هزار به بخش

فزون بهجت تو شد چو چشم تریاغوث
 که تا کنم ره بغداد طے بسیر باغوث
 که نگریم سر کوی تو یک نظر باغوث
 که تا کنم ره بغداد طے بسیر باغوث
 که تا کنم نثار نه پروانه پیش تریاغوث
 که چون بیاید پدر طفل بی پدر باغوث
 از آن نوشته ام این نام مختصر باغوث
 شبانه روز فلک بر سرم حجب باغوث
 بیرون کند ز سخن بے بها گهر باغوث
 ز شهد ملج تو مانند گل شکر باغوث
 در سر شک بیادت ز چشم تریاغوث
 که آستان تور و بدیموی سیر باغوث
 نه بر آنکه کف پای تو بسیر باغوث
 شود سپاهی من بهر مشک تریاغوث
 یکے ضعیفی و زاد سحر و گهر باغوث
 ره حرم تو خجرتو شد سحر باغوث
 کند مدد که باین مینو از ریاغوث
 که تا کنم ره بغداد طے بسیر باغوث

بکر بلا و نجف رو گنسم من از بغداد دوم بسوی خراسان بشوق از حرمین نام شهر از نواحی هند	سپس ز مکّه بدینہ گنم سفر یا غوث سپس بمقدم شد روم بسیر یا غوث که هست بر شطیانی پست آن گهر یا غوث که عاجز از کف مرگ است هر شیر یا غوث یر آن هزار رست شد شام و هر سحر یا غوث که تا بچرخ بود شمس جلوه گریا غوث
---	---

ز روی عجز دعائے کمی کند ترکی کند قبول خداوند بجز و بر یا غوث

قصیده در مدح نواب لطف الدین خان بهادر
و در فخر خود گوید

کجا سوئی دکن از طوس چون من نکستہ دان آمد -
 نہ کس از خطبہ دھلی نہ کس از اصفہان آمد -
 سزادر عندلیب آمل از من نعم آموزد -
 کہ چون من بلبل خوش گو نہ در باغ جہان آمد
 عروسِ شعرم از رنگ معانی شد چنان زیبا
 کہ مثلش شاید گل کتہ از باغ جہان آمد -
 جو بر روی زمین پیغمبر معنی خطایم شد
 پئے نطق را ہم روح الامین از آسمان آمد

خدا شاه که طفل نو سبق هست از دستاغم پ
 کهن سالی که امسال از سواد اصفهان آمد
 چنان روئے سخن را کرده ام گلگون که از شمش پ
 نه بیرون حور عین از قصه گلزار جنان آمد پ
 بحام کوثر ت اے دلبر شیرین دهن برگوا
 که همچون من کد امین در دکن رطب اللسان آمد
 عنایت شد دو چیز از در گه خلاق گیهانم پ
 که کم از قیمتش بسیار گنج شایگان آمد - پ
 یکے تاج فقیری و دیگر تخت سخندان - پ
 همین دو شے بدستم در ازل اے خواجگان آمد
 فقیری با قناعت دارم و طرز سخن شیرین پ
 قلندر مشربم نامم بمعنی نکتہ دان آمد - پ
 بفقیر از بوعلم اشرف قلندر فیض بگر فتم پ
 بمعنی ناطق استاد من شیرین بیان آمد پ
 سبق را کرده ام روشن بد صلی پیش صهبای پ
 که چون صهبای و ناطق نه مرد نکتہ دان آمد پ
 به آرد و ناسخ و شور ام در بهاشاست مخدوم پ
 بعلوم موسیقی ناصبه بتازی خضبه خان آمد
 تب میدارم از فردوسی طوسی که مانندش - پ
 سخن گستر نه در آفاق کس تا این زمان آمد پ
 نه گنج در خیالم کس بغیر از صائب و ناسخ - پ

۴
 نیکو سخن

که در تمثیل چون من طبع شان ای نکت دان آمد
 غنزل را می دهم بر طرز شان از است دار و فوق با
 که مر خوب دلم اے گل نه رنگ دیگران آمد با
 ازین اظهار مطلب چیست آخر هیچ دانستی با
 که نخ خود چنان کردم که بر دلباگران آمد با
 که یعنی دولت دنیا نمی خواهم مگر خواهم با
 مدتی لطف دین خان را که ذاتش قدر دان آمد
 شبیه نیم اگر برمش بوصفش خوانم این مطلع با
 که هر دو مصرعش مانند زلف دستان آمد با

مطلع ثانی

که همچون لطف دین خان کنش دین جان آمد به بذل و عدل همچون جامه نوشید و ان آمد سبک این همچو برگ کاه و چون که آن آمد نه در درش بگلشن صدمه باد و خزان آمد بیرون از جهان چون برو به شیر سلطان آمد که فرق زین به باش بلند از فرق دان آمد چو خلقش بگرد گوید امیر کامران آمد نیاید در نوشتن ها و نه اندر بیان آمد که چون رنگین غنهایت نه رنگ گلستان آمد	سحر گاهان بگو شمعین صد از آسمان آمد سخن پرور کرم گستر ملک سیرت فلک شد آمد فلک را بارها بنجید ام با کوه تمکینش - با شکایت میکند بلیس نه از صیاد در عهدش دم بیکار در میدان چو خورشید از بهیبت از ان خم می شو چرخ برین در پیش بوانش شود در شهر در هر خانه و کریض و انباش حساب جود بی پایان آن بحر کرم هرگز کنون بخوانم اسی ترکی که بر خوانی غل میشیش
---	--

گنبد از سرمه

غزل

بیا اے جان کہ اشب بر لب از حجبِ توجہ بان آمد پ
 دلم از سینه بیرون شد چونامت بر زبان آمد۔ پ
 سر را برش زدیر افتاده ام اے دوستان لیکن پ
 نہ پیکیے نے سوارے از دیارِ دوستان آمد۔ پ
 چنانم شد دو تاقامت بیادِ طاقِ ابرویت پ
 کہ قوسِ چرخ را شرم از قدر من اے جوان آمد۔ پ
 دل سم خورده بجہان جہد از شوق در پہلو پ
 بلہایم مگر وصفِ تو اے شیرین دہان آمد۔ پ
 بود روزے کہ یارب کس بمن این مرده برگوید پ
 کہ یارب ہر بان تو ز در اے ہر بان آمد۔ پ
 بگو اے ہم نفس در خدمتِ آن ماہ حسن از من۔ پ
 کہ بے روئے تو جانم بر لب اے نامہر بان آمد۔ پ
 بجد شد کہ پر سید این قدر آن می کش از دربان۔ پ
 کہ بود آن مست در بزم کہ شب غوغا کنان آمد۔ پ
 بود اے چرخ ز نگاری کہ ام آن صبح نورانی پ
 کہ گوید حاجیم برخیز کان جانِ جہان آمد۔ پ
 بجد آب وصالِ تو فرو بہر گز نخواہد شد پ
 کہ امشب تا سہ من شغلِ سوز بہان آمد پ
 کرا طافت کہ بنوید کرا ہمت کہ برگوید۔ پ

ز صحبت آنچه بیدردا بجان عاشقان آمد
 بود مشکل تماشای رخ آن سبب جین کردن پ
 که مار زلف از قصر حبالش پاسبان آمد - پ
 سپیدم چشم کو کبستان چو شد در انتظار آنکله پ
 جواب نامه ام از جانب آن مهر بان آمد
 مگر گرد است دلدار فراموش پیشه یاد من - پ
 که قصاصد تهنیت گویان ز درای دوستان آم
 مثال اے ترکی دیوانه از سنگ غم فرقت پ
 نمی دانی که میگویند سنگ آمد گران آمد - پ
 غزل را کرده طے اے دل کنون از عجز میخواستیم پ
 ازان سلطان یوم الدین که خلاق جهان آمد
 که یارب وارد گیهان سلامت لطف دین خان را
 که مانندش نه در جود و سخا کس در جهان آمد -

ز دست ظل سبحانی همیشه سایه بر فرش
 بود یارب که در عالم نه مثل این و آن آمد

قصید در تهنیت تحت نشین متاع پنج جلوس میر عطاء علی خان سلطان کن

خداوند سلامت در جهان دار این جهان بان را پ
 شه ملک دکن که ششم عثمان علی خان را
 بدین شوکت بدین حشمت بدین دولت بدین تمکین پ
 ندیدم هجره مزو پر ویز جمشید و سلیمان را - پ

جوان سال و جوان بخت و جوان دولت جوان حشمت
 نظر نامد شهاب مثل تو پیر چرخ گردان را -
 نسیم خلق بے پایان وابر دست احسانت
 بهار تازه بخشید است باغستان گیهان را
 شمیم نافه لطف چنان دلباس کند تازه
 که تاثیر هواے صبح دم گلهاے بستان را -
 اگر بیند دم گلگشت در صحن گلستانت -
 نباشد چاره غیر از بندگی سرو گلستان را
 نشستی تابه تخت خسروی از غایت شادی -
 مبارکباد گوید زهره مهر و ماه تابان را -
 ننیدازم نظر در محفل تو بر رخ یوسف -
 که می بیند کس در پیش خورشید فروزان را -
 عجب این عهد اسلام است ای سلطان مین پرور -
 که کافر رنهای خویش میداند مسلمان را -
 دعای عمر و اقبال تو هر سیر و جوان گوید
 که بجز بخشش شدابر رحمت گشت گیهان را -
 حکایت در جهان مشهور شد تا ایزم فیضت
 نیارد خضر بر لب داستان آب حیوان را -
 عیان دریاے جودت گشت تا اندر جهان خالق -
 نهان کرد است از چشم خلایق آب حیوان را
 بیاموزد مضامین شایسته عقل کل با من -

وگر نه طاقت اظهار مدحت نیست انان را
 مہ تابندہ از تاب سیرت منفعل گردد پ -
 خجل ہر گوہر تاجت کند ہر درخشان را پ -
 شود تافرش بزم عشرت افزای تو در شوقش پ -
 کند گل چاک دامن قبا چون ماہ کشتان را -
 غزل را در قصاید کس نہ از من پیشتر خوانداست -
 بدین صنعت نہ نہایت دادہ کس اوراق دیوان را
 غزل باید بدین خوبی نوشتن در مدح شاہ - پ -
 بگو اے بلبل خوش لہجہ یاران غنہ لخوان را

غزل

نخط دادند نہایت آنچنان خار جانان را - پ -
 کہ چون رونق دہد ابر بہار ان شاخ ریحان را
 کجی بگذارد باغ شوق کہ عہد راستے آمد - پ -
 بگو باد صبا از من خیم گیسوے جانان را پ -
 نظر بر چشم حور معنی من ہر کہ اندازد - پ -
 نہ بیند آہوی او باز آہوے غنہ لان را پ -
 کہ سنجید با کلام من بجز شاہ سخن سنج - پ -
 کلام عند لیب آمل و خواجوے کرمان را پ -
 کہ باشد در غزل یاد در قصاید با من آویزد پ -
 سزد گراز دکن بفرستم این اشعار ایران را پ -

چه ایران گر عطار و بنگر دهم لب فرو بندد
 که شعر من سبزه شد نکته سخنان خراسان را پا
 چو کردم فکر تاریخ جلوس آصف ساج - پا
 که نسبت نیست با هر حباش ماه کنگان را
 هر دوشم گفت تاریخ جلوس شاه اے ترکی
 همایون باد بزم سلطنت سلطان دوران را
 ۱۳۲۹ هـ

چو بستم سال فضا گفتم با من بلبل سده
 میار که باد گلپانگ شهری سلطان دوران را

در مدح نواب صبا دق جنگ

که غیر صدق گوید زبان صبا دق جنگ
 نمود راه بمن ز آستان صبا دق جنگ
 نه گیر دار کف من پاسبان صبا دق جنگ
 که کس گرسنه نه خیزد ز خوان صبا دق جنگ

همین نوشت قلم در بیان صبا دق جنگ
 چو هر مدحت مشورت بدل کردم
 من این بدج بنبرمش بشوق بر خورم
 قسم بر از قی مخلوق ای سخاکیشان

رقم کنم چه شنایش که دامنم ای ترکی
 ز حد فکر بلند است شان صبا دق جنگ

در مخ خور و گوید

ای کس نه گوهر غلطان کند جدا از سنگ

دلم بدهر زنی قدری سخن شد تنگ

درین زمانه کس نیست جوهری افسوس
 بر من نه نور معانی بسوی تیره رخان
 ناسفی که امیران این دیار از نظم
 شنیده ام نه درینجا ز کس ترانه علم
 نه دیده ام یکف کس درین دیار افسوس
 بجوش نشسته کشته هر کس از میان شمشیر
 اگر کسی بجهان قدم معنی ام می کرد
 کجا بفکر بلندم رسد خیال حریف
 خدا گواه که این نغمه با غلط نه زخم پا
 اگر امجال که در دست خود قلم گیرد
 اگر چه سهل بگویم ولیک حل نه شود پا
 نه کم ز نظم فرزدق بود قصاید من
 خیال من نه بدست سخن در آویزد پا
 عدد ویزم نه از من برد سلامت جان
 درین زمانه چو می بود زنده اکبر شاه پا
 ناسفی که کند دعوی سخن با من
 مرا خیالی معانیت شاه در عین
 سپارد آنکه بنا اهل کشور معنی
 رسد ز فرش زمین ای فلک بیک پا
 هر روز بحث کند با من آنکه آموزد
 از کسب علم چه حال کنون ترا منم

کند جدا که ز دردانه ریزهای سنگ
 که کس نمی خرد آئینه را بکشور زنگ
 چنان کند تنفر که ساکنان فرنگ
 بغیر چون چمن قاصد تن بتن بط و جنگ
 بغیر جام می سخن و سبزه کاسه بنگ
 کند پسر به پدر روز و شب بمستی جنگ
 کشیدی بحد کیش نگار چون از رنگ
 که می رسد به پیر و از شاه باز کلنگ
 منم تهمن معنی عدد دست پور تشنگ
 بهر کجا پی تر قیم می کشایم جنگ
 معانی ام ز سخن آوردن بجز فرنگ
 نه در غزل بود اندوه ام ز صائب رنگ
 که می رسد نه بگرد برق تو سن رنگ
 که از فریب نه روبه رهد ز جیت پلنگ
 ز راه فخر مرا می نشاند بر اورنگ
 کسیکه می نشاند ز ابلی در و سنگ
 مرا عروس سخن هست دلبر کلنگ
 دید یقبضه کوکب ز جمل تیغ و خدنگ
 کند چو طائر فرم ز سیر عرش آهنگ
 بشب ترانه معنی ز من بصد آهنگ
 که نقد عمر تو کم گشت در ره پای رنگ

بر و بختلِ مطربِ ترا که آموزد چنان ز بهیبت من می آرند مدعیان ز ترس دشمن کج فهم رونه گردانم بهر کجا که زخم پویه در سخن ترکی ز شصت سال نه دیدم که سزایم چون کینه ش چو بدولت زین بلند چه غم نه کس مگر سخن دیده ام فروز از خوش کمی نه قول من آرد او آرمایش کن ز صدق و کذب منت آشکارا گردد بکودکان بغن شعر نیم نزد جوانه مرگ شود مدعی که می خواهد مگر چو فضل همین بود نگهبانم	نمای دلکش چنگ و تراز نه مرد بنگ سپاه کشور را یان که چون نوح فرنگ که می رمد نه نهنگ از هبایت خرننگ از ان مقام گیرد حریف چون خرننگ زند بدشت سخن چون من ضعیف شننگ بلند هست که هم از سرم نه خانه الننگ بهند و سندر و صفایان و کاشمیر تلنگ بیار کاغذ و بر گیر خامه را در چنگ و گرنه لب کمشا و گیر خامه بچنگ که هست فرق بدر همین زبده سنگ بنوش حرف محبت کندین نمرنگ بحسب من نه شود کار اگر حسام و تنگ
---	--

فره به لب خود که مدعی ترکی
هنگامه گوش بر آواز تو جو خوش النگ

در مدح شاه دکن خلد الله

بر یاض چهره هفت آسمان بنوشته است
کاتب قدرت همین یک شعر از خطِ علی

پیش زین پیدانه شد نه بعد زین پیدانه شد

شاعری مانند ترکی شاه چون عثمان علی

منقبت حضرت محبوب بجائی

بسکه دارد دل من شوق لقا محبوب
 بست مرغ دل من لاف و تاج محبوب
 چشم دارم که دم طوف برای محبوب
 جان جسم من شیدا است برای محبوب
 کس نواند که گستن که بروزمیناق
 یافتی دولت جاوید که گردید اے دل
 عوضش گلشن فردوس نگیم حلاشا
 باش ای مرگ گواهم که زکاشانه تن
 دیس مرگ شوم زنده بناگاه رسد
 بعدگشتن سرم اندازیراهش قاتل
 در شام من فسره دل ای باد رسان
 دو جهان را نتوانیم تقبیت والله
 غم مخورای دل ناکام که هر مشکل سخت
 بود آن سجده تعظیم که کردم واعظ

تا پرد طار حجب نام بهوای محبوب
 ریخت خون جگر من تیغ ادای محبوب
 خوانم این تازه غزل را به شنای محبوب
 مرزنایم زدم تیغ ادای محبوب
 دو ختم دامن دل را بقبای محبوب
 گوهر جان غزنی تو فدای محبوب
 زانکه دل غ دل من هست عطا محبوب
 می رود جان خرینم بولای محبوب
 گر بگوش من جان داده صد آ محبوب
 تا لیم بوسه زنده بر کف پای محبوب
 یک سحر بوی خوش از زلف و تنای محبوب
 بیش کرد و جهانست بهای محبوب
 بیگمان می شود آسان بدعا محبوب
 دوش در محفل عشاق بسا محبوب

معنی شعر نوای ترکی شیرین گفتار

کس نفهمد بجز از طبع رسائی محبوب

لیخ وفات نواب سکنه جنگ قبال له وله

فشانده چشم من از غم سرشک من تری	قدم بگلشن جنت چو ز بسکندر جنگ
چو تیش من رحلت بگفت با تفریب	ز ده خیام بدرالابد مسکندر جنگ

نایب مستقل شدن بدیوانی هساراجه کشن پرشاد
المخلصین شاد

منم امروز جای خاقانی	منم امروز در شکرت آتی
منم امروز سعدی این عهد	منم امروز صائب ثانی
گویدم خلق آسمان سخن	آسمانم به سخندان
میکند از ترانه من یاد	صوتها بلبل صفاها فی
ادب آموز با طقم ترکی	گویدم خلق ناز مکرانی
خدمت غالب مکرل و فرد	کرده ام بچو نظم سامانی
حضرت واثق همدانی نیز	کرده با من شفقت ارزانی
دیده ام صدر کابلی را هم	لقبش بود عربی ثانی
خاورستان رفیقم بود	کس چو طبعش نداشت جولانی
صف درو و امق و جلال بن	همه کردند لطف ارزانی
حضرت شیخ صبغی شیراز	خوانده صدره مرهمانی
این همه هم نوای من بودند	کرده هر یک بمن غزلخوانی
همه کردند جای من برفیق	همه بودند موش جانی
ترکیا این چه شور در برشت	تا کی از خویشستان رانی
من بهر جا که نیت از فخر	نام و وصف نوشتن خوانی
بشنوای مست باده پندار	یعنی امروز بطل سجاتی

۴۰
نظم شاد

شاد مستقل بدیوانی - پ پیش دستور قدردان خوانی زخس کلکم نموده جولانی	کرده از لطف های شاهانه فکر تیغ کن که در محفل چون رسید این نوید در گوشم
سر بد بین بریده کردم مستقل شاد شد بدیوانی	
تایخ رحلت نواب غلام محبوب بیجانی محبوب خلص الهوی	
نهان شد روی محبوب سخن سخ خیان شد کوی محبوب سخن سنج	گرستم ترکیا امشب چو در خاک سنش سر ز دیو قلب هر نهفت
تایخ عطای خطاب حضرت شاد	
بشاد از خرد و الطاف پرور یمین السلطنت انصاف پرور	یمین السلطنت چون شد خطابی بگفت این مصراع تایخ ترکی
تایخ ناول موسوی پهل ناز تصنیف حضرت شاد دستور اعظم حیدر آباد کن	
سر هاراجه ملتد تبار گشت مشهور در صفار و کبار نبود همیش بشهر و دیار که در میان برده از گفتار	کرد تصنیف ناول دلکش - پ کیست هاراج آنکه ناش شاد هست دستور آصف ذیجاء لبش اعجاز عیسوی دارد

سخن جان هر سخن بنج
 نظم او خوش ز ناطق هر وی
 علم او برترین ز علامه
 میکند چون کلام در تازی
 چون سخنهای پارسی را ندید
 در تیرگی کند معانی گرم
 حرف گر میزند به انگریزی با
 روح ناسخ زبان ریخته اش
 مشرب اوست صوفی صافی
 پچنین فضل و علم و شوکت و شأن
 دیدش چون فائز نگین
 خواندش چون تمام از سر شوق
 حرف حرفش چون چشم حور جهان
 نقطه نقطه چو خال شاهد چین
 معیش نازک از میان بتان
 و اله سرخیش لب جانان
 می شود شاد دل ز گلگشتش
 سرزند عشق در دل ز سیرش
 بیشتر گرچه قصه شنیدم
 شد چو ختم این فائز لچپ
 سال ختمش نو شتم ای ترکی

کلامش به از در شهوار
 نثار و به ز نثر کلام نثار
 حلقش افزون تر است از کس
 دادش خلق از عرب سردار
 گویش سعدی خجسته شعار
 سرگرد کلام نور و وقار
 و اکند لب نه لیث ز بهار
 بشود و خوف اشود صد بار
 قسم ذات ایند غفّار
 دل نه بخاند از کس ز بهار
 تازه شد دل چو باغ فصل بها
 بود هر فقره اش چو روی نگار
 سطر سطرش چو گیسوی دلدار
 لفظ لفظش چو ناف تاتار
 بیت او راست از قد دلدار
 بر مدادش نثار زلف نگار
 سیر او هست روکش گلزار
 هست فصل او چو عارض یار
 لیک نشنیدم این چنین نه
 که نه شدش بودیکه هزار
 برد دلها از خلق چنچل ناز

اوله	
بیچ دانی که جلوه کرتا شد با شد ز پا بوس شاد تار بخش	کرد با عاشقان چه خچیل نار برزد آتش بجان چه خچیل نار
تاریخ تسمیه جوانی فرزندان حضرت شاد وزیر اعظم میردیا	
چون فرزندان شاد امشب بخت سروشم گفت ترم کی سال چهرش	برای تسمیه گلها بتا رک بهر یک تسمیه باشد مبارک
تاریخ وفات داغ دهلوی	
گشت سیلاب سر شکم موج زن با تنم سال وفانش ترک	شد چو داغ دهلوی با خاک جفت مرد داغ دهلوی ایوا بگفت
تاریخ وفات میکش تھانوی	
باده نشان چو میکش خوشگوی گفت تاریخ رحلتش ترم کی	رفت بیرون ازین خواب آباد جاسے میکش بر آب کوثر آباد
تاریخ تصنیف کتاب	
بحر معنی حضرت عبدالرؤف بهر نذر شاه تاریخ دکن	که کلامش نیست شیرین شہناز کرد چون تصنیف با صدای تاب
با تنم تاریخ طبیبش ترک گفت دلکش هست این زیبا کتاب	

تایخ رساله حضرت ناظم		
ناظم ذی کمال بفرمود گفت تایخ با نقش ترکمنی	کرد چون این رساله را تصنیف نادر و بی بهاست این تالیف	
تایخ دیوان حضرت شایق		
حضرت شایق دیباجه چو دیوان لطیف حرف خوش رنگی عارض خوبان جنت	کرد تحریر باوصاف رسول مختار بود هر مصرعه او ردش زلف دلدار	
با نغم گفت بکوش این سن طبعش ترکمنی چشمها و اشود از دیدن نور الایضار نام دیوان		
تایخ ولادت شهزاده		
ز مهر عارض شهزاده روشن فلک کمال طلوعش گفت ترکمنی	چو شد قصر شهزاده گردون رکاب مبارک شاه را این آفتاب	
تایخ کتخانی دختر عین السلطنه بهادر		
سعدی معنی ز شیراز است و من از خاک طوس من گل آتش سر سیم که رنگین کرده است تر ز آب معنی ام باشد دل افسردگان طوبی نظم بلندم تا به عالم سر کشیده از غم برای معانی دعوت یاران کنم	تا رسد پیشم سپهر نظم بهر پای بوس داستان رستم و افراسیاب و اشکبوس چون ریاض خشک گردد سبز و فصل غم از حد شد رنگ گردون همچو شمع آبنوس ز آنکه میدارد نه غریب از کف مشت سبوس	

تا قدم زدنم و شمع بملک دم روس هر مسلمان خواندم پیغمبر قوم مجوس از چه هر قوم ای فلک یزدین رنگ عیوس چون تو هر شب ای موزن پیشانم بانگ خردوس از زمین السلطنت کو هست رشک فلقوس از زمین بر آسمان تا میرسد آواز کوس بسته لب زین گفتگوها میگشتم جام شمس کر صدایش ز نور قصد بر فلک شمس آخر از کلب رگ گل در شب عقد عوس	از عراقی و دققی کس نگوید داستان هر مجوسی داندم شیخ گروه مومنان - خیرم هست اینکه آخر کیستم اندر جهان این قدر گویم که می خیرم بر اے ذکر حق - نیست گریا و زترا ای یاری پرسم بیا لیکن از نور نگاهش هست لاشب بزم عقد در دل من هست فکر مصرع تاریخ عقد تا سرایم نغمه جشن عوسی آن چنان - تا ختم بیا چون در گلشن ثواب فکر
---	---

بر دلم ترمکی سر و ش این مصرع رنگین زشت

تا ابد بادا بهیای عسمر داماد و عوس

تاریخ وفات چاندنی بیگم

بجنت چاندنی بیگم چو رفت از منزل دنیا
 سپید از وفاتش آفتاب عالم افروزی
 چو کردم فکر سال رحلتش گفت آسمان ترمکی
 منشور باد قبر چاندنی بیگم شب و روز می

تاریخ طغیانی رود موسی و غرق شدن یک حصه شهر

در نیاز طغیانی رود موسی دگر باره طوفان نوح این بعالم همین گفت هر کس بصدیا من حسد فزون بود از صد هزار آه مردم پدر را پسر حُبت و مادر پسر را چنان سیم و زر گشت غارت که لیل	چگویم که باشم مردم چاش مگر ای خداوند عالم بیاش مذاغم که این قهر نازل چو اش که از بهر شان آب یل قاش زن از شوهر و شوهر از زن جدا شد گدا شد تو نگر تو نگر گدا شد
نوشتم ازین سبیل تاریخ ترکی همه حیدر آباد ماتم سراسر شد ۱۳۲۶ هـ	
تاریخ رحلت مختصر اعظم عاشاق	
شائق خوش کلام و صاحب جود صرف شد عسیر او به نعت نبی کرده حج چون ز کعبه باز آمد در چهل سالگی ازین منزل - پُ	بود آتش یکے کز اهل بقین بود هر شعر او چو در تمبین اجلش بود در میان گمین زد قدم چون براه خلد برین
ها تفسم گفت سال او ترکی از بهان رفت شائق تو بین	
تاریخ طبع دیوان میر محمد علیخان ناظم	
چون زلف نگار عنبر نسبت	از بومی سخن شام ناظم

منشور سخن بنام ناظم شہباز سخن بدام ناظم بیخود شراب جام ناظم خاقان سخن غلام ناظم از بہر در کلام ناظم	بنوشت شہ دیار معنے افاد پس کلیم و صائب آن کیست کہ نیت اندین بزم چون طبع شدش کلام گردید چون غوطہ زد دم بقلم فکر
ساش ترکی سروش گرفت مقبول جهان کلام ناظم	
تاریخ وفات میر محبوب علی خان سلطان دکن یک عدد در دانستہ کم کرده ام کہ ہمین است	
چشم من بارید اشک خون جو زین حسرتکده - پ رفت سوی گلشن جنت شہ عالم پناہ مصرعہ سال وفاتش گفت ترکی ہا تقسم پ سایہ حق بود محبوب علی خان یاد شاہ	
تاریخ عطای جواہر بادشاہ دستور معظم	
دش چون بیہا جواہر یافت شاد از بادشاہ جواہر یافت	شاد از شاہ ذی چشم ترکی گشت ساش ز تاج بسم اللہ
تاریخ انتقال شاعر شیرین مقال ظہیر دہلوی	

شد ظمیر دلموی چون سوئی خُشد	دُرخش زرد آه هر بر ناد سپیر
گشت تترگی سال فوتش آشکار	خُور را چون جِسمِ کردم باطمینان

قطعه

خیر مرگ من دروغ نگفت	مرگِ مُرده شو گفتن دزدی
دوستی گفت کیست او گفتیم	شاعرِ یاده گو سخن دزدی

ول

ای مسلمان روی خود از من چو میندافتی	تا شوم هم رشته ات ز نار گیسو تا فتی
در سر تو نیست گر نخوت پیرای ای خود پسند	از خودی که ریش گه سبالت گوی تو تا فتی

ترجیع بند

عاشق زلف مشکبار تو ایم -	آهوی خطه ات تو ایم -
ناشناس از چشم دل بگر	ما غریبان که از دیار تو ایم
سربار ابرو بند در قراک	شهبسوار که نوشکار تو ایم
بادشاپاس که از عسری	ما گدایان در انتظار تو ایم
زنده ماندیم تا دمیدن صبح	ای شب بھر شرمار تو ایم
تیغ هر دم کشی چه بر اغیار	ما هم ای دوست جان نثار تو ایم
سیر گلزار نیست خواهش ما	زانکه دیوانه بهار تو ایم -
چون نه بوسیم دامن پاکت	دردِ خاک رگزار تو ایم -
هر زمان از خدا همی خواهیم	تا جدا گشته از کنارتو ایم

کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق
باد گم از جهان نشانِ فراق

بست زلف تو در کمند مرا شاہِ عشقش پیے غلامی خویش حیف تا کی بچون بگریاند چارہ ساز اجیدہ ہا مگذار کرد قصابِ غمرہ چشمش صرصر آہ دمبدم چون خس پیش از موسم بہار کنید خونم از خنجر حیف ریزد گوید و زار زار میگرید	قامت بر زمین فگند مرا کرده از دو جهان پسند مرا خندہ لعل نوش خند مرا ہر شب در روز دردمند مرا ذبح مانند گوشتند مرا میکنند از زمین بلبند مرا ہچو دیوانگان بسند مرا میدہد ہر کسے کہ پسند مرا بنگرد چون کسے نثرند مرا
---	--

کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق
باد گم از جهان نشانِ فراق

فرس نازند گر رانی قوت روح و تاب جسمانی لب لعل توای نگار شکست شمع روے کدام انجمنی تاجدار کدام قلیسی کار من عاقبت تمام کند ہر کہ بیند رخ تو میگوید گو سپند دل مرا پر دریا	خاک برفرق با بیفتانی قلب قلبی و جانِ جانانی قیمت لعل ہاے رمانی نوہ سال کدام بستانی شہسوار کدام میدانی خنجر غمزنہ ہا ہی پنهانی ماہ تابان کہ ہر رخشانی اے خلیل از برای قربانی
--	--

لے نرسد یاد از آن عشق
نور صاف صفا ہاے

	چون ز لہجہ بگریم و گویم پا در غم خبر یوسف ثانی			
	کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق باد گم از جهان نشانِ فراق			
	نہ ہمال ریاضِ شاد اہم ساہا شد کہ بی خود خواہم کہ در بی بہا و نایا ہم دولت وصل یار دریاہم مید ہر شہرتی ز عتہ ہم بتہ ہچون سمک بقلا ہم غرق کا مشب بعالم آہم کس برستم نہ گفت سہراہم چون زند موج اشک سیلاہم		بلبل بوستانِ پنجاب ہم روزگار بیت در تپِ تاہم مفلک ای بحرِ حسن بر سرِ خاک نیت ممکن درین خرابِ باد تپ چو گیر دمر الپ لعلش حلقہ زلف تا بدار صنم از وضویم معاف دارای شیخ کشت عشقش مرا بہ بیخیری ہمنشینم بحشم تر گوید پا	
	کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق باد گم از جهان نشانِ فراق			
	چہ قدر خاک رگر دیدم باز دیوانہ وار رگر دیدم پیش ہر دوست خوار رگر دیدم بالحدِ حکمت رگر دیدم عاشق نے سوار رگر دیدم چون غزالِ تشار رگر دیدم بر جاش نثار رگر دیدم		در رہ او غبار رگر دیدم باز شور و فغان بلب دارم خانہ مفلسی خراب شود چون ہم آغوشیت نصیب شد شہسواران بموسم پیری مست از بوی زلف مشکینش چون نہ شد قرب او نصیب شد	

کور در انتظار گردیدم چون بسے بیقرار گردیدم ہچو ابر بہار گردیدم دفن چون در مزار گردیدم	بیمار سے خود کہ چون یعقوب اندکے درد دل بدو گفتم گردیوار گلشن کویش ہر یک از دوستان بکشت
کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق باد گم از جهان نشانِ فراق	کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق باد گم از جهان نشانِ فراق
بستہ حلقہ گمست تو نیست ہست ناقص زان پسند تو نیست شبوہ لعل نوشخند تو نیست کہ فدائی قہر بلت تو نیست کز دل و جان نیازمند تو نیست داروی جان درد مند تو نیست تیز تر از حسام پند تو نیست گرچہ این نیندہ نمنند تو نیست	کیست آنکس کہ پای بند تو نیست بحر حسینے دگو ہر دل من پر بوسہ دادن بعا شق گریان کیست از سر و قامت انِ جان بے نیاز ابعالم است کدام غیر دارا الشفای یار ای دل نیچ زہر آب دادہ اسے نا صح ہم پیئے تو دعا کنم ترکی
کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق باد گم از جهان نشانِ فراق	کہ نہ بیند کسے زمانِ فراق باد گم از جهان نشانِ فراق
فراق بر چرخ چارمین دارم تالیب آہ آتشین دارم قیضہ پریشانی یاسمین دارم قصہ درم باغزال چین دارم پانہ از خنجر بر زمین دارم	ہمسربان یار مہ جبین دارم ہر کیم چون شہر جہد از من دست بر ساق سیم تن زدہ ام در ہوا ی دوزلف مشکینش قد مش تا فتاد بر سر من

خونم از خنجر چهاریزی پا بوسه خواهم ز لعل شیرینش تا زدم ساعزمی عرفان در شب هجر تا سحر ترم کی پا	از تو ای بدگمان یقین دارم چشم پریشان انگبین دارم غنم دنیا نه فکر دین دارم بر زبان بیت من همین دارم
کرده بیند که زمان فراق باد گم از جهان نشان فراق	
مناجات بدرگاه قاضی الحاجات و عفو جرایم	
گنهگارم گنهگارم خدایا مکافات گناه من نباشد سزدگر آسمان افتد بفرقم روا باشد کندار سنگسارم خمشم آبخنان از شرم عصیان به بندی گرد برانی در بسوزی بشخصت و بیخ کردم آنچه کردم ز زهر آلوده شمشیر جرایم پا بفرما تا زمینم تپس زد پا روا باشد روا باشد کزین جرم ترا شاد میدانم الهی پا ز آه آتشین گردید امشب هدف باشم گراز تیر ملامت	سیه کارم سیه کارم خدایا اگر سوزند در نارم خدایا که بچیز زشت کردم خدایا که شاهد بازو میخوارم خدایا که همچون نقش دیوارم خدایا سزا دارم سزا دارم خدایا چه پیر زشت کردم خدایا دل افکارم دل افکارم خدایا که سخت از زبیت نیازم خدایا کشند ابر بر سر دارم خدایا ترا غفاری پس دارم خدایا چو خاکستر تن زارم خدایا نه برب لب شکوهایم خدایا

عجب پیر سیاه کارم خدایا سراپا زیر کبوترم خدایا ز برق قهر خردارم خدایا تب گردید هر کارم خدایا دو چشم خویش تر دارم خدایا ازین نخلت نگوئیم خدایا ازان رو بر دلت آرم خدایا گفته باشی شب تارم خدایا ز مدت سخت بیمارم خدایا بعفوت تا نظر دارم خدایا که از عصیان گرانبارم خدایا سراسر گو خط دارم خدایا	بپیری کرده ام فصل جوانی ز بار رنگ عصیان بچو ترکی عجب نبود اگر سوز دیکم شدم تا زیر دست نفس کش ز روز مشردا بیم شب گور بپیری قطع شد عهد جوانی هنوز از لطف تو امیدوارم ز خورشید عطای خویش کج ز درد جسم پیدا و نهانی کریم است و در چیم است احمق سبک دارم بکن از رحمت خویش شوم از آیت لا تقظو شاد
---	---

ز جسم من گذر بهر محسوس
سراسر گر چه بد کارم خدایا

مثنوی موسوم به ناز و نیاز

عند لیبان بوستان سخن برسیدم بخد مت احباب همه را غمگسار دانستم ره نه پیموده ام به جو کس بی رضای شمانه حرف زدم	ای هنر دوستان ملک کن چارده سال نشد که از پنجاب همه را یار غبار دانستم لب نیالوده ام به جو کس خوشای شمانه حرف زدم
---	---

به خود دشمن نه عیب کس گفتم
 گرچه کم نیستم ولی بهنر
 عیب مردم بلب نیاوردم
 شهرت من مگر خدا داد است
 یا که گفتم بیاد بنویسید
 این همه همت حسودانست
 از کلام چو لا جواب شوند
 چون نیاید جواب من سخن
 کوتاه اندیشه گان نمی فهمند
 کز من این فعل بد کی آید
 مرشد من جناب غوث علی
 یک ششم گفت آن ولی زمین
 عرض کردم دو آرزو دارم
 اولین از حرام باشم دور
 دیگر ای پیشوای اهل یقین
 گفت بخشید حق ترا هر دو
 حذر ای دوستان ز قهر خدا
 ترسم افتد نه آسمان زمین
 کرده ام چون نه در شباب این کار
 خاطر افسردگان زنا نکنند
 دل دلستان مرغبانید

دوست را بدنه پیش و پس گفتم
 خوش را دانم از شما کمتر
 دشمن و دوست را نیاوردم
 فخر من از دعای استاد است
 که مرا استاد بنویسید
 ز شتی طینت حسودانست
 غرق در انفعال آب شوند
 همت فسق می نهند بمن
 این حدیث گان نمی فهمند
 گر ز شهوت بستر قضا آید
 بخدا بود در زمانه ولی -
 هر چه خواهد دلت بخواه از من
 زین دوشه خاص جستجو دارم
 نکنند نفس سرشتم مجبور -
 سخن تلخ من شود شیرین
 این دت کرد این عطا هر دو
 الا مان الا مان ز قهر خدا
 غرق گردند نه یک جهان زمین
 پس به سیری چنان کنم من زار
 زندگان مردگان زنا نکنند
 خاطر خسته گان مرغبانید

این چه رسم بد است نامردان
 دوستی به سر دشمنی کردن
 خضر ره گشته غول گردیدن
 نیست این شیوهائی دینداران
 لب به بندید زین حکایت ها
 گویم نیک لیک بد نکتم
 دوزخی ام که جفتی هستم با
 گریه و دی و گریه نصا ام با
 با محوس است گر محبت من
 مبت پرستم اگر شمارا چیت
 مومنان را غرض چه با کافر با
 دوست بیدین و گریه دیندار است
 ترک یاری کنید گزشتیم با
 دوستان را بجز هب یاران
 عیب گیرم نه از کلام شما
 منی معنی ز شصت سال کستم
 هم برانم درین دیار کجاست
 سخن نوچکان پسند نیست
 پیش من دعوی سخندان با
 کرده تحسین دو چند می خندم
 معدن فیض گل محمد خان

این چه ضد و کد است بیدان
 رهنگشته رهنری کردن
 پاسبان بوده سوئی زردیدن
 نیست این پیشه نکوکاران
 تا بکے غیبت و شکایت ها
 بار فیقان خود حسد نکتم
 رافضی ام که بدعتی هستم
 و رهنسانی گر آشکارا ام
 و تبراست گرم صحبت من
 رندم اگر شمارا چیت
 زاهدان را چه بامی و ساغر
 دوستان را بیارش کار است
 آتش بر زیند در کستم با
 نبرد طعنه ای ستمکاران
 گرچه بنیم غلط ز سر تا پا
 من ز مدت درین خیال خنوم
 نه غلط شد بروز کار کجاست
 پست بین همت بلند نیست
 گر کند کس ز راه نادانی
 گویند از هر خند می خندم
 گلشن فیض گل محمد خان

لقبش هست ناطق مکران -
 سعدی عهد خویشتن او بود
 رفت روحش چو جانبِ جنت
 بود از خطه مصرات آمد
 نسب خویشتن بجای داشت
 در پس قوتش از ادب آئین
 بسکه اسلام او مکمل بود
 سختم آب از صلاحش یافت
 فیض برداشتم از او بسیار
 درس برگرفته ام از صهبائی
 بحث کردم بضائی شیراز
 آن گورنر که میونامش بود
 داد با من خطاب میر سخن
 نزد غالب دو سال هم بودم
 بهر من او نوشت سویی حلیم
 تا با صلاح زینتش بخشم
 عالمی که نام شان بر دم
 این چنین هر که استادان را
 دیده باشد کجا کت مقبول
 گفت صد بار یک صفا بانی
 پیش ترکی که در فن اشعار

غالبش گفتی او ستاد زمان
 در سخن او ستاد من او بود
 پیش و اتق شدم پی خدمت
 در سخن دیدش بعالم فردا
 در سخن طبع چون نظامی داشت
 سر نهادم بیایه رکن الدین
 زان سبب نام او مکمل بود
 در من تاب از صلاحش یافت
 بر ترنیم شد از صلاحش کار
 بود سبحان که او بدانائی
 پیش شا بود و امق و ممتاز
 چون در آن بزم نظم سخن گفتند
 دانند این قصه را زمین و زمین
 بر غزلهاش هم قدم بودم
 که کند نظم خود مرا تسلیم
 از قلم داد محنتش بخشم
 زین همه فیض در جهان بر دم
 نکته ستجان و خوش نهاد را
 سخن کو دکان نامعقول
 با فلانی و بهمن همسانی
 مناسید و الب گفتار

مناسبت سرکشی با من پد هر چه خواهم من از خدا خواهم که نباشد چو شاد نیک نهاد با سخنهایش مشک بوزند که من لطف شاد بیشتر است شکر گویم زهربانی هاش هر نفس از دلم ر باید غم که گذارم نه دست تو ز بهار و امن تو ز کف رها کنم بپارم تنت بغیر و وقار در حوائی حضرت مجذوب پیش حق دایم التجای من است آسمان باد هر دوش در کام شاد باشند دایما یارب نام زد که دشمن به ناز و نیاز خویش و بیگانه را سلام کنم	ای نهالان بوستان دکن هیچ چیزی نه از شما خواهم یا بخوابم من از کشتن پرشاد گل بزرگ کلام او نرسد دل یاران از ان برج در است هست نام بقدر دانی هاش قدر من برترین کند مردم باش هست وعده واقرار پد زنده تا تراجب دانکنم چو میری بقبر گنبد دار مرقد تو بنا نمایم خوب ترکیا مردم این دعا من است که دل شاد شاد دار مدام پد شاه و شهزاده بلند نسب شد چو این شنوی بسوز و گذر پد بعد زین ختم این کلام کنم پد
---	--

شنوی موسوم به شکر آب

گویمیت پند جان من بشنو دوستان را کند نه دشمن جان از ره عقل مرد دور اندیش	ای فلاحی بیاسخن بشنو پد مرد عاقل که در میان جهان بلکه هر خصم را کند از خویش
---	--

چون تو دانشور سے خرد پرور -
 چون تو مرد خدا شناسان فسوس
 حیف صد حیف و صد هزار دریغ
 به جو گوید ز دوستان قدیم با
 چون مرا با خود آشنا کردی -
 من ترا بچو در دیدارم با
 گفته گرجواب ناز و نیاز
 که نه گفتی اگر کسی دیگر -
 گریه هجوم حسود شعربزار
 لیک چون تو قدیم یار منی
 حرف تو بردلم گران آمد با
 نامه ام آنکه گلشن معنیت
 کردش هر ورق ز وصف تو پر
 من ثنایت تو به جو من گفتی
 قابل بچو تا شد من زار
 خود کشیدی بمن چو تیغ بجا با
 هست رسوا ز کودکی یارم با
 نوجوانست لیک دانشور -
 هست طبعش چو موج آب روان
 او بهجوم سخن خواهد گفت
 بعد فردوسی بخت نه باد

چون تو سر زانه هنر گستر با
 چون تو یار و فاشناسان فسوس
 که لبان تو دوستان در بیخ -
 جنگ جوید ز دوستان قدیم
 قصد از به جو من چرا کردی -
 در فن شعر فرد می دانم
 نکتم شکوه ات از ان آغاز -
 بنوشتی بیاختش دفت
 بنوشتی نمی شدم بزار
 سالها شد که دوستان منی
 تا ز دل بر لبم فغان آمد
 لفظ لفظش که سخن معنیت
 سفته ام مدحت چو دانه در
 ده چه خوش در عوض سخن گفتی
 که کنم وصف دوستان بیا
 نام رسوا چو کنی رسوا -
 خوش نباشد دلش باز ارم
 مثل رسوا نه دیده ام دیگر
 مرده راحی رسد ز شعرش جان
 روح رازش تن خواهد گفت
 خلق داند مرا به جو استاد

کس نماند من به ذم باشد
 سخنم بود در عجب بسیار
 این صدا چون بگوش من برسد
 نفس کج و مرا بگفت که خیز
 یادم آمد و لیک گفته پیر
 گردیدم گفته شکایت نیست
 لیک بهر من سیکه بدنام
 کاملانے که خفت اندرو
 سرورانے که خفت اندرو
 تا بحق تو بد دعا نکنند
 اشرف الدین و هم شهاب الدین
 هر دو نام اولیا و کبار
 یوسف و بادپا و اسماعیل
 این همه آمدند از پنجاب
 گردانی بخوان حکایت شان
 بشنوی پاک زاد و نیک نهاد
 گفت کس شب مرا که بهانی
 دادش پاسخ که از مدت
 بے سبب همچو من نخواهد گفت
 و رگفت است هم نمی نالم
 زانکه آن بنده گنهگارم
 لیک جرم مرا خدا برداشت

در عجب هم نه در عجب باشد
 مرشدم سوخت لیکنش در نار
 که فلانی بهر جو من کوشید
 تو سن طبع را بکن همیشه
 نشدم تا بدست نفس سیر
 بر لبم ذکر این حکایت نیست
 جمله پنجاب رانده دشنام
 عاملانے که خفت اندرو
 دلبرانے که خفت اندرو
 شکوه ات پیش کبریا نکنند
 میر محمود شاه اهل یقین
 که بر اے ولایت اند دلیل
 در دکن بهر جو هر عالم تاب
 بنگرا از چشم دل روایت شان
 گویمت قصه که دارم یاد
 کرده بهجوت ز راه نادانی
 دارد آن خوش سیر بمن الفت
 تلخ شیرین سخن نخواهد گفت
 هر گز از حرف ذم نمی نالم
 که با فاق قابل دارم
 کشتنی بودم بهر جو گذاشت

پیش من غیبتش مکن ز بهار -	بدگمان کن نه یار را از یار با
که شکر آب این چنین ای یار	شود آخرب دوستان بسیار
از سخن باش چون نه جانم کاست	تر نشو و گشته آنجوان بر جاست

باز مخاطب بصدانی

بهست یک شکوه ام دگر ای یار	گرفته نادم شوی کنم اظهار
کاین سخن از زبان پیر و جوان	بشنوم هر دم ای عزیز از جان
که بگوئی سخن نه خانه که من	کرده ام چو سکنان دکن
این چه تهمت نهی تبریز از حق -	تا زمین و دژ من نگردد شق با
از دکن یا قسم چو بیم وزری	از دکن یا قسم چو بال و پری
باز گویم بمر دشت زینان	الامان الامان ازین بهتان
اگر چه ام شاعری فقیرم نیز با	خادمم در گه هم امیرم نیز با
خنجر گنج بخش لاهورم با	معدن گنج بخش لاهورم با
در سخن همچو سحرچرم پندار -	بفقری قلندرم پندار
گر نبالم ز کس به پیش خدا -	زلزله برفت بهارض و سما
از من تفتنه جان گریز ای یار	و قنار بنا عذاب التار
اگر بخوانی سگم نمی رنجسم با	و بدانی سگم نمی رنجسم با
تو تکلف بخوان سگم هر جا	کن ادا رسم آدمیت را
بر لبم کین ترانه دل جوست	هر چه از دوست میرسد نیکو است

مخاطب بادوستان دکن

ای هنر گستران ملک دکن یک نظر بگرید بهر خدایا در نه آن یار فتنه گر با من	بیت های نیازنامه من پا تامنا ندغبار بر دلهها کرده برنگار را دشمن
در خاتمه گوید	
تازمین و زمان بود یارب عمر شهنزاده همچو خضر بود از دکن هرگز نداشت دور این دعا قبول کن یک سر شد چون این شنوی بطرز نگو در ابیات او چو بشنوم در سن بجزش نه و هم شکست نام شیرین او شکر آب است	شهر یار دکن بود یارب هم وزیرش همیشه باشد شاد آصفش باد در جهان منصوب بطفیل محمد اے داور گشت مشهور در دکن هر سو سوی هفتاد و پنج ره بردم سه صد و یک هزار و سبست یکیت زانکه معیش چون گهر آب است
ختم ترکی کنم کلام کنون دوستان را دهم سلام کنون	
شنوئی بطول امل	
ای اسیر طناب طول امل چند بی فکر باشی از مردن چند سزا فتن ز چنگ اجل	وی گرفتار دام لبت و لعل غنم اموال تا بکے خوردن چند رم کردن از نهنگ اجل

تا بکے ساز خوش بیانی ہا۔	تا بکے ناز نو جوانی ہا۔ ہا۔
تا بکے سعی در سیہ کاری	تا بکے سوے دین نہ رواری
تا بکے ذوق بت پرستی ہا۔	تا بکے گم رہی ز را و خدا ہا
در غش چند چشم تر کردن	تا بکے جمع مال و زر کردن
کثری و کاستی کنی تا کے	طرز ناراستی کنی تا کے۔
تا بکے از خیال نقرہ و زر	تا بکے از غرور گنج گہر
وز غریبان خلاف و ز زین	از حقارت بہ بیکان بید
ہیچو میخوار گان نہ مستی کن	بگذر از کفر و حق پرستی کن
تا بکے عیب دیگران جوئی ہا	تا بکے خویش را نکو گوئی۔
فخر تا کے بشوکت دنیا	ناز تا کے بدولت دنیا
صبح فرقت دمید و بخیری	شام غربت رسید و بخیری
رگ جانست برید و بخیری	خضم خنجر کشید و بخیری ہا
وقت مردن رسید و بخیری	مرگ سویت دمید و بخیری
شو براسے عدم سفر طیار	توشتہ عاقبت بدست بیار
نکنی یاد زان بلا دافسوس	ہست خالی گفت ز نادافسوس
روز را شب کنی با ستہزا ہا	غنم مردن نمی خوری ای ہا
نکنی یاد حق ز غفلت ہا	شب گذاری بخواب راحت ہا
لب بند کرخدانہ جنبانی	تا سحر ہچو مردہ می مانی ہا
تو ازین خواب در عذاب الیم	میغ و ماہی بند کرب کریم۔
تا بکے خواب غفلت ای میہوش	چشم واکن بر آہ پنبہ ز گوش
رخ بسوی خدا نمی آری	امر حق را بجا نمی آری

بهر دنیای دوزخ خاشیدی
 از گفت گم شود چو یک دینار
 نکنی غم ز نقد عمر مگر بیهوده
 الفت مال و زر چنانکه تراست
 بهوس ز بستن چنانکه تراست
 تیرایش گر بعاقت بودی بیهوده
 غرق گشتی چنان بشتی بتان
 بهر دنیا مد ز کف دین را بیهوده
 عاقبت با خدا بود کارت
 گاه خواهی که همچو فارون گنج
 گاه خواهی که باغ چون شداد
 گاه خواهی که همچو چرخ برین
 گاه خواهی که تم تجارت با
 گاه بر خون کس کمر بندی بیهوده
 بهر عمر دوروزه ای نادان
 چون تو این فکرها کنی در دل
 هست این جمله فکر تو باطل
 عاقبت خانه تو گور شود
 چون ازین خاکدان بروی گری
 همچو دشمن ز خانه ات رانند
 این همه مال که فریب و دغا

ز آتش فرقتش کباب شدی
 چشم تو گردد از غمش خونبار
 کز گفت گم شود بشام و سحر
 حرص لعل و گهر چنانکه تراست
 مهر بادخت و زن چنانکه تراست
 فرقت از فخر بر فلک سودی
 که شدی غافل از خدای جهان
 پسند این خراب آئین را
 نشود غیر او کسی یارست
 گر دارم درین سرای سپنج
 بنشام درین خراب آباد
 قصه ز زمین بنا کنم بر زمین
 تا برم مال کس بغارت با
 گاه بر مال کس نظر بندی
 این چنین فکر و این چنین سامان
 مرگ می گویدت که ای غافل
 نشود هیچ با تو زمین حاصل
 جسم پاکت، غذای مور شود
 دوستانت ز راه بیدردی
 خاک بر فرق تو بیفتانند
 کرده جمع ای عدوی خدا

پیش از دفن تو شود تقسیم
 همه چیزت بقبضه اغیار
 بعد مردن شود نه یار تو کس
 کس نگیرد خبر که زیر زمین
 خورش مور و مار گشت تننت
 کس در انجا بجز خدای جهان
 بهر آنکه سوختی دل و جان
 بهر آنکه دین تب کردی
 بهر آنکه بت پرستی
 بهر آنکه از ره یزدان
 بهر آنکه صد جفا کردی
 کس نخیزد ز شان بیاری تو
 تا ترا گویم ای خجسته جوان
 میهمان خویش را بدین کار
 دین بدست آور و کفر را بگذار

بر غریبان و دوستان قدیم
 در پس مردنت شود ای یار
 بخ یار دسوسه مرار تو کس
 شد چه حال تو ای بلند نشین
 گرد شد یا غبار گشت تننت
 نبود یارت ای غریز از جان
 بهر آنکه توختی عصبیان
 بهر آنکه صد گنه کردی
 بهر آنکه کفر ورزیدی
 دور گشتی ز غفلت ای نادان
 بهر آنکه صد دغا کردی
 کس نیاید بنگار می تو
 که مکن اعتبار عسبر روان
 زینتن را چو خواب شب پند
 ناشوی رستگار روز شمار

ورنه مانند ترگی غافل
 همه اعمال تو شود باطل

قطعه

بشنو از من ناشوی آگاه ای اهل غیر

چار چیز است آنکه آید در کلام پاری

یعنی ارحف مشد در کند تخفیف کس یا کند تحریک حرفی را که ساکن آمد است	یاد دهد تشدید بالتخفیف را ای با تمیز یا کند ساکن که بالتحریک باشد ای عزیز
از برای اعتراض لب مجنبان جان من زانکه صد جا در کلام نکته سنجان دادم	آستین بالا مکن بهر ستیزش ای عزیز گر کنم تخریر نام شان بود طول ای عزیز

در سنده آرم ز استادان مگر این چاشم
قول ترکمی تا بود با ورترا ای با تمیز

ملا نظیری منشاپوری لفظ مشاطه را به تخفیف بسته اینست

زمن مشاطه بتان صدق می طلبید
هنوز دختر زرد سر چه غمی است

ساک کفرونی لفظ شفقت به تشدید آورد

سر بلندی آرزو داری شفقت پیشه کن
کاین علم را ریش باران احسان برچم است

انوری لفظ قرن به تحریک لغو شده که در قرآن مجید بسکون آمد در سوره کهف

دو قرن از کرم ت برده جهان برگ نوا
تو چه دانی که جهان بی تو چه بی برگ نواست

سلمان ساوجی لفظ عرق بسکون آورد

پیش عکس عارضت میرم که شمع از غیرش
هزینی گاهی بود در عرق و گاهی در تپ است

قطعه

کاهنی رو سے کعبه نادیده پا
کرده حاجی خطاب خود ای یار

عاطش گفت حج اگر کردی
وصف آسود شتاب کن اظهار

گفت و صفش کنم چه در پیشیت
می کند در حرم امامت او -
من دوستم به بخانه اش بودم
موی ریشش بسان برف سفید
از ضعیفی و لیک گردید است
می گفت چون تلاوت قرآن
لحن او همچو لحن داود است
از دوستم لقمه بیشتر نخورد
دو پسر چار دخت می دارد
چون شنید این سخن از و عاقل
هست در کعبه سنگ اسونام
کاهنش گفت راست می گویم
اندر آن سال بود او انسان
بعد من شاید او جسم قبیح
هر نفس از خدا مان خواهم
همچو آسود نبود کس را بدید
آخر از خشم عاقلش برگرفت
اعتقادم ز کاهنان بشکست

دیدش پیر مردنیکو کار -
هست عمرش افزون شصت و چهل
نان و حلوا بخوردش بسیار
قافش سر بلند چون کهنسار
خشک نخل قدش چو شاخ چپار
جان و دل مردمان کنند نثار
بل ز داود خوشترش انکار
بارها دیدمش دم افطار
آن سخا پیشه مر خوش اطوار
گفت لب بندای دروغ شعاع
خوانش آدمی توانی مکار
جج بسای که کردم ای دیندار
غیر ذکر خدا نبودش کار
جنگلاشته مسخ شدای یار
زانکه طاعت نیاید اندر کار
عاقبت سنگ شد ز بد کردار
بعد زین پیش من میا ز بهار
هست این قوم زشت قابل دار

رباعی

برهم شده ترکی همه عالم از من

شد شاه دهارا چه برهم از من

پرسد چو کسے جرم ز حیرت پرسد
گویم چه جوابش دل پر غم از من

تضمین

بنخیز اندر دل شب یاد رب کن
نه از اقوالم اے غافل عجب کن
زبان را تر ازین شیرین رطب کن
بسے کج می روی خود را ادب کن

رہے کم کردہ حضری طلب کن

تضمین

تا شال عطا کردہ شاہان ندیدیم
تا دست خود از خوان بنمیدان کشیدیم
تا حرف جگر دوز لیمان نشنیدیم
تا سر کہ پیشانی دوانان بخشیدیم

دندان طبع کند شد درد من ما

تضمین

کشم بہ لحظہ صہبای جمالی
بمستی می کنم این خوشمقالی
نمی نوشم شراب پر تکالی
سقان الحب کل سقا الوصالی

فقلت لخمزتی نحوی تعالی

ولہ

ز سوز عشق شد جانم کبابی
چلویم آنکہ دارم اضطرابی
ز جام وصل او خواہم شرابی
جینم سجد مشتاق جنابی

	کز و ہر ذرہ گرد آفتابے	
بیاد قامتت بالیدہ باشم	گل وصل از ریاضت چید باشم	
جبین را بر درت سائیدہ باشم	بگر در وضہ اش گردیدہ باشم	
	مراد دیدہ و دل دیدہ باشم	
کز از محبوب حق رنجیدہ باشم	دلہ غلاف کعبہ را زد دیدہ باشم	
بسر خاک رمش پاشیدہ باشم	بگر در وضہ اش گردیدہ باشم	
	مراد دیدہ و دل دیدہ باشم	
	تضمین بر اشعار خود	
چرا از راز غم دنیا و دینی	چرا از گردش دورانِ حریفی	
شب آدینہ گر با من نشینی	صبح عارضِ جانانہ بیثی	
	گل مقصد ز باغِ عیشِ جنی	
ز غم در گوش تو افسانہ دوست	کشم در موی زلفت شانہ دوست	
رہت بنمایم از کاشانہ دوست	دہم صہبایت از خجائہ دوست	
	کہ تا باشتی چو من دیوانہ دوست	
مگو کہ ز بیم اسے دور از خرد ہا ہا	چو شناسد نگاہت نیک بد ہا	
خدا را باز آزیں ضد و کد ہا	نباشد تا تن تو از حسد ہا ہا	
	پس مردن غذائے دام دد ہا	
ز کورے ز تبہ ام نشانتی حیف	لوائے خصیم ام سختی حیف	
بمیدان ضلالت تا سختی حیف	خرد را در مغاک نداحتی حیف	
	فقو د عسر بجا با سختی حیف	
نخواہم اسے رفیقان از شاہر	مگر بنید لب یک لخط از زجر	

ز دم این نغمه یار آمد چو در حجر
شب وصل است طلیح شد زهره بجز

سلام می ختنه مطلع الفجر

تیاخ طبع از مولوی احمد حسین امجد تمیز مصنف

گشت مطبوع چه زیبا دیوان دید هر کس که شد اورام خوب

مصرعه سال نو ششم امجد
گشته سر مایه پیری محبوب

تیاخ طبع از نواب چه حسین اثر تمیز مصنف

جدا طبع سخنگو به جناب استاد خوشی است که این سخن معنی نو
هاتم گفت، اثر مصرعه سال فصل
هست سر مایه پیری چمن معنی نو -

تیاخ طبع از خواجہ جهانگیر علی خان آلف تمیز مصنف

چو استاد معانی سخا ترکی در نیاب در سلک سخن صفت
سروش غیب آلف سال طبعش
نهال باغ معنی هاسه نو گفت

استاد ماست عیسی معنی بغیر شعر و کلامت جهان نقاب بیان فارسی
آلف نوشت سال کلامش چو طبع شد
باشعیر جان رسید ز دیوان فارسی

تمام شد بالفجر

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
صورت میں ایک آنہ یومیہ دیرانہ لیا جائے گا۔

١٠

الحمد لله رب العالمين

الشيخ محمد بن عبد الله

محکم دلائل سے مزین متنوع و منفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

۴۔ اساتذہ کرام نے یہ نصاب اختیار کیا ہے

بسم الله الرحمن الرحيم

پیکار میں جس طرح ایک دوسرے کو مار مار کر ہلاکت دیتے ہیں

بہر شہر و دیہات میں

سے اٹھ کر اپنے پاس سے لے کر آواز

پیشینہ پاس کہ ایک کھانا

ہماری ہوں تو بظاہر یہ

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۰۰

میں نے

